

ΒΕΡΟΙΑΣ

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Βέροιας

ΔΗΜΟΣΙΑ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ
ΒΕΡΟΙΑΣ

W00
Αριθ. εισ.

789

Δωρεά: Υπουργείου

Χατζηγεωργίου
Πολιτισμού και Επιστήμης

GRVER-00241

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Βέροιας

W

Άρ

Δα

Ρε

f

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΓΡΑΜΜΑΤΙΚΗ,

ΕΙΣ ΧΡΗΣΙΝ

ΤΩΝ ΕΛΛΗΝΙΚΩΝ ΣΧΟΛΕΙΩΝ

Φιλοπονηθεῖσα

ΥΠΟ

Δ. Ν. ΒΕΡΝΑΡΔΑΚΗ

Δ. Φ. ΠΡΩΤΗ ΚΑΘΗΓΗΤΟΥ ΤΗΣ ΙΣΤΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΦΙΛΟΛΟ-
ΓΙΑΣ ΕΝ Τῷ ΕΘΝΙΚῷ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙῳ, κτλ.

Κατ' ἐγκρίσιν τῆς Κυβερνήσεως ^{κελλάριον καυ.}
^{ἱυμνασίου.}

ἐκ δὲ οὗτ' ^{παρ' ὧν} ἐκδομένην Γραμματικὴν
Ἀθηνικῆς γλώσσης τοῦ Κ. Δ. Βερναρδάκη εἰς τὴν ἐξέ-
της εἰδικῆς ἐπιτροπῆς, καὶ ἀκούσαντες τὴν γνώμην αὐ-
τῆς, ἐγκρίνομεν ἵνα καὶ ἡ Γραμματικὴ αὕτη χρησιμεύσῃ εἰς
τὴν ἐν τοῖς Ἑλληνικοῖς Σχολείοις διδασκαλίαν.

Ὁ ὑπουργός

Χ. ΧΡΙΣΤΟΠΟΥΛΟΣ

Ἀλ. Βλάχος

1877

Αρ. Γρ. 781

Δημόσια Κεντρικὴ Βιβλιοθήκη Βεροῦσης

ΔΗΜΟΣΙΑ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ
ΒΕΡΟΙΑΣ

+400

62

Αριθ. εισ.

18 78

ΔΩΡΕΑ

Χρ. 62. Περίληψη
1970

936
70.

Ἀριθ. Πρωτ.
Διεκπ. 55.

Ἐν Ἀθήναις, τὴν 23 Ὀκτωβρίου 1867.

ΒΑΣΙΛΕΥΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ.
ΤΟ ΥΠΟΥΡΓΕΙΟΝ ΤΩΝ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΩΝ ΚΑΙ
ΤΗΣ ΔΗΜΟΣΙΑΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΕΩΣ.

*Πρὸς τὸν Κύρ. Ἀθανάσιον Α. Σακελλάριον καθηγητὴν
τοῦ ἐν Πειραιεῖ Γυμνασίου.*

Ὑποβαλόντες τὴν παρ' ὑμῶν ἐκδεδομένην Γραμματικὴν
τῆς Ἑλληνικῆς γλώσσης τοῦ Κ. Δ. Βερναρδάκη εἰς τὴν ἐξέ-
τασιν τῆς εἰδικῆς ἐπιτροπῆς, καὶ ἀκούσαντες τὴν γνώμην αὐ-
τῆς, ἐγκρίνομεν ἵνα καὶ ἡ Γραμματικὴ αὕτη χρησιμεύσῃ εἰς
τὴν ἐν τοῖς Ἑλληνικοῖς Σχολείοις διδασκαλίαν.

Ὁ ὑπουργὸς
Χ. ΧΡΙΣΤΟΠΟΥΛΟΣ

Ἀλ. Βλάχος

1877

Αρ. Γνω. 781

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΓΡΑΜΜΑΤΙΚΗ.

ΠΡΟΕΙΣΑΓΩΓΗ.

§. 1. ΓΡΑΜΜΑΤΙΚΗ ονομάζεται ἡ ἐπιστήμη, ἥτις μᾶς διδάσκει τοὺς κανόνες, κατὰ τοὺς ὁποίους λαλοῦμεν ἢ γράφομεν γλῶσσάν τινα.

§. 2. Ἡ ἑλληνικὴ γραμματικὴ μᾶς διδάσκει τοὺς κανόνες, κατὰ τοὺς ὁποίους ἐλάλουν καὶ ἔγραφον τὴν ἑλληνικὴν γλῶσσαν οἱ ἀρχαῖοι Ἕλληνες.

ΣΗΜ. Ἡ ἑλληνικὴ γλῶσσα δὲν ἦτο μία καὶ ἡ αὐτή, ἀλλ' ἐκάστη φυλὴ ἑλληνικὴ ἐλάλει καὶ ἔγραφεν αὐτὴν κατ' ἴδιον διάφορον τρόπον. Οἱ διάφοροι οὗτοι τρόποι τῆς ἑλληνικῆς γλώσσης λέγονται διαλέκτοι. Αἱ κυριώτεραι διάλεκτοι τῆς ἀρχαίας ἑλληνικῆς γλώσσης εἶνε τέσσαρες· ἡ αἰολικὴ, τὴν ὁποίαν ἐλάλουν οἱ Αἰολεῖς, ἡ δωρικὴ, τὴν ὁποίαν ἐλάλουν οἱ Δωριεῖς, ἡ ἰωνικὴ, τὴν ὁποίαν ἐλάλουν οἱ Ἴωνες, καὶ ἡ ἀττικὴ, τὴν ὁποίαν ἐλάλουν οἱ κάτοικοι τῆς Ἀττικῆς, καὶ ἰδίως οἱ Ἀθηναῖοι. Νεωτάτη δὲ καὶ τελειοτάτη πασῶν εἶνε ἡ ἀττικὴ, ἥτις διὰ τοῦτο καὶ θεωρεῖται ὡς ἡ ἐπικρατεστέρα καὶ κατ' ἐξοχὴν διάλεκτος τῆς ἀρχαίας ἑλληνικῆς γλώσσης. Ὅθεν καὶ ἡ παρῶσα γραμματικὴ, εἰ καὶ πραγματεύεται κυρίως τὴν ἀττικὴν διάλεκτον, καλεῖται ὁμῶς ἑλληνικὴ.

§. 3. Τῆς ἑλληνικῆς γραμματικῆς διακρίνομεν τρία διάφορα μέρη, τὸ τυπικόν, τὸ ἑτυμολογικόν καὶ τὸ συντακτικόν.

α. Καὶ τὸ μὲν τυπικόν μᾶς διδάσκει τοὺς τύπους, κατὰ τοὺς ὁποίους κλίνονται ἢ σχηματίζονται τὰ κλιτὰ μέρη τοῦ λόγου.

β'. Τὸ δ' ἑτυμολογικόν μᾶς διδάσκει τὸ ἔτυμον τῶν λέξεων, τουτέστι τὸ πῶς αἱ λέξεις παράγονται ἐξ ἀλλήλων, ἢ συντίθενται πρὸς ἀλλήλας.

γ'. Τὸ δὲ συντακτικόν μᾶς διδάσκει τὴν σύνταξιν, ἥτοι τὸ πῶς ἐκλέγονται καὶ διατάσσονται ἐν τῷ λόγῳ τὰ μέρη τοῦ λόγου καὶ οἱ διάφοροι τύποι αὐτῶν, διὰ νὰ ἐκφρασθῶσιν ὀρθῶς καὶ ἀπταιστῶς αἱ κρίσεις καὶ οἱ στοχασμοὶ τοῦ γράφοντος ἢ λαλοῦντος.

ΣΗΜ. Τὸ πρῶτον μέρος, ἥτοι τὸ τυπικόν ὑποδιαιρεῖται εἰς δύο τμήματα· α.) τὸ περὶ φθογγολογίας καὶ ὀρθογραφίας, ἐν εἴδει εἰσαγωγῆς· καὶ β'.) τὸ κυρίως τυπικόν. Τὸ περὶ φθογγολογίας καὶ ὀρθογραφίας εἰσαγωγικὸν τμήμα μᾶς διδάσκει γενικὰς τινὰς θεωρητικὰς ἀρχάς, κατὰ τὰς ὁποίας συμβαίνει τὰ διάφορα πάθη τῶν λέξεων, καὶ τῶν ὁποίων ἡ γνῶσις μᾶς χρησιμεύει εἰς τὸ νὰ κατανοήσωμεν εὐκόλως τὸ πῶς κλίνονται ἢ σχηματίζονται τὰ κλιτὰ μέρη τοῦ λόγου ἐν τῷ κυρίως τυπικῷ, καὶ πῶς παράγονται ἢ συντίθενται αἱ λέξεις ἐν τῷ ἑτυμολογικῷ μέρει τῆς γραμματικῆς.

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΓΡΑΜΜΑΤΙΚΗ.

ΠΡΟΕΙΣΑΓΩΓΗ.

§. 1. ΓΡΑΜΜΑΤΙΚΗ ονομάζεται ἡ ἐπιστήμη, ἥτις μᾶς διδάσκει τοὺς κανόνας, κατὰ τοὺς ὁποίους λαλοῦμεν ἢ γράφομεν γλώσσάν τινα.

§. 2. Ἡ ἑλληνικὴ γραμματικὴ μᾶς διδάσκει τοὺς κανόνας, κατὰ τοὺς ὁποίους ἐλάλουν καὶ ἔγραφον τὴν ἑλληνικὴν γλῶσσαν οἱ ἀρχαῖοι Ἕλληνες.

ΣΗΜ. Ἡ ἑλληνικὴ γλῶσσα δὲν ἦτο μία καὶ ἡ αὐτή, ἀλλ' ἐκάστη φυλὴ ἑλληνικὴ ἐλάλει καὶ ἔγραφεν αὐτὴν κατ' ἴδιον διάφορον τρόπον. Οἱ διάφοροι οὗτοι τρόποι τῆς ἑλληνικῆς γλώσσης λέγονται διάλεκτοι. Αἱ κυριώτεραι διάλεκτοι τῆς ἀρχαίας ἑλληνικῆς γλώσσης εἶνε τέσσαρες· ἡ αἰολικὴ, τὴν ὁποίαν ἐλάλουν οἱ Αἰολεῖς, ἡ δωρικὴ, τὴν ὁποίαν ἐλάλουν οἱ Δωριεῖς, ἡ ἰωνικὴ, τὴν ὁποίαν ἐλάλουν οἱ Ἴωνες, καὶ ἡ ἀττικὴ, τὴν ὁποίαν ἐλάλουν οἱ κάτοικοι τῆς Ἀττικῆς, καὶ ἰδίως οἱ Ἀθηναῖοι. Νεωτάτῃ δὲ καὶ τελειοτάτῃ πασῶν εἶνε ἡ ἀττικὴ, ἥτις διὰ τοῦτο καὶ θεωρεῖται ὡς ἡ ἐπικρατεστέρα καὶ κατ' ἐξοχὴν διάλεκτος τῆς ἀρχαίας ἑλληνικῆς γλώσσης. Ὅθεν καὶ ἡ παρούσα γραμματικὴ, εἰ καὶ πραγματεύεται κυρίως τὴν ἀττικὴν διάλεκτον, καλεῖται ὁμῶς ἑλληνικὴ.

§. 3. Τῆς ἑλληνικῆς γραμματικῆς διακρίνομεν τρία διάφορα μέρη, τὸ τυπικόν, τὸ ἔτυμολογικόν καὶ τὸ συντακτικόν.

α. Καὶ τὸ μὲν τυπικόν μᾶς διδάσκει τοὺς τύπους, κατὰ τοὺς ὁποίους κλίνονται ἢ σχηματίζονται τὰ κλιτὰ μέρη τοῦ λόγου.

β'. Τὸ δ' ἔτυμολογικόν μᾶς διδάσκει τὸ ἔτυμον τῶν λέξεων, τουτέστι τὸ πῶς αἱ λέξεις παράγονται ἐξ ἀλλήλων, ἢ συντίθενται πρὸς ἀλλήλας.

γ'. Τὸ δὲ συντακτικόν μᾶς διδάσκει τὴν σύνταξιν, ἥτοι τὸ πῶς ἐκλέγονται καὶ διατάσσονται ἐν τῷ λόγῳ τὰ μέρη τοῦ λόγου καὶ οἱ διάφοροι τύποι αὐτῶν, διὰ νὰ ἐκφρασθῶσιν ὀρθῶς καὶ ἀπταιστώς αἱ κρίσεις καὶ οἱ στοχασμοὶ τοῦ γράφοντος ἢ λαλοῦντος.

ΣΗΜ. Τὸ πρῶτον μέρος ἥτοι τὸ τυπικόν ὑποδιαιρεῖται εἰς δύο τμήματα· α.) τὸ περὶ φθογγολογίας καὶ ὀρθογραφίας, ἐν εἴδει εἰσαγωγῆς· καὶ β.) τὸ κυρίως τυπικόν. Τὸ περὶ φθογγολογίας καὶ ὀρθογραφίας εἰσαγωγικὸν τμήμα μᾶς διδάσκει γενικάς τινας θεωρητικάς ἀρχάς, κατὰ τὰς ὁποίας συμβαίνουν τὰ διάφορα πάθη τῶν λέξεων, καὶ τῶν ὁποίων ἡ γνῶσις μᾶς χρησιμεύει εἰς τὸ νὰ κατανοήσωμεν εὐκόλως τὸ πῶς κλίνονται ἢ σχηματίζονται τὰ κλιτὰ μέρη τοῦ λόγου ἐν τῷ κυρίως τυπικῷ, καὶ πῶς παράγονται ἢ συντίθενται αἱ λέξεις ἐν τῷ ἔτυμολογικῷ μέρει τῆς γραμματικῆς.

ΜΕΡΟΣ ΠΡΩΤΟΝ.

ΤΥΠΙΚΟΝ.

ΤΜΗΜΑ ΠΡΩΤΟΝ

ΕΙΣΑΓΩΓΗ ΕΙΣ ΤΟ ΤΥΠΙΚΟΝ ΚΑΙ ΕΤΥΜΟΛΟΓΙΚΟΝ.

ΦΘΟΓΓΟΛΟΓΙΑ ΚΑΙ ΟΡΘΟΓΡΑΦΙΑ.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΠΡΩΤΟΝ.

Α'. Διατρεσις καὶ χαρακτηρισμὸς τῶν γραμμάτων.

§. 4. Ἡ ἑλληνικὴ ἀλφάβητος περιέχει εἴκοσι τέσσαρα γράμματα ἢ στοιχεῖα, τὰ ἐξῆς :

Αα ἄλφα, Ββ βῆτα, Γγ γάμμα, Δδ δέλτα, Εε εἰ ψιλόν, Ζζ ζῆτα, Ηη ἦτα, Θθ θῆτα, Ιι ἰῶτα, Κκ κάππα, Λλ λάμβδα, Μμ μῦ, Νν νῦ, Ξξ ξι (ξυ), Οο ὀ μικρόν, Ππ πι, Ρρ ρῶ, Σς σίγμα, Ττ ταῦ, Υυ ὤ ψιλόν, Φφ φι, Χχ χι, Ψψ ψι, Ωω ὦ μέγα.

ΣΗΜ. Ἡ ἑλληνικὴ ἀλφάβητος περιεῖχε καὶ ἄλλο στοιχεῖον τὸ Ϝ, ὃπερ ὀνομάζεται βαῦ ἢ δίγαμμα, καὶ ὃπερ ἐξαφανισθὲν ἐκ τῆς λοιπῆς γραφῆς, διασώθη μόνον ἐπὶ τῶν νομισμάτων καὶ τῶν ἐπιγραφῶν. Τοῦ στοιχείου τούτου ὁ μεταξὺ συμφώνου, φωνήεντος καὶ πνεύματος ταλαντευόμενος φθόγγος ἐν τῇ Ἀττικῇ γλώσσῃ ἀντικατεστάθη πολλαχῶς ὑπὸ τοῦ υ.

§. 5. Τῶν εἰκοσιτεσσάρων τούτων γραμμάτων τὰ μὲν ἑπτὰ α, ε, η, ι, ο, υ, ω λέγονται φωνήεντα ὡς καὶ καθ' ἑαυτὰ ἐκφωνούμενα, τὰ δὲ ὑπόλοιπα δεκαεπτὰ β, γ, δ, ζ, θ, κ, λ, μ, ν, ξ, π, ρ, σ, τ, φ, χ, ψ λέγονται σύμφωνα, ὡς μὴ δυνάμενα νὰ ἐκφωνηθῶσι καθ' ἑαυτὰ καὶ ἄνευ τῶν φωνηέντων.

§. 6. Τῶν φωνηέντων τὰ μὲν πέντε α, ε, η, ο, ω καλοῦνται προτακτικά, τὰ δὲ δύο ι, υ ὑποτακτικά.

§. 7. Τὰ φωνήεντα οἱ ἀρχαῖοι Ἕλληνες δὲν ἐξεφώνουν ἅπαντα ἐντὸς ἴσου χρονικοῦ διαστήματος, ἀλλὰ τὰ μὲν δύο μικρὰ η, ω ἐξεφώνουν ἐκτείνοντες τὸν χρόνον τῆς προφορᾶς αὐτῶν, τὰ δύο βραχέα ε, ο ἐξεφώνουν συστέλλοντες τὸν χρόνον κατὰ ἡμισυ ἐν γένει, καὶ τὰ τρία δι-

χρονα ἢ ἀμφίβοла α, ι, υ ἐξεφώνουν ἄλλοτε μὲν ὡς μακρά, ἄλλοτε δὲ ὡς βραχέα.

§. 8. Ἐὰν εἰς προτακτικὸν φωνῇεν ἐπιτάξωμεν ὑποτακτικόν, ἔχομεν τὴν διφθογγον, ἣτις συναποτελεῖ μίαν ἀπλὴν φωνήν.

§. 9. Αἱ διφθογγοὶ εἶναι δώδεκα, ὧν αἱ μὲν εἰς αἰ, εἰ, οἰ, αυ, ευ, ου καλοῦνται κυρίως διφθογγοί, αἱ δὲ λοιπαὶ εἰς ην, ων, υι, α, η, ω καταχρηστικῶς διφθογγοί.

§. 10. Τῶν καταχρηστικῶς διφθόγγων α, η, ω τὸ ὑποτακτικὸν φωνῇεν ι ὑπογράφεται· ἀλλ' ἐν τῇ διὰ κεφαλαίων γραφῇ τὸ ι τοῦτο προσγράφεται, οἷον ΘΡΑΙΞ (Θρᾷξ), ΘΗ ΑΘΗΝΑΙ (τῇ Ἀθηνᾷ), ΤΗΙ ΔΗΜΩΙ (τῷ δήμῳ).

§. 11. Τὰ σύμφωνα διαιροῦνται εἰς ὀκτὼ ἡμίφωνα ζ, ξ, ψ, λ, μ, ν, ρ, σ, καὶ ἑννέα ἄφωνα β, γ, δ, κ, π, τ, θ, φ, χ.

§. 12. Τῶν ἡμιφώνων τὰ μὲν τρία ζ, ξ, ψ λέγονται διπλᾶ, ὡς ἐκ τοῦ κ καὶ σ καὶ τὸ ψ ἐκ τοῦ π καὶ σ, τὰ δὲ τέσσαρα λ, μ, ν, ρ, ἀμετάβολα ἢ ὑγρά, καὶ τὸ σ συριστικόν.

§. 13. Τὰ ἄφωνα, ὡς ἐκ τοῦ δασέος μὲν ἡ φιλοῦ πνεύματος, μετὰ τοῦ ὁποίου συνεκφωνοῦνται, διαιροῦνται εἰς φιλὰ κ, π, τ, δασέα θ, φ, χ καὶ μέσα β, γ, δ' ὡς ἐκ δὲ τοῦ φωνητικοῦ ὀργάνου, διὰ τοῦ ὁποίου προφέρονται, εἰς χειλέφωνα π, β, φ, οὐρανισκόφωνα κ, γ, χ, καὶ ὀδοντόφωνα τ, δ, θ.

§. 14. Τὰ μετὰ τοῦ αὐτοῦ πνεύματος συνεκφωνούμενα ἄφωνα καλοῦνται ὁμόφωνα, τὰ δὲ μετὰ διαφόρου ἑτερόφωνα. Καὶ τὰ μὲν διὰ τοῦ αὐτοῦ φωνητικοῦ ὀργάνου προφερόμενα λέγονται ὁμόφωνα, τὰ δὲ δι' ἑτέρου ἑτερόφωνα.

ΣΗΜ. Τὸν διπλοῦν χαρακτῆρα τῶν ἑννέα ἀφώνων παριστάνει ὁ ἐξῆς πίναξ.

	ὁ μ ὁ φ ὠ ν α			
	φιλὰ μέσα δασέα			
ὁ μ ό φ ω ν α	π	β	φ	χειλέφωνα, οὐρανισκόφωνα, ὀδοντόφωνα.
	κ	γ	χ	
	τ	δ	θ	

Β'. Συλλαβισμός.

§. 15. Ἐν φωνῇεν ἡ μία διφθογγος, μόνα ἢ μεθ' ἑνὸς ἢ πλεονάτων συμφώνων ἐκφωνούμενα, ἀποτελοῦσι τὴν συλλαβήν, οἷον α-, αι-, πα-,

γρα-. Ἐκ μιᾶς δὲ ἡ πλειοτέρων συλλαβῶν συναποτελεῖται ἡ λέξις, οἷον γῆ, ἀ-πό, αἰ-ών, πα-τήρ, γρά-φω. Ἐκ μιᾶς δὲ ἡ πλειοτέρων λέξεων συναποτελεῖται ὁ λόγος, οἷον ζῶ, γράφεις, ὁ θεός ἐστι παρτο-δύναμος.

§. 16. Αἱ ἐκ μιᾶς μόνης συλλαβῆς συναποτελούμεναι λέξεις ὀνομάζονται μονοσύλλαβοι, αἱ ἐκ δύο συλλαβῶν δισύλλαβοι, αἱ ἐκ τριῶν τρισύλλαβοι, καὶ οὕτω καθέξης. Ἐκτός δὲ τῶν μονοσυλλαβῶν ἅπασαι αἱ λοιπαὶ λέξεις ὀνομάζονται μὲ ἐν κοινὸν ὄνομα πολυσύλλαβοι.

§. 17. Ἡ τελευταία συλλαβὴ τῆς λέξεως ὀνομάζεται λήγουσα, ἡ προτελευταία παραλήγουσα, καὶ ἡ πρὸ τῆς προτελευταίας προπαραλήγουσα.

§. 18. Διὰ τὰ συλλαβίζη τις ὀρθῶς, ἥτοι τὰ χωρίζη ὀρθῶς δασύς εἶνε χρεῖα, καὶ ἰδίως ἐν τέλει τοῦ πεζοῦ στίχου, τὰς πολυσυλλαβούς λέξεις εἰς τὰς συλλαβάς, ἐξ ὧν συγκροτοῦνται, πρέπει ν' ἀκολουθήσῃ τοὺς ἀκολουθοῦς κανόνας:

α. Σύμφωνον εὐρισκόμενον μεταξὺ δύο φωνηέντων συλλαβίζεται μετὰ τοῦ ἐπομένου φωνήεντος ἢ διφθόγγου, οἷον ἔ-χω, σῶ-μα, γρά-φεις, φαί-νει.

β. Δύο ἡ πλείοτερα σύμφωνα συλλαβίζονται μετὰ τοῦ ἐπομένου φωνήεντος, εἴαν εἶνε ἀρκτικά λέξεως, εἰ δὲ μή, χωρίζονται, οἷον ἀ-μυδός, δε-σμός, ἔ-στραμ-μαί· ἀλλὰ καρ-πός, ἄρ-κτος.

γ. Τὰ συνθετικά μέρη τῶν συνθέτων λέξεων γράφονται κατὰ διάστασιν, εἴαν δὲν συνῆθ' ἐκθλιψίς, οἷον Κυνός-ουρα (κυνὸς οὐρά), συν-έχω (σὺν ἔχω), ὥσ-περ (ὥς περ)· ἀλλὰ ὕ-φαρπάζω, πα-ρέχω.

δ. Τὰ τελικά σύμφωνα λέξεως παθούσης ἐν τέλει ἐκθλιψὶν συλλαβίζονται μετὰ τοῦ φωνήεντος τῆς ἐπομένης λέξεως, οἷον πα-ρ' αὐτοῦ, ὕ-φ' ἐνός, γαλή-ν' ὀρῶ.

Γ'. Στίλεις καὶ σημεῖα στίξεως.

§. 19. Ἡ στίλις ἢ διάστιλις χρησιμεύει εἴτε εἰς τὸ νὰ διαμελίζω-μεν τὸν λόγον εἰς τὰς διαφόρους περιόδους, κῶλα καὶ προτάσεις, ἐξ ὧν σύγκειται, εἴτε εἰς τὸ νὰ ἐκφράζωμεν διὰ γραπτῶν σημείων πάθη τινὰ καὶ χρώματα τοῦ νοήματος. Μετὰ τῶν σημείων τούτων τῆς στίξεως συγκαταλέγονται καὶ ἄλλα τινὰ σημεῖα, δι' ὧν ἡ σημειοῦνται πάθη τινὰ περὶ τοὺς φθόγγους τῶν λέξεων συμβαίνοντα, ἢ διευκολύ-νεται ἀπλῶς ἡ γραφὴ καὶ ἀνάγνωσις.

§. 20. Τὰ κυριώτερα τῶν γραπτῶν τούτων σημείων τῆς στίξεως εἶνε τὰ ἐξῆς:

α. Ἡ τελεία στιγμὴ (.), διὰ τῆς ὁποίας διαχωρίζομεν τὰς διαφό-ρους περιόδους τοῦ λόγου.

β'. Ἡ μέση στιγμή ('), διὰ τῆς ὁποίας διαχωρίζομεν τὰ διάφορα κῶλα τῶν περιόδων.

γ'. Ἡ ὑποστιγμή (,), διὰ τῆς ὁποίας διαχωρίζομεν τὰς διαφόρους προτάσεις τῶν κώλων.

δ'. Αἱ διπλαῖ στιγμαὶ τῆς διαίρέσεως (..), δι' ὧν περιστίζομεν τὰ ὑποτακτικὰ φωνήεντα ι καὶ υ, ὅσας εὐρισκόμενα κατόπιν τῶν προτακτικῶν, δὲν συνενεοῦνται μετ' αὐτῶν εἰς δίφθογγον (§. 8), ἀλλ' ἀποτελοῦσιν ἰδίαν καθ' ἑαυτὰ συλλαβὴν, οἷον *ἄνθρωπος, προῦπάρχω, ἀλλῖος*.

ε'. Ἡ διαστολὴ ἢ ὑποδιαστολή, δι' ἧς διαστέλλομεν ἰδίως τὰς κατ' ἑγκλίσιν ὁμοῦ γραφομένας λέξεις ἀπ' ἄλλων ὁμοίων κατὰ τὴν γραφὴν, οἷον *τό, τε* πρὸς διάκρισιν τοῦ ἐπιρρήματος *τότε*· ὅ,τι πρὸς διάκρισιν τοῦ συνδέσμου *ὅτι* κτλ.

ς'. Ἡ ἀπόστροφος ('), δι' ἧς σημειοῦται ἡ ἐκθλιψίς τελικοῦ φωνήεντος, οἷον *ἀπ' ἐμοῦ* (ἀπὸ ἐμοῦ).

ζ'. Ἡ κορωνίς ('), δι' ἧς σημειοῦται ἡ κρᾶσις, οἷον *κάκεινος τοῦτο* (καὶ ἐκεῖνος τὸ ὄνομα).

η'. Τὸ ἐρωτηματικόν (;), δι' οὗ σημειοῦται τὸ τέλος τῶν ἐρωτηματικῶν περιόδων, κώλων, προτάσεων καὶ φράσεων.

θ'. Τὸ ἐπιφωνηματικόν ἢ θαυμαστικόν(!), δι' οὗ σημειοῦνται περίοδοι, προτάσεις, φράσεις καὶ λέξεις ἐκφράζουσαι θαυμασμόν, εὐχὴν, χαρὰν, θλίψιν καὶ παρόμοια τῆς ψυχῆς πάθη καὶ αἰσθήματα.

ι. Ἡ παρένθεσις (), ἐν ᾗ περικλείομεν πρότασιν ἢ λέξιν δευτερεύουσαν χάριν ἐπεξηγήσεως, διασαφήσεως ἢ ἄλλου τινὸς τοιοῦτου σκοποῦ παρεντιθεμένην ἐμμέσως εἰς τὸν λόγον.

ια'. Τὰ εἰσαγωγικά « », ἐν οἷς περικλείομεν αὐτολεξεῖ τὸν λόγον τρίτου τινός, ἢ περικροπὴν ποιητοῦ ἢ συγγραφέως.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΔΕΥΤΕΡΟΝ.— ΠΡΟΣΩΜΙΑ.

§. 21. Τὰ φωνήεντα, τὰ σύμφωνα καὶ αἱ δίφθογγοι δὲν ἦσαν τὰ μόνον συστατικὰ τῆς λέξεως οὔτε ἀπαγγελλομένης οὔτε γραφομένης. Πρὸς τὴν ὀρθὴν ἐκφώνησιν καὶ γραφὴν αὐτῆς προσαπηγείτο καὶ ποιά τις περὶ τὴν ἐκφώνησιν τῶν διαφόρων συλλαβῶν τροποποίησις τῆς φωνῆς, ἣτις καλεῖται προσωδία. Ταύτης δὲ εἶδη εἶναι τρία τὸ πνεῦμα, ὁ χρόνος καὶ ὁ τόνος.

Α'. Πνεῦμα.

§. 22. Τὸ πνεῦμα εἶνε ἢ δασὺ ἢ ψιλόν· καὶ τοῦ μὲν δασέος πνεύματος ὀρθογραφικόν σημεῖον εἶνε ἡ δασεῖα ('), τοῦ δὲ ψιλοῦ ἡ ψιλὴ (').

§. 23. Πάσης λέξεως τὸ ἀρκτικόν φωνὴν πνευματίζεται, τουτέστι δασύνεται ἢ ψιλοῦται, οἷον *ἄρμα, ἐγώ*.

§. 24. Τὸ ἀρχτικὸν ρ δασύνεται, οἷον *ρήτωρ* τῶν δ' ἐν τῇ μέσῳ τῆς λέξεως δύο ρ τὸ μὲν πρῶτον ψιλοῦται, τὸ δὲ δευτέρον δασύνεται, οἷον *παλιρροία*.

§. 25. Τῶν διφθόγγων πνευματίζεται τὸ ὑποτακτικὸν φωνῆεν, οἷον *Αἰδηφόος*, *εἶδος*, *εὐδω*. Ἐξαίρουνται αἱ καταχρηστικῶς διφθόγγοι, τῶν ὁποίων κεφαλαιογραφουμένων πνευματίζεται τὸ προτακτικὸν φωνῆεν, οἷον *Ἀιδης*, *᾿Ωιδεϊον*.

§. 26. Πᾶσα λέξις ἀρχομένη ἀπὸ υ δασύνεται, οἷον *ὕδωρ*, *ὕελος*.

§. 27. Ὁμοίως δασύνονται

α. Τὰ ἀπὸ φωνήεντος ἀρχόμενα ἄρθρα *ὀ*, *ῥ*, *οἰ*, *αἰ*.

β'. Αἱ ἀναφορικαὶ ἀντωνυμίαι καὶ τὰ ἀναφορικὰ ἐπιρρήματα, οἷον *ὅς*, *ᾧ*, *ὅ*, *οἷον*, *ὅσος*, *ἡλικός*, *ὥς*, *ὅπως*, *ὅτε*, *ὅπου* κτλ.

γ'. Αἱ πληθυντικαὶ ἀντωνυμίαι τοῦ πρώτου προσώπου, αἱ ἐνικαὶ τοῦ τρίτου, καὶ αἱ ἐξ αὐτῶν παράγωγοι κτητικαί, οἷον *ἡμεῖς*, *οὗ*, *οἷ*, *ἐ*, *ἡμέτερος*, *ἐαυτοῦ* κτλ. καθὼς καὶ αἱ δεικτικαὶ *οὗτος*, *αὕτη*, *οὗτοι*, *αὗται*.

δ'. Τὰ ἀριθμητικὰ *εἷς*, *εἷξ*, *ἐπτά*, *ἐκατόν*, καὶ τὰ ἐξ αὐτῶν παράγωγα, οἷον *ἐνιαυτός*, *ἐβδομος*, *ἐπταχόσιοι* κτλ.

ΣΗΜ. Ὅμοιως δασύνονται καὶ αἱ ἀκόλουθοι κατ' ἀλφάβητον λέξεις καὶ αἱ ἐξ αὐτῶν παράγωγοι: *ἄδρα*, *ἄδρός*, *ἄγνός*, *ἄγιος*, *ἄζης*, *ἄδρός*, *ἄζομαι*, *αἶμα*, *αἶρω*, *Αἶμας*, *αἰμύλος*, *ἄλας*, *ἄλις*, *ἄλις*, *Ἀλικαρνασσός*, *ἀλίσκω*, *ἄλλομαι*, *ἄλυσις*, *ἀμαρτάνω*, *ἀμιλλα*, *ἄμμα*, *ἀμῖς* (καὶ *ἀμίς*), *ἀνδάνω*, *ἀπαλός*, *ἄπαξ*, *ἀπλοῦς*, *ἄπτω*, *ἄρμα*, *ἀρμόζω*, *ἀρπάζω*, *ἄρκος* (ἀρκτικῶς), *ἀψίκορος*, *ἀψίς*, *ἔδνον*, *ἔδος*, *ἔδρα*, *ἔδοῦμαι*, *ἔζομαι*, *εἰλύω*, *εἶμα*, *εἰμαρμένη*, *ἐργονομῖ*, *Ἐκάστη*, *ἐκάς*, *ἐκαστος*, *ἐκάτερος*, *ἐκών*, *Ἑλένη*, *Ἑλενος*, *Ἑλλη*, *Ἑλλην*, *Ἑλικών*, *ἐλιξ*, *ἐλκω*, *ἐλκος*, *ἐλμινς*, *ἐλος*, *ἐνος* (καὶ *ἐνος*), *ἐορτή*, *ἐπομαι*, *ἐρκος*, *ἐρμηνεύω*, *Ἑρμῆς*, *ἐρπω*, *ἐρση* (καὶ *ἔρση*), *ἐστιῶ*, *ἐταίρος*, *ἐτερος*, *ἐτοιμος*, *εὐρίσκω*, *ἐφθός*, *ἐφω*, *ἔωλος*, *ἔως*, *ἥβη*, *ἥβός*, *ἡγοῦμαι*, *ἡδομαι*, *ἡκιστα*, *ἡκω*, *ἡλικία*, *ἡλιος*, *ἡμέρα*, *ἡμισο*, *ἡμων*, *ἡπαρ*, *Ἡρα*, *ἦρως*, *Ἡσίοδος*, *ἡσυχος*, *Ἡφαιστος*, *ἰδρύω*, *ἰέραξ*, *ἰερός*, *ἰημι*, *ἰκανός*, *ἰκέτης*, *ἰκνοῦμαι*, *ἰλειω*, *ἰμάς*, *ἱμερος*, *ἱνα*, *ἱππος*, *ἱπταμαι*, *ἱσταμαι*, *ὁδός*, *ὀλκάς*, *ὀμαλός*, *ὀμιλος*, *ὀμοιος*, *ὀμως*, *ὀμοῦ*, *ὀπλή*, *ὀπλον*, *ὀρίζω*, *ὄρκος*, *ὄρος*, *ὄρῳ*, *ὄσις*, *ὤρα*.

Γ'. Χρόνος.

§. 28. Βάσις καὶ μονάς τῆς χρονικῆς προσωδίας εἶνε τὸ σημεῖον. Πᾶσα συλλαβὴ περιέχουσα προσωδίαν χρονικὴν ἐνός σημείου λέγεται βραχεῖα· συλλαβὴ δὲ περιέχουσα δύο σημείων χρονικὴν προσωδίαν λέγεται μακρά. Σημειοῦται δὲ ἡ μὲν μακρὰ συλλαβὴ διὰ τῆς μακράς, ἡ δὲ βραχεῖα διὰ τῆς βραχείας *υ*, καὶ ἡ κοινὴ διὰ τῆς μακρᾶς ὁμοῦ καὶ βραχείας *υ*.

§. 29. Φύσει μακρὰ εἶνε πᾶσα συλλαβὴ ἔχουσα μακρὸν φωνῆεν ἢ

διφθογγον ἢ δίχρονον μακρόν, οἷον *χωρήσῶ*, *χαίρω*, *ἄγκυρα*, ἢ φωνῆεν προσελθὼν ἐκ συναιρέσεως, οἷον *ἄκων* (ἀέκων), *ιχθῦς* (ιχθύας).

§. 30. Φύσει βραχεῖα εἶναι ἡ συλλαβὴ ἢ ἔχουσα βραχὺ φωνῆεν, ἢ βραχὺ δίχρονον, οἷον *τρέχομεν*, *ἀγλαός*.

§. 31. Θέσει μακρὰ γίνεται ἡ συλλαβὴ, ὅταν εἰς βραχὺ φωνῆεν ἔπωνται δύο ἢ πλείονερα σύμφωνα ἢ ἐν διπλαῦν, εἴτε ἐν τῇ αὐτῇ λέξει, εἴτε ἐν δυαὶ διαφόροις λέξεσιν, οἷον *χάρμα*, *ἔξις*, *Κάστωρ*, *χορὸς* δέ, *ἐν τόπῳ*, *ὁ Ζεὺς*, *τὸ κτήνος*.

§. 32. Κοινὴ συλλαβὴ ὀνομάζεται ἡ ἔχουσα φύσει βραχὺ φωνῆεν πρὸ δύο συμφώνων, ὧν τὸ πρῶτον εἶνε ἄφωνον καὶ τὸ δεύτερον ἀμετάβολον, οἷον *ἄκμή*, *τέκνον*, *εὐφλόος*, *Θεμιστοκλῆς*.

Γ'. Τόρος.

§. 33. Τόνοι εἶνε τρεῖς, ὀξεῖα ', βαρεῖα ` , καὶ ἡ ἐκ τῆς ὀξείας καὶ βαρείας " συναποτελεσθεῖσα περισπωμένη. Καὶ ἡ μὲν ὀξεῖα τίθεται ἐπὶ τῆς ληγούσης, παραληγούσης καὶ προπαραληγούσης, ἡ δὲ βαρεῖα μόνον ἐπὶ τῆς ληγούσης, καὶ ἡ περισπωμένη ἐπὶ τῆς ληγούσης καὶ παραληγούσης.

§. 34. Λέξις τονιζομένη ἐπὶ τῆς ληγούσης μὲ ὀξεῖαν ἢ βαρεῖαν ὀνομάζεται ὀξύτονος, ἐπὶ τῆς παραληγούσης μὲ ὀξεῖαν παροξύτονος, καὶ ἐπὶ τῆς προπαραληγούσης προπαροξύτονος· ἐπὶ τῆς ληγούσης μὲ περισπωμένην, περισπωμένη, καὶ ἐπὶ τῆς παραληγούσης μὲ περισπωμένην, προπερισπωμένη. Πᾶσα δὲ λέξις, μὴ ἔχουσα τόνον ἐπὶ τῆς ληγούσης, ὀνομάζεται βαρύτονος.

§. 35. Οἱ περὶ τονισμοῦ κυριώτεροι κανόνες εἶνε οἱ ἑξῆς:

α. Τῶν ὀξύτόνων ἡ ὀξεῖα, ὁσάκις δὲν ἐπακολουθεῖ τελεῖα στιγμή ἢ ὑποστιγμή, τρέπεται εἰς βαρεῖαν.

β. Τῶν διφθογγῶν τονίζεται τὸ ὑποτακτικὸν φωνῆεν, οἷον *παύσω* ταῦτα *ἐκείνους* *ἐκεῖ* ποιοῦντας.

γ. Ἡ βραχεῖα συλλαβὴ τονιζομένη πάντοτε ὀξύνεται, οἷον *λόγος*, *τρέχω*, *κύθος*.

δ. Μακρὰ παραλήγουσα πρὸ μακρᾶς ληγούσης τονιζομένη παροξύνεται, οἷον *γλώσσης*, *μήκους*.

ε. Μακρὰ παραλήγουσα πρὸ βραχείας ληγούσης τονιζομένη προπερισπᾶται, οἷον *γλώσσει*, *μήκος*.

ς. Ἡ ἀσυναίρετος ὀνομαστικὴ καὶ αἰτιατικὴ τονιζομένη ἐπὶ τῆς ληγούσης ὀξύνεται, οἷον ἡ *τιμὴ*, *τὴν τιμὴν*, ἡ *χαρὰ*, *τὴν χαρὰν*, ὁ *αἰὼν*, ὁ *καρπός*, *τοὺν καρπόν*, αἱ *χαραὶ*, *τοὺς καρπούς*.

ζ'. Ἡ μακροκατάληκτος γενικὴ καὶ δοτικὴ τονιζομένη ἐπὶ τῆς ληγούσης περισπᾶται, οἷον τῆς τιμῆς, τῇ τιμῇ, τοῦ καρποῦ, τῷ καρπῷ, τῶν τιμῶν, τοῖς καρποῖς.

η'. Ἡ ἐκ συναϊρέσεως προκύπτουσα λήγουσα τονιζομένη περισπᾶται μὲν, ἔάν πρὸ τῆς συναϊρέσεως ἐτονίζετο ἢ παραλήγουσα, ὀξύνεται δέ, ἔάν ἐτονίζετο ἢ λήγουσα, οἷον τιμῶ (τιμᾶω), Ξενοφῶν (Ξενοφάων), πλακοῦς (πλακόεις), δᾶς (δαῖς), ἐστῶς (ἐσταῶς).

θ'. Ἡ εἰς *ευ* καὶ οἱ καταλήγουσα κλητικὴ τῶν εἰς *ευς*, ὡς καὶ ὡ τριτοκλίτων περισπᾶται, οἷον ᾧ βασιλεῦ, ᾧ αἰδοῖ, ᾧ Σαπφοῖ.

ι'. Τῶν εἰς ὡς ἐπ' ῥήματων ἡ λήγουσα τονιζομένη περισπᾶται, οἷον καλῶς εὖσεβῶς.

ΣΗΜ. α'. Πολλοὶ μονοσύλλαβοι ὀνομαστικαὶ καὶ αἰτιατικαὶ τῆς τρίτης κλίσεως περισπῶνται, οἷον: γραῖς, ναῖς, βοῖς, χοῖς, μυς, ὄρες, σῦς, οὖς, πῦρ, σκῶρ, εἶς, πᾶς, πᾶν κλπ.

ΣΗΜ. β'. Ὁμοίως περισπῶνται καὶ τὰ μονοσύλλαβα ἐπιρρήματα καὶ οἱ σύνδεσμοι: εὖ, φεῦ, αὖ, νῦν, οὖν, γοῦν, ἦ, μῶν, πῇ, ποῖ, ποῦ, πῶς κτλ.

§. 36. Ἐν τῷ τονισμῷ ἡ θέσει μακρὰ συλλαβὴ λογιζέται ὡς βραχεία, οἷον λέξις, τάξις, ὁμηλιξ.

§. 37. Αἱ τελικαὶ τῶν λέξεων δίφθογγοι οἱ καὶ αἱ πλὴν τῶν εὐκτικῶν ἐγκλίσεων τῶν ῥημάτων καὶ τοῦ ἐπιρρήματος οἴκοι, λογιζέονται ἐν τῷ τονισμῷ ὡς βραχεῖαι, οἷον ἄνθρωποι, πολῖται, νῆσοι, ἔκπαλαι, παιδεύσαι (μέσ. ἀόρ. προστ.), παιδεῦσαι (ἀόρ. ἀπαρεμ.). Ἄλλὰ οἴκοι, παιδεύοι (ἔνεστ. εὐκτ.), παιδεύσαι (ἀόρ. εὐκτ.).

§. 38. Ὅταν ἡ λήγουσα εἴνε μακρὰ, ἡ προπαραλήγουσα δὲν τονίζεται, οἷον ἀνθρώπου, ἀνθρώπῳ, ὅχι ἀνθρώπου ἀνθρώπῳ. Ἐξαίρουται αἱ ἐνικαὶ καὶ πληθυντικαὶ γενικαὶ τῶν τριτοκλίτων πόλεως, πόλεωρ, πήχεως, πήχεωρ καὶ τῶν ὁμοίων, καθὼς καὶ τὰ δευτερόκλιτα ἀττικὰ ἱλεως, ἀνώγεων, δύσερος κλπ.

§. 39. Ὅσάκις ἡ λέξις προσλαμβάνει νέας συλλαβὰς ἐν ἀρχῇ ὁ τόνος ἀναβιβάζεται εἰς τὰ ὀπίσω, ἔάν τὸ ἐπιτρέπη ὁ χρόνος τῆς ληγούσης (§ 38), οἷον ἰώω, ἔλυσον, παῖς, παλίμπαις, παλίμπαιδος.

§. 40. Ὅσάκις ἡ λέξις προσλαμβάνει νέας συλλαβὰς ἐν τέλει αὐτῆς, ὁ τόνος καταβιβάζεται εἰς τὰ ἐμπρός, καθ' ὅσον ἀναγκάζεται ὑπὸ τῆς ληγούσης, οἷον παράδειγμα, παραδείγματος, παραδείγμάτων· φῶς, φωτίζω, φωτιζόμενος, φωτιζομένης.

Δ'. *Εγκλίσις τόνου.

§. 41. Λεξειδιά τινα μονοσύλλαβα συνδέονται ἐν τῇ ἱκφωνήσει τόνον σφιγκτὰ μὲ τὴν προηγούμενην ἢ μὲ τὴν ἐπομένην λέξιν, ὥστε τὰ

μὲν μένουσιν ἄνευ τόνου σχεδόν, τὰ δὲ ἐγκλίνονται, τουτέστιν ἀποβάλλουσι ὅλως τὸν τόνον αὐτῶν, ἢ μεταβιβάζουσιν αὐτὸν ὡς δεῖται εἰς τὴν λήγουσαν τῆς προηγουμένης λέξεως. Καὶ τὰ μὲν συνδεόμενα μὲ τὴν ἐπομένην λέξιν ὀνομάζονται προκλιτικά ἢ ἄτονα, τὰ δὲ μὲ τὴν προηγουμένην ἐγκλιτικά.

§. 42. Προκλιτικά εἶνε ἁ.) αἱ ὀνομαστικαὶ τοῦ προτακτικοῦ ἄρθρου ὁ, ἡ, οἱ, αἱ· ἑ.) αἱ προθέσεις ἐν, ἐς, εἰς, ἐκ, ἐξ· γ.) οἱ σύνδεσμοι εἰ, ὡς· δ.) τὰ ἀρνητικά μόρια οὐ, οὐκ, οὐχ.

§. 43. Ἐγκλιτικά εἶνε:

ἁ. Αἱ ἐξῆς πλάγαι πτώσεις τῶν προσωπικῶν ἀντωνυμιῶν μου, μοί, μέ, σοῦ, σί, σέ, οὗ, οἷ, ἐ, σφῶν καὶ σφίσιν.

ἑ. Ἡ ἀόριστος ἀντωνυμία εἰς καθ' ὅλα τὰ γένη, τοὺς ἀριθμοὺς καὶ τὰς πτώσεις.

γ. Ὁ ἐνεστώς τῆς ὀριστικῆς τῶν ῥημάτων εἰμι καὶ φημι πλὴν τοῦ δευτέρου ἐνικοῦ προσώπου εἰ καὶ φής.

δ. Τὰ ἀόριστα ἐπὶ ῥήματα ποῦ, πῇ, ποί, πῶς, πῶ, ποτέ, ποθέν.

ε. Τὰ μόρια γέ, τέ, τοί, νύν, πέρ, δέ.

§. 44. Ἡ ἐγκλισίς τοῦ τόνου γίνεται κατὰ τοὺς ἐξῆς κανόνας.

ἁ. Μετὰ λέξιν ὀξύτονον ἢ μὲν ἐγκλιτικὴ λέξις ἀποβάλλει τὸν τόνον τῆς, τῆς δὲ ὀξύτονου ἢ βαρεῖα τρέπεται εἰς δεξιαν, οἷον καλός τις, καλόν ἐστιν.

ἑ. Μετὰ περισπωμένην λέξιν αἱ ἐγκλιτικαὶ ἀποβάλλουσι τὸν τόνον τῶν, οἷον φίλῳ σε, ἐρῶ σου, ὀρῶ τινα, ἐπιθυμῶ τινῶν.

γ. Μετὰ παροξύτονον λέξιν αἱ μὲν μονοσύλλαβοι ἐγκλιτικαὶ ἀποβάλλουσι τὸν τόνον τῶν, αἱ δὲ δισύλλαβοι ὀρθοτονοῦνται, οἷον λόγος τις, λόγος μου, λόγον τινά, λόγος τινῶν.

δ. Μετὰ προπερισπωμένην ἢ προπαροξύτονον λέξιν τὰ ἐγκλιτικὰ ἐγκλίνουσι τὸν τόνον αὐτῶν ὡς δεῖται εἰς τὴν λήγουσαν αὐτῆς, οἷον σῶμά τι, σῶμά σου, σῶμά τινος, ἀνθρώπος ἐστιν.

ΣΗΜ. ἁ. Ἡ ἐγκλισίς γίνεται καὶ ὅταν συμβῇ ἐκθλιψίς εἰς τὸ ἐγκλιτικόν· οἷον βούλεται μ' ἐφρευεῖν.

ε. Ἐὰν τύχη κατόπιν προκλιτικοῦ ἐγκλιτικόν, ὁ τόνος τούτου ἐγκλίνεται εἰς τὴν λήγουσαν ἐκείνου, εἰ τις, οὐ φημι.

ΣΗΜ. ἁ. Ἐγκλιτικαὶ τινες λέξεις συνδέονται πολλάκις ἐν τῇ γραφῇ μετὰ τῶν προηγουμένων (προκλιτικῶν μάλιστα) ὡς εἰς μίαν καὶ μόνην λέξιν, ἀλλὰ τονίζονται ὡς εἰ ἐγράφοντο κατὰ διάστασιν, οἷον: εἴτε, οὔτε, μήτε, ὥστε, ὅστις, ἥτις, ἥτοι, καίτοι, μέντοι, μήτοι, κτλ. Τὰ δ' ἐγκλιτικὰ μόρια δὲ πάντοτε, καὶ τὸ περ συνήθως γράφονται ἀδιαχώριστα, οἷον: ὅδε, ὦδε, εἴπερ, καίπερ, ὥσπερ.

ΣΗΜ. β. Ὅσακις τὸ ἐγκλιτικόν δὲ συνενωθῇ μετὰ πολυσύλλαδων δαικτικῶν ἐπὶ ῥημάτων καὶ ἀντωνυμιῶν, τονίζεται μόνον ἡ λήγουσα αὐτῶν, οἷον: ἐνθάδε, τοιοῦδε, τοσῆδε, τηλικός δε, τοιοῦδε, τηλικῶνδε, κτλ.

ΣΗΜ. γ'. Τὸ δὲ μετὰ προπαροξύτονα ἢ προπερισπώμενα κύρια ὀνόματα ἐγκλίνεται ὡς ἐπὶ τὸ πολὺ κανονικῶς, οἷον Μέγαρά δε, Ἑλευσινά δε.

ΣΗΜ. δ'. Ἐὰν τύχωσι πολλὰ κατὰ σειρὰν ἐγκλιτικά, ἐγκλίνουσι ἕκαστον τὸν τόνον αὐτοῦ εἰς τὴν λήγουσαν τοῦ προηγούμενου ὡς ὅξεται, οἷον: εἰ πέρ τις σέ μοι φησί ποτε.

ΣΗΜ. ε'. Δὲν ἐγκλίνονται ἀλλ' ὀρθοτονοῦνται τὰ μὲν ἐγκλιτικά ἐν ἀρχῇ, τὰ δὲ προκλιτικά ἐν τέλει λόγου, ἀμφότερα δὲ ὁσάκις ὑπάρχει χρεῖα διακρίσεως, ἀντιδιαστολῆς, ἢ ἐμφάσεως αὐτῶν, οἷον: τινὲς λέγουσι, σὲ λέγω· τὸ γέ· τὸ μὲν ἐπιτηδεωτέον, τὸ δ' οὐ.

ΣΗΜ. ς'. Ὄρθοτονεῖται ὁμοίως τὰ ἐγκλιτικόν, ὁσάκις τὸ τελικόν φωνῆεν προπερισπωμένης ἀποστραφῆς, οἷον: ταῦτ' εἰσι σοφοί;

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΤΡΙΤΟΝ.—ΠΑΘΟΛΟΓΙΑ.

§. 45. Ἡ ἑλληνικὴ γλῶσσα φύσει ἐπιδιώκουσα τὴν εὐφωνίαν, ἀποφεύγει τὴν ἄλλεπαλλήλων σύμπτωσιν στοιχείων δυσκόλως ἢ κακοφώνως συνεκφωνουμένων, τὰ μὲν ἀποβάλλουσα τὰ δὲ μεταβάλλουσα ἐπὶ τὸ εὐφωνότερον.

§. 46. Τὰ διάφορα εἶδη τῶν ἀποβολῶν καὶ μεταβολῶν τούτων ὀνομάζονται πάθη τῶν λέξεων. Τοὺς δὲ κανόνες, καθ' οὓς συμβαίνουσι τὰ πάθη ταῦτα ἐν τῇ κλίσει, παραγωγῇ, συνθέσει καὶ συντάξει τῶν λέξεων, ἐξετάζει ἡ παθολογία, ἥτις εἶνε διπλῇ ἁ.) παθολογία τῶν συμφώνων β.) παθολογία τῶν φωνέντων ἢ συναλοιφῇ.

Α'. Παθολογία συμφώνων.

1. Σύμπτωσις ἀφώνων.

§. 47. Ἐὰν συμπίσῃ ὁδοντόφωνον πρὸ τῆς καταλήξεως τοῦ παρακειμένου κα, ἀποβάλλεται, οἷον ᾗ-δω, ἥ-κα, ἀνύτ-ω, ἥνυ-κα, πειθ-ω πέπει-κα, ἀντὶ ἥθ-κα, ἥνυτ-κα, πέπειθ-κα.

ΣΗΜ. α'. Τὸ κ τῆς ἐκ προθέσεως ἐν συνθέσει εἶνε ἀνεκτὸν πρὸ παντὸς συμφώνου, καὶ αὐτῶν τῶν διπλῶν, οἷον: ἐκβάλλω, ἔγκονος, ἐκδόριον, ἔκφυμα, ἐκζωπυρῶ, ἐκψύχω, ἐκξύλω, κτλ.

ΣΗΜ. β'. Πλὴν τοῦ διπλοῦ τε, γγ, ἐκ τῶν ἀφώνων διπλᾷ ἀπαντῶσι μόνον τὰ ψιλὰ κκ, καὶ ππ ἐντὸς τῆς ῥίξης ὀλίγων τινῶν λέξεων, οἷον σάκκος, λάκκος, κόκκος, πάππος, ἵππος, κτλ.

ΣΗΜ. γ'. Τὰ ἐν τῇ αὐτῇ συλλαβῇ δασέα δὲν διπλασιάζονται, ἀλλὰ τὸ πρῶτον τρέπεται εἰς ψιλὸν ὁμοφώνον, οἷον Ἀθῆς, Πιεθεός, Σαπφώ, Βάκχος, ὄχι Ἀθ-θς, Σαφφῶ κτλ.

§. 48. Ὄταν δύο δασέα εὐρεθῶσι εἰς δύο ἄλλεπαλλήλους συλλαβάς, τὸ πρῶτον αὐτῶν τρέπεται εἰς ὁμόφωνον ψιλόν.

α'. Ἐν τῷ ἀναδιπλασιασμῷ τοῦ παρακειμένου, οἷον πεφόνευκα, κεχώρηκα, τεθήλακα, ὄχι φεφόνευκα, χεχώρηκα, θεθήλακα.

ε'. Ἐν ταῖς πτώσει, τοῖς χρόνοις, καὶ τοῖς παραγώγοις τῶν ὀνομάτων καὶ ῥημάτων, οἷον θρίξ, γεν. τριχός (ὄχι θριχός) ταχός (ὄχι θαχός) τρέφω (ὄχι θρέφω), τροφή (ὄχι θροφή), κτλ. Ἀλλ' εἰάν ἐκλείψῃ τὸ δεύτερον δασὺ ἢ προστεθῇ εἰς αὐτὸ καὶ τρίτον, ἐπανερχεται, οἷον ἡ θρίξ, τῆς τριχός, ταῖς θριξί· τρέχω, θρέξω· ἐτράφη, ἐθρέφθη.

γ'. Ἐν τῷ ἀναδιπλασιασμῷ τοῦ ἐνεστώτος ῥημάτων τινῶν εἰς μι, καὶ τῷ παθητικῷ ἀορίστῳ ᾧ. τοῦ τίθημι καὶ θύω, οἷον τίθημι (ὄχι τίθημι), κίχρημι (ὄχι χίχρημι), ἐτέθη (ὄχι ἐθέθη), ἐτύθη (ὄχι ἐθύθη).

δ'. Ἐν τοῖς συνθετοῖς ἐκχειρία (ἐχω χεῖρ), ἀμπέχω, ἀμπισχοῦμαι (ἀμφὶ ἐχω ἴσχυ.).

§. 49. Ἐάν τὸ ψιλὸν λέξεως, παθούσης ἐκθλίψιν εἴτε ἐν τέλει εἴτε ἐν τῷ μέσῳ, συμπίσῃ πρὸ φωνήεντος δασυνομένου, τρέπεται εἰς ὁμόφωνον δασύ, οἷον ἐφέστιος (ἐπὶ ἐστία), αὐθημερόν (αὐτὸς ἡμέρα), δεχήμερος (δέκα ἡμέρα), μεθ' ὄρκου (μετὰ ὄρκος). Αὐτὸ δὲ τοῦτο συμβαίνει καὶ ἐν τῇ κράσει, οἷον θοιμάτιον (τὸ ἱμάτιον), χῶστις (καὶ ὅστις).

ΣΗΜ. Ἐάν ἐν τῇ ἐκθλίψει πρὸ τῆς δασείας τύχῃσι δύο ψιλὰ, δασύνονται ἀμφοτέρω, οἷον ἐφθήμερος (ἐπὶ τὰ ἡμέρα), νύχθ' ὄλην (ὄκτα ὄλην), νυχθήμερον (νύκτα ἡμέρα).

2. Σύνπτωσις ἀμεταβόλων.

§. 50. Ἐάν κατὰ συγκοπὴν φωνήεντος συμπίσῃ μ πρὸ τοῦ λ ἢ ρ, παρεντίθεται μεταξὺ αὐτῶν β, οἷον μέμβλωκα (μεμ(β)λωκα), μεσημβρία (μεσημ(ε)ρία). Ἐάν δὲ κατὰ συγκοπὴν φωνήεντος συμπίσῃ γ πρὸ τοῦ ρ, παρεντίθεται δ, οἷον ἀνδρός (ἀν(ε)ρος).

3. Σύνπτωσις ἀφώνων καὶ ἀμεταβόλων.

§. 51. Ὀδοντόφωνον πρὸ ἐτέρου μὲν ὀδοντοφώνου, ἢ πρὸ τοῦ μ, τρέπεται εἰς σ, πρὸ δὲ τοῦ σ ἀποβάλλεται οἷον, ἀδ-ω, ἀσ-θῆναι, ἦσ-ται, ἦσ-μα, ἦ-σω· πείθ-ω, πεισ-θῆναι, πέπεισ-ται, πείσ-μα, πεί-σω· ἀνύ-ω, ἀνυσ-θῆναι, ἤνυσ-ται, ἤνυσ-μαι, ἀνύ-ω.

§. 52. Οὐρανισκόφωνον πρὸ ὀδοντοφώνου μὲν γίνεται ὁμόπουν, πρὸ δὲ τοῦ μ τρέπεται εἰς γ, καὶ πρὸ τοῦ σ συγχωνεύεται εἰς ξ, οἷον λέγ-ω, λεχ-θῆναι, λέλεκ-ται, λέλεγ-μαι, λέξις· διώκ-ω, διωχ-θῆναι, δεδιώκ-ται, διωγ-μός, δίωξις· βρέχ-ω, βίβρεκ-ται, βρέγμα, βρέξω.

§. 53. Χειλιόφωνον πρὸ ὀδοντοφώνου μὲν γίνεται ὁμόπουν, πρὸ δὲ τοῦ μ τρέπεται εἰς μ, καὶ πρὸ τοῦ σ συγχωνεύεται εἰς ψ, οἷον γράφ-ω, γραπ-τός, γράβ-θην, γράμ-μα, γράψω· τριβ-ω, τρι-πίος, ἐτριφ-θην, τέτριμ-μαι, τριψίς· λείπ-ω, λειφ-θῆναι, λείμ-μα, λέλειπ-ται, λείψω.

ΣΗΜ. Ἐξαιρεῖται τὸ κ τῆς ἐκ προθέσεως ἐν συνθέσει καὶ αἱ λέξεις: ἀκμή, ἀκμῶν, τεκμαίρομαι, δραχμή, λόχη, αἰχμή, αὐχμός, ἀτμός· βαθμός, σταθμός, στάθμη, ἡθμός, πορθμός, πωθμήν, ρυθμός, ἀριθμός, κευθμών, καὶ ἄλλα.

§. 54. Τὸ ρ πρὸ μὲν τῶν χειλοφώνων καὶ πρὸ τοῦ ψ τρέπεται εἰς μ, πρὸ δὲ τῶν οὐρανισκοφώνων καὶ πρὸ τοῦ ξ εἰς γ, καὶ πρὸ τῶν ἀμεταβόλων λ, μ, ν, ρ, καὶ πρὸ τοῦ σ ταῦτοφωναί, ὡς συμ-πίνω, συμ-βάλλω, συμ-φέρω ἔγ-κλεις, ἔγ-γραφον, ἔγ-χέω, συγ-ξέω, συν-λέγω, συμ-μένω, συν-ρεύω, συν-ράπτω, συσ-οίτιον.

ΣΗΜ. Τὸ ν τῆς ἐν προθέσει πρὸ τοῦ σ καὶ πρὸ τοῦ ζ μένει ἄτρεπτον, τῆς δὲ σὺν πρὸ μὲν τοῦ σ ταῦτοφωναί, ἐὰν δὲ εἰς τὸ σ ἐπακολουθῇ καὶ ἕτερον σύμφωνον, ὅπως καὶ πρὸ τοῦ ζ, ἐκκρούεται, ὡς ἐνατρέφονται, ἐνζωαθέντες, σύσσιτος, αὐσκήνος, συζῶντες, συστέλλω.

§. 55. Ἐν τῇ κλίσει τῶν ὀνομάτων καὶ ῥημάτων τὸ ρ πρὸ τοῦ σ ἐκκρούεται, ὡς δαίμοσιν ἀντὶ δαίμονσιν, Ἑλλήσιν ἀντὶ Ἑλληνσιν. Ἐὰν δὲ πρὸ τοῦ σ ἐκτός τοῦ ρ ἀπεβλήθῃ καὶ ὀδοντόφωνον, τὰ μὲν βραχέα α, ι, υ ἐκτείνονται, τὸ δὲ ε τρέπεται εἰς ει καὶ τὸ ο εἰς ου, ὡς (πρῶντ-σιν) πᾶσιν, (δεικνύντ-σιν) δεικνύσιν, (τιθέντ-σιν) τιθεῖσιν, (σπένδ-σω) σπεί-σω, (πένθ) πείσομαι, (γέροντ-σιν) γέρου-σιν.

ΣΗΜ. Ἐξαιρεῖται τοῦ κανόνος τούτου τὸ β'. πρόσωπον τοῦ παθητικοῦ παρακειμένου καὶ ὑπερουπελικοῦ τῆς ὀριστικῆς καὶ προστακτικῆς τῶν εἰς-αίνω ῥημάτων, καὶ τὰ ἐξ αὐτῶν εἰς-σις παράγωγα θηλυκά, ὡς πέφανσαι, ἐπέφανσο, πέφανσο, ἀπόφανσις.

4. Σύμπτωσις συμφώνων καὶ φωνηέντων καὶ ἰδίως τοῦ συμφωροειδοῦς ι καὶ F.

§. 56. Τὸ τ πρὸ τῆς καταλήξεως τῶν εἰς ια ἀφηρημένων ὀνομάτων τρέπεται εἰς σ' ἐὰν δὲ πρὸ τοῦ τ ἀπεβλήθῃ καὶ ρ, τὰ πρὸ τοῦ τ βραχέα ἐκτείνονται κατὰ τὸν κανόνα (§. 55), ὡς ἀναισθητ-, ἀναισθητ-ια, ἀναισθησία· γέροντ-, γέροντ-ια, γέρουσία.

ΣΗΜ. 4. Πολλάκις μετὰ τῶν οὐρανισκοφώνων, ἐνίοτε δὲ καὶ μετὰ τοῦ τ καὶ θ τὸ ι συγχωνεύεται εἰς διπλοῦν σα, τὸ ὅποσον παρὰ τοῖς νεωτέροις Ἀτικοῖς τρέπεται εἰς διπλοῦν ττ, ὡς ἡκ-ίων ἡσων, Θρακ-ια Κρητ-ια Κρησσα, πραγ-πρασσω, ἐλαχ-ἐλαχ-ίων ἐλάσων, Κρητ-ια Κρησσα, κορυθ-κορυθ-ιω κορύσσω.

ΣΗΜ. β'. Πολλάκις μετὰ τοῦ δ, ἐνίοτε δὲ καὶ μετὰ τοῦ γ, τὸ ι συγχωνεύεται εἰς ζ, ὡς ἐδ-ἐδ-ιομαι ἔζομαι· κραγ-κραγ-ιω κράζω.

ΣΗΜ. γ'. Πολλάκις τὸ ι ταῦτοφωναί πρὸς τὸ ὕψος λ, ὡς, μαλ-μαλ-ιον μάλλον, ἀλ-ιος ἄλλος, ποικιλ-ποικιλ-ιω παικίλλω.

§. 57. Τὸ σ μετὰ δύο φωνηέντων ἐκκρούεται πολλάκις, μάλιστα δ' ἐν ταῖς πλαγαῖσι πτώσεσι τῶν εἰς ος οὐδετέρων οὐσιαστικῶν, τῶν εἰς ης ἐπιθέτων καὶ οὐσιαστικῶν τῆς τρίτης κλίσεως, καὶ ἐν τοῖς δευτέροις προσώποις τῶν παθητικῶν ῥημάτων, ὡς γένεσος γένεος, ἀληθ-θέσος ἀληθέος, γράφεσαι γράφει, ἐγράψασο ἐγράψω.

ΣΗΜ. Ἐν ἀρχῇ δὲ λέξεως τὸ σ πολλάκις τρέπεται εἰς δασεϊαν, οἷον σθς ὕς, σίστημι ἴστημι.

§. 58. Τὸ F εὗρεθὲν μεταξὺ δύο φωνηέντων ἐκκρούεται, πρὸ δὲ συμφώνου, καὶ ἰδίως τοῦ σ, τρέπεται εἰς υ, οἷον βασιλεF βασιλέ-ως, βοF βο-ός, πνεF πνέ-ω, χεF χέ-ω, ἔχε-α (ἔχεF-α)· ἀλλὰ βασιλευ-ς (βασιλεF-ς), βου-σιν (βοF-σιν), ἔπνευ-α (ἔπνεF-α), κτλ.

5. Σύμπτωσις τριῶν ἢ πλειοτέρων συμφώνων.

§. 59. Τρία σύμφωνα εἶνε ἀνεκτά, ὅταν τὸ ἐν τούτων δὲν εἶνε διπλοῦν, ἢ τὸ μὲν μέσον εἶνε ἄφωνον, τὸ δὲ πρῶτον ἢ τὸ τρίτον ἢ καὶ συναμφότερα εἶνε ὕγρά, οἷον στρατός, ἔνστασις, ἄκτρον.

§. 60. Ὅσάκις συμπέσωσι τρία σύμφωνα ἀσυμδίβαστα μὲ τὸν ἀνωτέρω κανόνα, τὸ ἐν τούτων ἐκκρούεται, οἷον:

ἀ. φθέγγ-ομαι ἐφθέγγ-μαι ἐφθεγγ-ομαι κέκαμπ-μαι κέκαμμαι· ἐλέγχ-ομαι ἐλήλεγχ-μαι ἐλήλεγμα.

β'. γράφ-ομαι γέγραφ-σθε γέγραφε, γεγράφ-σθαι γεγράφ-θαι· ἄγγε.λ ἡγγε.λ-σθε ἡγγε.λθε, ἡγγέ.λ-σθαι ἡγγέ.λθαι.

6. Τελικὰ σύμφωνα.

§. 61. Τὸ τελικὸν σύμφωνον τῶν ἑλληνικῶν λέξεων εἶνε ἐν τῶν τριῶν τούτων γραμμάτων ς, ρ, καὶ σ, ἢ μόνον ἢ ἐν τοῖς διπλοῖς ψ καὶ ξ. Διὰ τοῦτο ἐὰν ἐν τέλει λέξεως εὗρεθῇ ἄλλο παρὰ τὰ τρία ταῦτα σύμφωνα, ἀποβάλλεται, οἷον μελιτ μέ.λι, σωματ σῶ.μα, ἦσαντ ἦσαν.

§. 62. Τὰ ὀδοντόφωνα πολλάκις ἐν τοιαύτῃ περιπτώσει, καὶ ἰδίως τὸ τ, δὲν ἀποβάλλονται, ἀλλὰ τρέπονται εἰς ς, οἷον πέρας (πέρατ-ος), δδς (δδ-θ-ι).

ΣΗΜ. Κατ' ἐξαίρεσιν λήγει εἰς κ ἢ ἐκ πρόθεσις καὶ τὸ οὐκ ἀντὶ τοῦ οὐ πρὸ φωνήεντος φιλούμενου οὐχὶ δὲ πρὸ φωνήεντος δασυνομένου, καὶ ταῦτα ὡς προκλιτικά (§. 42), οἷον οὐκ ἔχω, οὐχ ἔξω.

7. Ἐφελκυστικά.

§. 63. Λέξεις τινές, καθὼς καὶ ὀνομαστικαὶ καὶ ῥηματικαὶ καταλήξεις λήγουσαι εἰς φωνήεν, προσλαμβάνουσι χάριν εὐφωνίας ς τελικόν, ἐὰν ἡ ἐπομένη λέξις ἄρχεται ἀπὸ φωνήεντος, ὅπερ ἀποβάλλεται, ἐὰν ἡ ἐπομένη λέξις ἄρχεται ἀπὸ συμφώνου. Τὸ ς τοῦτο καλεῖται ἐφελκυστικόν.

§. 64. Ἐφελκυστικὸν εἶνε τὸ ς:

ἀ. Τῶν εἰς -εν ἐνικῶν τρίτων προσώπων τῶν ῥημάτων, καθὼς καὶ τοῦ ἔστιν, οἷον ἔλεγεν αὐτῷ, ἔστιν ἐμοί.

β'. Τῶν εἰς σιν τρίτων πληθυντικῶν προσώπων, οἷον φιλοῦσιν αὐτόν.

(ΓΡΑΜΜ. ΒΕΡΝΑΡΔΑΚΗ).

γ'. Τῶν εἰς -*ου*, -*ξιν*, *ψιν* πληθυντικῶν δοτικῶν, οἷον *πάσιν* ἔδω-
κα, ταῖς *γυναιξίν* ἐκείναις, τοῖς *γυῖν* αὐτοῖς.

δ'. Τῶν ἐκ δοτικῆς πτωτογενῶν ἐπιρρήμάτων, οἷον Ἀθήνησιν ἐγέ-
νετο τοῦτο.

ε'. Τῶν λέξεων εἰκοσιν, πέρυσιν, παντάπασιν, οἷον εἰκοσιν ἄνδρες,
πέρυσιν ἔγραψα.

ς'. Ἐφελκυστικὸν *ν* προσλαμβάνουσι πολλάκις καὶ αἱ δεικτικαὶ ἀν-
τωνυμίαι, αἱ ἔχουσαι τὸν προσχηματισμὸν *ι* μετὰ προηγούμενον *σ*, οἷον
οὐτοσίν, ἐκειροσίν, τουτουσίν· ὁμοίως δὲ καὶ τὸ ἐπιρρήμα οὕτωςιν.

§ 65. Ἐφελκυστικὸν εἶνε καὶ τὸ τελικὸν *ς*

α. Τοῦ ἐπιρρήματος οὕτως, οἷον οὕτως ἔχω.

β'. Τῶν ἐπιρρήμάτων ἄχρις καὶ μέχρις, τῶν ὁποίων πολλάκις καὶ
πρὸ φωνήεντος ἀποβάλλεται τὸ *ς*.

ΣΗΜ. Τὸ εὐθὺς φυλάττει τὸ *ς* ἐπὶ τῆς χρονικῆς σημασίας, ἐπὶ δὲ τῆς το-
πικῆς συνήθως τὸ ἀποβάλλει, οἷον ἐπορευόμεν εὐθὺς Λυκείου.

Β'. Παθολογία φωνηέντων ἢ συναλοιφή.

§. 66. Συναλοιφή ὀνομάζεται ἡ συγχώνευσις ἀλλεπαλλήλων φωνη-
έντων, πρὸς ἀποφυγὴν τῆς ἐξ αὐτῶν κακοφωνίας. Διακρίνομεν δὲ τῆς
συναλοιφῆς τρία εἶδη, τὴν συναίρεσιν, τὴν ἐκθλιψιν καὶ τὴν κρᾶσιν.

1. Συναίρεσις.

§. 67. Ἡ συναίρεσις γίνεται κυρίως καὶ καταχρηστικῶς. Καὶ κυρίως
μὲν συναίρεσις εἶνε ἡ εἰς μίαν δίφθογγον συγχώνευσις δύο φωνηέντων
μίας καὶ τῆς αὐτῆς λέξεως, ὧν τὸ μὲν πρῶτον εἶνε προτακτικόν, τὸ
δὲ δεύτερον ἐπιτακτικόν, οἷον γένει-γένει, αἰδοῦ-αἰδοῖ, γήραϊ-γήρα,
Θρηῖσα-Θρηῖσα, σφῶϊρ-σφῶρ.

§. 68. Καταχρηστικῶς δὲ συναίρεσις εἶνε ἡ εἰς ἓν φωνήεν ἢ εἰς μίαν
δίφθογγον συγχώνευσις δύο φωνηέντων μὴ προτακτικοῦ καὶ ἐπιτακτι-
κοῦ, ἢ φωνήεντος καὶ δίφθογγου, οἷον ὁστέον-ὁστοῦν, ρέεθρον-ρεῖ-
θρον, πειθόα-πειθῶ, τιμάου-τιμῶ.

§. 69. Τὸ ἐκ συναίρεσεως προκύπτον φωνήεν εἶνε μακρόν, οἷον ἄε-
θλον-ᾄθλον, -*ιχθ* ἕς -*ιχθ* ἕς, *τίμα*ς-*τίμα*, *Χίτος*-*Χίος*, *Ποσειδᾶν*-
Ποσειδῶν.

§. 70. Ἡ ἐκ τῆς συναίρεσεως προκύπτουσα συλλαβὴ τονίζεται μό-
νον, ἐὰν ἐτονίζετο ἓν τι τῶν συναιρεθέντων φωνηέντων, ἢ δ' ἐκ συν-
αίρεσεως λήγουσα τονίζεται κατὰ τὸν κανόνα §. 35, ἢ.

§. 71. Αἱ κυριώτεραι καὶ συνηθέστεραι συναιρέσεις εἶνε αἱ ἑξῆς :

- 1) αα=α, ααι=αι, αα=α, σέλαα=α, μνάαι-μναί, μνάα-μνά.
- 2) αε=α, αει=αι, αη=α, αη=α, τίμαε-τίμα, Λαέρτιος-Λάρτιος, γελάεις-γελάς, αείδω-ᾄδω, τιμάητε-τιμάτε, τιμάη-τιμά.
- 3) οο, ου, αω=ω, αοι=φ, βοάομεν-βοῶμεν, τιμάουσι-τιμῶσι, μνάων-μνῶν, τιμάοιμι-τιμῶμι.
- 4) αῖ=αι, αῖ=α, πάις-παίς, αἰδῶς-ᾄδης, κέραῖ-α.
- 5) εα=η=α, εαι=η, εας=εις, τείχεα-τείχη, ὀστέα-ὀστᾶ, ἀληθέα-ῆ, εὐ-κλεέα-α, Πειραιέα-α, τύπτει-η, ἀληθέας-εἰς.
- 6) εε=η=αι, εει=ει, εη=η, εη=η, εἶ=ει, πόλε-η, ἐποίεε-ει, ἱππέες-ἱπ-πῆς-ἱππεῖς, ἐποίεες-εις, ποιέητε-ῆτε, ποιέη-ῆ, γένει-γένει.
- 7) εο=οο, εοι=οι, εου=ου, εω=ω, ἐφίλεον-συν, φιλέοιμι, σῆμι, φιλέου-οῦ, φιλέω-ῶ.
- 8) οα=οο=α, οαι=αι, βόας-βοῦς, ἀπλόα-α, ἀπλόαις-ἀπλαῖς.
- 9) οε=ου, οει=ου=οι, οη=ω=η, οη=οι=η, δήλοε-ου, δηλόειν-οῦν, δηλόει-σι, δηλόητε-ετε, ἀπλόη-ῆ, δηλόη-σι, ἀπλόη-ἀπλῆ.
- 10) οο=ου, οου=ου, οω=ω, οῖ=οι, δηλόομεν-οῦμεν, διπλόου-οῦ, δηλώω-μεν-ῶμεν, διπλόω-ῶ, αἰδοῦ-σι.
- 11) ηε=η, ηει=η, φωνήεντος-ῆντος, τιμήεις-ῆς.
- 12) ηῖ=η, Θρήῖσσα-ῆσσα.
- 13) ωῖ=φ, σφῶῖ-σφῶν.
- 14) ιε=ις, ἰ=ι, ὅιες-ὄις, Χίτος-Χίτος.
- 15) υας=υς, υεις=υς, ἰχθύας-ἰχθῦς, ἰχθύες-υς.

2. Ἐκθλίψις.

§. 72. Ἐκθλίψις ὀνομάζεται ἡ πρὸ ἐπομένου φωνήεντος ἀφαίρεσις τελικοῦ βραχέος φωνήεντος, εἰς τοῦ ὁποίου τὴν τόπον σημειοῦται ἡ ἀπώστροφος, ὡς ἐπ' αὐτῷ (ἐπὶ αὐτῷ).

ΣΗΜ. Ἡ Ἐκθλίψις γίνεται καὶ ἐν συνθέσει ἀλλ' ἄνευ ἀποστροφου, ὡς ἐπέρχομαι (ἐπὶ ἐρχομαι).

§. 73. Καὶ συνηθῶς μὲν ἐκθλίβεται τὸ τελικὸν φωνῆεν τῶν διουλι-λάθων προθέσεων, πλὴν τῆς περὶ, ἄχρι καὶ μέχρι τῶν συνδέσμων, πλὴν τοῦ ὅτι, τῶν εἰς α ὑπερθετικῶν ἐπιρρήμάτων, καθῶς καὶ τῶν εἰ-τι, ἄμα, εἴτα, μάλα, τάχα, ὡς ἐπ' ἐμαντοῦ, ἀλλ' ἄρχεται, εἴτ' ἐρ-χεται, μάλιστ' ἐγώ, σπανίως δ' ἐκθλίβεται τὸ τελικὸν φωνῆεν τῶν ὀνομάτων καὶ τῶν ἀντωνυμιῶν, ὡς χρήματ' ἔχει, ἐξαίρεσις τῆς δοτι-κῆς τῶν τριτοκλίτων, καὶ σπανιώτερον τὸ τῶν ῥημάτων, ὡς οἶδ' ὅτι.

ΣΗΜ. Περὶ τῆς εἰς ὁμόπουν τροπῆς τοῦ ψιλοῦ, ἐάν μετὰ τὴν Ἐκθλίψιν συμ-πέσῃ πρὸ δατέος πνεύματος ἴδε § 49.

§. 74. Τῶν δξυτονουμένων προθέσεων καὶ συνδέσμων ἡ βρεῖα με-τὰ τὴν ἐκθλίψιν ἀποβάλλεται, ὡς (ἀπὸ ἐμοῦ) ἀπ' ἐμοῦ, (ἀλλὰ ἐγώ) ἀλλ' ἐγώ. Τῶν δ' ὀξυτονουμένων ὀνομάτων καὶ ῥημάτων ἀναθιβάζε-ται συνηθῶς ὡς ὀξεῖα εἰς τὴν παραλήγουσαν, ὡς (πολλὰ) πόλλ' ἄρ, (φημι) φήμ' ἐγώ, (κακά) κάκ' ἐπη, (δεινὰ) δειν' ἐπαθοῦ.

3. Κράσις.

§. 75. Κράσις ὀνομάζεται ἡ συγχώνευσις τοῦ τελικοῦ φωνήεντος ἢ διφθόγγου τῆς προηγουμένης λέξεως μετὰ τοῦ ἀρχικοῦ φωνήεντος ἢ διφθόγγου τῆς ἐπομένης, καὶ σημειοῦται διὰ τῆς κορωνίδος, οἷον *τάρ-γυριον*, *τοῦσχατον*, *τάργα* (τὸ ἀργύριον, τὸ ἔσχατον, τὰ ἔργα).

§. 76. Τὸ ἐκ τῆς κράσεως προκύπτον φωνῆεν εἶνε μακρόν, οἷον *τᾶ'μά* (τὰ ἱμά).

ΣΗΜ. Περὶ τῆς εἰς ὁμόπνοον τροπῆς τοῦ φίλου, ἐὰν ἐν τῇ κράσει συμπέσῃ πρὸ δασέος πνεύματος, ἴδε §. 49.

§. 77. Ἐν τῇ κράσει τὸ μὲν πνεῦμα τῆς ἐπομένης λέξεως ἐξαφανίζεται, μόνον δὲ τῆς προηγουμένης λέξεως ἡ δασεία φυλάττεται, καὶ τότε ἐξαφανίζεται ἡ κορωνίς, οἷον *θολμάτιον* (τὸ ἱμάτιον), *ἀνὴρ* (ὁ ἀνὴρ), *ἀγῶ* (ὁ ἐγῶ), *ἄνδρες* (οἱ ἄνδρες).

ΣΗΜ. Ἡ κράσις τοῦ ἄρθρου καὶ τοῦ ἑτερος γίνεται ὡς ἐξῆς ἄνευ κορωνίδος: ἄτερος (ὁ ἑτερος), ἄτεροι (οἱ ἑτεροι), θάτερον (τὸ ἑτερον), θάτερα (τὰ ἑτερα), θατέρου (τοῦ ἑτέρου), θατέρῳ (τῷ ἑτέρῳ).

§. 78. Ἡ κράσις γίνεται συνήθως κατόπιν τοῦ ἄρθρου, τοῦ κλητικοῦ ἐπιφωνήματος ὦ, τῶν ἀναφορικῶν ἀντωνυμιῶν ὁ καὶ ἃ, τῆς προθέσεως πρό, καὶ τοῦ συνδέσμου καί.

§. 79. Οἱ συνηθέτεροι τύποι τῶν κράσεων εἶνε οἱ ἐξῆς:

α. Δύο βραχείων κράσις γίνεται ὡς ἐξῆς: αἶσ=α, τὰ ἄλλα=τᾶλλα· αἶς=α, τὰ ἱμά=τᾶμά· αἶσ=ω, τὰ ὕπλα=θῦπλα· οἶα=α, ὁ ἀνὴρ=ἀνὴρ· οἶσ=ου, τὸ ὄνομα=τοῦνομα· οἶς=ου, τὸ ἐμόν=τοῦμόν· οἶ=οι, τὸ ἱμάτιο=θολμάτιον· οἶυ=ου, τὸ ὕδωρ=θοῦδωρ.

β'. Βραχείος καὶ διφθόγγου ὡς ἐξῆς: οἶαυ=αυ, τὸ αὐτό=αὐτό, οἶαι=α τοἱ αἱτιοί=τᾶτιοι· οἶοι=ω, τὸ οἰκίδιον=τοῖκίδιον.

γ'. Μακροῦ φωνήεντος ἢ διφθόγγου καὶ βραχείος φωνήεντος ὡς ἐξῆς: ἡῖς=η, ἡ ἐμὴ=ἡμή· ἡῖς=η, τῇ ἐκκλησίᾳ=τῇ ἐκκλησίᾳ· ἡῖς=α, ἡ ἀρετὴ=ἀρετὴ· ἡῖς=η, τύχη ἀγαθὴ=τοχὴγαθὴ· ωῖς=ω, ὡ ἄνερ=ἄνερ· ωῖς=α, τῷ ἀνθρώπῳ=τάνθρώπῳ· ωῖς=ω, τῷ ἐμφ=ἰώμφ· ωῖς=ω, τῷ σφαλμῷ=τῷ σφαλμῷ· ωῖς=ω, τῷ ὄχλῳ=ῷχλῳ· αἶς=α, καὶ ἄν=ἄν· αἶς=α, καὶ ἐν=ἐν· αἶς=ι, καὶ ἱκετεύω=χίκετεύω· αἶς=α, μέντοι ἄν=μέντίν· αἶς=ω, οἱ ἀπατῶντες=ῶπατῶντες· οἶς=ου, μοί ἐστιν=μοῦστιν· οἶς=α, τοῦ ἀνθρώπου=τάνθρώπου· οἶς=ου, ποῦ ἐστιν=ποῦστιν· οἶς=ου, τοῦ ὀνόματος=τοῦνόματος· οἶς=ου, τοῦ ὕδατος=θοῦδατος.

δ'. Μακροῦ φωνήεντος καὶ διφθόγγου ἢ διφθόγγου καὶ μακροῦ φωνήεντος ἢ διφθόγγου ὡς ἐξῆς: ἡῖς=η, τῇ ἡμέρᾳ=ῇμέρᾳ· ἡῖς=η, ἡ εὐγένεια=ηγένεια· ωῖς=ω, ἐγὼ οἶδω=ἰγῶδα· ωῖς=ου, τῷ αὐτῷ=ταῦτῳ· ωῖς=ω, ὦ Εὐριπίδῃ=Ὠριπίδῃ· οἶς=η, τοῦ ἡμετέρου=ῇμετέρου· οἶς=ου, τοῦ αὐτοῦ=ταῦτοῦ, οἶς=ου τοῦ οὐρανοῦ=τοῦρανοῦ· αἶς=α, καὶ εἶτα=κᾶτα· αἶς=ω, καὶ οἶνος=ῶνος· αἶς=ου καὶ αὐτὸς=καὐτός.

§. 80. Ἐν τῇ κράσει ἐὰν τὸ εὐ ὑπάρχῃ ἐν τῇ διφθόγγῳ τῆς προηγουμένης λέξεως, ἐξαφανίζεται, ἐὰν δ' ἐν τῇ διφθόγγῳ τῆς ἐπομένης, φυλάττεται ὑπογραφόμενον, οἷον καὶ ἔπειτα=κᾶπειτα, καὶ εἶτα=κᾶτα.

Γ'. Τροπή, μετάθεσις καὶ συγκοπὴ φωνηέντων.

§. 81. Εἰς τὴν παθολογίαν τῶν φωνηέντων συνυπάγεται καὶ ἡ μετάθεσις καὶ ἡ συγκοπή, μάλιστα δὲ ἡ τροπή τῶν φωνηέντων ἐν τῇ κλίσει, συνθέσει καὶ παραγωγῇ τῶν λέξεων. Συμβαίνει δὲ ἡ τροπή τῶν φωνηέντων αὕτη ἢ μόνη ἢ καὶ μετ' ἀποβολῆς συμφώνων κατὰ τοὺς προεκτεθέντας κανόνας. Ἄνευ δ' ἀποβολῆς συμφώνων ἡ τροπή αὕτη συμβαίνει ἢ εἰς τὸν χαρκκτῆρα τῶν ῥημάτων ἐν τῇ κλίσει, ἢ ἐντὸς τῆς ῥίζης τῶν λέξεων ἐν τῇ κλίσει, συνθέσει καὶ παραγωγῇ.

§. 82. Ἐν τῷ σχηματισμῷ τῶν ῥημάτων καὶ τῶν ῥηματικῶν παραγωγῶν πολλάκις τὸ χαρκκτριστικὸν αὐτῶν α καὶ ε τρέπεται εἰς η, τὸ ο εἰς ω, καὶ τὸ ι καὶ υ εἰς ι καὶ υ, οἷον τιμά-ω τιμή-σω τίμημα, ποιέ-ω ποιή-σω ποίη-σις, ζηλό-ω ζηλώ-σω ζηλω-τός, τί-ω τί'-σω τι-μή, δακρύ-ω δακρύ-σω ἄξιο-δάκρυτος.

ΣΗΜ. Τὸ α βραχὺ μετὰ τὸ ε, ι καὶ ρ τρέπεται ὅχι εἰς η ἀλλ' εἰς α μακρόν, οἷον ἐα ἐα'-σω, ἰα ἰα-τρός, ὄρα ὄρα-μα.

§. 83. Ἐντὸς δὲ τῆς ῥίζης τῶν λέξεων κατὰ τὴν κλίσειν, σύνθεσιν καὶ παραγωγὴν αὐτῶν γίνονται αἱ ἑξῆς τροπαί:

α. Τὸ α βραχὺ τρέπεται συνήθως εἰς η καὶ ω, οἷον λαβ λήθ-η· λαβ εἴ-ληφ-α· τραγ τρώγ-ω· ἀγαγ ἀγ-ωγ-ός.

β'. Τὸ ε τρέπεται συνήθως εἰς ο, ἐνίοτε δὲ καὶ εἰς α, τεκ τέ-τοκ-α τόκ-ος· τεμ ἔ-ταμ-ον· τρεπ τρόπ-ος ἐ-τρέπ-ην.

γ'. Τὸ ο συνήθως τρέπεται εἰς ω, οἷον· ὄδ-ωδ-α, ὄρογ δι-ώρυξ, ὄφελ ἐπ-ωφελ-ής.

δ'. Τὸ ι βραχὺ τρέπεται συνήθως εἰς ει καὶ τὸ ει τοῦτο εἰς οι, οἷον· λιπ λείπ-ω λοιπ-ός· πύθ πείθ-ω πέ-ποιθ-α πε-ποίη-σις· ἰκ εἰκ-ών ἔ-οικ-α· στιχ στείχ-ω στοίχ-ος.

ε. Τὸ υ βραχὺ τρέπεται πολλάκις εἰς ευ, καὶ τὸ ευ πολλάκις εἰς ου, οἷον φυγ φεύ-γω· λυκ λευκ-ός· ἐλυθ ἑλεύθ-ερος· σπεύδ-ω σπουδ-ή.

§. 84. Συγκοπὴ ὀνομάζεται ἡ ἔκκρουσις φωνηέντος εὐρισκομένου μεταξὺ δύο συμφώνων τῆς ῥίζης. οἷον πετ ἐ-πετ-όμην ἐ-πτ-όμην.

§. 85. Μετάθεσις ὀνομάζεται ἡ ἀπὸ μιᾶς εἰς ἄλλην, ἢ καὶ ἐντὸς τῆς αὐτῆς συλλαβῆς, μετατόπισις τοῦ φωνηέντος συνηθέστατα μὲν κατόπιν τοῦ λ καὶ ρ, ἐνίοτε δὲ καὶ κατόπιν τοῦ μ καὶ ν, οἷον θάρ-σος, θρά-σος.

§. 86. Ἡ μετάθεσις ὥς ἐπὶ τὸ πολὺ συνοδεύεται καὶ μὲ τροπήν, οἷον θορ θρώ-σκω, βαλ βέ-βλη-κα, θαν τέ-θνη-κα, τεμ τμή-σις.

§. 87. Μετὰ τὸ ν καὶ ρ τὸ ι πολλάκις μετατίθεται εἰς τὴν προηγούμενὴν συλλαβήν, οἷον φαν φαν-ιω φαίνω· ἀμεν ἀμεν-ιων ἀμείνων· τεν τεν-ιω τείνω· κερ κερ-ιω κείρω· χερ χερ-ιων χείρων· σώτερ σω-τερ-ια σώτειρα.

ΤΜΗΜΑ ΔΕΥΤΕΡΟΝ.

ΤΥΠΙΚΟΝ.

§. 88. Αἱ λέξεις, ἐξ ὧν συγκροτεῖται ὁ λόγος, διακρίνονται εἰς δέκα διαφορα εἶδη, ἅτινα ὀνομαζονται μέρη τοῦ λόγου καὶ εἶνε τὰ ἐξῆς, ἄρθρον, οὐσιαστικόν, ἐπίθετον, ἀντωνυμία, μετοχή, ῥῆμα, ἐπίρρημα, πρόθεσις, σύνδεσμος καὶ ἐπιφώνημα.

§. 89. Τὸ ἄρθρον, τὸ οὐσιαστικόν, τὸ ἐπίθετον, ἡ ἀντωνυμία, ἡ μετοχή καὶ τὸ ῥῆμα ὀνομάζονται κλιτά, διότι κλίνονται, τούτεστι πάσχουσιν ἐν τῷ λόγῳ μεταβολὴν τινων συλλαβῶν· τὰ δὲ λοιπὰ τέσσαρα, τὸ ἐπίρρημα, ἡ πρόθεσις, ὁ σύνδεσμος καὶ τὸ ἐπιφώνημα ὀνομάζονται ἄκλιτα, διότι δὲν κλίνονται.

§. 90. Ὅσον μέρος τῆς λέξεως μεταβάλλεται ἐν τέλει αὐτῆς, ὀνομάζεται κατάληξις, ὅσον δὲ μέρος μένει ἀμετάβλητον, λέγεται ρίζα, καὶ τὸ τελευταῖον γράμμα τῆς ρίζης χαρακτηρ.

§. 91. Ἡ κατάληξις ἢ γράμμα τι τῆς καταλήξεως, ἢ ὁ χαρακτηρ ὀνομαζονται καθαρά, ὅταν πρὸ αὐτῶν δὲν ὑπάρχῃ σύμφωνον ἄλλὰ φωνῆν.

§. 92. Τὸ ἄρθρον, τὸ οὐσιαστικόν, τὸ ἐπίθετον, ἡ ἀντωνυμία καὶ ἡ μετοχή ὀνομαζονται ἰδιαιτέρως πτωτικά, διότι ἐκτὸς τῆς σχέσεως τοῦ ἀριθμοῦ, ἣτις παρέπεται εἰς τὴν κλίσιν καὶ τοῦ ῥήματος, ἔχουσι παρεπόμενα ἴδια τὸ γένος καὶ τὰς πτώσεις.

ΣΗΜ. α'. Ἡ μετοχή ὀνομάσθη οὕτως, ὡς μετέχουσα οὐ μόνον τῶν παρεπόμενων τῶν πτωτικῶν, ἀλλὰ καὶ τινων τοῦ ῥήματος.

ΣΗΜ. β'. Εἰς τὸ οὐσιαστικόν καὶ τὸ ἐπίθετον παρέμεινεν ἐκ τῆς ἀρχαιοτέρας γραμματικῆς ἡ κοινὴ ἐπίκλησις ὄνομα.

§. 93. Οἱ ἀριθμοὶ εἶνε τρεῖς, ἐνικός, δυϊκός καὶ πληθυντικός. Τὰ δὲ γένη τρία, ἀρσενικόν, θηλυκόν καὶ οὐδέτερον, καὶ αἱ πτώσεις πέντε, ὀνομαστική, γενική, δοτική, αἰτιατική καὶ κλητική.

ΣΗΜ. Ὁ δυϊκός ἀριθμός, ἔχων δύο κοινὰς καταλήξεις τὴν μὲν διὰ τὴν ὀνομαστικὴν, αἰτιατικὴν καὶ κλητικὴν, τὴν δὲ διὰ τὴν γενικὴν καὶ δοτικὴν, εἶνε ἅλιν σπάνιος παρὰ τοῖς ἀρχαίοις.

§. 94. Κοινοῦ γένους εἶνε τὰ οὐσιαστικά, ὅσα ἔχουσι τὴν αὐτὴν κατάληξιν καὶ διὰ τὸ ἀρσενικόν καὶ διὰ τὸ θηλυκόν, οἷον ὁ καὶ ἡ ἄνθρωπος, ὁ καὶ ἡ θεός, ὁ καὶ ἡ φίλαξ, ὁ καὶ ἡ διδάσκαλος, ὁ καὶ ἡ βοῦς, ὁ καὶ ἡ ἵππος κτλ. Ἐπικοινοῦ δὲ γένους εἶνε τὰ οὐσιαστικά, ὅσα ἔχουσιν οὐ μόνον τὴν κατάληξιν ἀλλὰ καὶ τὸ ἄρθρον κοινὸν διὰ τε τὸ ἀρσενικόν καὶ τὸ θηλυκόν γένος, οἷον ὁ (ὄχι καὶ ἡ) ἐλέφας, ὁ (ὄχι καὶ ἡ) μῦς, ὁ (ὄχι καὶ ἡ) ἀετός, ἡ (ὄχι καὶ ὁ) ἀλώπηξ, ἡ (ὄχι καὶ ὁ) χελιδών, κτλ.

§. 95. Ἡ ὀνομαστική καὶ κλητική ὀνομάζονται πτώσεις εὐθείαι, αἱ δὲ λοιπαὶ πτώσεις πλάγαι.

§. 96. Ἐν τῇ κλίσει τῶν πτωτικῶν πρὸ μὲν τῶν λοιπῶν πτώσεων προτάσσομεν τὰς οἰκείας πτώσεις τοῦ ἄρθρου, πρὸ δὲ τῆς κλητικῆς τάσσομεν τὸ κλητικὸν ἐπιφώνημα ὦ.

Α Ρ Θ Ρ Ο Ν.

§. 97. Τὸ ἄρθρον χρησιμεύει εἰς τὸ νὰ ὀρίζῃ τὴν ἔννοιαν τοῦ πτωτικοῦ, καὶ κλίνεται ὡς ἑξῆς.

<i>Ἀρσενικόν.</i>	<i>Θηλυκόν.</i>	<i>Οὐδέτερον.</i>
ἐνικ. οὐκ. πληθ.	ἐνικ. οὐκ. πληθ.	ἐνικ. οὐκ. πληθ.
ὀνομ. ὁ, τῶ, οἱ,	ἡ, τὰ, αἱ,	τό, τῶ, τὰ,
γεν. τοῦ, τοῖν, τῶν,	τῆς, ταῖν, τῶν,	τοῦ, τοῖν, τῶν,
δοτ. τῷ, τοῖν, τοῖς,	τῇ, ταῖν, ταῖς,	τῷ, τοῖν, τοῖς,
αἰτ. τόν. τῶ. τοῖς.	τήν. τὰ. τὰς.	τό. τῶ. τὰ.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΠΡΩΤΟΝ.—ΚΛΙΣΙΣ ΟΝΟΜΑΤΩΝ.

§. 98. Οὐσιαστικὰ ὀνομάζονται αἱ λέξεις, δι' ὧν ἐκφράζομεν τὰ πρόσωπα, τὰ ζῶα, καὶ τὰ πράγματα, ὅσα ἢ αἰσθανόμεθα μὲ τὰς αἰσθήσεις μας, ἢ στοχαζόμεθα μὲ τὸν νοῦν μας, οἷον Γεώργιος, ἵππος, ζῶον, μῆλον, ροῦς.

§. 99. Ἐπίθετα ὀνομάζονται αἱ λέξεις, δι' ὧν ἐκφράζομεν τὸ ποῖος λογῆς εἶναι τὰ οὐσιαστικά, οἷον ἐπιμελής (Γεώργιος), ταχύς (ἵππος), μικρόν (ζῶον), γλυκὺ (μῆλον), ἐρυθρόν (χρῶμα), ἑξοχος (νοῦς).

§. 100. Κύρια ὀνόματα λέγονται τὰ οὐσιαστικά, δι' ὧν ἐκφράζομεν τὸ ὄνομα ἑνὸς καὶ μόνου ἀνθρώπου, ζώου, τόπου, κλπ., οἷον Ἀλέξανδρος, Βουκέφαλος, Κέρβερος, Ἑλλάς, Ἀθῆναι· τὰ δὲ μὴ κύρια οὐσιαστικά λέγονται προσηγορικά, οἷον ἄνθρωπος, ἵππος, κύων, χώρα, πόλις.

ΣΗΜ. α'. Τὰ τοπικὰ κύρια ὀνόματα κλίνονται εἰς μόνον τὸν ἐνικόν, ἢ εἰς μόνον τὸν πληθυντικὸν ἀριθμὸν, οἷον Ἑλλάς, Ἀττική, Σπάρτη, Ἀθῆναι, Θεβαί, Μοκῆναι.

ΣΗΜ. β'. Ἐάν χωρίσωμεν τὴν ἔννοιαν τοῦ ἐπιθέτου ἀπὸ τοῦ οὐσιαστικοῦ, εἰς τὸ ὅποσον ἀναφέρεται, καὶ θεωρήσωμεν αὐτὴν ὡς οὐσιαστικόν, τότε τὸ οὐσιαστικόν τοῦτο ὀνομάζεται ἀφηρημένον, οἷον ἐπιμέλεια (ἐπιμελής Γεώργιος), ταχύτης (ταχύς ἵππος), μικρότης (μικρόν ζῶον). Τὸ δὲ μὴ ἀφηρημένον οὐσιαστικόν λέγεται συγκεκριμένον.

§. 101. Τὰ πτωτικά κλίνονται κατὰ τὸν τύπον τριῶν διαφόρων κλίσεων, ὧν ἡ μὲν πρώτη καὶ δευτέρα λέγονται ἰσοσύλλαβοι, διότι ἅπασαι αἱ πτώσεις ἐν αὐταῖς φυλάττουσιν ἴσον τὸν ἀριθμὸν τῶν συλ-

λαβῶν· ἡ δὲ τρίτη περιττοσύλλαβος, διότι ἐν αὐτῇ αἱ πλάγαι πτώσεις ἔχουσι μίαν συλλαβὴν περισσοτέραν.

§. 102. Πολλὰ ὀνόματα πάσχοντα συναίρεσιν ἐν τῇ κλίσει λέγονται συνηρημένα. Καὶ ὅσα μὲν συναιροῦνται καθ' ἀπάσας τὰς πτώσεις αὐτῶν λέγονται συνηρημένα ὀλοπαθῇ, ὅσα δὲ κατ' ὀλίγας μόνον πτώσεις, συνηρημένα ὀλιγοπαθῇ.

§. 103. Τὰς πτωτικὰς καταλήξεις τῶν τριῶν κλίσεων δεικνύει ὁ ἀκόλουθος πίναξ.

Πρώτη κλίσις.		Δευτέρα κλίσις.		Τρίτη κλίσις.	
Θηλοκ.	ἀρσενικ.	ἀρσ.	θηλ. καὶ οὐδ.	ἀρσ.	θηλ. καὶ οὐδ.
Ἑνικός.					
ὀν.	<u>α, η, ας, ης.</u>	ος	ον,	—	—
γεν.	<u>ας, ης</u> ου	ου,		ος (ως),	
δοτ.	ᾱ—η,	ω,		ι,	
αἰτ.	αν—ην,	ον,		α {	ὡς καὶ ἡ ὀν.
κλητ.	α—η.	ε, ον.		— {	ὡς καὶ ἡ ὀν.

Δυνικός.

ὀν. αἰτ. καὶ κλ.	<u>α,</u>	ω,	ε,
γενικ. καὶ δοτικ. αιν.		οιν.	οιν.

Πληθυντικός.

ὀνομ.	αι,	<u>οι, α,</u>	<u>ες, α,</u>
γεν.	ων,	ων,	ων,
δοτ.	αις,	οις,	σιν ἢ σι (§. 64, γ'),
αἰτ.	ας,	ους, α,	ας, α,
κλητ.	αι.	οι, α.	ες, α.

§. 104. Εἰς τὰς τρεῖς κλίσεις ἐφαρμόζονται οἱ ἐξῆς γενικοὶ κανόνες:
 α. Τὰ οὐδέτερα ἔχουσι τρεῖς πτώσεις ὁμοίας, τὴν ὀνομαστικὴν, αἰτιατικὴν καὶ κλητικὴν.

β'. Τὸ ἀσυναίρετον α τῶν οὐδετέρων πληθυντικῶν εἶνε βραχύ.

γ'. Ἡ πληθυντικὴ γενικὴ ἀπασῶν τῶν κλίσεων λήγει εἰς ων, καὶ διὰ τοῦτο καλεῖται μέση.

δ'. Ἡ ἐνικὴ δοτικὴ λήγει εἰς ι, τὸ ὅποσον ἐν μὲν τῇ α. καὶ β'. κλίσει ὑπογράφεται, ἐν δὲ τῇ γ'. προσγράφεται.

ε. αἱ ἀσυναίρετοι καταλήξεις ι, α, ας τῆς γ'. κλίσεως εἶναι βραχεῖαι.

ς'. Ἡ ἐνικὴ αἰτιατικὴ καὶ κλητικὴ τῆς ἀ. καὶ β'. κλίσεως ἔχει πάν-
τοτε σχεδὸν τὸν αὐτὸν τόνον καὶ χρόνον τῆς ὀνομαστικῆς.

§ 105. Εἰς τὰς τρεῖς κλίσεις ἐφαρμόζονται ὁμοίως καὶ οἱ ἐξῆς περὶ
τονισμοῦ κανόνες.

ἀ. Ἡ ἀσυναίρετος ὀνομαστικὴ καὶ αἰτιατικὴ, τονιζομένη ἐπὶ τῆς
ληγούσης, ὀξύνεται, ὡς ἡ τιμή, ὁ λιμήν, ἡ χεῖρ, ἡ λαμπάς, τὸν
κρίον, τὴν Ἀησιά, οἱ χρηστοί, τὰς ὁδοὺς.

β'. Ἡ μακροκατάληκτος γενικὴ καὶ δοτικὴ, τονιζομένη ἐπὶ τῆς λη-
γούσης περισπᾶται, ὡς τῆς τιμῆς, τῷ Ἀησιῇ, ταῖν χερσίν, τῶν πο-
δῶν, ταῖς ἀρεταῖς.

Α'. ΠΡΩΤΗ ΚΛΙΣΙΣ.

§. 106. Κατὰ τὴν πρώτην κλίσιν κλίνονται ἀρσενικά οὐσιαστικά
εἰς -ας καὶ -ης, καὶ θηλυκὰ πτωτικά εἰς -α καὶ -η, ὡς:

	Ἀρσενικά.	Ἑνικός.	Θηλυκά.	
ὀνομ.	ὁ νεανίας	πολίτης	ἡ τράπεζα	χώρα
γεν.	τοῦ νεανίου	πολίτου	τῆς τραπέζης	χώρας
δοτ.	τῷ νεανίᾳ	πολίτῃ	τῇ τραπέζῃ	χώραν
αἰτ.	τὸν νεανίαν	πολίτην	τὴν τραπέζην	χώραν
κλητ.	ὦ νεανία.	πολίτα.	ὦ τράπεζα.	χώρα.

Δυϊκός.

ὀν. καὶ αἰτ.	τὸν νεανία	πολίτα	τὰ τραπέζα	χώρα
γεν. καὶ δ.	τοῖν νεανίαιν	πολίταιν	ταῖν τραπέζαιν	χώραιν
κλητ.	ὦ νεανία.	πολίτα.	ὦ τραπέζα.	χώρα.

Πληθυντικός.

ὀνομ.	οἱ νεανίαι	πολίται	αἱ τράπεζαι	χῶραι
γεν.	τῶν νεανίων	πολιτῶν	τῶν τραπέζων	χωρῶν
δοτ.	τοῖς νεανίαις	πολίταις	ταῖς τραπέζαις	χώραις
αἰτ.	τούς νεανίᾱς	πολίτας	τὰς τραπέζας	χώρας
κλητ.	ὦ νεανίαι.	πολίται.	ὦ τράπεζαι.	χῶραι.

§. 107. Τὰ εἰς -της καὶ -πης, τὰ ἐθνικά, καὶ τὰ σύνθετα τὰ λή-
γοντα εἰς -τρίβης, -πώλης, -μέτρης, -λάτρης, -ώνης καὶ -ἀρχης, ἐκ
τῶν ῥημάτων τρίβω, πωλῶ, μετρῶ, λατρεύω, ὠροῦμαι, ἀρχώ, κατα-
λήγουσιν ἐν τῇ ἐν. κλητικῇ εἰς α βραχύ, ὡς πολίτης-πολίτα, κυνῶ-
πης-κυνῶπα, Σκυῖθης-Σκυῖθα, Πέρσης-Πέρση, βιβλιοπώλης-πώλη,
παιδοτρίβης-τρίβη, πατριάρχης, τελετών, εἰδωλολάτρης.

ΣΗΜ. Τὸ δεσπότης ἐν τῇ κλητικῇ καὶ ἀναδιβάλλει τὸν τόνον εἰς τὴν προ-
παραλήγουσαν, ὡς ὦ δεσποτα.

§. 108. Τὰ μητραλοίας, πατραλοίας, ὀρνιθοθήρας, τὸ συνηρη-
μένον βορίας-βορῶρας, πολλὰ ξενικά, καὶ μάλιστα Δωρικά, κύρια

ὀνόματα φυλάττουσι πολλάκις ἄτρεπτον τὸ α ἐν τῇ ἐν. γενικῇ, οἷον τοῦ *μητραλοῖα*, τοῦ *βορβᾶ*, τοῦ *Ἀρνίθα*, τοῦ *Σόλλα*, τοῦ *Σκόπα*, τοῦ *Πελοπίδα* κτλ.

§. 109. Ὁ τόνος τῆς ἐνικῆς ὀνομαστικῆς φυλάττεται ἀπανταχοῦ, ὁσαύκις ἐπιτρέπη τοῦτο ἡ λήγουσα. Ἀλλὰ τοῦ κανόνος τούτου ὑπάρχουσιν αἱ ἐξῆς ἐξαιρέσεις:

α'. Ἡ πληθυντικὴ ὀνομαστικὴ τῶν θηλυκῶν ἐπιθέτων καὶ μετοχῶν, ὧσων τὸ ἄρσενικὸν εἶνε βαρύτερον τῆς β'. κλίσεως, ὁμοτονεῖ μετὰ τὴν τοῦ ἄρσενικοῦ, οἷον ὁ *ἄγιος*, ἡ *ἁγία*, αἱ *ἁγίαι*· ὁ *ἄξιος*, ἡ *ἄξια*, αἱ *ἄξιαί*· ὁ *ἐρχόμενος*, ἡ *ἐρχομένη*, αἱ *ἐρχόμεναι*.

ΣΗΜ. Θηλυκά τινα ἐπιθέτα, ἀποβαλόντα διὰ τῆς πολυχρηστίας τὴν ἐπιθετικὴν αὐτῶν σημασίαν, καὶ ἀποδάντα σχεδὸν οὐσιαστικά, δὲν ἀκολουθοῦσι τὸν τόνον τοῦ ἄρσενικοῦ, οἷον· ὁ *Ῥόδιος* ἡ *Ῥοδία* αἱ *Ῥοδῖαι*.

β'. Ἡ πληθυντικὴ γενικὴ περισπᾶται πάντοτε, ἐκτὸς τῶν οὐσιαστικῶν *χρήστων*, *χλούτων*, *ἐτησίων*, *ἀγύων*· ἐτι δὲ τῶν θηλυκῶν ἐπιθέτων καὶ μετοχῶν, ὧσων τὸ ἄρσενικὸν εἶνε βαρύτερον τῆς β'. κλίσεως, οἷον ὁ *ἄξιος*, ἡ *ἄξια*, τῶν *ἄξιων*· ὁ *ἐρχόμενος*, ἡ *ἐρχομένη*, τῶν *ἐρχομένων*.

ΣΗΜ. Θηλυκά τινα ἐπιθέτα, ἀποδάντα διὰ τῆς πολυχρηστίας οὐσιαστικά, περισπῶνται ἐν τῇ πληθ. γενικῇ παρὰ τὸν ἀνωτέρω κανόνα, οἷον· ὁ *ἐταῖρος*, ἡ *ἐταῖρα*, τῶν *ἐταῖρων*· ὁ *Ῥόδιος*, ἡ *Ῥοδία*, τῶν *Ῥοδίων*.

§. 110. Αἱ καταλήξεις α καὶ ας τῆς γενικῆς καὶ δοτικῆς τοῦ ἐνικοῦ, τῆς ὀνομαστικῆς, αἰτιατικῆς καὶ κλητικῆς τοῦ διῃκού καὶ τῆς αἰτιατικῆς τοῦ πληθυντικοῦ εἶνε μακραί.

111. Ἐὰν τὸ α τῆς ὀνομαστικῆς τῶν θηλυκῶν εἶνε καθαρὸν ἢ ἔχη πρὸ αὐτοῦ ρ, μένει ἄτρεπτον ἐν τῇ γενικῇ καὶ δοτικῇ, οἷον ἡ *οἰκία*, τῆς *οἰκίας*, τῇ *οἰκίᾳ*· ἡ *χώρα*, τῆς *χώρας*, τῇ *χώρᾳ*· εἰ δὲ μὴ, τρέπεται εἰς η, οἷον ἡ *μοῦσα*, τῆς *μούσης*, τῇ *μούσῃ*· ἡ *τράπεζα*, τῆς *τραπέζης*.

ΣΗΜ. Κύρια τινα ὀνόματα *Λήδα*, *Ἀνδρομέδα*, *Φλομήλα*, *Γέλα*, *Διοτίμα*, *Ἀπάμα*, καθὼς καὶ τὸ *ἄλλα*, *σκανδάλα*, καὶ τὸ ξενικὸν *νάφθα* φυλάττουσιν ἐν τῇ γενικῇ καὶ δοτικῇ ἄτρεπτον τὸ α.

§. 112. Ἐκ τῶν θηλυκῶν τῆς α'. κλίσεως ἔχουσι τὸ α τῆς ὀνομαστικῆς μακρόν·

α'. Τὰ ἐπιθέτα ὧσων τὸ ἄρσενικὸν εἶνε δευτερόκλιτον, οἷον *καθαρός*, *καθαρά*· *ὥραιος*, *ὥραια*· *ὅσιος*, *όσια*.

β'. Τὰ εἰς -(ε)ία παροξύτονα οὐσιαστικά, καὶ τὰ εἰς -εἰα δισύλλαβα, οἷον *βασιλεῖα*, *καχία*, *λεῖα*, *μυεῖα*.

γ'. Πάντα τὰ ὀξύτονα. οἷον *χαρά*, *λαλιά*.

δ'. Πάντα τὰ εἰς -ρα παροξύτονα, ὅσα ἔχουσιν ἐν τῇ παραληγοῦσῃ

φωνῆεν ἢ τὴν δίφθογγον αὐ, οἷον *χώρα*, *θήρα*, *ἔδρα*, *ἡμέρα*, *ὀπώρα*, *αὔρα*, *λαύρα*. Ἐξαιρεῖται τὸ *πῶρα*.

§. 113. Ἐκ τῶν εἰς α θηλυκῶν τῆς *ἀ*, κλίσεως ἔχουσι τὸ α βραχύ:

ἀ. Τὰ ἐπίθετα καὶ οἱ μετοχαί, ὅσων τὸ ἀρσενικὸν εἶνε τριτόκλιτον, οἷον *ταχὺς ταχεῖα*, *τιθεὶς τιθείς*, *τετυφώς τετυφῶς*.

β'. Πάντα τὰ προπαροξύτονα καὶ τὰ τρέποντα τὸ α εἰς η ἐν τῇ γενικῇ καὶ δοτικῇ τοῦ ἐνικοῦ, οἷον *μέλισσα*, *μοῦσα*, *λέαιρα*, *μάχαιρα*, *ποιήτρια*.

γ'. Τὰ εἰς -αῖα δισύλλαβα, οἷον *γραῖα*, *μαῖα*, *γαῖα* καὶ τὸ *μυῖα*.

δ'. Τὰ εἰς -ρα προπερισπώμενα, ὅσα ἔχουσιν ἐν τῇ παραληγουσῇ δίφθογγον, πλὴν τῆς αὐ, οἷον *μοῖρα*, *πεῖρα*, *σφαῖρα*.

§. 114. Ἡ πρώτη κλίσις περιέχει καὶ ὀλίγα τινὰ συνηρημένα ὀλοπαθῇ, κλινόμενα κατὰ τὰ ἐξῆς παραδείγματα:

Ἑρικός.

ὄνομ.	ἡ	σुकέα-κῆ	μνάα-μνᾶ	ὁ	Ἑρμάας-Ἑρμῆς
γεν.	τῆς	σुकέας-κῆς	μνάας-μνᾶς	τοῦ	Ἑρμέου-Ἑρμού
δοτ.	τῇ	σुकέα-κῆ	μνάα-μνᾶ	τῷ	Ἑρμέα Ἑρμῇ
αἰτ.	τὴν	σुकέαν κῆν	μνάαν-μνᾶν	τὸν	Ἑρμέαν-Ἑρμῆν
κλητ.	ὦ	σुकέα κῆ.	μνάα-μνᾶ.	ὦ	Ἑρμέα Ἑρμῆ.

Δυτικός.

ὄνομ. αἰτ.	τὰ	σुकέα-κᾶ	μνάα-μνᾶ	τὼ	Ἑρμέα Ἑρμᾶ
γεν. κ. δοτ.	ταῖν	σुकέαιν-καῖν	μνάαιν-μνᾶιν	τοῖν	Ἑρμέαιν-Ἑρμᾶιν
κλητ.	ὦ	σुकέα-κᾶ.	μνάα-μνᾶ.	ὦ	Ἑρμέα Ἑρμᾶ.

Πληθυντικός.

ὄνομ.	αἱ	σुकέαι-καῖ	μνάαι μναῖ	οἱ	Ἑρμέαι-Ἑρμαῖ
γεν.	τῶν	σुकεῶν-κῶν	μναῶν-μνῶν	τῶν	Ἑρμεῶν-Ἑρμῶν
δοτ.	ταῖς	σुकέαις-καῖς	μνάαις-μναῖς	τοῖς	Ἑρμέαις-Ἑρμαῖς
αἰτ.	τάς	σुकέας-κᾶς	μνάας-μνᾶς	τοὺς	Ἑρμέας-Ἑρμᾶς
κλητ.	ὦ	σुकέαι-καῖ.	μνάαι-μναῖ.	ὦ	Ἑρμέαι-Ἑρμαῖ.

ὄνομ. ὁ βορέας-βορῶας γεν. τοῦ βορέα-βορῶ γεν. τῷ βορέα-βορῶ αἰτ. τὸν βορέαν-βορῶαν κλητ. ὦ βορέα-βορῶα.

ΣΗΜ. Τὸ εα, ἐῖ καὶ ὅη τῶν θηλυκῶν συναῖρεται εἰς η, οἷον ἡ *σुकέα-κῆ*, ἡ διπλὴ-πλῆ· ὁμοίως καὶ τῶν ἀρσενικῶν τὸ εας καὶ εῖς εἰς ῆς, οἷον Ἑρμέας-μῆς, Ἀπελλῆς-λῆς. Ἀλλὰ τὰ ἔχοντα ρ πρὸ τοῦ εα, καθὼς καὶ τὰ εἰς αα συναῖρουνται εἰς α, οἷον ἡ ἀργυρέα-ρᾶ, ἡ *μνάα-μνᾶ*· τὸ βορέας συναῖρετ ὁμοίως τὰ εα εἰς α, καὶ διπλασιάζει τὸ ρ.

Β'. ΔΕΥΤΕΡΑ ΚΛΙΣΙΣ.

§. 415. Ἡ δευτέρα κλίσις εἶνε διπλῇ, ἡ μὲν κοινή, ἡ δὲ ἰδίως Ἀττικῇ. Κατὰ τὴν κοινὴν δευτέραν κλίσιν κλίνονται πτωτικὰ ἀρσενικά καὶ θηλυκὰ εἰς *ος*, καὶ οὐδέτερα εἰς *ον*, ὡς δεικνύουσι τὰ ἀκόλουθα παραδείγματα.

Ἑνικός.

ὄνομ. ὁ λόγος	θεός	ἄγγελος	ἡ νῆσος	τὸ σῦκον
γεν. τοῦ λόγου	θεοῦ	ἀγγέλου	τῆς νήσου	τοῦ σύκου
δοτ. τῷ λόγῳ	θεῷ	ἀγγέλῳ	τῇ νήσῳ	τῷ σύκῳ
αἵτ. τὸν λόγον	θεὸν	ἄγγελον	τὴν νῆσον	τὸ σῦκον
κλητ. ὦ λόγε.	θεέ.	ἄγγελος.	ὦ νῆσε.	ὦ σῦκον.

Δυϊκός.

ὄνομ. αἵτ. τῷ λόγῳ	θεῷ	ἀγγέλῳ	τὰ νήσω	τὼ σύκῳ
γεν. δοτ. τοῖν λόγοιν	θεοῖν	ἀγγέλοιν	ταῖν νήσοιν	τοῖν σύκοιν
κλητ. ὦ λόγῳ.	θεῶ.	ἀγγέλω.	ὦ νήτῳ.	ὦ σύκῳ.

Πληθυντικός.

ὄνομ. οἱ λόγοι	θεοὶ	ἄγγελοι	αἱ νῆσοι	τὰ σύκα
γεν. τῶν λόγων	θεῶν	ἀγγέλων	τῶν νήσων	τῶν σύκων
δοτ. τοῖς λόγοις	θεοῖς	ἀγγέλοις	ταῖς νήσοις	τοῖς σύκοις
αἵτ. τοὺς λόγους	θεοὺς	ἀγγέλους	τὰς νήσους	τὰ σύκα
κλητ. ὦ λόγοι.	θεοί.	ἄγγελοι.	ὦ νήσοι.	ὦ σύκα.

ΣΗΜ. Οἱ Ἀττικοὶ ἀντὶ τῆς κλητικῆς εἰς-ε μεταχειρίζονται πολλάκις καὶ τὴν εἰς-ος ὀνομαστικὴν.

§. 416. Κατὰ τὴν δευτέραν κλίσιν κλίνονται καὶ συνηρημένα ὀλοπαθῇ ἀρσενικά καὶ οὐδέτερα ὡς ἐξῆς:

Ἑνικός. ὁ καὶ ἡ

τὸ

ὄνομ. ὁ νόος νοῦς	περίπλοος-ρίπλους	ὀστέον ὀστοῦν
γεν. τοῦ νόου νοῦ	περιπλόου-ρίπλου	ὀστέου ὀστοῦ
δοτ. τῷ νόῳ νῶ	περιπλόῳ-ρίπλῳ	ὀστέῳ ὀστῶ
αἵτ. τὸν νόον νοῦν	περίπλοον-ρίπλουν	ὀστέον ὀστοῦν
κλητ. (ὦ νόε νοῦ).	(περίπλοε-ρίπλου).	(ὀστέον ὀστοῦν).

Δυϊκός.

ὄνομ. αἵτ. τῷ νόῳ νῶ	περιπλόῳ-ρίπλῳ	ὀστέῳ ὀστῶ
γεν. δοτ. τοῖν νόοιν νοῖν	περιπλόοιν-ρίπλοιν	ὀστέοιν ὀστοῖν
κλητ. (ὦ νόῳ νῶ.	(περιπλόῳ-ρίπλῳ).	(ὀστέῳ ὀστῶ).

Πληθυντικός.

ὄν.	οἱ νόοι νοῖ	περίπλοοι-ρίπλοι	ὀστέα ὀστᾶ
γεν.	τῶν νόων νῶν	περιπλόων-ρίπλων	ὀστέων ὀστῶν
δοτ.	τοῖς νόοις νοῖς	περιπλόοις-ρίπλοις	ὀστέοις ὀστοῖς
αἰτ.	τοὺς νόους νοῦς	περιπλόους-ρίπλους	ὀστέα ὀστᾶ
κλητ.	(ὧ νόοι νοῖ).	(περίπλοοι-ρίπλοι).	(ὀστέα ὀστᾶ).

Ἑρικός.

Ο.	ὁ χρύσειος-σοῦς τὸ χρύσειον-σοῦν	ὁ ἀπλόρος-λοῦς τὸ ἀπλόρον-πλοῦν
Γ.	τοῦ χρυσέου-σοῦ	τοῦ ἀπλόρου-πλοῦ
Δ.	τῷ χρυσέῳ-σῷ	τῷ ἀπλόῳ-πλῷ
Α.	τὸν καὶ τὸ χρύσειον-σοῦν	τὸν καὶ τὸ ἀπλόρον-πλοῦν
Κ.	[ὧ χρύσειε] ὧ χρύσειον-σοῦν.	[ὧ ἀπλόρε-πλοῦ] ὧ ἀπλόρον-πλοῦν.

Δυϊκός.

Ο. Α.	τῷ χρυσέῳ-σῷ	τῷ ἀπλόῳ-πλῷ
Γ. Δ.	τοῖν χρυσεῖν-σοῖν	τοῖν ἀπλόειν-πλοῖν
Κ.	ὧ χρυσέῳ-σῷ.	ὧ ἀπλόῳ-πλῷ.

Πληθυντικός.

Ο	οἱ χρύσειοι-σοῖ τὰ χρύσεια-σᾶ	οἱ ἀπλόοι-πλοῖ τὰ ἀπλόα-πλᾶ
Γ.	τῶν χρυσέων-σῶν	τῶν ἀπλόων-πλῶν
Δ.	τοῖς χρυσέοις-σοῖς	τοῖς ἀπλόοις-πλοῖς
Α.	τοὺς χρυσέους-οὺς τὰ χρύσεια-σᾶ	τοὺς ἀπλόους-οὺς τὰ ἀπλόα-ᾶ
Κ.	ὧ χρύσειοι-σοῖ ὧ χρύσεια-σᾶ.	ὧ ἀπλόοι-πλοῖ ὧ ἀπλόα-πλᾶ.

§. 117. Κατὰ τὰ συνηρημένα ταῦτα κλίνονται: α.) ὀλίγα τιὰ οὐσιαστικά ἀρσενικά καὶ ἐν θηλυκὸν εἰς -οος-οὺς, ὁ ροῦς, ῥοῦς, θροῦς, χροῦς, ἡ πρόχους· β.) τὰ εἰς -εός-οὺς συγγενικά, οἷον ἀδελφιδεός-οὺς, θυγατρίδους, ἀνεψιφιδούς κτλ. καθὼς καὶ τὸ οὐδέτερον κάρσον-ροῦν· γ.) τὰ ἀρσενικά καὶ οὐδέτερα πολλαπλάσιαστικά εἰς -οος-οὺς, οἷον ὁ ἀπλόρος-ἀπλόρος, τὸ ἀπλόρον-ἀπλοῦν, ὁ διπλόρος, τὸ διπλοῦν, κτλ. δ.) τὰ ἀρσενικά καὶ οὐδέτερα μετουσιαστικά ἐπίθετα εἰς -εός-οὺς, εορ-οῦν, οἶον ὁ χρύσειος-σοῦς, τὸ χρύσειον-σοῦν, κτλ.

ΣΗΜ. Ἐνίοτε εὐρίσκονται πτώσεις τινὲς τῶν συνηρημένων τούτων ἀσυναρπτοι, πάντοτε δὲ τὰ ἐκ τοῦ νόου καὶ πλόου σύνθετα οὐδέτερα ἐν τῇ πληθ. ὀνομ. καὶ αἰτιατικῇ, οἷον τὰ ἄνοα, τὰ ἑτερόπλοα.

§. 118. Περί τὸν τοιισμόν τῶν συνηρημένων τῆς β'. κλίσεως συμβαίνουσιν αἱ ἐξῆς ἀνωμαλῖαι:

α. Τὸ ἐκ τῆς συναϊρέσεως προκύπτον ὡ τοῦ δυϊκοῦ ἀριθμοῦ ὀξύνεται παρὰ τὸν κανόνα, οἷον τῶ πλώ, τῶ δοτώ, τῶ ἀπλώ, τῶ χρυσῶ.

β'. Τὰ ἐκ τῶν μονοσυλλάβων πλοῦς, τοῦς κτλ. σύνθετα ἐπίθετα καὶ κύρια ὀνόματα τονίζονται πάντοτε ἐπὶ τῆς παραληγούσης, οἷον ὁ εὐροος-εὐρους, τοῦ εὐρόου-εὐρου, τοῦ καχορόου-κόρου, οἱ κακόροοι-κόροι. Τὸ δ' εὐροοι-εὔροι καὶ προπερισπᾶται.

γ'. Τὸ κάρεον-καροῦν, καὶ τὰ εἰς εος-οὺς μεταουσιαστικά συναϊρούμενα καταβιδάζουσι τὸν τόνον εἰς τὴν λήγουσαν, οἷον ὁ χρέσσεος-σοῦς, τὸ ἀργυρεον-ροῦν.

ΣΗΜ. Πολλὰκις τὰ ἐκ τοῦ νόος-νοῦς σύνθετα κύρια ὀνόματα, οἷον Ἄλκίνοος-ίνους, Ἀντίνοος-ίνους, Πασίνοος-ίνους μεταβαίνουσιν ἀπὸ τῆς συνηρημένης εἰς τὴν ἀσυναϊρετον κλίσιν, ἀλλὰ τότε ἐκτείνεται αὐτῶν ἡ βραχεῖα παραλήγουσα, οἷον Πασίνος, Κρατίνος, Εὐθύνοος.

ΑΤΤΙΚΗ ΚΛΙΣΙΣ.

§. 119. Κατὰ τὴν Ἀττικὴν δευτέραν κλίσιν κλίνονται ἀρσενικά καὶ θηλυκὰ ὀνόματα εἰς ὡς καὶ οὐδέτερα εἰς ὠν, ἅτινα διατηροῦσιν ἐν ἀπάσαις ταῖς πτώσεσι τὸ ὦ, ὑπογραφομένου εἰς αὐτὸ τοῦ κατὰ τὴν κοινὴν κλίσιν ὑπογεγραμμένου ἢ προσγεγραμμένου ε, ὅπως δεικνύουσι τὰ ἀκόλουθα παραδείγματα:

Ἐνικός.

	ὁ	ἡ	ὁ καὶ ἡ	ὁ καὶ ἡ	τὸ
Ο.	λεῶς	κάλως	ἴλεως	εὐγεως	ἀνώγεων
Γ.	λεῶ	κάλω	ἴλεω	εὐγειω	ἀνώγειω
Δ.	λεῶν	κάλῳ	ἴλεω	εὐγειω	ἀνώγειω
Α.	λεῶν	κάλων	ἴλεων	εὐγεων	ἀνώγεων
Κ.	λεῶς.	κάλως.	ἴλεως.	εὐγεως.	ἀνώγεων.

Δυϊκός.

Ο. Α.	λεῶ	κάλω	ἴλεω	εὐγειω	ἀνώγειω
Γ. Δ.	λεῶν	κάλων	ἴλεων	εὐγειων	ἀνώγειων
Κ.	λεῶ.	κάλω.	ἴλεω.	εὐγειω.	ἀνώγειω.

Πληθυντικός.

Ο.	λεῶ	κάλω	ἴλεω	εὐγειω	ἀνώγειω
Γ.	λεῶν	κάλων	ἴλεων	εὐγεων	ἀνώγεων
Δ.	λεῶς	κάλως	ἴλεως	εὐγεως	ἀνώγεως
Α.	λεῶς	κάλως	ἴλεως	εὐγεως	ἀνώγειω
Κ.	λεῶ.	κάλω.	ἴλεω.	εὐγειω.	ἀνώγειω.

§. 120. Εἰς τὴν κλίσιν ταύτην ἀνήκουσιν ὀλίγα τινὰ οὐσιαστικά

κά καὶ ἐπίθετα, ὧν τὰ πλεῖστα διαφοροῦνται κλινόμενα ἐνίοτε (ιδίως παρὰ τοῖς μὴ Ἀττικοῖς) καὶ κατὰ τὴν κοινὴν δευτέραν κλίσιν.

ΣΗΜ. α'. Ταῦτα εἶνε τὰ: ὁ νεὼς (ναός), ὁ λεὼς (λαός), λαγῶς (λαγός), ὀρφῶς (ὀρφός), ἡ ἔως (ἰων. ἡ ἥως κατὰ τὴν γ'. κλίσιν), ἡ κάλως, ὁ ταῶς, ἡ ἄλως, ὁ τυφῶς, ὁ πάτρως, ὁ μήτρως, ὁ Μενέλειος (Μενέλαος), ὁ Βριάρεως, ὁ Ἀνδρόγειος, ὁ Τάλως, ὁ Μίνως, ὁ Πετειῶς, ἡ Κῶς, ἡ Κέως, ἡ Τέως, ὁ Ἄθως, τὸ ἀνώγειον (τὸ ἀνώγαιον), καὶ τὰ ἐπίθετα: ὁ καὶ ἡ εὐγειος τὸ εὐγειον (ὁ καὶ ἡ εὐγαίος τὸ εὐγαίον, ὁ καὶ ἡ εὐγειος τὸ εὐγειον), ὁ καὶ ἡ ἴλειος τὸ ἴλειον (ὁ καὶ ἡ ἴλαος τὸ ἴλαον), ὁ καὶ ἡ ἀξιώχρεως τὸ ἀξιώχρεον, ὁ καὶ ἡ ἔμπλειος τὸ ἔμπλειον (ὁ καὶ ἡ ἔμπλεος τὸ ἔμπλεον), ὁ καὶ ἡ ἀγήρως τὸ ἀγήρῳ, δίκερως, φιλόγελως, κλπ.

ΣΗΜ. β'. Τῶν οὐσιαστικῶν τούτων πτώσεις τινὲς κλινονται καὶ ἑτεροκλίτως κατὰ τὴν γ'. κλίσιν, οἷον τὸν λαγῶ, τὸν Μίνω, τοῦ Μίνωος, τοῦ Ἀθωνος, τοῦ κάλως κτλ. Τῶν δ' οὐδετέρων ἐπιθέτων αἱ ἐνικαὶ ὄν. αἰτ. καὶ κλητ. εὐρηνται καὶ ἄνευ τοῦ ν, οἷον τὸν καὶ τὴν ἀγήρῳ, τὸ ἀγήρῳ, τὸν καὶ τὴν ὑπέρπλεω, τὸ ὑπέρπλεω κτλ.

§. 124. Αἱ ἐνικαὶ γενικαὶ τῶν ὀνομάτων τούτων τονιζόμεναι ἐπὶ τῆς ληγουσῆς, ὀξύνονται παρὰ τὸν κανόνα, οἷον τοῦ λεῶ, τοῦ λαγῶ.

ΣΗΜ. Τὰ δευτερόκλιτα ταῦτα προπαροξύνονται παρὰ τὸν κανόνα, ὡς προεφθέθη ἐν §. 38.

Γ'. ΤΡΙΓΗ ΚΛΙΣΙΣ.

§ 122. Κατὰ τὴν τρίτην κλίσιν κλινονται πτωτικά τῶν τριῶν γενῶν λήγοντα εἰς α, ι, υ, ω, ρ, ρ, ζ, ξ, ψ, ὧν αἱ πλάγαι πτώσεις ἔχουσι μίαν συλλαβὴν περισσοτέραν τῆς ὀνομαστικῆς, ὅθεν καὶ ἡ κλίσις καὶ τὰ κατ' αὐτὴν κλινόμενα πτωτικά λέγονται περιττοσύλλαβα.

§. 123. Ἡ ρίζα τῶν τριτοκλίτων πτωτικῶν δὲν φαίνεται ὡς ἐπὶ τὸ πολὺ ἀκραιφνῆς ἐν τῇ ὀνομαστικῇ, ἀλλ' ἐν τῇ γενικῇ καὶ ταῖς ἄλλαις πλαγίαις πτώσεσιν, ἀφαιρουμένης τῆς καταλήξεως -ος κτλ., οἷον ἡ χάρις τῆς χάριτος, ὁ δαίμων τοῦ δαίμονος, ὁ χαρτεῖς τοῦ χαρτεντος, ἡ ἀλώπηξ τῆς ἀλώπεκος (ρίζα χαριτ-, δαιμον-, χαριεντ-, ἀλωπεκ-).

ΣΗΜ. Πολλάκις οὐδ' ἐν τῇ γενικῇ ἀνευρίσκεται ἀκραιφνῆς ἡ ρίζα, ἀλλὰ παρηλλαγμένη, καὶ τότε πρέπει νὰ ἀναζητήσῃ τις αὐτὴν ἢ ἐν τῇ κλητικῇ τῶν ἀρσενικῶν καὶ θηλυκῶν οὐσιαστικῶν, ἢ ἐν τῇ ὀνομαστικῇ τοῦ οὐδετέρου τῶν ἐπιθέτων, ὅσάκις καὶ τοῦτο εἶνε δυνατόν.

§. 124. Τῶν τριτοκλίτων πτωτικῶν αἱ μὲν λοιπαὶ πτώσεις σχηματίζονται εὐκόλως, προσαπτομένων τῶν διαφορῶν πτωτικῶν καταλήξεων εἰς τὴν ἀκραιφνῆ ρίζαν· μεγάλας δὲ δυσκολίας παρέχει ὁ σχηματισμὸς τῆς ἐνικῆς μάλιστα ὀνομαστικῆς τῶν ἀρσενικῶν καὶ θηλυκῶν, περὶ ἧς ἐκθέτομεν κατωτέρω τοὺς γενικωτέρους κανόνας. Τῶν δὲ οὐδετέρων ἡ ὀνομαστικὴ σχηματίζεται εὐκόλως· διὸ ἀρκοῦσι περὶ αὐτῆς ὀλίγαι τινὲς παρατηρήσεις, αἱ ἐξῆς.

Α'. Ἑνική ὀνομαστική τῶν τριτοκλίτων.

α. Οὐδέτερα.

§. 125. Ἡ ἑνική ὀνομαστική τῶν οὐδετέρων πτωτικῶν τῆς τρίτης κλίσεως εἶνε αὐτὴ ἡ ἀκραιφνὴς ῥίζα ἀμετάβλητος. Μόνον δὲ τὸ τελικὸν τῆς ῥίζης *τ*, ἐὰν ὑπάρχῃ, ἀποβάλλεται κατὰ τὸν κανόνα (§. 61), ἢ τρέπεται εἰς *ς* (§. 62), οἷον *ῥέκταρ ῥέκταρ-ος*, *μέλαν μέλαν-ος*, *χαρίεν χαρίεντ-ος*, *σῶμα σῶματ-ος*, *πέρας πέρατ-ος*.

§. 126. Πολλὰ τῶν εἰς -ας οὐδετέρων τούτων πάσχουσιν ἐν τῇ κλίσει συγκοπὴν τοῦ *τ* καὶ συναίρεσιν, οἷον τὸ *κρέας* τοῦ *κρέα-ος* *κρέως*, κτλ. Ὁμοίως κλίνονται καὶ τὰ γῆρας καὶ γέρας. Τὸ δὲ *κέρας* κλίνεται καὶ ὅπως τὸ *κρέας*, καὶ μετὰ τοῦ *τ* ἀπανταχοῦ.

ΣΗΜ. α'. Ἐνίοτε τὸ *τ* τῆς ῥίζης τρέπεται ὅχι εἰς *ς* ἀλλ' εἰς τὸ συγγενὲς *ρ*, οἷον *φρέαρ φρέατ-ος*, *στέαρ στέατ-ος*, *ἦπαρ ἦπατ-ος*, *δέλαρ δελέατ-ος*.

ΣΗΜ. β'. Τῆς ῥίζης ὕδατ-καὶ σκατ-τρέπεται καὶ τὸ φωνῆεν *α* εἰς *ω*: ὕδωρ, σκύρ.

ΣΗΜ. γ'. Τὰ *στέαρ*, *φρέαρ* καὶ *δέλαρ* πάσχουσι καὶ συναίρεσιν, φρέατος φρητός, κτλ. *στέαρ* στήρ στήτός, δέλτος κτλ.

ΣΗΜ. δ'. Τὸ οὖς ὥτ' προέκυψε κατὰ συναίρεσιν ἐκ τοῦ ποιητικοῦ οὔρε, οὐατος, ἀλλ' ἐν μὲν τῇ ὀνομαστικῇ τὸ οὐα συνηρέθη εἰς οὐ, ἐν δὲ ταῖς λοιπαῖς πτώσεσιν εἰς ω.

ΣΗΜ. ε'. Τῆς ῥίζης δορατ καὶ γονατ οὐ μόνον τὸ *τ* ἀποβάλλεται, ἀλλὰ καὶ τὸ *α* τρέπεται εἰς ο, οἷον *γόνο*, δόρυ.

ΣΗΜ. ς'. Εἰς τὸν κανόνα τοῦτον ὑπάγονται οὐ μόνον οὐσιαστικά ἀλλὰ καὶ ἐπίθετα καὶ μετοχαί. Τὰ ἐπίθετα καὶ αἱ μετοχαί ἔχουσιν ἐν τε τῇ ἀρσενικῇ καὶ ἐν τῇ οὐδετέρῃ γένει μίαν καὶ τὴν αὐτὴν ῥίζαν. Ὅθεν προσαρτῶμεν πᾶσαν ἐκτὸς τοῦ ἀνωτέρω κανόνος λεπτομέρειαν εἰς τὸν περὶ τοῦ οἰκείου ἀρσενικοῦ λόγον. Τὸ αὐτὸ δὲ πράττομεν καὶ ἐν τοῖς παραδείγμασι.

ΣΗΜ. ζ'. Περὶ τῶν εἰς -ος οὐδετ. οὐσιαστικῶν ἴδε κατωτέρω.

β'. Ἀρσενικά καὶ θηλυκά.

§. 127. Τῶν τριτοκλίτων πτωτικῶν ἡ ῥίζα λήγει ὥς ἐπὶ τὸ πολὺ εἰς φωνῆεν, εἰς ἄφωνον, εἰς *ρ*, καὶ εἰς *ν* ἢ *ντ*. Τὰ πτωτικά, ὅσων ἡ ῥίζα λήγει εἰς φωνῆεν, ὀνομαζονται φωνηεντόληκτα, τὰ δ' ὅσων ἡ ῥίζα λήγει εἰς ἄφωνον, ἀφωνόληκτα.

§. 128. Ἡ ἑνική ὀνομαστική τῶν ἀρσενικῶν καὶ θηλυκῶν τριτοκλίτων σχηματίζεται, ἐὰν παραλάβωμεν τὴν ῥίζαν, ὅπως ἔχει, ἐλαφρῶς μόνον ἐν ἀνάγκῃ τροποποιούντες, ἢ ἐὰν σιγματίσωμεν τὴν ῥίζαν, τούτέστιν ἐὰν προσάψωμεν εἰς αὐτὴν *ς*, ὅπερ εἶνε ἡ συνήθης κατάληξις τῆς ἑνικῆς ὀνομαστικῆς τῶν ἀρσενικῶν καὶ θηλυκῶν τριτοκλίτων. Ὡς ἐκ τούτου τὰ τριτοκλίτα ἀρσενικά καὶ θηλυκά διαιροῦνται εἰς τὰς τρεῖς ἀκολούθους τάξεις 1) τὰ ἀσιγματίστα 2) τὰ ἐπαμφοτερίζοντα καὶ 3) τὰ σιγματιζόμενα.

3. Ἀσιγματίστια (ρίζα:—ρ, —αρ—, ηρ, —ωρ).

§. 129. Δὲν σιγματίζουσι τὴν ὀνομαστικὴν

α. Ὅσα ἐν τῇ ρίζῃ λήγουσιν εἰς ρ' ἐκτείνουσι δὲ μόνον τὸ ρίζικόν φωνήεν, ἔαν εἴνε βραχύ, οἷον κρατῆρ κρατῆρ-ος, αἰθῆρ αἰθῆρ-ος, ῥήτωρ ῥήτωρ-ος.

β. Ὅσα ἐν τῇ ρίζῃ λήγουσιν εἰς ρ, μετὰ μακροῦ ρίζικου φωνήεντος α, η, ω, οἷον παῖαρ παι-αρ-ος, πυρῆρ πυρῆρ-ος, κῶδων κῶδων-ος.

§. 130. Κατὰ τὸ αἰθῆρ αἰθῆρ-ος κλίνονται καὶ τὰ ὁ πατήρ, ἡ μήτηρ, ἡ θυγάτηρ, ἡ γαστήρ, ὁ ἀνὴρ, ἀλλὰ μὲ μικράς τινας διαφοράς, τὰς ἐξῆς

α. Τὸ ρίζικόν ε τῶν οὐσιαστικῶν τούτων συγκόπτεται ἐν τῇ ἐν. γενικῇ καὶ δοτικῇ, καθὼς καὶ ἐν τῇ πληθ. δοτικῇ, ὅπου μεταξὺ τῆς ρίζης καὶ τῆς καταλήξεως παρεντίθεται α, οἷον ὁ πατήρ, τοῦ (πατέ-ρος) πατρός, τῷ (πατέρι) πατρί, τοῖς πατράσιν.

β. Τὴν συγκοπὴν ταύτην τοῦ ε πάσχει καὶ τὸ ἀνὴρ ἐν πάσαις ταῖς πτώσεσι καὶ τοῖς ἀριθμοῖς, παρεντιθεμένου δ μεταξὺ τοῦ ρ καὶ ρ κατὰ τὸν κανόνα (§. 50).

2. Ἐπαμφοτερίζοντα (ρίζα— ρ, —ρε).

§. 131. Ἐπαμφοτερίζουσιν ὅσα ἐν τῇ ρίζῃ λήγουσιν εἰς ρ ἢ ρε, μετὰ βραχείος ρίζικου φωνήεντος, διότι τούτων τὰ μὲν σιγματίζον-ται, τὰ δὲ μένουσιν ἀσιγματίστα. Πάντα δ' ἐκτείνουσι τὸ ρίζικόν φωνήεν μὲ τὴν διαφοράν, ὅτι τῶν μὲν ἀσιγματίστων τὰ βραχέα ε, ο ἐκτείνονται εἰς η, ω, τῶν δὲ σιγματιζομένων εἰς ει, ου.

ΣΗΜ. α. Ἐξαίρουσιν τὰ εἰς -ις -ινος, ἔχοντα μακρόν τὸ ι, καὶ σιγματιζόμενα παρὰ τοῖς Ἀττικοῖς, αἷον' ρίς ρίνος, δελφίς δελφίν-ος κτλ.

ΣΗΜ. β. Ὅλιγα τινὰ λήγουσιν ἐν τῇ ρίζῃ εἰς νθ, ὧν τὰ μὲν θ ἀποβάλλε-ται κανονικῶς πρὸ τοῦ ε, ὅχι ὁμῶς καὶ τὸ ν, οἷον' ἔλμινς ἔλμινθ-ος, Τίρυνς, Τίρυνθ-ος κτλ.

α. Ἀσιγματίστα δύνανται νὰ μείνωσιν μόνον ὅσα ἔχουσι ρίζικόν φωνήεν ε, ο, ὅπερ ἐκτείνεται εἰς η, ω, ἀποβαλλομένου ἅμα κατὰ τὸν κανόνα καὶ τοῦ τελικοῦ τ, ἔαν ὑπάρχῃ, οἷον λιμῆρ λιμῆρ-ος, χελιδῶρ χελιδῶρ-ος, τέκτωρ τέκτωρ-ος, σῶφρων σῶφρων-ος, λέων λέωντ-ος.

ΣΗΜ. α. Κατὰ τὸ χελιδῶν κλίνονται καὶ οὐσιαστικά τινα πάσχοντα ἐνιαχοῦ συγκοπὴν τοῦ ν καὶ συναίρεσιν, ὁξύνοντα δὲ παρὰ τὸν κανόνα τὴν ἐκ συναίρε-σεως λήγουσαν τῆς ἐν. καὶ πληθ. αἰτ., οἷον' ἡ εἰκὼν τῆς εἰκόνης· εἰκοῦς, τὴν εἰκόνα· εἰκῶ, τὰς εἰκόνας· εἰκοῦς, κτλ.

ΣΗΜ. β. Κατὰ τὸ σῶφρων σῶφρων-ος κλίνονται καὶ τὰ εἰς -ων (οὐδέτ. -ον) συγκριτικά ἐπιθέτα καὶ τῶν τριῶν γενῶν, ἅτινα καὶ αὐτὰ πάσχουσιν ἐν τῇ κλί-σει συγκοπὴν καὶ συναίρεσιν ὅπου καὶ ὅπως δεῖκνύουσι τὰ παραδείγματα.

ΣΗΜ. γ'. Κατὰ τὸ λέων λέοντ-ος κλίνονται καὶ ἅπαντα αἱ εἰς -ων (οὐδετ-ον) μετοχαὶ τῶν βαρυτόνων καὶ περισπωμένων τῆς ἐνεργητικῆς φωνῆς, οἷον· λείπων (τὸ λείπον) τοῦ λείποντ-ος, ὁ λαβών (τὸ λαβόν) τοῦ λαβόντ-ος, ὁ τιμάνων-ων (τὸ τιμάνων-ων) τοῦ τιμάνοντ-ος-μῶντος, κτλ.

β'. Δύνανται δὲ νὰ σιγματισθῶσιν ἅπαντα τὰ ἐν τῇ ρίζῃ λήγοντα εἰς *ν* ἢ *ντ*, ἀλλὰ τότε οὐ μόνον τὸ *ν* ἢ *ντ* ἀποβάλλεται πρὸ τοῦ *ς* ἀλλὰ καὶ τὰ βραχέα ριζικά φωνήεντα, *α*, *υ*, *ε*, ο ἐκτείνονται εἰς *ᾱ*, *ῡ*, *ει*, *ου* (§. 55), οἷον μέλας μέλαρ-ος, γίγας γίγα^ρντ-ος, δεικνύ^νντ-ος, κτεῖς κτεν-ός, χαρίεις χαρίεντ-ος, ὁδοὺς ὁδόντ-ος, κτλ.

ΣΗΜ. α'. Τὸν κανόνα τοῦτον ἀκολουθοῦσι πλην ἄλλων καὶ ἅπαντες οἱ α'. ἐνεργητικοὶ καὶ παθητικοὶ ἀόριστοι τῆς μετοχῆς ἁπάντων τῶν ῥημάτων καθὼς καὶ οἱ ἐνεργητικοὶ ἐνεστώτες καὶ β'. ἀόριστοι τῆς μετοχῆς τῶν εἰς -μι, οἷον· ὁ τύψας (τὸ τύψαν) τοῦ τύψαντ-ος, ὁ δοθείς (τὸ δοθὲν) τοῦ δοθέντ-ος, ὁ ἰσάς (τὸ ἰσάν) τοῦ ἰσάντ-ος, ὁ δεικνύς (τὸ δεικνύν) τοῦ δεικνύντ-ος, ὁ δοὺς (τὸ δόν) τοῦ δόντ-ος, ὁ θεὶς (τὸ θέν) τοῦ θέντ-ος, κτλ.

ΣΗΜ. β'. Ἐάν πρὸ τοῦ -εις συμπέσῃ ο ἢ η, πολλὰ ἐπίθετα πάσχουσι συναίρεσιν ὅπου καὶ ὅπως δεικνύουσι τὰ παραδείγματα.

3. Σιγματιζόμενα.

§. 132. Σιγματίζονται ἀναγκαίως ἅπαντα τὰ ἀφωνόληκτα καὶ φωνηεντόληκτα.

α'. Καὶ τὰ μὲν ἀφωνόληκτα ἀφίνουσι ἄτρεπτον τὸν ριζικὸν φωνῆεν, πάσχουσι δὲ μόνον τὰς ἀναγκαίας κανονικὰς μεταβολὰς (§§, 51-53), οἷον λαίλαψ λαίλαπ-ος, φιλῶς φιλόγος, ἐλπὶς ἐλπίδ-ος, ὄρεσις ὄρεθ-ος, ἔρωσις ἔρωτ-ος, Πάρρησις Πάρρηθ-ος, κτλ.

ΣΗΜ. α'. Ἐξαιροῦνται οἱ ἐνεργητικοὶ παρακείμενοι τῆς μετοχῆς, τῶν ὁποίων ἡ ὀνομαστικὴ τοῦ ἀρσενικοῦ σιγματιζομένη ἐκτείνει τὸ ριζικὸν φωνῆεν, οἷον· ὁ τετυφώς τοῦ τετυφόντ-ος.

ΣΗΜ. β'. Ὁμοίως καὶ τὸ ἀλώπηξ ἀλώπεκ-ος καὶ τὸ ποὺς ποδός, ὡς μονοσύλλαβον, ἐκτείνουσι τὸ ριζικὸν φωνῆεν.

ΣΗΜ. γ'. Ἐάν ἡ ρίζα λήγῃ εἰς *κτ*, ἐπισυμβαίνει κατὰ κανόνα διπλῇ μεταβολῇ, τοῦ μὲν *τ* ἐκκρουομένου πρὸ τοῦ *ς*, τοῦ δὲ *κ* συγχωνευομένου μετ' αὐτοῦ εἰς *ξ*, οἷον· ἀνάξ ἀνακτ-ος, νύξ νυκτ-ός.

β'. Τὰ δὲ φωνηεντόληκτα ἐκτείνουσι τὸ ριζικὸν φωνῆεν, ἐάν εἴνε βραχύ, οἷον ἥρωσις ἥρω-ος, ἰχθύς ἰχθύν-ος, τριήρης τριήρε-ος, ἀληθής ἀληθέ-ος (-οῦς), αἰδώς αἰδό-ος (-οῦς).

ΣΗΜ. α'. Τὰ πλεῖστα τῶν φωνηεντολήκτων συναίρουσιν ὅπου καὶ ὅπως δεικνύουσι τὰ παραδείγματα.

ΣΗΜ. β'. Τὰ εἰς -ης οὐσιαστικά καὶ ἐπίθετα ἐκ πρακτικῶν μόνον λόγων συνυπῆχθησαν εἰς τὴν ἀνωτέρω τάξιν, διότι ἡ ρίζα αὐτῶν λήγει κορίως ὅχι εἰς φωνῆεν, ἀλλ' εἰς *ς*, ὅπερ κατὰ τὸν κανόνα (§. 57) ὡς εὐρισκόμενον μεταξὺ δύο φωνηέντων (ἀληθέ-σ-ος) ἐκκρούεται.

ΣΗΜ. γ'. Τῆς αὐτῆς ἀρχῆς εἶνε καὶ τὰ εἰς -ος οὐδέτερα οὐσιαστικά, ὧν τὸ ριζικὸν *σ* ἐκκρούεται μὲν ὁσάκις εὐρεθῇ μεταξὺ δύο φωνηέντων, ἐν δὲ τῇ ὀνομά-

στική φυλάττεται, τρεπομένου καὶ τοῦ ριζικοῦ εἰς ο, ὅτον γένος γενεο-ος γενεο-ος (γέν-ουε) κτλ.

ΣΗΜ. δ'. Κατὰ τὸ τριτῆρης κλίνονται καὶ ἅπαντὰ τὰ εἰς-φάνης,-γένης-κράτης,-μήδης,-πίθης,-σθένης,-κλῆς κύρια ὀνόματα, τὰ δὲ τελευταῖα πάσχουσι καὶ διπλὴν συναίρεσιν ἐν τῇ κλίσει.

ΣΗΜ. ε'. Ἐν ταῖς εἰς-ης τούτοις οὐσιαστικοῖς καὶ ἐπιθέτοις καθὼς καὶ τοῖς εἰς-ος οὐδέτεροις οὐσιαστικοῖς τὸ εα προηγούμενον φωνηέντος συναίρεται, ὅχι εἰς ἢ ἀλλ' εἰς α, οἶον· τὸν ὑγιᾶ ὑγιᾶ, τὰ κλέα-κλέα, κτλ.

ΣΗΜ. ς'. Κατὰ τὸ αἰδῶς κλίνονται καὶ τὰ πειθῶ καὶ ἡχώ, ἅπερ ὁμως δὲν σιγματίζονται κατ' ἐξαιρέσιν, καὶ ὡς ὁ δυνικός καὶ πληθυντικός ἀριθμὸς σχηματίζεται ἀσυναίρετως κατὰ τὴν β'. κλίσιν, ὅπως δεικνύουσι τὰ παραδείγματα. (Περὶ τῆς ἐν. αἰτ. αἰδῶ καὶ ἡώ ἴδε κατωτέρω).

§. 133. Ἀπὸ τῶν λοιπῶν φωνηεντολήκτων παρεκκλίνουσιν ὀλίγον αἱ ἀκόλουθοι τάξεις:

α. Τὰ εἰς -αυε, -εὐε καὶ -ουε οὐσιαστικά, τῶν ὁποίων τὸ ριζικὸν φωνῆεν προσλαμβάνει ἐν τῇ ὀνομαστικῇ υ, οἶον, γραυε γραυε, βασιλεὺς βασιλεῖ-ως, βοῦε βο-ός.

ΣΗΜ. α. Κυρίως εἰπεῖν, τῶν τριτοκλίτων τούτων ἡ ρίζα λήγει εἰς F, ἅπερ κατὰ τὸν κανόνα (§. 58) ἐν μὲν ταῖς λοιπαῖς πτώσεσιν, ὡς μεταξὺ δύο φωνηέντων εὐρισκόμενον, ἐκκρούεται, ἐν δὲ τῇ ἐν. ὀνομαστικῇ καὶ πληθ. δοτικῇ πρὸ τοῦ σ φυλάττεται ὡς υ, καθὼς καὶ ἐν τῇ ἐν. κλητικῇ· (βασιλεF-ε) βασιλεὺς, (βασιλεF-σιν) βασιλεῦ-σιν, (βασιλεF) βασιλεῦ, (βασιλεF-ως) βασιλεῖ-ως κτλ. Ὁμοίως (βοF-) βοῦε, (βοF-σιν) βοῦσιν, (βοF) βοῦ, (βοF-ος) βο-ός, κτλ.

ΣΗΜ. β'. Τὰ εἰς -εὐε καταλήγουσιν ἀνωμάλως ἐν τῇ γενικῇ εἰς -εωε, ὅπερ προήλθεν ἐκ τῆς ἰωνικῆς καταλήξεως -ηε κατ' ἐναλλαγὴν τοῦ χρόνου τῶν φωνηέντων

ΣΗΜ. γ'. Τὸ -α (καὶ -ας) τῆς ἐν. (καὶ πληθ.) αἰτιατικῆς τῶν ὀνομάτων τούτων εἶνε συνήθως μακρόν παρὰ τὸν κανόνα (§. 104, ε.).

ΣΗΜ. δ'. Ἐάν πρὸ τοῦ -εὐε ὑπάρχῃ φωνῆεν, ἡ μὲν ἐν. γενικὴ -έωε συναίρεται εἰς -ῶε, ἡ δὲ ἐν. αἰτιατικὴ -έα εἰς -ᾶ, καὶ σπανίως ἡ πληθ. αἰτ. -εας εἰς -ᾶε, οἶον· τοῦ χοῆε-χοῶε, τὸν χοῆα χοᾶ, τοὺς χοῆας χοᾶε· ὁ Πειραιεύς, τοῦ Πειραιέως-ραιῶε, τὸν Πειραιέα-ραιᾶ, κτλ. Ἐξαίρεται τὸ ἀλιεύς, ἀλιέωε.

β'. Ὁμοίως παρεκκλίνουσι καὶ τὰ εἰς -ις καὶ -υς οὐσιαστικά καὶ ἐπίθετα, ἔχοντα χαρακτῆρα ἐν ταῖς πλαγίαις πτώσεσιν ὅχι εἴ ἢ υ, ἀλλὰ ε, οἶον ἡ πόλις τῆς πόλεωε, ὁ πῆχυς τοῦ πήχε-ως, ὁ ἡδὺς τοῦ ἡδέ-ος. Καὶ τὰ μὲν ἀρσενικά καὶ θηλυκά οὐσιαστικά σχηματίζουσιν ἀνωμάλως καὶ προπαροξυτόνως (§. 38) τὴν ἐν. γενικὴν εἰς -εωε, ὅχι ὁμως καὶ τὰ ἐπίθετα.

ΣΗΜ. Κατὰ τὰ πόλις καὶ πῆχυς κλίνονται καὶ οὐδέτερά τινα οὐσιαστικά εἰς -ι καὶ -ο, ἀλλ' ἡ γενικὴ αὐτῶν καταλήγει ὅχι εἰς -εωε ἀτικῶς, ἀλλ' εἰς -εωε.

Β'. Ἐνικὴ αἰτιατικὴ.

§. 134. Ἡ ἐν. αἰτ. τῶν εἰς -ις -υε, -αυε καὶ -ουε φωνηεντολήκτων καταλήγει εἰς υ, καὶ ὁμοχρονεῖ μὲ τὴν λήγουσαν τῆς ὀνομαστικῆς, οἶον ἡ πόλις τὴν πόλιν, ἡ δρυς τὴν δρυῖν, ὁ βοῦς τὸν βοῦν,

ἡ γραῦς τὴν γραῦν, ὁ ἰχθύς τὸν ἰχθύν, ὁ γλυκὺς τὸν γλυκύν, ὁ ἰδρις τὸν ἰδριν.

§. 135. Τὰ βαρύτονα πολυσύλλαβα εἰς -ις -υς καὶ -ους ὄσα, ἔχουσιν ἐν τῇ ῥίζῃ χαρακτηῖρα ὀδοντόφωνον, καταλήγουσιν ἐν τῇ αἰτιατικῇ εἰς α καὶ εἰς γ, οἷον ἡ ἔρις τὴν ἔριδα καὶ ἔριν, τὴν ὀριθα καὶ ὀριν· ὁ καὶ ἡ εὐέλπις τὸν καὶ τὴν εὐέλπιν καὶ εὐελπιν, ὁ καὶ ἡ πολύπους, τὸν καὶ τὴν πολύποδα πολύπουρ.

ΣΗΜ. α. Αἱ εἰς α αἰτιατικαὶ ἔριδα, ὀριθα κτλ. εἶνε συνήθεις μᾶλλον παρὰ τοῖς ποιηταῖς. Ἐν δὲ τῷ πεζῷ λόγῳ ἡ αἰτ. τοῦ κυρίου ὀνόματος Χάρις εἶνε Χάρिता ὅχι Χάριν.

ΣΗΜ. β. Τὸ κλείς, εἰ καὶ μονοσύλλαβον, ἔχει τὴν αἰτιατικὴν καταλήγουσαν εἰς ν, τὴν (κλειδα καὶ) κλειν.

Γ'. Ἑνικὴ κλητικὴ.

§. 136. Ἐὰν τὸ ῥίζικόν φωνῇεν ἔμεινεν ἀμετάβλητον καὶ ἐν τῇ ὀνομαστικῇ, ἡ κλητικὴ εἶνε ἡ αὐτὴ μὲ τὴν ὀνομαστικὴν, οἷον ὁ κόραξ τοῦ κόρακος ὦ κόραξ· ἡ λιμπὰς τῆς λιμπάδος ὦ λιμπάς· ὁ Ἑλληρ τοῦ Ἑλληρος ὦ Ἑλληρ· ὁ ἥρως τοῦ ἥρωος ὦ ἥρως, κτλ.

ΣΗΜ. α. Ἐξαιροῦνται τὰ εἰς -ην γὰρ. -ειος, τῶν ὁποίων ἡ κλητικὴ εἶνε ἡ αὐτὴ μὲ τὴν ὀνομαστικὴν, εἰ καὶ ἀντὶ τοῦ ἡ ἐν τῇ παραληγοῦσῃ τῆς γενικῆς εἶνε ε, οἷον· ὁ ποιμὴν τοῦ ποιμέος ὦ ποιμὴν.

ΣΗΜ. β. Ὁμοίως ἐξαιροῦνται τὰ ὁ Ἀπόλλων, ὁ Ποσειδῶν, ὁ σωτήρ, κλητ. ὦ Ἀπολλων, ὦ Ποσειδων, ὦ σωτέρ.

ΣΗΜ. γ. Τὰ εἰς -ις ἵνα σχηματίζουσι πολλάκις τὴν κλητικὴν καὶ ὁμοίαν μὲ τὸν ῥίζαν, οἷον· ὁ δελφίς τοῦ δελφίνος, ὦ δελφίς καὶ ὦ δελφίν.

§. 137. Ἐὰν τοῦναντίον τὸ ῥίζικόν φωνῇεν μετεβλήθη ὁπωσδήποτε ἐν τῇ ὀνομαστικῇ, ὡς κλητικὴ λαμβάνεται τότε ἡ ἀκραιφνὴς ῥίζα τοῦ πτωτικοῦ, ὅπως ἔχει, ἀποθλασθέντος μόνον κατὰ τὸν κανόνα (§. 61) τοῦ τελικοῦ τ, ἔὰν ὑπάρχῃ, οἷον ὁ μέλας τοῦ μέλανος, ὦ μέλαρ· ὁ γίγας τοῦ γίγαντος, ὦ γίγαν· ὁ χαρίεις τοῦ χαρίεντος, ὦ χαρίεν· ὁ δαίμων· ὦ ῥήτορ· ὦ μητὴρ· ὦ ἀνερ.

ΣΗΜ. α. Καὶ τῶν ὑπαγομένων εἰς τὸν ἀνωτέρω κανόνα ἡ κλητικὴ εὕρηται ὁμοία μὲ τὴν ὀνομαστικὴν, ἀλλὰ σπανιώτατα.

ΣΗΜ. β. Τὰ κίς κι-ός, μῦς μυός, καὶ τὰ ὅμοια λαμβάνουσι μὲν τὴν ῥίζαν ἀπλὴν εἰς σχηματισμόν τῆς κλητικῆς, ἀλλ' ἐκτείνουσιν αὐτῆς τὸν βραχὺν χαρακτηρισμόν, ὅπως ἐν τῇ ὀνομαστικῇ· ὦ κί, ὦ μῦ.

ΣΗΜ. γ. Κατ' ἐξαιρέσιν ἡ κλητικὴ τοῦ πᾶς παντός εἶνε πᾶς.

ΣΗΜ. δ. Ὁμοίως πολλὰ τῶν εἰς -ας -αντος κυρίως ὀνομάτων καταλήγουσιν ἐν τῇ κλητικῇ ὅχι εἰς ἀν' ἀλλ' εἰς α, οἷον· ὁ Ἀτλας-αντος, ὦ Ἀτλα· ὁ Πολυδάμας-αντος, ὦ Πολυδάμα.

§. 138. Κατ' ἐξαιρέσιν τοῦ ἀνωτέρω κατόνου (§. 137) τῶν μετοχῶν ἡ κλητικὴ εἶνε ὁμοία μὲ τὴν ὀνομαστικὴν, οἷον ὁ τύπτων τοῦ τύπτορι-ος ὦ τύπτων· ὁ τυφθεὶς τοῦ τυφθέντι-ος ὦ τυφθεὶς· ὁ τετυφῶς ὦ δεικνύς· ὦ τιθεὶς.

ΣΗΜ. Ἡ κλητική τοῦ ὁ ἀναξ εἶνε ὡ ἀναξ καὶ κατὰ κρᾶσιν ὦναξ, ἀλλ' ἐν τῇ ἐπισήμῳ γλώσσῃ τῶν τελετῶν, ὡ ἀνα (ὦ, α). Ἡ δὲ κλητ. τοῦ πατρὸς παιδ-ός, ὦ πατ.

§. 139. Ἡ κλητική τῶν εἰς -ως καὶ -ω θηλυκῶν οὐσιαστικῶν σχηματίζεται ἀνωμάλως εἰς -οῖ, ὅλον ἡ πειθῶ τῆς πειθό-ος ὡ πειθοῖ ἡ αἰδῶς τῆς αἰδό-ος ὡ αἰδοῖ ἡ Σαπφῶ τῆς Σαπφό-ος ὡ Σαπφοῖ.

Δ'. Πληθυντική δοτική.

§. 140. Ἐν τῇ πληθυντικῇ δοτικῇ τῶν τριτοκλίτων, προσαπτομένης εἰς τὴν ἀκραιφνῇ ρίζαν τῆς καταλήξεως -σιν, συμβαίνουσιν αἱ κανονικαὶ καὶ συνήθεις μεταβολαί. Ἀξίον δὲ σημειώσεως μόνον εἶνε ὅτι:

α. Ἐν πρὸ τοῦ σ συμπέσῃ ρ, ἀποβάλλεται χωρὶς νὰ πάθῃ τροπὴν τινα τὸ ρίζικόν φωνήεν, ὅλον ὁ κτεῖς τοῦ κτερ-ός τοῖς κτεσ-ιν, ὁ σώφρων τοῦ σώφρο-ος τοῖς σώφρο-σιν, ὁ μέλας τοῦ μέλα-ρ-ος τοῖς μέλα-σιν.

β'. Ἐν δὲ πρὸ τοῦ σ συμπέσῃ ρτ, ἀποβάλλεται, καὶ τὰ μὲν ᾱ, ὠ, ο ἐκτείνονται κατὰ τὸν κανόνα εἰς ᾱ, ὠ, ου, τὰ δὲ ε ἐκτείνεται εἰς ει μόνον ἐν ταῖς μετοχαῖς, ἐν δὲ τοῖς ἐπιθέτοις μένει ἄτρεπτον, ὅλον ὁ γίγας τοῦ γίγα-ντος τοῖς γίγα-σιν, ὁ δεικνύς τοῦ δεικνύ-ντος τοῖς δεικνύ-σιν, ὁ λέων τοῦ λέοντ-ος τοῖς λέον-σιν, ὁ τυφθεὶς τοῦ τυφθέντ-ος τοῖς τυφθεῖ-σιν, ὁ τιθεὶς τοῦ τιθέντ-ος τοῖς τιθεῖσιν· ἀλλὰ ὁ χαρίεις τοῦ χαρίεντ-ος ταῖς χαρίε-σιν, κτλ.

Περὶ τορισμοῦ τῶν τριτοκλίτων.

§. 141. Πᾶσαι αἱ πτώσεις τῶν τριτοκλίτων φυλάττουσι τὸν τόνον ἐπὶ τῆς αὐτῆς συλλαβῆς μετὰ τὴν ὀνομαστικὴν, ἐὰν ἐπιτρέπη τοῦτο ἡ λήγουσα, ὅλον ἡ χελιδῶν, τῆς χελιδόν-ος, τὸ πρᾶγμα, τοῦ πράγματ-ος κτλ.

§. 142. Αἱ καταλήξεις α, ας, ες, ε οὐδέποτε τονίζονται, πλὴν τῆς ἀορίστου ἀντωνυμίας τίς, τινά, τινέ, τινές, τινάς.

§. 143. Τὰ μονοσύλλαβα οὐσιαστικά, ὅσα ἔχουσιν αἰτιατικὴν εἰς α, δζύνονται κατὰ τὸν γενικὸν κανόνα (§. 105, α.), ὅλον μῆν, θήρ, πούς. Ἀλλ' ὅσα αὐτῶν λήγουσιν ἐν τῇ ὀνομαστικῇ εἰς ς καὶ ἐν τῇ αἰτιατικῇ εἰς ρ, καθὼς καὶ ἅπαντα τὰ μονοσύλλαβα οὐδέτερα περισπῶνται ἐν ἀμφοτέραις ταῖς πτώσεσιν, ὅλον μῦς μῦν, σὺς σὺν, γραῦς, ταῦς, βοῦς βοῦν, πῦρ, πᾶν.

ΣΗΜ. α. Ἐξαιροῦνται τὰ ἡ κτεῖς (αἰτ. κτεῖν), κ'τε, λ'τε, αἰτ. κ'ιν, λ'ιν, καθῶς καὶ τὰ ἅπαντα τὰ πᾶς (αἰτ. πάντα).

ΣΗΜ. β'. Τὰ ἐκ συναίρεσεως μονοσύλλαβα περισπῶνται ἢ ὀζύνονται κατὰ τὸν κανόνα (§. 35, η.), ὅλον πᾶς παῖς, φῶς φῶς, λαῶς λαῶς, πρόξις προῖξ· ἀλλὰ φῶς φῶς, δαίς δαίς.

ΣΗΜ. γ'. Ἡ ἐν αἰτιατικῇ τῶν εἰς -ῶ καὶ -ῶς θηλυκῶν ὀζύνεται παρὰ τὸν κανόνα (§. 35, η.) ἡχώ, πειθῶ, κτλ. Ἐξαιρεται ἡ αἰτ. αἰδῶ καὶ ῥῶ.

§. 144. Τὰ μονοσύλλαβα οὐσιαστικά ἐν μὲν τῇ γενικῇ καὶ δοτικῇ πάντων τῶν ἀριθμῶν τονίζονται ἐπὶ τῆς πτώτικῆς καταλήξεως, ἐν δὲ ταῖς λοιπαῖς πτώσεσιν ἐπὶ τῆς ῥίζης, οἷον ὁ *μήν*, τοῦ *μη-νός*, τῷ *μη-ί*, τῶν *μην-ῶν*, τοῖς *μησίν*.

§. 145. Ἐξαιροῦνται τὰ ἐκ συναϊρέσεως μονοσύλλαβα, οἷον *ἔαρ* -ἦρ *ἔαρος*-ἦρος κτλ. καὶ καὶ ἡ γεν. καὶ δοτ. τοῦ *δυϊκοῦ* καὶ ἡ γενικὴ τοῦ *πληθυντικοῦ* τῶν ἐξῆς ὀνομάτων, ἡ *θάς*, ὁ καὶ ἡ *θώς*, τὸ *οὐς*, ὁ καὶ ἡ *παῖς*, ὁ *Τρώς*, τὸ *φῶς*, τονιζομένη ἐπὶ τῆς παραληγούσης, *δάδοιρ*, *δάδωρ*, *θῶωρ*, *ῶτων*, *παῖδωρ*, *Τρώωρ*, *φῶτων*.

ΣΗΜ. Ἀλλὰ τὰ ἐξῆς συνηρημένα μονοσύλλαβα ἀκολουθοῦσι τὸν κανόνα· τὸ στέαρ στήρ τοῦ στέατος στητός, τὸ φρέαρ τοῦ φρέατος φοητός, ὁ Θραῖς καὶ Θρηῖς Θραῖ καὶ Θρηῖ τοῦ Θράϊκος καὶ Θρήϊκος Θρακός καὶ Θρηκός, ἡ (ἰων οἷς) οἷς τῆς οἷός.

§. 146. Τὸ ἐπιθέτον *πᾶς* καὶ *πᾶν* ἐν μὲν τῇ γενικῇ καὶ δοτικῇ τοῦ ἐνικοῦ τονίζεται ἐπὶ τῆς ληγούσης, ἐν δὲ τῇ τοῦ *δυϊκοῦ* καὶ *πληθυντικοῦ* ἐπὶ τῆς παραληγούσης, *πᾶς*, *πᾶν*, *παντός*, *παντί*, *πάντοιρ*, *πάντων*, *πᾶσιν*. Ὁμοίως καὶ τὰ *μηδεῖς* καὶ *οὐδεῖς*, *οὐδενός*, *οὐδενί*, *οὐδένων*, *οὐδέσιν*.

ΣΗΜ. α. Ἐπὶ τῆς ληγούσης τονίζεται ἀνωμάλως ἡ ἐν. γενικὴ καὶ δοτικὴ πάντων τῶν ἀριθμῶν τοῦ· *γυνή*, καὶ τοῦ *συγκοπῆν* πάσχοντος· *άνήρ*, πλὴν τῆς *πληθ. δοτ.* ὁμοίως καὶ ἡ γενικὴ καὶ δοτικὴ τοῦ ἐνικοῦ τῶν *συγκοπῆν* πασχόντων· *πατήρ*, *μήτηρ*, *θυγάτηρ*, *γαστήρ*.

ΣΗΜ. β. Τὰ εἰς -*ις* καὶ -*ος* γεν. -*εως* τονίζονται ἐν τῇ ἐνικῇ καὶ *πληθυντικῇ* γενικῇ ἐπὶ τῆς προπαραληγούσης, εἰ καὶ ἡ λήγουσα εἶνε μακρά, οἷον· ἡ πόλις τῆς πόλεως, τῶν πήχεων· (ὁμοίως καὶ τὰ εἰς -*ι* καὶ -*υ* οὐδέτερα ἐν τῇ ἐνικῇ γενικῇ). Πρὸλ. §. 38.

§. 147. Περὰ τὸν γενικὸν κανόνα (§. 141) ἀναθεβάξει τὸν τόνον ὅσον τὸ δυνατόν μακρὰν τῆς ληγούσης ἡ κλητικὴ:

α. τῶν *συγκοπῆν* πασχόντων, *πατήρ*, *μήτηρ*, *θυγάτηρ*, *άνήρ*, *Δημήτηρ*, οἷον ὦ *πάτερ*, *μήτερ*, *θύγατερ*, *άνερ*, *Δήμητερ*.

β. τῶν ὁ *Ποσειδῶν*, *Ἀπόλλων*, *σωτήρ*, *Ἀγαμέμνων*, *Ἀμφίωρ*, οἷον ὦ *Πόσειδος*, *Ἀπολλορ*, *σῶτερ*, *Ἀγάμεμνον*, *Ἀμφιορ*.

γ. τῶν εἰς -*ης* συνθέτων κυρίων ὀνομάτων, οἷον ὦ *Σώκρατες*, *Δημόσθερες*, *Διόμηδες*, *Ἀριστόφανες*.

δ. τῶν *πλείστων* συνθέτων οὐσιαστικῶν καὶ ἐπιθέτων πλὴν τῶν ἐκ τοῦ *φρῆν* συνθέτων, οἷον *αὐτόκρατορ*, *κακόδαιμον*, *εὐδαιμον*, *ἐνόσιχθορ*, *αὐταρκες*, *κακόηθες*. Ἀλλὰ ὅχι καὶ *Ἀνκόφρορ* καὶ *κρατέροφρορ*, ἀλλὰ ὦ *Ανκόφρορ*, ὦ *κρατερόφρορ*.

ΣΗΜ. α. Ἐξαιροῦνται τὰ· ἡ *Ἀσκεδαίμων* ὦ *Ἀσκεδαίμων*, ὁ *Παλαίμων* ὦ *Παλαίμων*, ὁ *Φιλήμων* ὦ *Φιλήμων*, ὁ *Νοήμων* ὦ *Νοήμων*, ὁ *Ἰκετάων* ὦ *Ἰκετάων*, ὁ *Μαχάων* ὦ *Μαχάων*, ὁ *Ἀρείων* ὦ *Ἀρείων*, ὁ *Ἰάσων* ὦ *Ἰάσων*, ὁ *Ἀρεταίων* ὦ *Ἀρεταίων* κτλ. ὥς μὴ σύνθετα.

ΣΗΜ. 6'. Ὅπως ἡ κλητικὴ οὕτω καὶ τὰ οὐδέτερα, μάλιστα τὰ ἐπίθετα, ἀνα-
 διδάξουσιν ὅσον τὸ δονατὸν μακρὰν τῆς ληγούσης τὸν τόνον, οἷον τὸ σῶμα,
 τὸ κήρογμα, ὁ καὶ ἡ ἀμείνων τὸ ἄμεινον, ὁ καὶ ἡ κακοδαίμων τὸ κακοδαίμων,
 ὁ καὶ ἡ εὐδαίμων τὸ εὐδαίμων, ὁ καὶ ἡ αὐτάρκης τὸ αὐτάρκης, ὁ καὶ ἡ κακότη-
 θης τὸ κακότης.

Παραδείγματα τῆς τρίτης κλίσεως.

§§. 125—126.

Ἑνικός.

Ο. τὸ νέκταρ	τὸ φρέαρ ¹⁾	τὸ σῶμα	τὸ πέρας
Γ. νέκταρος	φρέατος	σώματος	πέρατος
Δ. νέκταρι	φρέατι	σώματι	πέρατι
Α. νέκταρ	φρέαρ	σῶμα	πέρας
Κ. νέκταρ.	φρέαρ.	σῶμα.	πέρας.

Δυϊκός.

Ο Α. νέκταρε	φρέατε	σώματε	πέρατε
Γ. Δ. νεκτάρων	φρεάτοιιν	σωμάτοιιν	περάτοιιν
Κ. νέκταρε.	φρέατε.	σώματε.	πέρατε.

Πληθυντικός.

Ο. νέκταρα	φρέατα	σώματα	πέρατα
Γ. νεκτάρων	φρεάτων	σωμάτων	περάτων
Δ. νέκταρσιν ²⁾	φρέασιν	σώμασιν	πέρασιν
Α. νέκταρα	φρέατα	σώματα	πέρατα
Κ. νέκταρα.	φρέατα.	σώματα.	πέρατα.

Ἑνικός.

Ο. τὸ κέρας	τὸ κρέας
Γ. κέρατος κέραος κέρως	κρέαος κρέως
Δ. κέρατι κέραϊ κέρα	κρέαϊ κρέα
Α. κέρας	κρέας
Κ. κέρας.	κρέας.

Δυϊκός.

Ο Α. κέρατε κέραε κέρα	κρέαε κρέα
Γ. Δ. κεράτοιιν κεράοιν κερῶν	κρεάοιν κρεῶν
Κ. κέρατε κέραε κέρα.	κρέαε κρέα.

Πληθυντικός.

Ο. κέρατα κέραα κέρα	κρέαα κρέα
Γ. κεράτων κεράων κερῶν	κρεάων κρεῶν
Δ. κέρασιν	κρέασιν
Α. κέρατα κέραα κέρα	κρέαα κρέα
Κ. κέρατα κέραα κέρα.	κρέαα κρέα.

1) Ἴδε §. 125, σημ. α. 2) Ἴδε §. 64, γ'.

§§. 129—130.

Ἑνικός.

Ο. ὁ	παιᾶν	ὁ	πυρῆν	ὁ	κώδων	ὁ	κρατῆρ	ὁ	αἰθῆρ
Γ.	παιᾶνος		πυρῆνος		κώδωνος		κρατῆρος		αἰθέρος
Δ.	παιᾶνι		πυρῆνι		κώδωνι		κρατῆρι		αἰθέρι
Α.	παιᾶνα		πυρῆνα		κώδωνα		κρατῆρα		αἰθέρα
Κ.	παιᾶν ¹⁾ .		πυρῆν.		κώδων.		κρατῆρ.		αἰθήρ ²⁾ .

Δυνικός.

Ο. Α.	παιᾶνε		πυρῆνε		κώδωνε		κρατῆρε		αἰθέρε
Γ. Δ.	παιᾶνοιν		πυρῆνοιν		κωδώνοιν		κρατῆροιν		αἰθέροιν
Κ.	παιᾶνε.		πυρῆνε.		κώδωνε.		κρατῆρε.		αἰθέρε.

Πληθυντικός.

Ο.	παιᾶνες		πυρῆνες		κώδωνες		κρατῆρες		αἰθέρες
Γ.	παιᾶνων		πυρῆνων		κωδώνων		κρατῆρων		αἰθέρων
Δ.	παιᾶσιν		πυρῆσι		κώδωσιν		κρατῆρσιν		αἰθέρσιν
Α.	παιᾶνας		πυρῆνας		κώδωνας		κρατῆρας		αἰθέρας
Κ.	παιᾶνες.		πυρῆνες.		κώδωνες.		κρατῆρες.		αἰθέρες.

Ἑνικός.

Ο. ὁ	ρήτωρ	ὁ	καὶ ἡ ἀμήτωρ τὸ ἄμητορ ³⁾	ἡ	μήτηρ	ὁ	ἀνὴρ
Γ.	ρήτορος		τοῦ καὶ τῆς ἀμήτορος		μητρὸς ⁴⁾		ἀνδρὸς ⁵⁾
Δ.	ρήτορι		τῷ καὶ τῇ ἀμήτορι		μητρὶ		ἀνδρὶ
Α.	ρήτορα		τὸν κ.τὴν ἀμήτορα τὸ ἄμητορ		μητέρα		ἄνδρα
Κ.	ρήτορ.		ὦ ἄμητορ.		μητερ.		ἄνερ.

Δυνικός.

Ο. Α.	ρήτορε		τῷ καὶ τὰ ἀμήτορε		μητέρε		ἄνδρε
Γ. Δ.	ρήτοροιν		τοῖν καὶ ταῖν ἀμητόροιν		μητέροιν		ἀνδροῖν
Κ.	ρήτορε.		ὦ ἀμήτορε.		μητέρε.		ἄνδρε.

Πληθυντικός.

Ο.	ρήτορες		οἱ καὶ αἱ ἀμήτορες τὰ ἀμήτορα		μητέρες		ἄνδρες
Γ.	ρήτόρων		τῶν ἀμητόρων		μητέρων		ἀνδρῶν
Δ.	ρήτορσιν		τοῖς καὶ ταῖς ἀμήτορσιν		μητράσιν ⁶⁾		ἀνδράσιν
Α.	ρήτορας		τοὺς κ. τὰς ἀμήτορας τὰ -ορα		μητέρας		ἄνδρας
Κ.	ρήτορες.		ὦ ἀμήτορες ὦ ἀμήτορα.		μητέρες.		ἄνδρες.

1) "Ἰδε §. 136. 2) "Ἰδε §. 137, σημ. α. 3) "Ἰδε §. 147, σημ. β'. 4) "Ἰδε §. 130, α. §. 146, σημ. α. 5) "Ἰδε §. 130, β'. 6) "Ἰδε §. 130, α.

§. 131.

Ἑρικός.

Ο. ὁ λιμὴν	ἡ χελιδὼν	ὁ τέκτων
Γ. λιμένος	χελιδόνος	τέκτονος
Δ. λιμένι	χελιδόνι	τέκτονι
Α. λιμένα	χελιδόνα	τέκτονα
Κ. λιμὴν ¹⁾ .	χελιδόν ²⁾ .	τέκτον.

Δυϊκός.

Ο. Α. λιμένε	χελιδόνε	τέκτονε
Γ. Δ. λιμένοιν	χελιδόνοιν	τεκτόνοιν
Κ. λιμένε.	χελιδόνε.	τέκτονε.

Πληθυντικός.

Ο. λιμένες	χελιδόνες	τέκτονες
Γ. λιμένων	χελιδόνων	τεκτόνων
Δ. λιμέσιν ³⁾	χελιδόσιν	τέκτοσιν
Α. λιμένας	χελιδόνας	τέκτονας
Κ. λιμένες.	χελιδόνες.	τέκτονες.

Ἑρικός.

Ο. ὁ καὶ ἡ σώφρων τὸ σῶφρον	ὁ ἄρρην τὸ ἄρρεν
Γ. τοῦ καὶ τῆς σώφρονος	τοῦ ἄρρένος
Δ. τῷ καὶ τῇ σώφρονι	τῷ ἄρρενι
Α. τὸν καὶ τὴν σώφρονα τὸ σῶφρον	τὸν ἄρρένα τὸ ἄρρεν
Κ. ὦ σῶφρον ³⁾ .	ὦ ἄρρεν.

Δυϊκός.

Ο. Α. τῷ καὶ τὰ σώφρονα	τῷ ἄρρένε
Γ. Δ. τοῖν καὶ ταῖν σωφρόνοιν	τοῖν ἄρρένοιν
Κ. ὦ σώφρονα.	ὦ ἄρρένε.

Πληθυντικός.

Ο. οἱ καὶ αἱ σώφρονες τὰ σώφρονα	οἱ ἄρρένες τὰ ἄρρένα
Γ. τῶν σωφρόνων	τῶν ἄρρένων
Δ. τοῖς καὶ ταῖς σώφροσιν	τοῖς ἄρρέσιν
Α. τοὺς καὶ τὰς σώφρονας τὰ σώφρονα	τοὺς ἄρρένας τὰ ἄρρένα
Κ. ὦ σώφρονες ὦ σώφρονα.	ὦ ἄρρένες ὦ ἄρρένα.

1) Ὑπερ. §. 136 σημ. α. 2) Ὑπερ. §. 137. 3) Ὑπερ. §. 140.

Ἑρικός.

Ο. ὁ καὶ ἡ μείζων τὸ μείζον	ὁ λέων	ὁ λείπων τὸ λείπον
Γ. τοῦ καὶ τῆς μείζονος	λέοντος	τοῦ λείποντος
Δ. τῷ καὶ τῇ μείζονι	λέοντι	τῷ λείποντι
Α. τὸν καὶ τὴν μείζονα-ζω τὸ-ζον	λέοντα	τὸν λείποντα τὸ λείπον
Κ. ὦ μείζον.	λέον ¹⁾ .	ὦ λείπων ²⁾ ὦ λείπον.

Δυϊκός.

Ο. Α. τῷ καὶ τὰ μείζονε	λέοντε	τὼ λείποντε
Γ. Δ. τοῖν καὶ ταῖν μείζονοιν	λεόντοιιν	τοῖν λειπόντοιιν
Κ. ὦ μείζονε.	λέοντε.	ὦ λείποντε.

Πληθυντικός.

Ο. μείζονες-ζους μείζονα-ζω	λέοντες	οἱ λείποντες τὰ -οντα
Γ. τῶν μείζόνων	λεόντων	τῶν λειπόντων
Δ. τοῖς καὶ ταῖς μείζουσιν	λέουσιν	τοῖς λείπουσιν
Α. μείζονας-ζους μείζονα-ζω	λέοντας	τοὺς λείποντας τὰ-οντα
Κ. ὦ μείζονες-ζους ὦ μείζονα-ζω.	λέοντες.	ὦ λείποντες ὦ λείποντα.

Ἑρικός.

Ο. ὁ μέλας τὸ μέλαν	ὁ γίγας	ὁ ἱστᾶς τὸ ἱστᾶν
Γ. τοῦ μέλανος	γίγαντος	τοῦ ἱστάντος
Δ. τῷ μέλανι	γίγαντι	τῷ ἱστάντι
Α. τὸν μέλανα τὸ μέλαν	γίγαντα	τὸν ἱστάντα τὸ ἱστάν
Κ. ὦ μέλαν.	γίγαν	ὦ ἱστᾶς ²⁾ ὦ ἱστάν.

Δυϊκός.

Ο. Α. τῷ μέλανε	γίγαντε	τὼ ἱστάντε
Γ. Δ. τοῖν μελάνοιν	γιγάντοιιν	τοῖν ἱστάντοιιν
Κ. ὦ μέλανε.	γίγαντε.	ὦ ἱστάντε.

Πληθυντικός.

Ο. οἱ μέλανες τὰ μέλανα	γίγαντες	οἱ ἱστάντες τὰ ἱστάντα
Γ. τῶν μελάνων	γιγάντων	τῶν ἱστάντων
Δ. τοῖς μέλασιν ³⁾	γίγασιν ⁴⁾	τοῖς ἱστᾶσιν
Α. τοὺς μέλανας τὰ μέλανα	γίγαντας	τοὺς ἱστάντας ἱστάντα
Κ. ὦ μέλανες ὦ μέλανα.	γίγαντες.	ὦ ἱστάντες ὦ ἱστάντα.

1) Ἰδε §. 137. 2) Ἰδε §. 138. 3) Ἰδε §. 140. α. 4) Ἰδε §. 140. β'.

Ἑνικός.

Ο. ὁ δεικνύς τὸ δεικνύν	ὁ κτείς	ὁ χαρίεις τὸ χαρίεν
Γ. τοῦ δεικνύντος	κτενός	τοῦ χαρίεντος
Δ. τῷ δεικνύντι	κτενί	τῷ χαρίεντι
Α. τὸν δεικνύντα τὸ δεικνύν	κτένα	τὸν χαρίεντα τὸ χαρίεν
Κ. ὦ δεικνύς ὦ δεικνύν.	κτείς ¹⁾ .	ὦ χαρίεν.

Δυϊκός.

Ο. Α. τῷ δεικνύντε	κτένε	τῷ χαρίεντε
Γ. Δ. τοῖν δεικνύντοιν	κτενοῖν	τοῖν χαρίεντοιν
Κ. ὦ δεικνύντε.	κτένε.	ὦ χαρίεντε.

Πληθυντικός.

Ο. οἱ δεικνύντες τὰ -ύντα	κτένες	οἱ χαρίεντες τὰ χαρίεντα
Γ. τῶν δεικνύντων	κτενῶν	τῶν χαρίεντων
Δ. τοῖς δεικνύσιν	κτεσὶν	τοῖς χαρίεσιν
Α. τοὺς δεικνύντας τὰ -ύντα	κτένας	τοὺς χαρίεντας τὰ χαρίεντα
Κ. ὦ δεικνύντες δεικνύντα.	κτένες.	ὦ χαρίεντες ὦ χαρίεντα.

Ἑνικός.

Ο. ὁ λειφθεὶς τὸ λειφθέν	ὁ ὀδοὺς	ὁ γνοὺς τὸ γνόν
Γ. τοῦ λειφθέντος	ὀδόντος	γνόντος
Δ. τῷ λειφθέντι	ὀδόντι	γνόντι
Α. τὸν λειφθέντα τὸ-φθέν	ὀδόντα	τὸν γνόντα τὸ γνόν
Κ. ὦ λειφθεὶς ὦ λειφθέν.	ὀδοῦς ⁴⁾ .	ὦ γνοὺς ὦ γνόν.

Δυϊκός.

Ο. Α. τῷ λειφθέντε	ὀδόντε	τῷ γνόντε
Γ. Δ. τοῖν λειφθέντοιν	ὀδόντοιν	τοῖν γνόντοιν
Κ. ὦ λειφθέντε.	ὀδόντε.	ὦ γνόντε.

Πληθυντικός.

Ο. οἱ λειφθέντες τὰ -έντα	ὀδόντες	οἱ γνόντες τὰ γνόντα
Γ. τῶν λειφθέντων	ὀδόντων	τῶν γνόντων
Δ. τοῖς λειφθεῖσιν	ὀδοῦσιν	τοῖς γνοῦσιν
Α. τοὺς λειφθέντας τὰ -τα	ὀδόντας	τοὺς γνόντας τὰ γνόντα
Κ. ὦ λειφθέντες ὦ -θέντα.	ὀδόντες.	ὦ γνόντες ὦ γνόντα.

Ἑνικός.

Ο. ὁ τιμῆεις-μῆς τὸ τιμῆεν-μῆν	ὁ μελιτόεις-τοῦς τὸ μελιτόεν-οῦν
Γ. τοῦ τιμῆεντος-ῆντος	τοῦ μελιτόεντος-τοῦντος
Δ. τῷ τιμῆεντι-μῆντι	τῷ μελιτόεντι-οῦντι
Α. τιμῆεντα-ντα τὸ τιμῆεν-μῆν	μελιτόεντα-οῦντα μελιτόεν-τοῦν
Κ. ὦ τιμῆεν τιμῆν.	ὦ μελιτόεν μελιτοῦν.

4) Ἰδὲ §. 137, σημ. 4.

Δυϊκός.

Ο. Α. τῷ τιμῆντε τιμῆντε	τῷ μελιτόντε μελιτοῦντε
Γ. Δ. τοῖν τιμῆντοιν τιμῆντοιν	τοῖν μελιτοέντοιν μελιτούντοιν
Κ. ᾧ τιμῆντε τιμῆντε.	ᾧ μελιτόντε μελιτοῦντε.

Πληθυντικός.

Ο. οἱ τιμῆντες-τες τὰ τιμῆντα-τα	οἱ μελιτόντες-τες μελιτόντα-τα
Γ. τῶν τιμῆντων τιμῆντων	τῶν μελιτοέντων μελιτούντων
Δ. τοῖς τιμῆσιν τιμῆσιν	τοῖς μελιτόεσιν μελιτοῦσιν
Α. τοὺς τιμῆντας-ας τιμῆντα-τα	μελιτόντας-ντας μελιτόντα-τα
Κ. ᾧ τιμῆντες-ες ᾧ τιμῆντα-τα.	ᾧ μελιτόντες-τες μελιτόντα-τα.

§. 132.

Ἑνικός.

Ο. ἡ φλέψ	ἡ λαῖλαψ	ἡ φλόξ	ἡ ἐλπὶς	ὁ καὶ ἡ ὄρνις
Γ. φλεβός ¹⁾	λαίλαπος	φλογός	ἐλπίδος	ὄρνιθος
Δ. φλεβί	λαίλαπι	φλογί	ἐλπίδι	ὄρνιθι
Α. φλέβα	λαίλαπα	φλόγα	ἐλπίδα	ὄρνιθακ. ὄρνιν ²⁾
Κ. φλέψ.	λαῖλαψ.	φλόξ.	ἐλπίς.	ὄρνις.

Δυϊκός.

Ο. Α. φλέβε	λαίλαπε	φλόγε	ἐλπίδε	ὄρνιθε
Γ. Δ. φλεβοῖν	λαίλαποιν	φλογοῖν	ἐλπίδοιν	ὄρνιθοῖν
Κ. φλέβε.	λαίλαπε.	φλόγε.	ἐλπίδε.	ὄρνιθε.

Πληθυντικός.

Ο. φλέβες	λαίλαπες	φλόγες	ἐλπίδες	ὄρνιθες
Γ. φλεβῶν	λαιλάπων	φλογῶν	ἐλπίδων	ὄρνιθων
Δ. φλεψιν	λαίλαψιν	φλοξιν	ἐλπίσιν	ὄρνισιν
Α. φλέβας	λαίλαπας	φλόγας	ἐλπίδας	ὄρνιθας
Κ. φλέβες.	λαίλαπες.	φλόγες.	ἐλπίδες.	ὄρνιθες.

Ἑνικός.

Ο. ὁ ἔρω	ὁ πένης	ἡ εὐθύτης	ὁ τετυφός ³⁾ τὸ τετυφός ⁴⁾	ὁ ἥρω
Γ. ἔρωτος	πένητος	εὐθύτητος	τοῦ τετυφότητος	ἡρώος
Δ. ἔρωτι	πένητι	εὐθύτητι	τῷ τετυφῷ	ἡρωῖ
Α. ἔρωτα	πένητα	εὐθύτητα	τὸν τετυφῶτα τὸ -φός	ἡρωα
Κ. ἔρω.	πένης.	εὐθύτης.	ᾧ τετυφῶς ᾧ τετυφός.	ἡρώ.

Δυϊκός.

Ο. Α. ἔρωτε	πένητε	εὐθύτητε	τὸ τετυφότε	ἡρώε
Γ. Δ. ἐρώτοιν	πενήτοιν	εὐθυτήτοιν	τοῖν τετυφῶτοιν	ἡρώοιν
Κ. ἐρωτε.	πένητε.	εὐθύτητε.	ᾧ τετυφότε.	ἡρώε.

1) Ἰδε §. 144. 2) Ἰδε §. 135. 3) Ἰδε §. 132, α. σημ. α. 4) Ἰδε §. 125.

Πληθυντικός.

Ο. ἔρωτες	πένητες	εὐθύτητες	οἱ τετυφότες τὰ-τὰ	ἤρωες
Γ. ἐρώτων	πενήτων	εὐθυτήτων	τῶν τετυφώτων	ἤρώνων
Δ. ἔρωσιν	πένησιν	εὐθύτησιν	τοῖς τετυφόσιν	ἤρωσιν
Α. ἔρωτας	πένητας	εὐθύτητας	τοὺς τετυφώτας τὰ-τὰ	ἤρωας
Κ. ἔρωτες.	πένητες.	εὐθύτητες.	ὧ τετυφότες ὧ-ότα.	ἤρωες.

Ἑνικός.

Ο. ἰχθύς ¹⁾	ὁ μῦς ³⁾	ἡ ἡχώ	ἡ αἰδώς
Γ. ἰχθύος	μυός	ἡχόος-χοῦς	αἰδόος αἰδοῦς
Δ. ἰχθύι	μυί	ἡχοῖ-χοῖ	αἰδοῖ αἰδοῖ
Α. ἰχθύς ²⁾	μῦς ⁴⁾	ἡχόα-χώ ⁶⁾	αἰδόα αἰδῶ ⁶⁾
Κ. ἰχθύ.	μῦς ⁵⁾ .	ἡχοῖ ⁷⁾ .	αἰδοῖ.

Δυνικός.

Ο. Α. ἰχθύς	μύς	ἡχώ ⁸⁾	αἰδῶ
Γ. Δ. ἰχθύοιν	μυοῖν	ἡχοῖν	αἰδοῖν
Κ. ἰχθύς.	μύς.	ἡχώ.	αἰδῶ.

Πληθυντικός.

Ο. οἱ ἰχθύες-ῦς	μύες	ἡχοῖ ⁸⁾	αἰδοῖ
Γ. ἰχθύων	μυῶν	ἡχῶν	αἰδῶν
Δ. ἰχθύσιν	μυσὶν	ἡχοῖς	αἰδοῖς
Α. ἰχθύας-ῦς	μύας	ἡχόος	αἰδοῦς
Κ. ἰχθύες-ῦς.	μύες.	ἡχοῖ.	αἰδοῖ.

Ἑνικός.

Ο. ὁ καὶ ἡ ἀληθής τὸ ἀληθές	ἡ τριήρης
Γ. τοῦ καὶ τῆς ἀληθέος ἀληθοῦς	τριήρεος τριήρους
Δ. τῷ καὶ τῇ ἀληθεῖ ἀληθεῖ	τριήρει τριήρει
Α. τὸν καὶ τὴν ἀληθέα ἀληθῇ τὸ ἀληθές	τριήρεα τριήρη
Κ. ὧ ἀληθές.	τριήρες ⁹⁾ .

Δυνικός.

Ο. Α. τὸ καὶ τὰ ἀληθέα ἀληθῇ	τριήρεε τριήρη
Γ. Δ. τοῖν καὶ ταῖν ἀληθείοιν ἀληθοῖν	τριηρέοιν-ηροῖν
Κ. ὧ ἀληθέα ἀληθῇ.	τριήρεε τριήρη.

Πληθυντικός.

Ο. οἱ καὶ αἱ ἀληθείες ἀληθεῖς τὰ ἀληθέα-θη	τριήρεις-ήρεις
Γ. τῶν ἀληθέων ἀληθῶν	τριηρέων-ων(-ήρων)
Δ. τοῖς καὶ ταῖς ἀληθείαι	τριήρεσιν
Α. τοὺς καὶ τὰς ἀληθείας ἀληθεῖς	τριήρεας-ήρεις
Κ. ὧ ἀληθείες ἀληθεῖς.	τριήρες-ήρεις.

1) Ἰδε §. 132, β'. 2) Ἰδε §. 134. 3) Ἰδε §. 143. 4) Ἰδε §. 134. 5) §. 137, σημ. β'. 6) §. 143, σημ. γ'. 7) §. 139. 8) §. 132, β', σημ. γ'. 9) §. 146, δ'.

Ἑρικός.		Δυϊκός.	Πληθυντικός.
Ο.	τὸ γένος	γένεες γένη	γένεα γένη
Γ.	γένεος γένους	γενέοιν γενοῖν	γενέων γενῶν
Δ.	γένεϊ γένει	γενέοιν γενοῖν	γένεσιν
Α.	γένος	γένεες γένη	γένεα γένη
Κ.	γένος.	γένεες γένη.	γένεα γένη.

Ἑρικός.		Ἑρικός.
Ο.	ὁ Διογένης	ὁ Περικλῆς Περικλῆς
Γ.	Διογέneos Διογένους	Περικλέος Περικλέους
Δ.	Διογέneϊ Διογένει	Περικλέει Περικλέϊ - κλεῖ
Α.	Διογένεα Διογένη	Περικλέα Περικλέα
Κ.	ὦ Διόγενες ¹⁾ .	Περικλέες Περικλείς.

§. 133.

Ἑρικός.			
Ο.	ὁ βασιλεὺς ²⁾	ὁ χοεὺς	ἡ γραῦς
Γ.	βασιλέως ³⁾	χοέω ⁶⁾ χοῶς	γραῖς
Δ.	βασιλέϊ εἶ	χοεῖ	γραῖ
Α.	βασιλέα ⁴⁾	χοέα χοᾶ ⁶⁾	γραῦν ⁷⁾
Κ.	βασιλεῦ ⁵⁾ .	χοεῦ.	γραῦ.
			ἡ κ. ἡ βοῦς
			βοῖς
			βοῖ
			βοῦν
			βοῦ.

Δυϊκός.			
Ο. Α.	βασιλέε	χοέε	γραῖε
Γ. Δ.	βασιλέοιν	χοέοιν	γραοῖν
Κ.	βασιλέε	χοέε.	γραῖε.
			βόε
			βοοῖν
			βόε.

Πληθυντικός.			
Ο.	βασιλέες-λεις-λῆς	χοεῖς	γραῖες-αῦς
Γ.	βασιλέων	χοέων - ῶν	γραῶν
Δ.	βασιλεῦσιν	χοεῦσιν	γραυσὶν
Α.	βασιλέας ⁴⁾ - εἶς	χοέας-ᾶς	γραῖας-αῦς
Κ.	βασιλέες-λῆς	χοεῖς.	γραῖες-αῦς.
			βόες βοῦς
			βοῶν
			βουσὶν
			βόας βοῦς
			βόες βοῦς.

1) Ἰδε §. 147, γ'. 2) Ἰδε §. 133, α. σημ. α. 3) Ἰδε §. 133, α. σημ. β'. 4) Ἰδε §. 133, α. σημ. γ'. 5) Ἰδε §. 133, α. σημ. α. 6) Ἰδε §. 133, α. σημ. δ'. 7) Ἰδε §. 134.

Ἑνικός.

Ο. ἡ πόλις	ὁ πῆχυς	τὸ σίνηπι	τὸ ἄστυ
Γ. πόλεως ¹⁾	πήχεως	σινήπεος	ἄστεος
Δ. πόλει-πόλει	πήχει-πήχει	σινήπει-ει	ἄστει-ει
Α. πόλιν ²⁾	πῆχυν	σίνηπι	ἄστυ
Κ. πόλι ³⁾ .	πῆχυν.	σίνηπι.	ἄστυ.

Δυϊκός.

Ο.Α. πόλεε-πόλη	πήχεε	σινήπεε	ἄστεε
Γ.Δ. πολέοιν	πηχέοιν	σινήπέοιν	ἄστέοιν
Κ. πόλεε-πόλη.	πήχεε.	σινήπεε.	ἄστεε.

Πληθυντικός.

Ο. πόλεες-εις	πήχεες-εις	σινήπεα-ήπη	ἄστεα-η
Γ. πόλεων	πήχεων	σινήπέων	ἄστέων
Δ. πόλεσιν	πήχεσιν	σινήπεσιν	ἄστεσιν
Α. πόλεας-εις	πήχεας-εις	σινήπεα-ήπη	ἄστεα-η
Κ. πόλεες-εις.	πήχεες-εις.	σινήπεα-ήπη.	ἄστεα-η.

Ἑνικός.

Ο. ὁ ἡδύς	ὁ ἡμισυς
Γ. τοῦ ἡδέος	τοῦ ἡμίσεος
Δ. τῷ ἡδέϊ ἡδεῖ	τῷ ἡμίσει ἡμίσει
Α. τὸν ἡδὺν τὸ ἡδύ	τὸν ἡμισυν τὸ ἡμισυ
Κ. ὦ ἡδύ.	ὦ ἡμισυ.

Δυϊκός.

Ο. Α. τὼ ἡδέε	τὼ ἡμίσεε
Γ. Δ. τοῖν ἡδέοιν	τοῖν ἡμισέοιν
Κ. ὦ ἡδέε.	ὦ ἡμίσεε.

Πληθυντικός.

Ο. οἱ ἡδέες ἡδεῖς τὰ ἡδέα	οἱ ἡμίσεες ἡμίσεις τὰ ἡμίσεα ἡμίση
Γ. τῶν ἡδέων	τῶν ἡμισέων
Δ. τοῖς ἡδέσιν	τοῖς ἡμίσεσιν
Α. τοὺς ἡδέας ἡδεῖς τὰ ἡδέα	τοὺς ἡμίσεας ἡμίσεις τὰ ἡμίσεα ἡμίση
Κ. ὦ ἡδέες ἡδεῖς ὦ ἡδέα.	ὦ ἡμίσεες ἡμίσεις ὦ ἡμίσεα ἡμίση.

§. 148. Ἐκ τῶν μέχρι τοῦδε κανόνων ἐδιδάχθημεν πῶς ἐκ τῆς ῥίζης τῶν τριτοκλίτων, τὴν ὁποίαν εὐρίσκομεν συνήθως ἀφαιροῦντες τὰς πτωτικὰς καταλήξεις ἐκ τῶν πλαγιῶν πτώσεων καὶ μάλιστα τῆς γενικῆς, νὰ σχηματίζωμεν τὴν ὀνομαστικὴν. Ὁ ἀκόλουθος πίναξ θέλει μᾶς διδάξῃ πῶς ἐκ τῆς

1) Ἰδε §. 133, 6'. 2) Ἰδε §. 134. 3) Πολι- καὶ πηχυ εἶνε ἡ ἀκραιφνὴς ῥίζα τῶν ὀνομάτων τούτων.

δεδομένης ονομαστικής νά εὐρίσκωμεν τήν ῥίζαν καί ἐξ αὐτῆς νά σχηματίζωμεν τήν γενικήν καί τὰς πλαγίας πτώσεις.

ΠΙΝΑΞ ΑΛΦΑΒΗΤΙΚΟΣ

τῶν καταλήξεων τῆς ονομαστικῆς καί γενικῆς τῶν τριτοκλίτων πτωτικῶν.

κατάληξις ὀνομαστικῆς.	κατάληξις γενικῆς.		Παραδείγματα.
	κατάληξις ῥίζης.	πτωτική κατάληξις γεν.	
-α	-ατ	ος	τὸ σῶμα τοῦ σώματος.
	-ακτ	ος	τὸ γάλα, τοῦ γάλακτος.
-αις	-αιδ	ος	ὁ καὶ ἡ παῖς παιδός, ὁ καὶ ἡ ἄπαις τοῦ καὶ τῆς ἄπαιδος.
	-αιτ	ος	ἡ δαίς τῆς δαιτός, τὸ σταίς τοῦ σταιτός.
-ᾶν	-ᾶν	ος	ὁ παιᾶν τοῦ παιᾶνος.
αν	-αν	ος	τὸ μέλαν τοῦ μέλανος.
	-αντ	ος	τὸ πᾶν τοῦ παντός.
	-αντ	ος	τὸ τύψαν τοῦ τύψαντος.
ᾶρ	-ᾶρ	ος	ὁ ψάρ τοῦ ψαρός· τὸ ἔαρ τοῦ ἔαρος.
	-αρτ	ος	ἡ δάμαρ τῆς δάμαρτος.
	ατ	ος	τὸ φρέαρ τοῦ φρέατος.
-ας	-αδ	ος	ἡ λαμπάς τῆς λαμπάδος, ὁ καὶ ἡ δρομάς τοῦ καὶ τῆς δρομάδος.
	-ατ	ος	τὸ πέρας τοῦ πέρατος.
	-α(τ)	ος	τὸ κέρας τοῦ κέρατος κέραος κέρως.
	ω	ς	
	-ε	ος	
	-ο	ος	τὸ βρέτας τοῦ βρέτεος βρέτους.
ας	-αν	ος	ὁ μέλας τοῦ μέλανος.
	-αντ	ος	ὁ ἱμάς τοῦ ἱμάντος, ὁ πᾶς τοῦ παντός, ὁ τύψας τοῦ τύψαντος.
-ας	-αδ	ός	ἡ δᾶς τῆς δαδός.
αυς	-α	ός	
	-ε	ώς	ἡ γραῦς τῆς γραός, ἡ ναῦς τῆς νεώς ἄττικ.
ειρ	-ειρ	ος	ἡ χεῖρ τῆς χειρός, καὶ χερός, ὁ καὶ ἡ πολύχειρ τοῦ καὶ τῆς-ύχειρος.
εις	-ειδ	ός	ἡ κλείς τῆς κλειδός.
	-εν	ός	ὁ κτεῖς τοῦ κτενός, ὁ εἷς τοῦ ἐνός.
	-εντ	ος	ὁ χαρίεις τοῦ χαρίεντος, ὁ μελιτόεις -τοῦς τοῦ μελιτόεντος-τοῦντος, ὁ φωνή-εις -νῆς τοῦ φωνήεντος-νῆντος, ὁ τιθεῖς τοῦ τιθέντος, ὁ τυφθεῖς τοῦ τυφθέντος.
-εν	-εν	ος	τὸ ἄρρεν τοῦ ἄρρενος, τὸ ἐν τοῦ ἐνός.
	-εντ	ος	τὸ χαρίεν τοῦ χαρίεντος, τὸ μελιτόεν -τοῦν τοῦ μελιτόεντος-οὔντος, τὸ φωνῆεν-νῆν τοῦ φωνῆεντος-νῆντος, τὸ τιθὲν τοῦ τιθέντος, τὸ τυφθὲν τοῦ τυφθέντος.

-ες	-ε ος	τὸ ἀληθές τοῦ ἀληθέως-ους.
	-ο υς	
-εως	-ε ως	ὁ βασιλεὺς τοῦ βασιλέως.
-ην	-ην ος	ὁ κηφὴν τοῦ κηφήνος, ὁ Ἕλλην τοῦ Ἑλλήνος.
	-εν ος	ἡ φρὴν τῆς φρενός, ὁ λιμὴν τοῦ λιμένος, ὁ ἄρρην τοῦ ἄρρεν.
-ηρ	-ηρ ος	ὁ θῆρ τοῦ θηρός, ὁ κρατὴρ τοῦ κρατήρος.
	-ερ ος	ὁ αἰθὴρ τοῦ αἰθέρος, ὁ πατήρ τοῦ (πατέρος) πατρός.
-ης	-ητ ος	ἡ βεβαιότης τῆς βεβαιότητος, ὁ πένης τοῦ πένητος, ὁ Κράτης τοῦ Κράτητος, ὁ ἀκμὴς τοῦ ἀκμήτος.
	-ηθ ος	ὁ ἡ Πάρνης τοῦ τῆς Πάρνηθος.
	-ε ος	ὁ ἀληθής τοῦ ἀληθέως-ους, ἡ τριήρης τῆς τριήρεως-ρους.
	-ο υς	ὁ Διογένης τοῦ Διογένης-γένους.
-ι	-ιτ ος	τὸ μέλι τοῦ μέλιτος, τὸ εὖχαρι τοῦ εὐχάριτος.
	-ιδ ος	τὸ εὐελπι τοῦ εὐέλπιδος.
	-ε ος	τὸ σίναπι τοῦ σινάπεως.
	-[ε]ι ος	τὸ Ἰδρι τοῦ Ἰδριος (-εος).
	-ιν ος	τὶ τίνος.
-ιν	-ιν ος	(ὁ δελφὴν τοῦ δελφίνος), ὁ καὶ ἡ εὐρὶν τοῦ καὶ τῆς εὐρίνος.
-ινς	-ινθ ος	ἡ ἑλμινς τῆς ἑλμινθος.
-ις	-ι ος	ὁ κίς τοῦ κιός.
	-ιδ ος	ἡ κρηπίς τῆς κρηπίδος.
	-ιθ ος	ὁ καὶ ἡ ὄρνις τοῦ καὶ τῆς ὄρνιθος.
	-ιν ος	ὁ δελφίς τοῦ δελφίνος, ἡ ἀκτίς τῆς ἀκτίνος.
	-ι ος	ὁ λάτρις τοῦ λάτριος, ὁ καὶ ἡ Ἰδρις τοῦ καὶ τῆς Ἰδριος.
	-ιδ ος	ἡ ἐλπὶς τῆς ἐλπίδος, ὁ καὶ ἡ εὐέλπις τοῦ καὶ τῆς εὐέλπιδος.
	-ιτ ος	ἡ χάρις τῆς χάριτος, ὁ καὶ ἡ εὖχαρις τῆς εὐχάριτος.
	-ε ος	ἡ πόλις τῆς πόλεως, ἡ πράξις τῆς πράξεως.
-ον	-ον ος	τὸ σῶφρον τοῦ σῶφρονος, τὸ μετίζον τοῦ μετίζονος.
	-οντ ος	τὸ τύπταν τοῦ τύπτοντος, τὸ ἄκον τοῦ ἄκοντος.
-ορ	-ορ ος	τὸ ἄμητορ τοῦ ἀμήτορος, (τὸ ἦτορ τοῦ ἦτορος).
-ος	-ε ος	τὸ τεῖχος τοῦ τείχεως τείχους.
	-ου ς	
	-ότ ος	τὸ τετυφός τοῦ τετυφότης.
	-όθ ος	τὸ τρίπουν τοῦ τρίποδος.
-ουν	-έοντ ος	τὸ (ποιέον) ποιοῦν τοῦ (ποιέοντος) ποιοῦντος.
(-έον	-έοντ ος	τὸ (μισθόον) (μισθοῦν) τοῦ (μισθόοντος) μισθοῦντος.
(-όον	-όοντ ος	
-οῦν	-οῦντ ος	
-ους	-ο ος	ὁ καὶ ἡ βοῦς τοῦ καὶ τῆς βοός.
	-οθ ος	ὁ ποὺς τοῦ ποδός, ὁ καὶ ἡ τρίπους τοῦ καὶ τῆς τρίποδος.
	-οντ ος	ὁ ὀδούς τοῦ ὀδόντος, ὁ καὶ ἡ καρχαρόδους τοῦ καὶ τῆς καρχαρόδοντος, ὁ διδοὺς τοῦ διδόντος.
	(-οεντ ος)	ὁ (μελιτόεις) μελιτοῦς τοῦ (μελιτόεντος) μελιτοῦντος,
	-οῦντ ος	ὁ καὶ ἡ Σελινοῦς τοῦ καὶ τῆς Σελινοῦντος.
-υ	-υ ος	(τὸ δάκρυ τοῦ δάκρυος), τὸ ἄδακρυ τοῦ ἀδάκρυος.
	-ε ο(ω)ς	τὸ ἄαυ τοῦ ἄστεως (ἄστει), τὸ εὐρύ τοῦ εὐρέως, τὸ διπλήχυ τοῦ διπλήχεως.
	-ατ ος	τὸ γόνυ τοῦ γόνατος, τὸ δόρυ τοῦ δόρατος.
-υν	-υν ος	ὁ μῶσυν τοῦ μῶσυνος.
	-υντ ος	τὸ δεικνὺν τοῦ δεικνύντος.
-υνς	-υνθ ος	ἡ Τίρυνς τῆς Τίρυνθος.
-υρ	-υρ ος	τὸ πῦρ τοῦ πυρός, (ὁ μάρτυρ) τοῦ μάρτυρος, ὁ Κέρ- κυρ τοῦ Κέρκυρος, ὁ Λίγυρ τοῦ Λίγυρος.

-υς!	-υ ος	ὁ στάχυς τοῦ στάχους, ἡ ἰσχύς τῆς ἰσχύος, ἡ δρυς τῆς δρυός, ὁ ἰχθύς τοῦ ἰχθύος.
	-υδ ος	ἡ δαγύς τῆς δαγυδός.
	-υθ ος	ἡ χλαμύς τῆς χλαμυδός, ὁ καὶ ἡ ἐπηλύς τοῦ καὶ τῆς ἐπήλυδος.
	-υθ ος	ἡ κόρυς τῆς κόρυθος, ἡ κώμυς τῆς κώμυθος.
	-υν ος	ἡ Γόρτυς τῆς Γόρτυνος.
	-υρ ος	ἡ μάρτυς τῆς μάρτυρος.
	-ε ω(ο)ς	ὁ πῆχυς τοῦ πῆχεως.
	-ε ος	ὁ γλυκύς τοῦ γλυκέος.
	-ύντ ος	ὁ ζευγνύς τοῦ ζευγνύντος.
-ω	-ο ος	ἡ ἡχώ τῆς ἡχόος-χοῦς, ἡ Κλωθῶ τῆς Κλωθόος-θοῦς.
	-ου ς	
-ων	-ων ος	ὁ κλών τοῦ κλωνός, ὁ ἐλαιὼν τοῦ ἐλαιῶνος, ὁ κλύδων τοῦ κλύδωνος, ὁ εἴρων τοῦ εἴρωνος.
	-ον ος	ἡ χθὼν τῆς χθονός, ἡ χιὼν τῆς χιόνος, ὁ ἡγεμὼν τοῦ ἡγεμόνος, ὁ ἄξιων τοῦ ἄξονος, ὁ καὶ ἡ σῶφρων τοῦ καὶ τῆς σῶφρονος, ὁ καὶ ἡ μείζων τοῦ καὶ τῆς μείζονος.
	-οντ ος	ὁ λέων τοῦ λέοντος, ὁ ἐκὼν τοῦ ἐκόντος, ὁ λαδὼν τοῦ λαδόντος, ὁ τύπτων τοῦ τύπτοντος.
(-αων	-αοντ ος)	ὁ (Ξενοφῶν) Ξενοφῶν τοῦ (Ξενοφάντος) Ξενοφώντος.
(-αον	-αοντ ος)	ὁ (νικάων) νικῶν τοῦ (νικάοντος) νικῶντος, τὸ (νι-
-ῶν	-ῶντ ος	κᾶον νικῶν τοῦ (νικᾶόντος) νικῶντος.
(-εων	-εοντ ος)	ὁ (ποιέων) ποιῶν τοῦ (ποιέοντος) ποιῶντος, ὁ (μισθῶν)
(-ῶν	-ῶντ ος)	μισθῶν τοῦ (μισθῶοντος) μισθῶντος.
-ῶν	-ῶντ ος	ὁ φῶρ τοῦ φῶρός, ὁ ἰχώρ τοῦ ἰχώρος, ὁ πέλωρ τοῦ πέλωρος.
-ωρ	-ωρ ος	ὁ ῥήτωρ τοῦ ῥήτορος, ὁ καὶ ἡ εὐήνωρ τοῦ καὶ τῆς εὐήνηρος.
	-ατ ος	τὸ ὕδωρ τοῦ ὕδατος, τὸ σκῶρ τοῦ σκατός.
-ως	-ω ος	ὁ καὶ ἡ θῶς τοῦ καὶ τῆς θῶός, ὁ ἥρως τοῦ ἥρωος.
	(-ο ς)	ἡ αἰδῶς τῆς αἰδόος αἰδοῦς.
	-οῦ ς	
	-ωτ ος	τὸ φῶς τοῦ φωτός, ὁ γέλως τοῦ γέλωτος.
	-οτ ος	ὁ τετυφῶς τοῦ τετυφότης.
(-αως	-αοτ ος)	(ὁ ἐσταῶς) ἐστῶς τοῦ (ἐσταότης) ἐστῶτος.
-ω	-ωτ ος	
-ς		ὁ κόραξ τοῦ κόρακος, ὁ καὶ ἡ λυγξ τοῦ καὶ τῆς λυγ-
-ξ	-χ ος	κός.
	-γ ος	ἡ φλόξ τῆς φλογός.
	-χ ος	ἡ βήξ τῆς βηχός.
	-χτ ος	ἡ νύξ τῆς νυκτός, ὁ ἄναξ τοῦ ἄνακτος, ὁ καὶ ἡ ὁμογάλαξ τοῦ καὶ τῆς ὁμογάλακτος, ὁ χειρῶναξ τοῦ χειρώνανκτος.
-ψ	-π ος	ὁ γύψ τοῦ γυπός.
	-θ ος	ἡ φλέψ τῆς φλεβός.
	-φ ος	ἡ κατῆλιψ τῆς κατῆλιφός.

Δ'. ΑΝΩΜΑΛΑ ΟΝΟΜΑΤΑ.

§. 149. Ὅσα ὀνόματα κλίνονται ἀκριβῶς κατὰ τὸν τύπον ἑνός τινος τῶν ἐκτεθέντων παραδειγμάτων, λέγονται *ὁμαλά*, ὅσα δὲ δὲν κλίνονται καθ' ἓνα καὶ τὸν αὐτὸν τύπον, *ἀνώμαλα*. Καὶ ἐὰν μὲν ἐκ τῆς αὐτῆς ὀνομαστικῆς σχηματίζωνται διάφοροι τύποι μιᾶς ἢ καὶ πλειοτέρων πτώσεων, τὸ ἀνώμαλον καλεῖται *ἐτερόκλιτον*, οἷον *σκότος*, γεν. *σκότους*, καὶ *σκότου*, δοτ. *σκότει* καὶ *σκότῳ* κτλ. Ἐὰν δὲ πτώσεις τινὲς ἢ ἅπασαι σχηματίζωνται ἐξ ὀνομαστικῆς ἀνυπάρκτου, ὁ σχηματισμὸς οὗτος καλεῖται *μεταπλασμὸς κλίσεως*, οἷον *δένδρον*, δοτ. *πληθ.* τοῖς *δένδροις* καὶ τοῖς *δένδρεσιν*, ὥσαν ἐξ ὀνομαστικῆς ἀνυπάρκτου τὸ *δένδρον*.

ΣΗΜ. α'. Ἐτερόκλιτα π. χ. εἶνε τὰ εἰς-ης σύνθετα κύρια τῆς γ'. κλίσεως: ὁ Σωκράτης, τοῦ (Σωκράτου καὶ) Σωκράτους, τὸν Σωκράτη καὶ Σωκράτην, κτλ.

ΣΗΜ. β'. Ὁμοίως ἐτερόκλιτα εἶνε καὶ τὰ εἰς-ης-ητος καὶ -ου κύρια ὀνόματα, Ἀάρης, Κόμης, Μύνης, Ἀάρου καὶ Ἀάρητος, Ἀάρη καὶ Ἀάρητι, Ἀάρην καὶ Ἀάρητα κτλ.

ΣΗΜ. γ'. Κατὰ μεταπλασμὸν ἀνώμαλα εἶνε π. χ.

α'. Τὰ μετὰ τοῦ ἀριθμοῦ συμμεταβάλλοντα καὶ τὸ γένος (τινὰ καὶ τὴν σημασίαν), οἷον ὁ σταθμὸς τὰ σταθμά, κτλ.

β'. Τὰ εἰς -ων, ὅσα ἐν τῇ δοτικῇ μὲν λήγουσιν εἰς -οι, ἐν τῇ αἰτ. δὲ εἰς ὦ, ὡς ἐξ ὀνομαστικῆς εἰς -ῶ, οἷον ἡ εἰκὼν, τὴν εἰκῶ· ἡ χελιδὼν, τῇ χελιδότ. (Πρβλ. §. 131, α. σημ. α.).

γ'. Καὶ αὐταὶ αἱ ὀνομαστικαὶ ἔχουσι πολλάκις διπλοῦς διαφόρους τύπους (πολλάκις καὶ διπλὴν σημασίαν), οἷον ἡ ὄχθη, ὁ ὄχθος· ἡ νάπη, τὸ νάπος· ἡ δίψα, τὸ δίψος· ὁ νῶτος, τὸ νῶτον· ὁ ναῦλος, τὸ ναῦλον.

§. 150. Ἑλλειπτικά καλοῦνται τὰ ὀνόματα, ὅσα δὲν κλίνονται εἰς ὅλους τοὺς ἀριθμοὺς καὶ τὰς πτώσεις, τὰ πλεῖστα ὡς ἐξ αὐτῆς αὐτῶν τῆς σημασίας, οἷον μόνον ἐν τῷ ἐνικῷ ἀριθμῷ τὰ *αἰθήρ* καὶ *γῆ* (πρὸς τοῖς Ἀττικαῖς)· μόνον σχεδὸν ἐν τῷ πληθ. τὰ ὀνόματα τῶν ἑορτῶν, οἷον τὰ *Διορύσια*, τὰ *Παραθήγαια* κτλ., ὁμοίως τὰ αἰ *δυσμαί*, οἱ *ἐτησῖαι*, κτλ. ἐν μιᾷ δὲ μόνον πτώσει τὰ *ὄφελος*, *ὄταρ*, *ῥπαρ*, *μάλης*, κτλ.

§. 151. Ἰδιόκλιτα, ἤτοι ἰδίαν ὅλως καὶ εἰς οὐδένα τύπον τῶν τριῶν κλίσεων ὑπαγομένην κλίσιν ἔχουσι πολλὰ κύρια ἢ οὐσιαστικά ἐπὶ τὸ ὑποκοριστικώτερον ἢ σκωπτικώτερον συγκεκομμένα, οἷον ὁ *Διορῦς*, ὁ *Φιλήης*, ὁ *Ἀλεξᾶς*, ὁ *Δημᾶς*, ὁ *Ἀπολλῶς*, κτλ. ἀντὶ τῶν *Διορύσιος*, *Φιλήμων*, *Ἀλέξανδρος*, *Δημήτριος*, *Ἀπολλῶνιος*, κτλ. Ἡ κλίσις τῶν ὀνομάτων τούτων εἶνε ἀπλή. Ἡ ὀνομαστικὴ προσλαμβάνει ἐν τέλει *ς*, καὶ ἡ αἰτιατικὴ *ν*, ἡ δὲ δοτικὴ, εἰ δυνατόν, ὑπογεγραμμένον *ι*, ἡ δὲ γενικὴ καὶ κλητικὴ μένουσιν ἄνευ καταληκτικοῦ γραμματος.

Ὅν.	Γεν.	Δοτ.	Αἰτ.	Κλητ.
ὁ Δημᾶς,	τοῦ Δημᾶ,	τῷ Δημᾶ,	τὸν Δημᾶν,	ὦ Δημᾶ.
ὁ Φιλῆς,	τοῦ Φιλῆ,	τῷ Φιλῆ,	τὸν Φιλῆν,	ὦ Φιλῆ.
ὁ Ἀπολλῶς,	τοῦ Ἀπολλῶ,	τῷ Ἀπολλῶ,	τὸν Ἀπολλῶν,	ὦ Ἀπολλῶ.
ὁ Διονῦς,	τοῦ Διονῦ,	τῷ Διονῦ,	τὸν Διονῦν,	ὦ Διονῦ.

ΑΛΦΑΒΗΤΙΚΟΣ ΠΙΝΑΞ ΑΝΩΜΑΛΩΝ ΟΝΟΜΑΤΩΝ.

§. 152. Εἰς τὸν ἀκόλουθον ἀλφαβητικὸν πίνακα περιελάβομεν τὴν κλίσιν τῶν ὀνομάτων, ὅσα πάσχουσι περὶ τὴν κλίσιν εἰδός τι ἀνωμαλίας, μὴ διασαφηνιζομένης, ἢ ἐξηγουμένης ἐκ τῶν μέχρι τοῦδε ἐκτεθειμένων κανόνων. Ἀλλὰ καὶ πλεῖστα ὀνόματα, ὧν ἡ ἀνωμαλία ἐξηγήθη ἢ διεσαφηνίσθη, συμπεριελήφθησαν πρὸς εὐκολίαν τῶν πρωτοπείρων, παρενετέθησαν δ' ἐν δέοντι αἱ εἰς τοὺς κανόνας καὶ τὰς ἐξηγήσεις τῆς φαινομένης ἀνωμαλίας παραπομπαί.

Ἄθως, Γ. -ω, Α. -ω [μετρυστ. Ἄθων, -ωνος]. §. 120. σημ. β'.

Ἄλις, ἡ, (ἡ θάλασσα) ἐν τῷ ἐνικῷ ἄχρηστον παρὰ τοῖς πεζοῖς, χρῆσιμον δὲ μόνον τὸ πληθ. οἱ ἄλλες (τὸ ἄλας).

Ἄλως, ἡ, κατὰ τὴν β'. Ἀττ. κλίσιν (Αἰτ. τὴν ἄλω)· ἀλλὰ καὶ κατὰ τὴν γ'. τῆς ἄλωρος, κτλ. (§. 120 σημ. β').

Ἀπόλλωρ, ὁ, Α. Ἀπόλλωνα καὶ κατὰ συγκοπὴν καὶ συναίρεσιν Ἀπόλλω, Κ. Ἀπολλορ. (§. 147, β').

Ἄρης, ὁ, Γ. -εως, Δ. -ει, Α. -η καὶ ηρ (Πρβλ. §. 149, σημ. α). Κ. Ἄρεα. (Πρβλ. §. 147, γ').

Ἄρδος, τοῦ καὶ τῆς, Δ. ἀρνί, Α. ἀρνα. Πλ. ἀρρες, ἀρνῶρ, ἀρράσαι (Πρβλ. §. 130, α.), ἀρρας κατὰ συγκοπὴν ἐκ τῆς ρίζης ἀρεν = ἀρνός.

Ἀστῆρ, ὁ, -έρος, Πλ. Δ. ἀστράαι (Πρβλ. §. 130, α.).

Γάλυ, τό, -πτος. Ἡ ὄν. ἐκ τῆς ρίζης κατ' ἀποβολὴν τοῦ κτ. (Πρβλ. §§. 125, 61).

Γυνή, ἡ, Γ. γυναικός κτλ. Κ. ὦ γύναι. Δυ. Γ. καὶ Δ. γυναικοῖτ. Πλ. γυναικες, -κῶρ, -ξίτ, -ραικας, -ραικες (§. 146. σημ. α.).

Δάκρυον, τό, πλ. Δ. τοῖς δακρύοις καὶ δάκρυσι (§. 149.).

Δεῖνα ὁ, ἡ καὶ τό, Γ. δεῖνος, Δ. δεῖνι, Α. δεῖνα. Πλ. οἱ δεῖνες.

Δένδρον, τό, -ου κτλ. Πλ. Δ. τοῖς δένδροις (§. 149.).

Δημήτρα, ἡ, Δήμητρος, Δήμητρι, Δήμητρα, [Δήμητραρ], Δήμητερ (Πρβλ. §. 130. α.).

Διός, τοῦ, βλ. Ζεύς.

Ἐγγελευς, ἡ, -υος, Πλ. ἀττικ. αἱ καὶ τὰς ἐγγέλεις, τῶν ἐγγέλεωρ.

Ζεύς, ὁ, Διός, Διῖ, Δία, Ζεῦ· καὶ σπανιώτερον Ζηρός, Ζηρί, Ζήρα.

Ἡρώς-ως, ὁ, ἡ, ἐν. Α. καὶ αἰ πλ. Ο. Α. ἥρωα, -ωες, -ας, εὐρίσκονται παρὰ τοῖς Ἀττικοῖς καὶ συνηρημ. τὸν ἥρω, οἱ, τοὺς ἥρωες.

Θαλῆς, Γ. Θάλεω, Δ. Θαλῆ, Αἰτ. Θαλῆρ· [μετγν. Θαλοῦ καὶ Θάλητος, -ητι, ητα], (§. 149, σημ. 6').

Θέμις, ἡ, -ιδος, [Πλάτ. Θέμιτος], -ιδι-ιτ. Εὐρηται καὶ ἀκλίτως ὡς αἰτ. θέμις.

Θρίξ, ἡ, τριχός· Πλ. Δ. θριξίτ (§. 48, 6').

Κλεῖς, ἡ, κλειδός, Α. κλειτ, μετγνστρ. κλειδα. Συνηρ. αἰ κλειδες καὶ τὰς κλειδας, αἰ, καὶ τὰς κλεῖς. (ἀρχ. Ἀττικ. κλής, -ηδός, κληδα -ας).

Κοιτώνες, ὁ, καὶ ἡ, Πληθ. παρὰ Ξενοφ. κοιτώνες -ρας.

Κύωρ, ὁ καὶ ἡ, κυρός, κυρί, κύρα, κύοι· κύρες, κυρῶν, κυσίτ, κύρας.

Αἶπα, οὐδέτ. ἄκλιτον, πάντοτε συντεταγμένον μετὰ τοῦ ῥήματος ἀλείφω.

Μάλης, τῆς. Εὐρηται μόνον ἐν τῇ φράσει «ὑπὸ μάλης».

Μάρτυς, ὁ, καὶ ἡ, -ρος, -ρι, -ρα, κτλ. (Πρβλ. §. 126, σημ. 4.).

Μύκης, ὁ, μύκου καὶ μύκητος κτλ., κατὰ μεταπλασμὸν κλίσεως.

Ναδς, ἡ, ρεώς, ρηῖ, ραῦν. Δυ. Γ. καὶ Δ. ρεοῖτ, Πλ. ρῆς, ρεῶν, ρανσίτ, ραδς.

Νέωτα. Μόνον ἐν τῇ φράσει ἐς ρέωτα.

Οἰδίπους, ὁ, Γ. (-δίποδος καὶ) δίπου, Δ. οδι, Α. (-οδα, καὶ) -ουτ, Κ. -ίπους καὶ -ου. (§. 135.)

Οῖς, ἡ, οἴος, οἴι, οἶν, οἶες [καὶ οἶς], οἶωρ, οἰσίτ, [οἶας καὶ] οἶς.

Ὀραγ, ἐλλειπτικόν. (§. 150.)

Ὀρείρος, ὁ, ορείρου, κτλ. Ἀλλὰ καὶ κατὰ μεταπλασμὸν ὀρείρατος, -τι, -τα, -ράτων, ορείρασιτ.

Ὀρρις, ὁ, καὶ ἡ, ὄρριθος κτλ. Α. ὄρριθα καὶ ὄρριτ, Κ. ὄρρι. Πλ. ὄρριθες κτλ. ἀλλὰ καὶ ὄρρεις, ὄρρειωρ, πλ. Α. καὶ ὄρρις.

Οὔς, τό, ὠτός, κτλ. (§. 126, σημ. 8').

Πρυξί, ἡ, Πυκρός, Πυκρί, Πύκνα· (τό: Πρυκός, Πρυκί, Πρύκα εἶνε τῶν μεταγενεστερῶν καὶ μὴ ἀττικῶν).

Ποσειδῶν, ὁ, -ῶρος, Α. Ποσειδῶ. Κ. Πόσειδον (§. 147, 6').

Πρεσβευτής, (ὁ ἀπεσταλμένος), ὁ, -τοῦ, τῇ, τῇρ, τὰ, πλ. οἱ πρέσβεις, -εωρ, -εσιτ, -εις.

Πρέσβυς (ὁ γέρον), ὁ, εὐρηται μόνον ἐν τῇ ἐν. Ο. Α. καὶ Κ. τὸν πρέσβυν, ὦ πρέσβυ.

Πρόχους, ἡ, Ἀττ. ἡ *πρόχους*, τῆς *πρόχου* κτλ., πλ. Δ. τοῖς *πρόχουσι*.

Πῦρ, τό, -ρός, κτλ. Πλ. τὰ *πυρά* (πυρσοὶ φυλάκων), τοῖς *πυροῖς*.
Σῆς, ὁ, σέος κτλ. Πλ. Γ. *σέων* κατὰ §. 145. Παρὰ μεταγνστρ. *σητός* κτλ.

Στάδιος, τό, ου κτλ. Πλ. οἱ *στάδιοι* (συνηθέστερον τοῦ: τὰ *στάδια*).

Τάρ (τάρ;), εὐρηται μόνον ἐν τῇ κλητικῇ ὡς *τάρ!*

Ταῶς, ὁ, ταῶ κτλ. κατὰ τὴν β'. ἄττ. *κλίσιν*. Ἀλλὰ καί: *ταῶρι*, *ταῶρες*, *ταῶσιν*.

Υῖος, ὁ, *υἱοῦ* κτλ. Ἀλλὰ *συνηθέστερα* τὰ: Γ. *υἱέος*, Δ. *υἱεῖ* [Α. *υἱέα*]. Δυ. Ο. καὶ Α. *υἱέε*, Γ. καὶ Δ. *υἱέοιν*. Πλ. *υἱεῖς*, *υἱέων*, *υἱέσιν*, *υἱεῖς*.

Ἦπαρ, ἑλλειπτικόν (§. 150).

Χεῖρ, ἡ, *χειρός* κτλ. ταῖν *χεροῖν*, ταῖς *χεροῖν*.

Χοῦς, ὁ, (τὸ μέτρον τῶν ῥευστῶν τὸ καὶ χροὸς καλούμενον), *χοός*, *χοῦ* κτλ. κατὰ τὸ *βοῦς*. Ἀλλὰ παρὰ τοῖς Ἀττικοῖς *συνηθέστερα* τὰ: Γ. *χοῶς*, Α. *χοῶ*, Πλ. Α. *χοῶς*.

Χοῦς (χῶμα), ὁ, *χοός* (καὶ *χοῦς*), *χοῦν*, κτλ. κατὰ τὸ *βοῦς*.

Χρέως, τό, Γ. τοῦ *χρέως*, ἑλλειπτικόν. Τὰ λοιπὰ ἀναπληροῦνται ἐκ τοῦ *χρέος*.

Χρῶς, ὁ, *χρωτός* κτλ. Δ. καὶ *χρῶ* μόνον ἐν τῇ φράσει «ἐν *χρῶ* *κείρω*, *ξυρῶ*».

Ε'. ΕΠΙΘΕΤΑ ΚΑΙ ΜΕΤΟΧΑΙ.

§. 153. Τὰ ἐπιθέτα, ἔχοντα τρία γένη (§. 93), ἔχουσι καὶ διαφόρους καταλήξεις διὰ νὰ σημαίνωσιν αὐτά. Καὶ τὰ μὲν τῶν ἐπιθέτων ἔχουσι τρεῖς διαφόρους καταλήξεις διὰ τὰ τρία γένη, καὶ ὀνομάζονται *τρικατάληκτα*, τὰ δὲ δύο, τὴν μὲν κοινὴν διὰ τὸ ἀρσενικὸν καὶ θηλυκόν, τὴν δὲ διὰ τὸ οὐδέτερον, καὶ ὀνομάζονται *δικατάληκτα*· καὶ ὀλίγα τινά, τὰ μονοκατάληκτα, ἔχουσι μίαν κοινὴν κατάληξιν διὰ τὸ ἀρσενικὸν καὶ θηλυκόν, ἐν ἀνάγκῃ δὲ καὶ διὰ τὸ οὐδέτερον.

§. 154. Αἱ μετοχαί, ἔχουσαι πλὴν τῶν τοῦ ῥήματος καὶ τὰ παρεπόμενα τοῦ ἐπιθέτου (§. 92 σημ. α.), εἶνε ἅπασαι *τρικατάληκτοι*.

§. 155. Τῶν εἰς -ος ἐπιθέτων καὶ μετοχῶν τῆς β'. κλίσεως τὸ μὲν θηλυκὸν λήγει εἰς -η, τὸ δὲ οὐδέτερον εἰς -ον, καὶ κλίνεται τὸ μὲν ἀρσενικὸν καὶ οὐδέτερον κατὰ τὴν β'. τὸ δὲ θηλυκὸν κατὰ τὴν α'. κλίσιν, οἷον ὁ *σοφός*, ἡ *σοφή*, τὸ *σοφόν*· ὁ *δῆλος*, ἡ *δήλη*, τὸ *δῆλον*· ὁ *τυπτόμενος*, ἡ *τυπτόμενη*, τὸ *τυπτόμενον*.

§. 156. Ἐάν ἡ κατάληξις τοῦ ἀρσενικοῦ εἶνε καθαρά ἢ ἔχῃ *ρ* πρὸ ἑαυτῆς, τὸ θηλυκὸν λήγει ὅχι εἰς -η ἀλλὰ εἰς α (§. 142, α.) οἷον ὁ δίκαιος, ἡ δικαία, τὸ δίκαιον· ὁ ἱερός, ἡ ἱερά, τὸ ἱερόν.

ΣΗΜ. Ἐξαίρουνται τὰ εἰς -ους (ὅχι καὶ -ρους) καθαρά, σχηματίζοντα τὸ θηλυκὸν εἰς -ση, οἷον· ὄγδοος, ὄγδοη, ἀπλόος (ἀπλοῦς), ἀπλόη (ἀπλή). (ἀλλά: ὁ ἀθρόος, ἡ ἀθρόα).

§. 157. Τὰ εἰς -ος ἐπίθετα εἶνε συνήθως τρικατάληκτα, οἷον ὁ σοφός, ἡ σοφή, τὸ σοφόν, κτλ. Ἐξαίρουνται δέ:

α. Τὰ σύνθετα ἢ ἐκ συνθέτων ῥημάτων ἀνευ ἰδιαίτερας ἐπιθετικῆς καταλήξεως παράγωγα, οἷον ὁ καὶ ἡ φιλότεκνος τὸ φιλότεκνον, ὁ καὶ ἡ πάγκαλος τὸ πάγκαλον, ὁ καὶ ἡ διάφορος τὸ διάφορον, παλάμορος, ἄνθος-ρους, δύσμοιρος, διάκερος, ἐπαγωγός, κτλ.

β'. Ὀλίγα τινὰ μὴ σύνθετα, οἷον ὁ καὶ ἡ βάνανσος τὸ βάνανσον, ὁ καὶ ἡ βάρβαρος τὸ βάρβαρον, ἡμερος, ἡσυχος, κίβδηλος, αἰσιος, χρήσιμος, εὐγειος, κτλ.

ΣΗΜ. α. Πολλὰ τῶν ἐπιθέτων τούτων διαφοροῦνται παρὰ διαφοραῖς, ἢ καὶ τοῖς αὐτοῖς πολλάκις συγγραφῶσιν, ὅτε μὲν δικατάληκτα ὅτε δὲ τρικατάληκτα ὄντα. Καθὼς καὶ πολλὰ σύνθετα εὐρίσκονται πολλάκις τρικατάληκτα παρὰ τὸν ἀνωτέρω κανόνα.

ΣΗΜ. β'. Τὰ εἰς -ως κατὰ τὴν β'. ἄττικὴν κλίσιν εἶνε δικατάληκτα, οἷον· ὁ καὶ ἡ ἀξιόχρεως τὸ ἀξιόχρεων, ὁ καὶ ἡ εὐγεις τὸ εὐγειων.

ΣΗΜ. γ'. Τὰ ἐκ τοῦ γέρας, γῆρας, καὶ κέρας σύνθετα εἶνε δικατάληκτα, κλινόμενα ἑτεροκλίτως κατὰ τὴν β'. ἄττικὴν (πολλάκις καὶ τὴν β'. κοινὴν) καὶ τὴν γ'. κλίσιν, ὁ καὶ ἡ φιλόγελως τὸ φιλόγελων, τοῦ φιλόγελω καὶ φιλογέλωτος, ὁ καὶ ἡ δίκερως τὸ δίκερων, τοῦ δίκερω καὶ δικέρωτος (καὶ οἱ δίκεραι, τὰ ἄκρα κτλ.). Ὁμοίως βούκερως, ἀγήρως, βαθύγηρως κτλ.

§. 158. Τὰ ἐπίθετα ὅσα ἔχουσι τὸ ἀρσενικὸν τριτόκλιτον, τὰ μὲν εἶνε δικατάληκτα, καὶ τότε κλίνονται ἅπαντα κατὰ τὴν γ'. κλίσιν, τὰ δὲ τρικατάληκτα, καὶ τότε τὸ θηλυκὸν, κλινόμενον κατὰ τὴν α. κλίσιν, ἔχει ἰδίαν κατάληξιν -ια.

§. 159. Ἡ κατάληξις αὕτη τοῦ θηλυκοῦ -ια προσάπτεται εἰς τὴν ῥίζαν τοῦ ἀρσενικοῦ κατὰ τὸν ἀκόλουθον τρόπον.

α. Ἐάν ὁ χαρακτήρ τῆς ῥίζης εἶνε *ε*, ἡ κατάληξις -ια προσάπτεται ἀμέσως εἰς αὐτήν, συγχωνευομένου τοῦ *ε* καὶ *ι* εἰς τὴν δίφθογγον *ει*, οἷον γλυκε- (ὁ γλυκὴς τοῦ γλυκέ-ος) γλυκε-ια γλυκεῖα· θηλε- (ὁ θήλυς τοῦ θήλε-ος) θήλε-ια θήλεια· ἡμισ- (ὁ ἡμις τοῦ ἡμίσεος) ἡμισε-ια ἡμίσεια.

ΣΗΜ. Ἐν τούτοις λαμβάνεται ὡς βάσις ὅχι ἡ ἀκραιφνὴς εἰς -υ λήγουσα ῥίζα: γλυκυ-, θηλυ-, κτλ., ἀλλ' ἡ παρηλλαγμένη εἰς -ε, γλυκε- κτλ.

β'. Ἐάν ὁ χαρακτήρ τῆς ῥίζης εἶνε *ν*, γίνεται μετὰθεσις τοῦ *ι* εἰς τὴν προηγουμένην συλλαβὴν, κατὰ τὸν περὶ μεταθέσεως κανόνα (§.

87), οἷον *ταλαρ-ὸ τάλας* τοῦ *τάλαρ-ος* (*ταλαρ-ια τάλαιρα*), *μέλαρ-* (*μελαρ-ια μέλαιρα*), *τερερ-* ὃ *τέρηρ* τοῦ *τέρερ-ος*) *τερερια*, *τέρειρα*).

γ'. Ἐὰν ὁ χαρακτηρ τῆς ρίζης εἴη *ρτ*, τότε ἤ

1) Τὸ *ι* μετὰ τοῦ *τ* συγχωνεύεται εἰς *σσ* (§. 56 σημ. α.), τὸ δὲ *ν* πρὸ τοῦ *σ* ἀποβάλλεται (§. 55), καὶ τότε τὸ πρὸ τοῦ *ν* φωνῆεν μένει ἀμετάβλητον, οἷον *χαριεντ-* (ὃ *χαρίεις* τοῦ *χαρίεντος*) *χαριεντ-ια* *χαρίεσσα*· *φωρήεντ-* (ὃ *φωρήεις* τοῦ *φωρήεντος*) *φωρήεντ-ια* *φωρήεσσα*· ἢ

2) Τὸ *τ* πρὸ τοῦ *ι* τρέπεται εἰς *σ* (§. 56), καὶ τὸ *ν* πρὸ τοῦ *σ* ἀποβάλλεται, τότε δὲ καὶ τὰ πρὸ τοῦ *ν* φωνήεντα ἐκτείνονται, τὸ μὲν *ε* εἰς *ει*, τὸ δὲ *ο* εἰς *ου* καὶ τὰ *α*, *υ* εἰς *α*, *υ* (§. 55)· οἷον *τιθεεντ-* (ὃ *τιθεῖς* τοῦ *τιθέντος*) *τιθεεντ-ια* *τιθεῖσα*· *τυπτοεντ-* (ὃ *τύπτων* τοῦ *τύπτοντος*) *τυπτοεντ-ια* *τύπτουσα*· *τυψαεντ-* (ὃ *τύψας* τοῦ *τύψαντος*) *τυψαεντ-ια* *τύψασα*· *παρτ-* (ὃ *πᾶς* τοῦ *παρτός*) *παρτ-ια* *πᾶσα*· *δεικνύντ-* (ὃ *δεικνύς* τοῦ *δεικνύντος*) *δεικνύντ-ια* *δεικνύσα*.

ΣΗΜ. α. Τὸ θηλυκὸν τῶν ἐνεργητικῶν παρακειμένων τῆς μετοχῆς λήγει εἰς *-υα*, καὶ τῶν ἐκ συγκοπῆς καὶ συναίρέσεως εἰς *-ως* παρακειμένων εἰς *-ῶσα*, οἷον· ὁ γεγραφὼς τοῦ γεγραφότος, ἡ γεγραφυῖα, ὁ ἐστὼς τοῦ ἐστῶτος ἢ ἐστῶσα.

ΣΗΜ. β'. Περὶ τοῦ οὐδετέρου τῶν τρικαταλήτων ἐπιθέτων τῆς γ'. κλίσεως ἴδε §§. 123, 126, καὶ σημ. ζ'. Πρὸλ. καὶ §. 147, σημ. β'.

Ἐπίθετα ἀνώμαλα.

§. 160. Τὰ κυριώτερα ἀνώμαλα ἐπίθετα εἶναι· τὰ *μέγας* καὶ *πολλός*, τῶν ὁποίων τὰ μὲν θηλυκὰ *μεγάλη* καὶ *πολλή* κλίνονται ὁμαλῶς κατὰ τὴν α. κλίσιν τὰ δὲ ἀρσενικὰ καὶ οὐδέτερα ἐν μὲν τῷ *δυνῶ* καὶ πληθυντικῷ ὁμαλῶς κατὰ τὴν β'. κλίσιν, τῷ *μεγάλῳ*, οἱ *μεγάλοι*, τὰ *μεγάλα* κτλ., τῷ *πολλῷ*, τοῖν *πολλοῖς*, οἱ *πολλοί*, τὰ *πολλὰ* κτλ., ἐν δὲ τῷ ἐνικῷ κατὰ τὴν β'. καὶ τὴν γ'. ὡς ἐξῆς:

ὁ μέγας τὸ μέγα
τοῦ μεγάλου
τῷ μεγάλῳ
τὸν μέγαν τὸ μέγα
ὦ μέγα.

ὁ πολὺς τὸ πολὺ
τοῦ πολλοῦ
τῷ πολλῷ
τὸν πολὺν τὸ πολὺ
ὦ πολὺ.

ΣΗΜ. α. Ὅμοιως ἀνωμάλως κατὰ τὴν β'. καὶ γ'. κλίσιν κλίνεται καὶ τό· οὐ πρῶς ἐν τῷ πληθυντικῷ, τὸ δὲ θηλυκόν· ἡ πραεῖα κλίνεται ὁμαλῶς κατὰ τὴν πρώτην.

οἱ πρῶτοι (καὶ πρᾶξις) τὰ πρῶτα καὶ πρᾶξα
τῶν πράων καὶ πράων
τοῖς πράσιν
τοῖς πράοις τὰ πρᾶξα.

ΣΗΜ. Β'. Ὁμοίως κατὰ τὴν β'. καὶ γ'. κλίσιν καὶ τό: ὁ σῶς καὶ σῶς:
ὁ καὶ ἡ σῶς, τὸν, τὴν, τὸ σῶν, ἀλλὰ καὶ: ὁ σῶος, ἡ σῶα, τὴν σῶαν, τὸν σῶον.

ΣΗΜ. Γ'. Ἑλλειπτικόν εἶνε καὶ τὸ ἐπίθετον φροῦδος, φροῦδη, φροῦδον,
ἀπαντῶν σχεδὸν μόνον ἐν τῇ ὀνομαστικῇ.

ΠΑΡΑΘΕΤΙΚΑ.

§. 161. Θετικά ὀνομάζονται τὰ ἐπίθετα ὅσα ἐκφράζουσι τὴν ποιότητα τοῦ οὐσιαστικοῦ ἀπολύτως καὶ ἄνευ παραθέσεως πρὸς τὴν ποιότητα ἑτέρου ἢ ἐτέρων οὐσιαστικῶν. Τὴν παράθεσιν ταύτην ἐκφράζει ἡ ἑλληνικὴ γλῶσσα διὰ τῶν παραθετικῶν ἐπιθέτων, τὰ ὅποια ἔχουσιν ἰδιαιτέρας ἐπὶ τούτῳ καταλήξεις.

§. 162. Τὰ παραθετικά εἶνε δύο βαθμῶν, συγκριτικὰ καὶ ὑπερθετικά. Καὶ τὸ μὲν συγκριτικὸν ἐκφράζει σύγκρισιν ποιότητος δύο οὐσιαστικῶν, τὸ δὲ ὑπερθετικὸν σύγκρισιν ποιότητος ἐνὸς πρὸς πολλὰ ἢ πρὸς πάντα τὰ οὐσιαστικά, οἷον σοφός (θετικόν) Σοφοκλῆς, σοφώτερος (συγκριτικόν) Εὐριπίδης, ἀνδρῶν δ' ἀπάντων Σωκράτης σοφώτατος (ὑπερθετικόν).

§. 163. Αἱ καταλήξεις τῶν παραθετικῶν ἐπιθέτων εἶνε δύο, ἡ μὲν κοινὴ καὶ συνήθης -τερος καὶ -τατος, ἡ δὲ σπανιωτέρα -(ι)ων καὶ -ιστος. Καὶ ἡ μὲν -τερος καὶ -(ι)ων εἶνε κατὰλήξεις τῶν συγκριτικῶν, ἡ δὲ -τατος καὶ -ιστος τῶν ὑπερθετικῶν.

Α'. Παραθετικά κατὰλήξεις -τερος -τατος.

1. Παραθετικά ἐκ δευτεροκλίτων ἐπιθέτων.

§. 164. Ἐὰν τὸ ἐπίθετον εἶνε δευτεροκλίτον, τὴν κατὰλήξιν -τερος καὶ -τατος συνάπτουμεν μὲ τὴν ῥίζαν διὰ τοῦ συνδετικοῦ μὲν φωνήεντος ο, ἐὰν ἡ λήγουσα τῆς ῥίζης εἶνε φύσει ἢ θέσει μακρά (§. 29. §. 31) ἢ κοινὴ συλλαβὴ (§. 32), διὰ τοῦ ω δὲ, ἐὰν ἡ λήγουσα τῆς ῥίζης εἶνε βραχεῖα, οἷον σκληρ- (σκληρός) σκληρότερος σκληρότατος, μωρ- (μωρός) μωρότερος μωρότατος, τραν- (τρανός) τρανότερος τρανότατος, πολυτιμ- (πολύτιμος) πολυτιμότερος πολυτιμώτατος, λεπτ- (λεπτός) λεπτότερος λεπτότατος, ἐνδοξ- (ἐνδοξός) ἐνδοξότερος ἐνδοξότατος, πικρ- (πικρός) πικρότερος πικρότατος, ἱερ- (ἱερός) ἱερώτερος ἱερώτατος, σοφ- (σοφός) σοφώτερος σοφώτατος, καθαρ- (καθαρός) καθαρώτερος καθαρώτατος, ἀξι- (ἀξιος) ἀξιώτερος ἀξιώτατος, ὀχυρ- (ὀχυρός) ὀχυρώτερος ὀχυρώτατος.

ΣΗΜ. α. Κατὰ παράδοσιν τῶν ἀρχαίων γραμματικῶν τὰ παραθετικά τῶν ἐπιθέτων: κενός καὶ στενός μικρογραφῶνται: στενότερος-ότατος, κενότερος-ότατος.

ΣΗΜ. β'. Τῶν συνηρημένων εἰς -εος -ους τὰ παραθετικά καταλήγουσιν εἰς -εώτερος -εώτατος, συναϊρούμενα εἰς -ώτερος -ώτατος, οἷον· ὁ πορφύρεος· ροῦς πόρφυρεώτερος· ρώτερος πορφυρεώτατος· ρώτατος.

§. 165. Τὰ εἰς -οος-ους συνηρημένα συνάπτουσι τὰς παραθετικάς καταλήξεις -τερος καὶ -τατος μετὰ τὴν ῥίζαν διὰ τῆς συλλαβῆς -εσ-, καὶ συναϊροῦνται εἰς -ούστερος -ούτατος, οἷον ὁ ἀπλόος ἀπλοῦς ἀπλο-έστερος ἀπλούστερος ἀπλο-έσ-τατος ἀπλούστατος· ὁ εὐνοος εὐνοος εὐνο-έστερος εὐνούστερος εὐνο-έσ-τατος εὐνούστατος.

ΣΗΜ. Ἐνίοτε τὰ παραθετικά τῶν εἰς -οος=ους ἀπαντῶσι καὶ ἁμαλῶς σχηματισμένα, οἷον· εὐχρος=εὐχρους εὐχροῦτατος κ.λ.

§. 166. Ἐπίθετά τινα εἰς -αιος, καθὼς καὶ τό: φίλος προσάπτουσι εἰς τὴν ῥίζαν ἄνευ συνθετικῆς συλλαβῆς τὰς παραθετικάς καταλήξεις, οἷον γεραι-ός γεραι-τερος γεραι-τατος, φίλ-ος φίλ-τερος φίλ-τατος.

ΣΗΜ. Τὰ παραθετικά τοῦ: σχολαῖος καὶ παλαιός διαφοροῦνται παρὰ τοῖς Ἀττικοῖς πεζογράφοις· λέγονται καὶ εἰς -αιότερος -αιότατος καὶ εἰς -αίτερος -αίτατος. Τὰ παραθετικά τοῦ: ἀρχαῖος, ὠραῖος, σπουδαῖος, βίαιος, βέβαιος κλπ. σχηματίζονται πάντοτε ἁμαλῶς: ἀρχαιότερος, ὠραιότατος κτλ. Τοῦ δὲ φίλος τὰ παραθετικά πολλάκις εἶνε καὶ: φιλωτέρος φιλωτάτος, σπανίως δὲ καὶ: φίλιστος.

§. 167. Εἰς -αίτερος -αίτατος σχηματίζονται τὰ παραθετικά τῶν μέσος, ὄψιος, πρώιος, εὐδῖος, ἡσυχος, ἴσος, παραπλήσιος, μεσαίτερος-σαίτατος, ὀψιαίτερος-ιαίτατος κ.λ.

ΣΗΜ. α. Τὰ παραθετικά τοῦ: ἴδιος παρὰ τοῖς Ἀττικοῖς εἶνε ἰδιώτερος ἰδιώτατος [παρὰ δὲ τοῖς κοινοῖς: ἰδιαίτερος, ἰδιαίτατος]. Τό δὲ πρωταίτερος-τατος εὐρηται καὶ: πρωταίτερος-ωτατος.

ΣΗΜ. β'. Ἀνωμαλῶς σχηματίζονται τὰ ἐξῆς παραθετικά: λάλος χαλίστερος χαλίστατος, ὀψοφάγος μονοφάγος· φαγίστερος· φαγίστατος, (πτωχός πτωχίστερος· χίστατος), ἄκρατος ἀκρατίστερος· τέστατος, ἐρρωμένος (μετοχή) ἐρρωμενέστερος· νέστατος, ἄσμενος ἀσμενέστατος καὶ· νέστατα καὶ ἀσμεναίτατα (ἐπίρρ.), ἐπίπεδος ἐπιπεδέστατος, ἄφθονος ἀφθονέστερος· νέστατος (κοινῶς καὶ: νώτερος· νώτατος), αἰδοῖος αἰδοιέστατος, (σπουδαῖος σπουδαιέστατος).

ΣΗΜ. γ'. Καὶ τὰ οὐσιαστικά κλέπτης, ὕβριστής καὶ πλεονέκτης σχηματίζουσι ἀνώμαλα παραθετικά: κλεπτίστερος· πτίστατος, ὕβριστότερος, πλεονεκτίστατος.

Παραθετικά ἐκ τῶν τριτοκλίτων ἐπιθέτων.

§. 168. Ἐάν τὸ ἐπίθετον εἶνε τριτόκλιτον, αἱ παραθετικά καταλήξεις προσάπτονται εἰς τὴν ἀχραιφνῇ ῥίζαν τοῦ ἐπιθέτου ἁμέσως

ἄνευ συνδετικοῦ φωνήεντος, οἷον γλυκὸν (γλυκός §. 133. β'). γλυκύτερος-κύτερος, σαφές- (σαφής §. 132 β', σημ. β') σαφέστερος-σαφέσ-τατος, μέλαν- (μέλας §. 131 β') μελάν-τερος μελάν-τατος, μακάρι- (μάκαρ) μακάρ-τερος μακάρ-τατος.

§. 169. Ἐάν πρὸ τοῦ -τερος καὶ -τατος εὐρεθῇ *ντ*, τὸ μὲν *τ* τρέπεται εἰς *σ* κατὰ τὸν κανόνα (§. 51), τὸ δὲ *ν* πρὸ τοῦ *σ* τούτου ἀποβάλλεται (§. 55), οἷον χαριεντ- (χαρίεις) χαριέστερος-έστατος.

ΣΗΜ. α. Τῆς ρίζης πηνητ- (ὁ πένης) οὐ μόνον τὸ *τ* τρέπεται εἰς *σ*, ἀλλὰ καὶ τὸ φωνήεν *η* εἰς *ει* πενέστερος-νέστατος.

ΣΗΜ. β'. Τῶν ἐπιθέτων: ψευδής καὶ ἀκρατής: τὰ παραθετικά εἶνε: ψευδίστερος-δίστατος, ἀκρατίστερος-ίστατος (τά: ἀκρατέστερος-τέστατος εἶνε παραθετικά τοῦ ἀκρατος. §. 167. σημ. β'). Τὸ δὲ ὑπερθετικὸν τοῦ ἀλαζών εἶνε: ἀλαζονίστατος.

ΣΗΜ. γ'. Τὰ παραθετικά τῶν ἐκ τοῦ: χάρις συνθέτων λήγουσιν εἰς -ώτερος-ώτατος, οἷον: ἐπίχαρις-χάριτος, ἐπιχαριώτερος-ριτώτατος.

§. 170. Τῶν εἰς -ων ἐπιθέτων ἡ ρίζα συνάπτεται πρὸς τὰς παραθετικάς καταλήξεις διὰ τῆς συλλαβῆς -εσ-, οἷον σωφρον- (ὁ καὶ ἡ σώφρων) σωφρον-έσ-τερος σωφρον-έσ-τατος, εὐδαιμον- (ὁ καὶ ἡ εὐδαιμων) εὐδαιμον-έσ-τερος εὐδαιμον-έσ-τατος.

ΣΗΜ. α. Τοῦ: πίων τὰ παραθετικά εἶνε: πιότερος πιότατος, τοῦ δέ: πέπων: πεπαίτερος πεπαίτατος.

ΣΗΜ. β'. Τῶν εἰς *ξ* ληγόντων ἐπιθέτων αἱ παραθετικά καταλήξεις εἶνε ὅτε μὲν -έστερος-έστατος, ὅτε δὲ -ίστερος-ίστατος, οἷον: ἄρπαξ ἄρπαγίστερος-γίστατος, ἀφῆλιξ ἀφηλικέστερος-κέστατος.

Β'. Παραθετικά καταλήξεις -(ι)ων, -ιστος.

§. 171. Αἱ σπανιώτεραι παραθετικά καταλήξεις -ίων καὶ -ιστος προσάπτονται εἰς τὴν ρίζαν ὀλίγων τινῶν ἐπιθέτων, ἀποβαλλομένου τοῦ ληκτικοῦ τῆς ρίζης φωνήεντος ἢ τοῦ *ρ*, οἷον ἡδυν- (ἡδύς) ἡδ-ίων ἡδ-ιστος, ἐχθρ- (ἐχθρός) ἐχθ-ίων ἐχθ-ιστος.

ΣΗΜ. Κατὰ τὸν σχηματισμὸν συγκριτικῶν τινῶν ἐπιθέτων τὸ *ι* τῆς καταλήξεως -ίων

1) μετατίθεται μόνον (§. 87), οἷον: χερ-χερ-ίων χείρων, ἀμεν-ἀμεν-ίων ἀμείνων.

2) συγχωνεύεται μετὰ τοῦ οὐρανισκοφώνου συμφώνου τῆς ρίζης εἰς *σσ* (§. 56, σημ. α), οἷον: ἐλαχυν- (ἐλαχ- §. 171) ἐλαχ-ίων ἐλάσσω, ἡκυν- (ἡκ-) ἡκ-ίων ἡσσω, ταχυν- (ταχ-) ταχ-ίων θάσσω (ἡ ἀρχικὴ ρίζα ἦτο θαχυν- §. 48, β').

3) μετατίθεται ἅμα καὶ συγχωνεύεται μετὰ τοῦ ριζικοῦ *γ* εἰς *ξ* (§. 56, σημ. β'). οἷον: μεγα- (μεγ- §. 171) μεγ-ίων μείζων, καὶ ἄλλοτε ἄλλως μεταβάλλει καὶ τροποποιεῖ τὴν ρίζαν. Οἱ κανόνες δ' οὗτοι ὑπόκεινται κυρίως ὡς βάσις εἰς τὸν σχηματισμὸν τῶν πλείστων συγκριτικῶν τῶν ἐν τῇ ἐπομένῃ §.

§. 172. Τὰ ἑλλειπτικῶς ἐξ ἀχρήστου ἢ ἀνωμάλως ἐξ ὑπάρχοντος θετικοῦ σχηματιζόμενα συγκριτικὰ καὶ ὑπερθετικὰ εἶνε τὰ ἐξῆς·

Θετικόν.

Συγκριτικόν.

Ὑπερθετικόν.

ἀγαθός		
[ἐκ ρίζ. ἀχρή-	ὁ καὶ ἡ ἀμείνων, τὸ ἀμεινον	
στου: ἀμεν]		
[βελτ]	βελτίων, βέλτιον	βέλτιστος-ίστη-ιστον.
[ἀρεσ]	(ἀρείων)	ἄριστος-ίστη-ιστον.
[κρατυ]	κρείσσ(ττ)ων, κρείσσ(ττ)ον	κράτιστος-ίστη-ιστον.
[λῶϋ]	λῶϊων ἢ λῶϊων, λῶϊον ἢ λῶϊον	λῶστος-στη-στον.
κακός	κακίων, κάκιον	κάκιστος-ίστη-ιστον.
[χερ]	χείρων, χείρον	χείριστος-ίστη-ιστον.
καλός	καλλίων, κάλλιον	κάλλιστος-ίστη-ιστον.
μικρός(πλὴν τοῦ μικρότερος-ρα-ρον καὶ)	(πλὴν τοῦ μικρότατος-η-ον καὶ)	
[·]	μείων μεϊον	
[ἐλαχυ]	ἐλάσσων ἐλασσον	ἐλάχιστος-ίστη-ιστον.
ὀλίγος		ὀλίγιστος-ίστη-ιστον.
[ήκυ]	ῆσσ(ττ)ων, ῆσσ(ττ)ον	[ἐπιρρήμα: ἥκιστα].
πολύς πλείων (καὶ πλέων), πλέον (καὶ πλεῖν)	πλείστος-ίστη-ιστον.	
ῥάδιος	ῥάϊων ῥάϊον	ῥάϊστος-στη-στον.
ὀλγεινός(πλὴν τοῦ ὀλγεινότερος-ρα-ρον καὶ)	(πλὴν τοῦ ὀλγεινότατος-τη-τον καὶ)	
	ὀλγίων, ὀλγιον	ὀλγιστος-ίστη-ιστον.

ΣΗΜ. Τὸ ἀνώμαλον οὐδέτ. συγκριτικόν πλεῖν εἶνε μάλιστα ἐν χρήσει παρὰ τοῖς Ἀττικοῖς πρὸ τῶν ἀριθμητικῶν, οἷον πλεῖν ἢ τριάκονθ' ἡμέρας, κτλ.

§. 173. Πολλῶν ἀνωμάλων παραθετικῶν ἡ ρίζα σώζεται ὅχι ἐν ἐπιθέτοις, ἀλλὰ ἐν οὐσιαστικαῖς, ἐπιρρήμασιν ἢ προθέσεσιν, οἷον τὸ μῆκος μῆκιστος, πλησίον πλησιαιτέρος πλησιαιτάτος, προὔργου προὔργιαιτέρος, πρὸ πρότερος, ὑπὲρ ὑπέρτερος ὑπέρτατος καὶ ὑπατος, ἐξ ἐσχάτος, ὀδο δευτέρος, καὶ ἐξ ἀγνώστου ῥίζης ὕστερος ὕστατος κτλ. Ἐκ δὲ τοῦ πρώτου γίνεται τὸ ὑπερθετικόν πρώτιστος.

§. 174. Ἄλλων πάλιν προθέσεων καὶ ἐπιρρήματων ὑπάρχουσι συνήθως τὰ παραθετικὰ ἐπιρρήματα μᾶλλον ἢ τὰ ἐπιθετα, οἷον ἀνω ἀνωτέρω ἀνωτάτω (σπανίως ἀνώτερον ἀνώτατα, [κάτω κατωτέρω κατωτάτω]), ἔξω ἐξωτέρω ἐξωτάτω, πόρῳ πορρώτέρω πορρώτάτω, (πέρα περαιτέρω), ἀπὸ ἀπωτέρω ἀπωτάτω, ἐγγὺς ἐγγυτέρω ἐγγυτάτω καὶ ἐγγύτερον ἐγγύτατα [καὶ ἐγγιὼν ἐγγιστα], μᾶλα μᾶλλον μάλιστα, κτλ.

ζ'. ΑΡΙΘΜΗΤΙΚΑ.

§. 175. Τὰ ἀριθμητικά εἶνε ἐπίθετα, ἐκφράζοντα τὰς ἀριθμητικὰς σχέσεις τῶν οὐσιαστικῶν. Διακρίνονται δὲ εἰς τὰς ἐξῆς μάλιστα τάξεις:

α'. Τὰ ἀπόλυτα εἰς, δύο, τρεῖς, τέσσαρες, πέντε, δέκα, ἑκατόν, χίλιοι κτλ., σημαίνοντα ἀπλῶς τὸν ἀριθμὸν τῶν οὐσιαστικῶν.

β'. Τὰ τακτικά πρῶτος, δεύτερος, τρίτος, δέκατος, χιλιοστός κλπ., σημαίνοντα τὴν ἀριθμητικῶς σχετικὴν τάξιν τοῦ οὐσιαστικοῦ.

ΣΗΜ. α'. Τὰ τακτικά ἐνίοτε χρησιμεύουσι καὶ εἰς δήλωσιν τοῦ κλασματικοῦ ἀριθμοῦ.

γ'. Τὰ πολλαπλασιαστικά, διπλάσιος, τριπλάσιος, δεκαπλάσιος, ἑκατονταπλάσιος, χιλιοπλάσιος, σημαίνοντα τὴν κατὰ πολλαπλασιασμόν ἀριθμητικὴν σχέσιν τοῦ οὐσιαστικοῦ.

δ'. Τὰ πολλαπλωτικά ἀπλοῦς, διπλοῦς, τριπλοῦς, δεκαπλοῦς, ἑκατονταπλοῦς κτλ.

ΣΗΜ. α'. Πρὸς τὰ πολλαπλασιαστικά ἀριθμητικά ἐπίθετα σχέσιν ἔχουσι καὶ τὰ ἐπιρρήματα: ἀπαξ, δις, τρίς, τετράκις, πεντάκις, ἐξάκις, ἐπτάκις, οὐτάκις, (ἐννεάκις) ἐνάκις καὶ ἐνάκις, δεκάκις, ἑνδεκάκις, δωδεκάκις, τρισκαίδεκάκις κτλ., εἰκοσάκις, τριακοντάκις κτλ., ἑκατοντάκις, διακοσιάκις, χιλιάκις, μυριάκις, δισμυριάκις κτλ.

ΣΗΜ. β'. Πρὸς ταῦτα ἔχουσι σχέσιν καὶ τὰ ἐπιρρήματα: μοναχῇ, διχῇ καὶ δίχα, τετραχῇ καὶ τέτραχα, ἐξαχῇ, πολλαχῇ, πανταχῇ, ὅσαχῇ, κλπ. διχόθεν, διπλῇ, τριπλῇ, τετραπλῇ κτλ.

ε'. Τὰ χρονικά δευτεραίος, τριταίος, τεταρταίος κτλ., σημαίνοντα τὸν ἀριθμὸν τῶν ἡμερῶν, οὗ ἐντὸς ἢ ἐν τέλει συνέβη τι, αἷον πεμπταίος ἀφίκετο (εἰς πέντε ἡμέρας)· πυρετός τεταρταίος κτλ.

ΣΗΜ. Εἰς τὰ ἀριθμητικά συγκαταλέγονται καὶ τὰ ἀφηρημένα οὐσιαστικά ἀριθμητικά: ἡ μονάς καὶ σπανιώτερον ἐνάς, ἡ δυάς, τριάς, τετράς, πεντάς καὶ πεμπτής, τριακάς, τεσσαρακοντάς, κτλ. ἑκατοντάς, χιλιάς, μυριάς.

§. 176. Τὰ ἀπόλυτα καὶ τακτικά ἀριθμητικά οἱ ἀρχαῖοι Ἕλληνες ἐσημείωναν ὅχι διὰ τῶν ἀραβικῶν χαρακτήρων, ὅπως ἡμεῖς σήμερον, ἀλλὰ διὰ τῶν γραμμάτων τῆς ἀλφαβήτου ὀξυτονουμένων. Εἰς τὰ γράμματα δὲ ταῦτα συγκατέλεγον καὶ τὸ στίγμα ζ'. διὰ τὸν ἀριθμὸν 6, τὸ κόππα ζ' διὰ τὸν ἀριθμὸν 90, καὶ τὸ σμπε ς' διὰ τὸν ἀριθμὸν 900. Τοὺς ἀπὸ τοῦ 1000 δὲ καὶ ἐπέκεινα ἀριθμοὺς ἐσημείωναν ἐπαναλαμβάνοντες τὰ ἀλφαβητικά γράμματα, ἀλλὰ θέτοντες τὴν ὀξείαν ὅχι ἄνωθεν, ὡς πρότερον, ἀλλὰ κάτωθεν, ὅπως δεικνύει πάντα ταῦτα ὁ ἀκόλουθος πίναξ.

ΣΗΜ. Πλὴν τῶν ἀλφαβητικῶν γραμμάτων οἱ ἀρχαιότεροι Ἕλληνες, καὶ ἰδίως οἱ Ἀθηναῖοι, μετεχειρίζοντο καὶ τὰ ἀρκτικά γράμματα τῶν λέξεων: Ἰο: (εἰς), πέντε, δέκα, ἑκατόν (HEKATON), χίλιοι καὶ μύριοι: Ι Π Δ Η Χ Μ εἰς δήλωσιν τῶν ἀριθμῶν, ἢ ἐπαναλαμβάνοντες ἢ συνθέτοντες αὐτά. Ἰδίως δὲ

τὸ Π περιλαμβάνον ἐντὸς τῶν σκελῶν τοῦ τὰ λοιπὰ γράμματα χρησιμεύει εἰς
πολλαπλασιασμόν αὐτῶν, οἷον $|\Delta| = 5 \times 10 = 50$, $|\Pi| = 5 \times 100 = 500$ κτλ.

Πίναξ τῶν ἀπολύτων καὶ τακτικῶν ἀριθμητικῶν
καθὼς καὶ τῶν ἀριθμητικῶν σημείων.

I	1	ἀ	εἷς μία ἔν	πρῶτος.
II	2	β'	δύο	δεύτερος.
III	3	γ'	τρεῖς τρία	τρίτος.
IIII	4	δ'	τέσσαρες-σσαρα ἡ τέτταρες-τταρα	τέταρτος.
Π	5	έ	πέντε	πέμπτος.
ΠΙ	6	ς'	ἑξ	ἕκτος.
ΠΠ	7	ζ'	ἑπτὰ	ἑβδομος.
ΠΠΙ	8	ή	ὀκτώ	ὀγδοος.
ΠΠΠΙ	9	θ'	ἐννέα	ἐνατος (ἐννατος).
Δ	10	ί	δέκα	δέκατος.
ΔΙ	11	ιά	ἑνδεκα	ἐνδέκατος.
ΔΠ	12	ιβ'	δώδεκα	δωδέκατος.
ΔΠΙ	13	ιγ'	τρεῖς τρία καὶ δέκα τρισκαίδεκα	τρισκαιδέκατος.
ΔΠΠ	14	ιδ'	τεσσ(ττ)αρες,(τέσ- σ(ττ)αρα καὶ δέκα, τεσ- σ(ττ)αρακαίδεκα	τεσσ(ττ)αρακαιδέκατος.
ΔΠ	15	ιέ	πεντεκαίδεκα	πεντεκαιδέκατος.
ΔΠΙ	16	ις'	ἑκκαίδεκα [ἑξκαίδεκα]	ἑκκαιδέκατος.
ΔΠΠ	17	ιζ'	ἑπτακαίδεκα	ἑπτακαιδέκατος.
ΔΠΠΙ	18	ιή	ὀκτωκαίδεκα	ὀκτωκαιδέκατος.
ΔΠΠΠΙ	19	ιθ'	ἐννεακαίδεκα	ἐννεακαιδέκατος.
ΔΔ	20	κ'	εἴκοσι ν)	εἰκοστός.
ΔΔΙ	21	κά	εἴκοσιν εἷς μία ἔν	εἰκοστός πρῶτος.
ΔΔΔ	30	λ'	τριακόντα	τριακοστός.
ΔΔΔΙ	31	λά	τριακόντα εἷς	τριακοστός πρῶτος.
ΔΔΔΔ	40	μ'	τεσσ(ττ)αράκοντα	τεσσ(ττ)αρακοστός.
$ \Delta $	50	ν'	πεντήκοντα	πεντηκοστός.
$ \Delta \Delta$	60	ξ'	ἑξήκοντα	ἑξηκοστός.
$ \Delta \Delta\Delta$	70	ό	ἑβδομήκοντα	ἑβδομηκοστός.
$ \Delta \Delta\Delta\Delta$	80	π'	ὀγδοήκοντα	ὀγδοηκοστός.
$ \Delta \Delta\Delta\Delta\Delta$	90	ζ	ἐνενήκοντα	ἐνενηκοστός.
Η	100	ρ'	ἑκατὸν	ἑκατοστός.

ΗΗ	200	σ'	δικκόσιοι-κόσιαι	κόσια	διακοσιοστός.
ΗΗΗ	300	τ'	τριακόσιοι		τριακοσιοστός.
ΗΗΗΗ	400	ύ	τετρακόσιοι [τεσσα- ρακόσιοι]		τετρακοσιοστός.
Η	500	φ'	πεντακόσιοι		πεντακοσιοστός.
Η Η	600	χ'	ἑξακόσιοι		ἑξακοσιοστός.
Η ΗΗ	700	ψ'	ἑπτακόσιοι		ἑπτακοσιοστός.
Η ΗΗΗ	800	ω	ὀκτακόσιοι		ὀκτακοσιοστός.
Η ΗΗΗΗ	900	κ'	ἐν(ν)ακόσιοι		ἐν(ν)ακοσιοστός.
X	1000	ἀ	χίλιοι-αι-α		χιλιοστός.
XX	2000	β	δισχίλιοι		δισχιλιοστός.
XXX	3000	γ	τρισχίλιοι		τρισχιλιοστός.
XXXX	4000	δ	τετρακισχίλιοι		τετρακισχιλιοστός.
X	5000	ε	πεντακισχίλιοι		πεντακισχιλιοστός.
X X	6000	ς	ἑξακισχίλιοι		ἑξακισχιλιοστός.
X XX	7000	ζ	ἑπτακισχίλιοι		ἑπτακισχιλιοστός.
X XXX	8000	η	ὀκτακισχίλιοι		ὀκτακισχιλιοστός.
X XXXX	9000	θ	ἐν(ν)ακισχίλιοι		ἐν(ν)ακισχιλιοστός.
M	10000	μ	μύριοι-αι-α		μυριοστός.
MM	20000	κ	δισμύριοι		δισμυριοστός.
M	50000	ν	πεντακισμύριοι		πεντακισμυριοστός.
M M	100000	ρ	δεκακισμύριοι		δεκακισμυριοστός.

X|Η ΗΗΗ|Δ|ΠΠΠ 1868=χωξή=ὀκτὼ καὶ ἑξήκοντα καὶ ὀκτακόσια καὶ χίλια· ὄγδοος καὶ ἑξηκοστός καὶ ὀκτακοσιοστός καὶ χιλιοστός.
|M|MXXX|Η|ΗΗΗΗ|Δ|ΔΠΠ=63, 976, ξγρστ'=ξξ καὶ ἑβδομήκοντα καὶ ἑνακόσια καὶ τρισχίλια καὶ ἑξακισμύρια· ἕκτος καὶ ἑβδομηκοστός καὶ ἑνακοσιοστός καὶ τρισχιλιοστός καὶ ἑξακισμυριοστός.

§. 177. Τὰ ἀπόλυτα ἀριθμητικὰ εἰς μία ἔν, δύο, τρεῖς καὶ τέσσαρες κλίνονται ὡς ἀκολούθως. Τὰ ἀπὸ τοῦ πέντε μέχρι τοῦ ἑκατὸν εἶνε ἄκλιτα, τὰ δὲ ἐπέκεινα τοῦ ἑκατὸν: διακόσιοι, τριακόσιοι κτλ. χίλιοι, δισχίλιοι, τρισχίλιοι, κτλ., μύριοι, δισμύριοι, τρισμύριοι κτλ. κλίνονται ὁμαλῶς.

Ο. εἰς ἑν μίαν δύο τρεῖς τρία τέσσ(ττ)αρες τέσσ(ττ)αρα
Γ. ἐνός μιᾶς δυσὶν καὶ δυεῖν τριῶν τεσσ(ττ)άρων
Δ. ἐνί μιᾶ δυσὶν (δυσὶν) τρισὶν τέσσ(ττ)αριν
Α. ἕνα ἑν μίαν δύο τρεῖς τρία τέσσ(ττ)αρες τέσσ(ττ)αρα.

ΣΗΜ. α. Κατὰ τό: εἰς μία ἑν κλίνονται καὶ τὰ σύνθετα: οὐδεις καὶ μηδεις οὐ μόνον ἐν τῇ ἐνικῇ ἀλλὰ καὶ ἐν τῇ πληθυντικῇ ἀριθμῇ: οὐδένης, οὐδένων, οὐδέσιν, οὐδένας.

ΣΗΜ. Β'. Τὸ μῦριον ἐν τῇ σημασίᾳ: πάμπολλοι, ἀναρίθμητοι, παροξύνεται καὶ κλίνεται καὶ ἐνικῶς, οἷον: μύρια ὄσαι βίβλοι, μύριος χρόνος κτλ.

Ζ'. ΑΝΤΩΝΥΜΙΑΙ.

§. 178. Αἱ ἀντωνυμίαι σημαίνουσι: 1) τὰ τρία ἐν τῷ λόγῳ πρόσωπα κατὰ τὰς διαφόρους αὐτῶν πρὸς ἄλληλα σχέσεις, καὶ 2) τὰς διαφόρους πρὸς τὰ τρία ταῦτα πρόσωπα σχέσεις τῶν οὐσιαστικῶν. Καὶ κατὰ μὲν τὴν πρώτην περίπτωσιν αἱ ἀντωνυμίαι ὀνομάζονται οὐσιαστικαί, ὥς ἔχουσαι ἀναλογίαν πρὸς τὰ οὐσιαστικά, κατὰ δὲ τὴν δευτέραν ἐπιθετικαί, ὥς ἔχουσαι ἀναλογίαν πρὸς τὰ ἐπίθετα. Ὑποδιακρίνονται δὲ αἱ μὲν οὐσιαστικαὶ α.) εἰς τὰς κυρίως προσωπικὰς ἢ πρωτοτύπους, Β'.) τὰς αὐτοπαθεῖς καὶ γ'.) τὰς ἀλληλοπαθεῖς· αἱ δὲ ἐπιθετικαὶ α.) εἰς τὰς δεικτικὰς, Β'.) τὰς κτητικὰς, γ'.) τὰς ὀριστικὰς, δ'.) τὰς ἀορίστους, ε.) τὰς ἐρωτηματικὰς, ς'.) τὰς ἀναφορικὰς, ζ'.) τὰς ἀνταποδοτικὰς, καὶ η.) τὰς ἀριθμητικὰς.

1. Ἀντωνυμίαι οὐσιαστικαί.

§. 179. α.) Αἱ κυρίως προσωπικαὶ ἢ πρωτότυποι ἀντωνυμίαι εἶνε τρεῖς, ἡ τοῦ λαλοῦντος ἥτοι τοῦ πρώτου προσώπου ἐγώ, ἡ τοῦ πρὸς ὃν γίνεται ὁ λόγος ἥτοι τοῦ δευτέρου προσώπου σὺ, καὶ ἡ τοῦ περὶ οὗ ὁ λόγος ἥτοι τοῦ τρίτου προσώπου. Ἐχουσι δ' αἱ πρωτότυποι ἀντωνυμίαι ἓνα κοινὸν τύπον καὶ διὰ τὰ τρία γένη, πλὴν τοῦ πληθυντικοῦ τῆς τοῦ τρίτου προσώπου.

α. πρόσωπον. Β'. πρόσωπον. γ'. πρόσωπον.

Ἑνικός.

Ο.	ἐγώ	σὺ	[ὶ]
Γ.	ἐμοῦ, μοῦ	σοῦ	(οὔ)
Δ.	ἐμοί, μοι	σοί	οἷ
Α.	ἐμέ, μέ.	σέ	(ἐ).
Κ.		σύ.	

Δυϊκός.

Ο. Α.	[νῶι] νῶ	[σφῶι] σφῶ	[σφῶς]
Γ. Δ.	(νῶιν) νῶν.	[σφῶιν] σφῶν.	[σφῶίν].

Πληθυντικός.

Ο.	ἡμεῖς	ὕμεῖς	σφεῖς [σφέα]
Γ.	ἡμῶν	ὕμῶν	σφῶν
Δ.	ἡμῖν	ὕμῖν	σφίσιν
Α.	ἡμᾶς.	ὕμᾶς	σφᾶς [σφέα].
Κ.		ὕμεῖς.	

ΣΗΜ. α. Ἡ τοῦ τρίτου προσώπου πρωτότυπος, ἐν τῷ ἐνικῷ μάλιστα ἀριθμῷ, εἶνε σπανιωτάτη καὶ ἐν χρήσει αὐτοπαθοῦς ἀντωνυμίας. Παρὰ τοῖς Ἀττικοῖς εὐρηνται ὡς πρωτότυποι μόνον αἱ δοικαὶ οἱ καὶ σφίσιν. Τὰ πληθυντικά σφῶν σφίσιν σφᾶς ἀπαντῶσι μᾶλλον ὡς αὐτοπαθεῖς ἀντωνυμιαί= ἐαυτῶν ἐαυτοῖς ἐαυτούς. Διὰ τοῦτο παρὰ τοῖς Ἀττικοῖς, ὡς τριτοπρόσωπος πρωτότυπος ἀντωνυμία ἀπαντᾷ μᾶλλον ἢ ὀριστική· αὐτός. Ὁμοίως ἄχρηστοι παρὰ τοῖς Ἀττικοῖς εἶνε καὶ οἱ λοιποὶ διὰ μέσου περιειλημμένοι τύποι.

ΣΗΜ. β'. Μετὰ τοῦ μορίου· γὰρ συντιθέμενα τά· ἐγὼ καὶ ἐμοί, ἀναδιβά-
ζουσι τὸν τόνον εἰς τὴν προπαραλήγουσαν· ἐγωγε, ἐμοιγε.

β'.) Αἱ αὐτοπαθεῖς ἀντωνυμιαί ἔχουσι τρία πρόσωπα καὶ κλίνον-
ται εἰς μόνον τὰς πλαγίας πτώσεις. Συγκροτοῦνται δὲ ἐκ τῶν προ-
σωπικῶν ἀντωνυμιῶν καὶ τῆς ὀριστικῆς αὐτός, ἐν μὲν τῷ ἐνικῷ κα-
τὰ σύνθεσιν, ἐν δὲ τῷ δυϊκῷ καὶ πληθυντικῷ κατὰ σύνταξιν.

τοῦ α. προσώπου τοῦ β'. προσώπου τοῦ γ'. προσώπου.

Ἑνικός.

ἀρσ. θηλ.	ἀρσ. θηλ.	ἀρσ. θηλ. οὐδ.
Γ. ἐμαυτοῦ-τῆς	σεαυτοῦ-τῆς σαυτοῦ-τῆς	ἐαυτοῦ-τῆς-τοῦ αὐτοῦ-τῆς-τοῦ
Δ. ἐμαυτῷ-τῇ	σεαυτῷ-τῇ σαυτῷ-τῇ	ἐαυτῷ-τῆς-τῷ αὐτῷ-τῇ-τῷ
Α. ἐμαυτὸν-τὴν.	σεαυτὸν-τὴν σαυτὸν-τὴν.	ἐαυτὸν-τὴν-τό αὐτὸν-τὴν-τό.

Πληθυντικός.

Γ. ἡμῶν αὐτῶν	ὕμῶν αὐτῶν	σφῶν αὐτῶν ἐαυτῶν αὐτῶν
Δ. ἡμῖν αὐτοῖς-ταῖς	ὕμῖν αὐτοῖς-ταῖς	σφίσιν αὐτοῖς-ταῖς-τοῖς ἐαυτοῖς-ταῖς-τοῖς αὐτοῖς-ταῖς-τοῖς
Α. ἡμᾶς αὐτοὺς-τάς.	ὕμᾶς αὐτοὺς-τάς.	σφᾶς αὐτοὺς-τάς ἐαυτοὺς-τάς-τὰ αὐτοὺς-τάς-τὰ.

γ'. Αἱ ἀλληλοπαθεῖς ἔχουσι τρία γένη, καὶ κλίνονται ὁμαλῶς εἰς
τὰς πλαγίας πτώσεις τοῦ δυϊκοῦ καὶ πληθυντικοῦ.

Δυϊκός.

ἀρσ.	θηλ.	οὐδ.
Α. ἀλλήλω	ἀλλήλα	ἀλλήλω
Γ. Δ. ἀλλήλοιν	ἀλλήλαιν	ἀλλήλοιν.

(ΓΡΑΜΜ. ΒΕΡΝΑΡΔΑΚΗ) ΕΝΤΡΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ ΒΕΡΟΙΑΣ

Πληθυντικός.

Γ.	ἀλλήλων	ἀλλήλων	ἀλλήλων
Δ.	ἀλλήλοις	ἀλλήλαις	ἀλλήλοις
Α.	ἀλλήλους	ἀλλήλας	ἀλλήλα.

2. Ἀντωνυμιαὶ ἐπιθετικάι.

§. 480. α.) Ἐκ τῶν πρωτοτύπων παράγονται καὶ αἱ κτητικάι, ἔχουσαι τρία γένη καὶ κλινόμεναι ὁμαλῶς ὡς ἐπίθετα τριγενῇ καὶ τρικατάληκτα. Ἐκαστον πρόσωπον ἔχει δύο, διαφόρους ὡς ἐκ τοῦ ἐνικοῦ ἢ πληθυντικοῦ ἀριθμοῦ τῶν κτητόρων, κτητικὰς ἀντωνυμίας, ὁ ἐμὸς καὶ ὁ ἡμέτερος, ὁ σὸς καὶ ὁ ὑμέτερος, ὁ [ὄς καὶ ὁ] σφετέρως ἡ ἐμὴ καὶ ἡ ἡμετέρα, ἡ σὴ καὶ ἡ ὑμέτερα, [ἡ ἢ καὶ] ἡ σφετέρα· τὸ ἐμὸν καὶ τὸ ἡμέτερον, τὸ σὸν καὶ τὸ ὑμέτερον, [τὸ ὄν καὶ] τὸ σφετέρον.

ΣΗΜ. Ἡ τριτοπρόσωπος κτητικὴ· ὅς εἶνε ἄχρηστος παρὰ τοῖς πεζοῖς, καθὼς καὶ αἱ τοῦ δυϊκοῦ α καὶ β'. προσώπου· νωίτερος καὶ σφωίτερος.

β.) Αἱ δεικτικάι ἀντωνυμιαὶ εἶνε τρεῖς· 1) ὅδε ἤδε τόδε· 2) οὗτος αὕτη τοῦτο· 3) ἐκεῖνος ἐκεῖνη ἐκεῖνο.

ΣΗΜ. Ἡ ἐκείνος κλίνεται ὁμαλῶς καὶ ἀνάρθρως· ἐκείνος, ἐκείνη, ἐκεῖνο· Ἡ ὅδε εἶνε σύνθετος ἐκ τοῦ ἄρθρου καὶ τοῦ μορίου· ὅς καὶ κλίνεται ὅπως τὸ ἄρθρον· ὅδε, ἡδε, τόδε, κτλ. Ἡ δὲ οὗτος κλίνεται ἀνωμάλως.

ἐνικός.

δυϊκός.

πληθυντικός

ἀρσ.	θηλ.	οὐδ.	ἀρ. καὶ οὐδ.	θηλ.	ἀρσ.	θηλ.	οὐδ.
Ο. οὗτος	αὕτη	τοῦτο	τούτω	[ταῦτα]	οὗτοι	αὗται	ταῦτα
Γ. τούτου	ταύτης	τούτου	τούτοις	ταύταις	τούτων	ταύτων	τούτων
Δ. τούτω	ταύτῃ	τούτῳ	τούτοις	ταύταις	τούτοις	ταύταις	τούτοις
Α. τοῦτον	ταύτην	τούτῳ	τούτω	[ταῦτα]	τούτους	ταύτας	ταῦτα.
Ο. ὅδε	ἡδε	τόδε	τώδε	τάδε	οἷδε	αἷδε	τάδε
Γ. τοῦδε	τῆςδε	τοῦδε	τοῖνδε	ταῖνδε	τῶνδε	τῶνδε	τῶνδε
Δ. τῶδε	τῇδε	τῶδε	τοῖνδε	ταῖνδε	τοῖσδε	ταῖσδε	τοῖσδε
Α. τόνδε	τήνδε	τόδε.	τώδε	τάδε.	τούσδε	τάσδε	τάδε.

ΣΗΜ. α. Ἡ κατάληξις τοῦ οὐδετέρου τῶν δεικτικῶν ἀντωνυμιῶν, τῆς ὀριστικῆς καὶ τῆς ἀναφορικῆς δὲν ἔχει τελικόν ν· τοῦτο, ἐκεῖνο, αὐτό, ὅ.

ΣΗΜ. β. Εἰς τὴν κατάληξιν τῶν δεικτικῶν ἀντωνυμιῶν, πρὸς ἐπίτασιν τῆς δεικτικῆς αὐτῶν σημασίας, προσαρτᾶται ὁ προσχηματισμὸς ι, καὶ τότε τὰ μὲν βραχέα φωνήεντα ἐκθλίβονται, οξύνεται δὲ ἡ λήγουσα, οἷον· οὗτοσί, τοιτοσί, αὐτοσί, ἐκείνοσι, οἷδε, οὗτοί, τοιτοί, αὐτοί, κτλ. Περὶ τοῦ ἐπεκταστικοῦ ν ἴδε §. 64, γ'.

γ.) Ὅριστικὴ εἶνε ἡ τριγενὴς καὶ τρικατάληκτος ἀντωνυμία αὐτός αὕτὴ ἀπὸς, ἥτις κλίνεται ὁμαλῶς.

ΣΗΜ. Μετὰ τοῦ ἄρθρου ἡ ὀριστικὴ ἀντωνυμία σημαίνει· ὁ ἴδιος, ὅς ἐμ-

φιλοχωρεῖ καὶ κράσις: ταύτου ταύτῃ ταύτῃ ταύτά. Μετὰ τοῦ ἄρθου τὸ οὐδέτερον προσλαμβάνει ἐν τέλει ἐνίοτε καὶ τὸ ν: ταύτόν.

δ'. Ἀόριστος εἶνε ἡ τριγενὴς καὶ δικατάληκτος ἐγκλιτικὴ (§. 43, β'). ἀντωνυμία τις τί.

ε'. Ἐρωτηματικὴ δὲ ἡ τριγενὴς καὶ δικατάληκτος τις, τί, αἰίποτε ὀξυτονουμένη μὲν ἐν τῇ ὀνομαστικῇ, παροξύτονος δὲ ἐν ταῖς πλάγιαις. Ἡ ἀόριστος καὶ ἐρωτηματικὴ ἀντωνυμία κλίνονται ὡς ἑξῆς.

Ἀόριστος.

ἀρ. καὶ θηλ.	οὐδ.
Ο. τίς	τί
Γ. τινός	
Δ. τινὶ	
Α. τινά	τί.

Ο. Α. τινὲ	
Γ. Δ. τινού.	

Ἐρωτηματικὴ.

ἀρ. καὶ θηλ.	οὐδ.
τίς	τί
τίνος	
τίνι	
τίνα	τί.

Δουϊκός.

τίνε	
τίνουιν.	

Πληθυντικός.

Ο. τινές	τινά
Γ. τινῶν	
Δ. τισίν	
Α. τινάς	τινά.

τίνες	τίνα
τίνων	
τίσιν	
τίνας	τίνα.

ΣΗΜ. Ἀντὶ τῆς Γ. καὶ Δ. : τινός καὶ τινὶ εὐρηνται συνήθως καὶ τὰ ἐγκλιτικά: τοῦ καὶ τῇ διὰ τὰ τρία γένη· ἀντὶ δὲ τῆς Γ. καὶ Δ. : τίνος καὶ τίνι εὐρηνται ὁμοίως διὰ τὰ τρία γένη τὰ πάντοτε ὀρθοτονούμενα: τοῦ καὶ τῇ. Ἀντὶ δὲ τῆς πληθ. Ο καὶ Α. τοῦ οὐδέτερου: τινά εὐρηνται συνήθως καὶ τό: ἅττα, αἰίποτε ὀρθοτονούμενον.

ς'. Ἀναφορικὴ εἶνε ἡ τριγενὴς καὶ τρικατάληκτος ὅς ἢ ὅ, κλινομένη ὁμαλῶς. Ἐὰν δὲ ἡ ἀναφορικὴ συναφθῇ μετὰ τῆς ἀορίστου τις, κλίνονται ἀμφότεραι, καὶ ἡ μὲν ἀναφορικὴ ὀρθοτονεῖται, πτώσεις δὲ τινες σχηματίζονται κατὰ τὰς σημειουμένας παραλλαγάς.

Ἐρωτηματικὴ.

ἀρ.	θηλ.	οὐδ.
Ο. ὅστις	ἥτις	ὅ, τι
Γ. οὗτινος καὶ ὅτου	ἥστινος	οὗτινος καὶ ὅτου
Δ. ὅττινι καὶ ὅτῳ	ἥττινι	ὅττινι καὶ ὅτῳ
Α. ὅντινα	ἥντινα	ὅ, τι

Δουϊκός.

Ο. Α. ὥτινε	ἄτινε	ὥτινε
Γ. Δ. οἷντινοιν	αἷντινοιν	οἷντινοιν

Πληθυντικός.

Ο. οἵτινες	αἵτινες	ἅτινα καὶ ἅττα
Γ. ὄντινων καὶ ὄτων	ὄντινων καὶ ὄτων	ὄντινων καὶ ὄτων
Δ. οἷστίσιν καὶ ὄτοισιν	αἷστίσιν	οἷστίσιν καὶ ὄτοισιν
Α. οὕστινας	ἄστινας	ἅτινα καὶ ἅττα.

ΣΗΜ. Περὶ τοῦ τονισμοῦ τῆς ἀναφορικῆς ὅστις ἦτις ὅ, τι ἴδε §. 44, ἐ, σημ. α.

ζ.) Ἀνταποδοτικαὶ εἶνε αἱ τίς, πότερος, ποῖος, πόσος καὶ πληλίκος, ὁμοῦ μὲ τὰς ἀνταποδιδόμενας εἰς αὐτὰς δεικτικὰς, ἀναφορικὰς καὶ ἀορίστους ἀντωνυμίας. Τίθεται δὲ ἡ μὲν τίς ἐπὶ οὐσίας, ἡ δὲ πότερος ἐπὶ διπλῶν οὐσιαστικῶν, ἡ ποῖος ἐπὶ ποιότητος καὶ ἡ πληλίκος ἐπὶ μεγέθους καὶ ἡλικίας.

ἐρωτηματικά.	ἀόριστοι.	δεικτικά.	ἀναφορικά.
τίς;	τίς	ὁ	ὁς
πότερας;	πότερος		
ποῖος;	ποῖός [τοῖος]	τοιόσδε τοιοῦτος	οἷος ὁποῖος
πόσος;	ποσός [τόσος]	τοσόσδε τοσοῦτος	ὅσος ὁπόσος
	[πληλίκος]	τηλικόσδε	ἡλίκος ὁπηλίκος;
	[τηλίκος]	τηλικούτος	λίκος.

ΣΗΜ. Ἡ τοιόσδε τοσόσδε καὶ τηλικόσδε κλίνεται ὁμαλῶς ἀμεταβλήτου μένοντος τοῦ προσχηματισμοῦ ὃ ἐ: τοιόσδε τοιάδε τοιόνδε κτλ., ἡ δὲ τοιοῦτος τοσοῦτος καὶ τηλικούτος κατὰ τό: οὗτος τοιοῦτος τοιαύτη τοιοῦτο(ν), τοσοῦτος τοσαύτη τοσοῦτο(ν), τηλικούτος τηλικαύτη τηλικούτο(ν).

η.) Ἀριθμητικαὶ ἀντωνυμιαί εἶνε ἡ πᾶς, ἕτερος, ἄλλος (ἄλλη ἄλλο), ἕκαστος, ἑκάτερος, οὐδεὶς, οὐδέτερος, αἵτινες κλίνονται ὁμαλῶς.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΔΕΥΤΕΡΟΝ.—ΚΑΙΣΙΣ ΡΗΜΑΤΩΝ.

§. 181. Τὸ ῥῆμα δὲν σημαίνει ἀπλῶς τὴν ιδιότητα τοῦ οὐσιαστικοῦ, ὅπως τὸ ἐπίθετον, ἀλλὰ καὶ ὅτι τὸ οὐσιαστικὸν εἶχεν, ἔχει ἢ θὰ ἔχῃ τὴν ιδιότητα ταύτην, ἥτις διὰ τοῦ ῥήματος νοεῖται ἢ ὡς ἐνέργεια ἢ ὡς πάθος ἢ ὡς ἀπλὴ τις κατάστασις, π. χ. ἵππος ταχύς ῥόδον θαλερόν.—Ὁ ἵππος ἔτρεχεν, ἔδραμε, τρέχει, δραμεῖται ὁ ἵππος ἐλαύνεται τὸ ῥόδον ἔθαλλε, θάλλει κτλ.

§. 182. Τὰ παρεπόμενα τοῦ ῥήματος εἶνε πέντε, ἡ διάθεσις, ὁ χρόνος, ἡ ἔγκλισις, ὁ ἀριθμὸς καὶ τὸ πρόσωπον.

α.) Διάθεσις. Αἱ κύριαι διαθέσεις τοῦ ῥήματος εἶνε τρεῖς, ἐνεργητική, παθητική καὶ μέση. Κατ' αὐτὰς δὲ καὶ τὰ ῥήματα ἐνομάζονται

1) Ἑνεργητικά, σημαίνοντα, ὅτι τὸ οὐσιαστικὸν ἐνεργεῖ τι, ὡς ἐνδύ (ἡ μήτηρ ἐνδύει τὸ τέκνον)·

Δημοσίον Κεντρικὴ Βιβλιοθήκη Βεροῦνης

2) Παθητικά, σημαίνοντα, ὅτι τὸ οὐσιαστικὸν πάσχει τι ὑπὸ τινος ἑτέρου, οἷον *τρέφομαι* (τὸ τέκνον τρέφεται ὑπὸ τῆς μητρός).

3) Μέσα, σημαίνοντα, ὅτι ἐν καὶ τὸ αὐτὸ οὐσιαστικὸν καὶ ἐνεργεῖ καὶ πάσχει, οἷον *ἐνδύομαι* (ἡ μήτηρ ἐνδύεται, τουτέστιν: ἡ μήτηρ ἐνδύεται μόνη της).—Πρὸς ἑκφρασιν τῶν τριῶν τούτων διαθέσεων ὑπάρχουσι δύο διάφοροι φωναί, ἧτοι δύο διάφοροι γραμματικοὶ τύποι, εἰς διὰ τὰ ἐνεργητικά, καὶ εἰς ἕτερος διὰ τὰ παθητικά. Τὰ μέσα κλινόμενα εἰς ἅπαντας τοὺς χρόνους, ἐκτὸς τοῦ μέλλοντος καὶ ἀορίστου, ὅπως καὶ τὰ παθητικά, συγχωνεύονται εἰς μίαν καὶ μόνην φωνήν, τὴν παθητικήν.

ΣΗΜ. α'. Ἀποθετικά ὀνομάζονται τὰ μέσα ἐκεῖνα, ὧν δὲν ὑπάρχει ἀντίστοιχον ἐνεργητικόν: οἷον· ἀγωνίζομαι, δέχομαι, ὑπισχνοῦμαι κτλ.

β'. Χρόνος. Οἱ χρόνοι τοῦ ῥήματος εἶνε ἕξ, ἐνεστώς *λύω*, παρατατικὸς *ἔλυον*, μέλλων *λύσω*, ἀόριστος *ἔλυσα*, παρακείμενος *ἔλελυκα*, καὶ ὑπερσυντελικὸς *ἔλελυκαίην*. Διαιροῦνται δὲ οἱ χρόνοι εἰς

1) Τρεῖς παράγοντας, τὸν ἐνεστώτα, τὸν μέλλοντα, καὶ τὸν παρακείμενον, καὶ εἰς

2) Τρεῖς παραγομένους, τὸν παρατατικόν, τὸν ἀόριστον, καὶ τὸν ὑπερσυντελικόν.

ΣΗΜ. α'. Ὡς ἐκ τῶν δύο διαφορῶν φωνῶν οἱ ἕξ οὔτοι χρόνοι διακρίνονται εἰς ἐνεργητικούς καὶ παθητικούς· δύο δὲ, ὁ μέλλων καὶ ὁ ἀόριστος, διακρίνονται καὶ εἰς μέσους.

ΣΗΜ. β'. Μόνον ὁ ἐνεστώς καὶ ὁ παρατατικὸς τῶν δύο φωνῶν εἶνε ἀπλοῦς, οἱ δ' ἐπίλοιποι χρόνοι εἶνε διπλοί, πρῶτοι καὶ δεῦτεροι, ἐν μὲν τῇ ἐνεργητικῇ φωνῇ ὁ μέλλων, ἀόριστος, παρακείμενος καὶ ὑπερσυντελικός, ἐν δὲ τῇ παθητικῇ ὁ παθητικὸς καὶ μέσος μέλλων καὶ ἀόριστος.

ΣΗΜ. γ'. Ἐν τῇ παθητικῇ φωνῇ ὑπάρχει καὶ πέμπτος μέλλων ὁ λεγόμενος μετ' ὀλίγον μέλλων. Διάφορον δὲ τύπον, ἀλλ' ὅχι καὶ διάφορον ἔννοian ἔχει ὁ ἀπτικός καὶ ὁ δωρικός μέλλων.

ΣΗΜ. δ'. Οἱ δεῦτεροι χρόνοι εἶνε ἀρχαιότεροι καὶ διαφέρουσιν ὡς ἐπὶ τὸ πολὺ ἀπὸ τῶν πρῶτων μόνον κατὰ τύπον ὅχι καὶ κατ' ἔννοιαν. Ἐνίοτε δὲ διαφέρουσι κατὰ τὴν διάθεσιν.

γ'. Ἐγκλίσεις. Αἱ ἐγκλίσεις εἶνε πέντε, ἡ ὀριστική *λύω*, ἡ ὑποτακτική *λύωμι*, ἡ εὐκτική *λύοιμι*, ἡ προστακτική *λύε*, καὶ ἡ ἀπαρέμφατος *λύειν*.

ΣΗΜ. α'. Πρὸς διάκρισιν τῆς ἀπαρεμφάτου αἱ λοιπαὶ τέσσαρες ἐγκλίσεις ὀνομάζονται παρεμφατικά.

ΣΗΜ. β'. Εἰς τὰς ἐγκλίσεις ἀκριβῶς δὲν συγκαταλέγεται καὶ ἡ μετοχή: ὁ λύων ἡ λύουσα τὸ λύον, εἰ καὶ ἔχει τὰ πλεῖστα τῶν παρεπομένων τοῦ ῥήματος, καὶ συνδέεται κατὰ πολλοὺς τρόπους πρὸς αὐτό, ἀλλ' εἶνε ἴδιον μέρος λόγου. Πρβλ. §. 92, σημ. α'.

δ'. Ἀριθμός. Οἱ ἀριθμοὶ εἶνε τρεῖς, ἐνικός, *λύω λύεις λύει*, δυτικός, *λύομεν λύετε*, ἀόριστος, *λύετε*, πληθυντικός, *λύομεν λύετε λύουσιν*.

έ. *Πρόσωπα*. Τὰ πρόσωπα εἶνε τρία, πρῶτον *λύω*, δεύτερον *λύεις*, τρίτον *λύει*.

§. 183. Ὅπως τὰ ὀνόματα καὶ λοιπὰ πτωτικὰ κλίνονται κατὰ τὸν τύπον τριῶν διαφόρων κλίσεων, οὕτω καὶ τὰ ῥήματα κλίνονται ἢ σχηματίζονται κατὰ τὸν τύπον κλίσεων τινων, αἵτινες ὀνομάζονται *συζυγίαι*. Διαιροῦνται δ' αἱ συζυγίαι αὗται εἰς δύο μεγάλας τάξεις.

Α'.) τὴν τῶν εἰς -Ω ῥημάτων, ἥτοι τῶν καταληγόντων εἰς -Ω ἐν τῷ ἐνικῷ ἁ. προσώπῳ τοῦ ἐνεργητικοῦ ἐνεστώτος τῆς ὀριστικῆς, καὶ Β'.) τὴν τῶν εἰς -ΜΙ.

ΣΗΜ. Ἐν τοῖς ἐπομένοις θέλει γένη λόγος περὶ τῆς πρώτης τάξεως τῶν εἰς -Ω ῥημάτων. Οἱ πλεῖστοι ὅμως τῶν περὶ αὐτῶν κανόνων ἐφαρμόζονται καὶ εἰς τὰ εἰς -ΜΙ, περὶ ὧν θέλει γένη λόγος ἀκολουθῶς, καθ' ὅσον διαφέρουσιν.

§. 184. Ἡ πρώτη τάξις τῶν εἰς -Ω ῥημάτων ὑποδιαιρεῖται ὡς ἐκ τοῦ θεματικοῦ χαρακτῆρος (§. 186) εἰς δύο συστήματα

ἁ. Τὰ συμφωνόληκτα, ὑποδιαιρούμενα

1) εἰς τὰ ἀφωνόληκτα, ἥτοι τὰ ἔχοντα θεματικὸν χαρακτῆρα ᾗ-φωνον, καὶ

2) εἰς τὰ ὑγρόληκτα, ἥτοι τὰ ἔχοντα θεματικὸν χαρακτῆρα ἀμετάβολον.

β'. Τὰ κηθρά ἢ φωνηεντόληκτα ὑποδιαιρούμενα

1) εἰς τὰ ἔχοντα χαρακτῆρα ι, υ, ἢ δίφθογγον, καὶ

2) εἰς τὰ περισπώμενα, ἥτοι τὰ ἔχοντα χαρακτῆρα α, ε, ο.—Ἄπαντα δὲ τὰ εἰς -Ω ῥήματα, ἐκτὸς τῶν περισπωμένων, καλαῦνται κοινῶς βαρύτονα (§. 34).

§. 185. Διὰ νὰ κλίνωμεν ῥῆμα τι εἰς ὅλα τοῦ τὰ παρεπόμενα, πρέπει νὰ ἐξακριβώσωμεν τρία τινά:

ἁ. Τὴν ῥίζαν τοῦ ῥήματος, ἥτις ὑπόκειται ὡς βάσις θεμελιώδης εἰς ὅλας τὰς φωνάς, τοὺς χρόνους, τὰς ἐγκλίσεις καὶ τὰ πρόσωπα.

β'. Τὰς προσθήκας ἢ μεταβολάς, ὅσαι κατὰ τὴν κλίσιν τοῦ ῥήματος συμβαίνουσιν ἐν ἀρχῇ τῆς ῥίζης, καὶ

γ'. Τὰς προσθήκας ἢ μεταβολάς, ὅσαι κατὰ τὴν κλίσιν συμβαίνουσιν ἐν τέλει τῆς ῥίζης. Περὶ ἐνὸς ἐκάστου τῶν τριῶν τούτων κεφαλαίων λέγομεν ἐνταῦθα κατὰ σειρὰν τὰ κυριώτατα.

Α'. ΡΙΖΑ ΤΟΥ ΡΗΜΑΤΟΣ.—ΘΕΜΑ.

§. 186. Θέμα ὀνομάζεται ἡ ἀχραιφνὴς ῥίζα τοῦ ῥήματος, ἥτις ὑπόκειται ὡς βάσις θεμελιώδης ἐν τῇ κλίσει αὐτοῦ καθ' ὅλας τὰς φων-

νάς, ἐγκλίσεις, χρόνους καὶ πρόσωπα. Τοῦ ῥήματος *λύω* π. χ. θέμα εἶναι τὸ *λυ-*, οἷον *λύω*, *λύ-ομαι*, *λέ-λυ-κα*, *λυ-θήναι* ἔ-*λυ-σα*, ἔ-*λυ-όμην*, κτλ.

§. 187. Πολλάκις τὸ θέμα συνταυτίζεται μὲ τὴν ρίζαν (§. 90) τοῦ ἐνεστώτος, ὅθεν καὶ ἀνευρίσκομεν εὐκόλως αὐτό, ἀφαιροῦντες ἀπὸ τοῦ *ἀ*. ἐνικοῦ προσώπου τοῦ ἐνεργητικοῦ ἐνεστώτος τὴν κατάληξιν *-ω*, οἷον *λύω* *λυ-*, *πλέω*, *πλέκ-*, *γράφω*, *γραφ-*, *παιδεύω* *παιδευ-*, *τιμᾶω* *τιμα-*, κτλ.

§. 188. Πολλάκις ὅμως ἡ ρίζα τοῦ ἐνεστώτος διαφέρει ἀπὸ τοῦ θέματος, ἥτοι τῆς ἀκραιφνοῦς ρίζης τοῦ ῥήματος, καὶ τότε ἡ ἀνεύρεσις αὐτοῦ ἔχει πολλὰς καὶ διαφόρους δυσκολίας. Διευκολύνεται δὲ μεγάλως ἡ ἀνεύρεσις τοῦ θέματος ἐκ τῆς μελέτης τῶν ἐξῆς μάλιστα κανόνων:

α. Τοῦ θέματος ὁ χαρακτήρ εἶνε συνήθως ἀπλοῦς, ἥτοι ἐν σύμφωνον ἀπλοῦν, ἢ ἐν φωνῆν βραχύ, οἷον *πλέκ-*, *γραφ-*, *λυ-*, *τιμα-*, κτλ.

β'. Ἡ λήγουσα τοῦ συμφωνολήκτου θέματος περιέχει συνήθως ὄχι δίφθογγον, ἢ φωνῆν μακρόν, ἀλλὰ φωνῆν βραχύ, *λιπ-*, *φαν-*, *σπερ-*, *τριβ-*, *ἀμυρ-*, *λαθ* κτλ.

γ'. Ἡ θεματικὴ ρίζα τοῦ ῥήματος ἀνεύρισκεται ἀκραιφνῆς ἢ ἐν τοῖς δευτέροις χρόνοις, ἢ ἐν συγγενέσιν ὀνόμασιν καὶ μάλιστα οὐσιαστικοῖς, οἷον *λείπω*: θέμα *λιπ-*, (τὸ *λιπ-ος*, β'. ἄορ. ἔ-*λιπ-ον*)· *φεύγω*: θέμα *φυγ-*, (ἡ *φυ-γῆ*, β'. ἄορ. ἔ-*φυγον*)· *λανθάνω*: θέμα *λαθ-*, (β'. ἄορ. ἔ-*λαθ-ον*)· *φαίρω*: θέμα *φαν-*, (παθ. β'. ἄοριστος ἔ-*φάν-ηρ*).

§. 189. Ὡς ἐκ τῶν ἀνωτέρω τὰ ῥήματα διαιροῦνται εἰς δύο μεγάλας τάξεις. Βίς τὴν πρώτην ἀνάγονται τὰ ῥήματα, ὧσων ἡ ρίζα τοῦ ἐνεστώτος εἶνε ἡ αὐτὴ καὶ τὸ θέμα· εἰς δὲ τὴν δευτέραν ἀνάγονται τὰ ῥήματα, ὧσων ἡ ρίζα τοῦ ἐνεστώτος διαφέρει ἀπὸ τοῦ θέματος, ὡς ἐπαυξηθεῖσα δι' ἐκτάσεων καὶ προσθηκῶν. Τῶν τῆς πρώτης τάξεως ῥημάτων ὁ ἐνεστώς ὀνομάζεται θεματικός, τῶν δὲ τῆς δευτέρας ἐπηυξημένος.

Α'. Θεματικός εἶνε ὁ ἐνεστώς,

α. Ὅταν ὁ χαρακτήρ (§. 90) αὐτοῦ εἶνε φωνῆν ἀπλοῦν ἢ δίφθογγος, οἷον *λύω*, *μηνί-ω*, *ρικά-ω*, *ποιέ-ω*, *δηλό-ω*, *παιδεύ-ω*, *ἀκού-ω*.

β'. Ὅταν ὁ χαρακτήρ εἶνε δύο σύμφωνα, ὧν τὸ πρῶτον εἶνε ἀμετάβολον καὶ τὸ δεύτερον ἄφωνον, οἷον *ἄρχ-ω*, *ἔλκ-ω*, *εἴργ-ω*, *ἔρπ-ω*, *πέμπ-ω*, *λάμπ-ω*.

Β'. Ἐπηυξημένος εἶνε ὁ ἐνεστώς

α. Τῶν μὲν ἀφωνολήκτων ἢ ἐχόντων χαρακτῆρα διπλοῦν

1) "Όταν ἔχῃσι χαρακτῆρα ἐν ἁπλοῦν ἄφωνον καὶ πρὸ αὐτοῦ δι-
φθογγον *ευ* ἢ *ει* ἢ φωνῆεν μακρόν, *η*, *ι*, *υ*. Τὸ θέμα τότε ἔχει πρὸ
τοῦ χαρακτῆρος φωνῆεν βραχὺ *υ*, *ι*, *α*, *ι*, *υ*, οἷον φεύγ-ω, θέμα φυγ-,
πείθ-ω, θέμα πιθ-, τήκ-ω, θέμα τακ-, τρέβ-ω, θέμα τριβ-, φρύγ-ω,
θέμα φρυγ-.

2) "Όταν ἔχῃσι χαρακτῆρα πτ. Τὸ θέμα τότε ἔχει χαρακτῆρα ἐν
ἁπλοῦν χειλεόφωνον *β*, *π*, *φ*, οἷον βλάπτ-ω, θέμα βλαβ-, τύπτ-ω,
θέμα τυπ-, ράπτω, θέμα ραφ-.

3) "Όταν ἔχῃσι χαρακτῆρα σσ=ττ. Τὸ θέμα τότε ἔχει χαρακτῆ-
ρα ἐν ἁπλοῦν οὐρανισκόφωνον *γ*, *κ*, *χ*, οἷον τάσσ-ω, θέμα ταγ-, φρύσ-
σ-ω, θέμα φρικ-, πτύσσω, θέμα πτυχ-.

ΣΗΜ. Ἐξαιροῦνται ὀλίγα τινὰ εἰς -σσω, ὧν ὁ θεματικός χαρακτήρ δὲν
εἶνε οὐρανισκόφωνον ἀλλ' ὀδαντόφωνον· τοιαῦτα εἶνε τὰ: πάσσω, πλάσσω,
βράσσω, ἐρέσσω, ἱμάσσω, ἀρμόσσω κτλ.

4) "Όταν ἔχῃσι χαρακτῆρα ζ. Τὸ θέμα τότε ἔχει χαρακτῆρα συ-
νήθως μὲν *δ*, ἐνίοτε δὲ καὶ *γ*, οἷον φράζ-ω, θέμα φραδ-, μαστίζ-ω
θέμα μαστιγ-, κτλ.

ΣΗΜ. Ἐξαιροῦνται τινὰ, ἔχοντα καὶ *δ* καὶ *γ* θεματικόν· χαρακτῆρα· τοιαῦ-
τα δὲ μάλιστα εἶνε τὰ: παίζω, ἀρπάζω, βαστάζω, νυστάζω, κτλ.

β'.) Τῶν δὲ ὑγρολήκτων ὁ ἐνεστώς εἶνε ὡς ἐπὶ τὸ πλείστον ἐπηυ-
ξημένος, καὶ ἰδίως,

1) "Όταν ὁ χαρακτήρ εἶνε διπλοῦν *λλ*. Τὸ θέμα τότε ἔχει χαρα-
κτῆρα ἐν ἁπλοῦν *λ*, οἷον θάλλω, θέμα θαλ-, ἀγγέλλω, θέμα ἀγγελ-,
τίλλω, θέμα τιλ-, κτλ.

2) "Όταν ὁ χαρακτήρ εἶνε *ρ* ἢ *ρ*, μετὰ προηγουμένης διφθογγου
αι, *ει*, ἢ μακροῦ *ι*, *υ*. Τὸ θέμα τότε ἔχει χαρακτῆρα *ρ*, *ρ*, ἀλλὰ μετὰ
προηγουμένου *α*, *ε*, *ι*, *υ* βραχέων, οἷον φαίρ-ω, θέμα φαρ-, αἶρ-ω θ.
ἄρ-, κτείν-ω θ. κτεν-, σπεῖρ-ω θ. σπερ-, κρίρ-ω θ. κριν-, ἀμύν-ω
θ. ἀμυν-, σύρ-ω θ. συρ-.

Β'. ΜΕΤΑΒΟΛΗ ΤΟΥ ΡΗΜΑΤΟΣ ΕΝ ΑΡΧῇ.

Συλλαβικὴ καὶ χρονικὴ αὐξησις τῶν ρημάτων.

§. 190. Οἱ παραγόμενοι χρόνοι (§ 182. β', 2) τῶν ρημάτων, ὧ-
σων τὸ ἀρκτικὸν γράμμα εἶνε σύμφωνον, προσλαμβάνουσιν ἐν ἀρχῇ
ε, τὸ ὅποιον ὀνομάζεται αὐξησις συλλαβικὴ, οἷον *λέω* *ἐ-λυορ* *ἐ-λυό-*
μην *ἐ-λυσα* *ἐ-λύθηρ* *ἐ-λελύκειρ*.

ΣΗΜ. Ἐάν τὸ ἀρκτικὸν σύμφωνον τοῦ ρήματος εἶνε *ρ*, διπλασιάζεται ἐν
τῇ αὐξήσει, οἷον· *ρέω*, *ῥρέον* *ῥῥέουσα*, κτλ.

§. 191. Εάν τὸ ἀρκτικὸν γράμμα τοῦ ῥήματος εἶνε φωνήεν βραχύ, οἱ παραγόμενοι χρόνοι καὶ ὁ παρακείμενος ἐκτείνουσιν αὐτό. Καὶ τὸ μὲν α καὶ ε ἐκτείνονται εἰς η, τὸ δὲ ο εἰς ω, τὸ ι καὶ υ βραχέα εἰς ι καὶ υ μακρά, τὸ αι εἰς η, τὸ αυ εἰς ηυ, καὶ τὸ οι εἰς ω. Ἡ δὲ τροπὴ αὕτη ὀνομάζεται αὐξήσις χρονικὴ, οἷον ἀνῶν ἤνυσον ἤνυσσα ἤνυσκα ἤνυσκεν, ἐλπίζω ἤλπισον κτλ. ὠρειδίζω ὠρειδίζον, ἰκετεῖω ἰκέτευσον, ὑβρίζω ὑβρίζον, αἰσθάνομαι ἡσθάνομην, οἰκτεῖρω ὠκτείσον, κτλ.

ΣΗΜ. α. Τὰ ῥήματα: βούλομαι δύναμαι καὶ μέλλω λαμβάνουσιν ἐκτός τῆς συλλαβικῆς: ἐδυνάμην, ἐδουλόμην, ἐμέλλον, ἐνίστε καὶ τὴν χρονικὴν αὐξήσιν ηι ἡδυνάμην, ἡδουλήθην, ἡμέλλον.

§. 192. Τὰ ῥήματα εἰώ, ἐβίζω, ἐλίσσω, ἔλκω, ἐλκώ, ἐπομαι, ἐργάζομαι, ἔρω, ἐρπύζω καὶ ἐστιάω ἐκτείνουσιν τὸ ἀρκτικὸν ε ὅχι εἰς η ἀλλὰ εἰς ει, εἴωσιν-εἴωσιν, ἐλίσσωσιν, ἐέλκωσιν, εἴθωσιν, κτλ. Εἰ ἀντὶ τοῦ η λαμβάνει καὶ ὁ παρατατικὸς τοῦ ἔχω (εἶχον) καὶ οἱ β'. ἄοριστοι εἴμην καὶ εἶλον.

ΣΗΜ. α. Τὸ ει τῶν ῥημάτων τούτων προήλθεν ἐκ τῆς μετὰ τὴν ἀποβολὴν τοῦ δίγαμμα ἢ σ (§. 38, §. 37) συναϊρέσεως: τῆς συλλαβικῆς αὐξήσεως: ε καὶ τοῦ ἀρκτικοῦ ει: Ἐργάζομαι ἐ-Ἐργάζομην ἐ-εργάζομην εἰργάζομην, σέχω ἐ-σεχον ἐ-εχον εἶχον.

ΣΗΜ. β. Τὸ ευ καὶ ει μένει συνήθως ἀναυξήτον, οἷον: εὐρίσκω εὐρηκα εὔρον, πολλάκις ὅμως τὸ ευ τρέπεται εἰς ηυ καὶ τὸ ει εἰς η μόνον ἐν τῇ εἰκάζω, οἷον: εὐχομαι ηυχόμην, εἰκάζω ἥκασα.

ΣΗΜ. γ. Τὰ: α, αυ καὶ οι πρὸ φωνήεντος μένουσιν ἀναυξήτα, καθὼς καὶ τὰ: η, ω, ι, υ μακρά, καὶ ου, οἷον: ἀηδίζομαι ἀηδίζομην, αὐαίνω αὐαῖνον, οἰακίζω οἰακίζον, ἡττώμαι ἡττώμην, ὑπνώω ὑπνώσα, ὠφέλω ὠφέλουν, οὐτάζω οὐτάζον

ΣΗΜ. δ. Διὰ τῆς χρονικῆς αὐξήσεως ἡ ἀρχὴ τοῦ ἑορτάζω εο- τρέπεται ὅχι εἰς ηο, ἀλλ' ἐπὶ τὸ ἰωνικώτερον εἰς εω: ἐώρταζον κτλ.

ΣΗΜ. ε. Ῥήματά τινα ἀρχόμενα ἀπὸ φωνήεντος λαμβάνουσιν ὅχι χρονικὴν, ἀλλὰ συλλαβικὴν αὐξήσιν: ὠθῶ ἐώθουν ἔωσα ἔωσμαι, ὠνοῦμαι ἐωνούμην, οὐρῶ εούρηκα, ἀγνυμι ἔαξα ἐάγην ἔαγα, ἀλίσκομαι ἐάλωκα, εἴλω ἐοικα. Ἔνια δὲ ἀμφοτέρως, οἷον: ἀνοίγω ἀνέωγον ἀνέωξα, ὠρῶ ἐώρων ἐώρακα. Ταῦτα δὲ προέρχεται ἐκ τοῦ ὅτι τὸ ἀρκτικὸν γράμμα τῶν ῥημάτων τούτων ἦτο β', ἐξαφανισθὲν ἐν τῇ φορᾷ τοῦ χρόνου.

ΣΗΜ. ς. Ὑπερσυντελικοὶ τινες εὐρηνται παρὰ τοῖς Ἀττικοῖς ἀνευ αὐξήσεως συλλαβικῆς: οἷον: γεγένητο, τετελεσθήκεις, πεπόνθειμεν, καταλείπειτο, προεχωρήκει, ἀποδεδράκει κτλ.

§. 193. Τὴν συλλαβικὴν καὶ χρονικὴν αὐξήσιν τηροῦσιν οἱ παραγόμενοι χρόνοι μόνον ἐν τῇ ὀριστικῇ, ἐν δὲ ταῖς λοιπαῖς ἐγκλίσεσιν ἀποβάλλουσιν αὐτήν, οἷον γράφω ἔγραφα γράβω γράβαιμι γράβον γράβαι ὁ γράβας· ἐλπίζω ἤλπισα ἔλπισον ἔλπίσαι κτλ. Ὁ δὲ παρακείμενος φυλάττει τὴν χρονικὴν αὐξήσιν εἰς ὅλας τὰς ἐγκλίσεις ἤλπιζω ἤλπίζοιμι ἤλπιξε ἤλπιξεναι ἤλπιξως.

Ἀναδιπλασιασμός τῶν ρημάτων.

§. 194. Ὅταν τὸ ἀρκτικὸν γράμμα τοῦ ἐνεστώτος εἶνε σύμφωνον ἀπλοῦν, ὅχι ρ, ἢ δύο σύμφωνα, ὧν τὸ μὲν πρῶτον ἄφωνον, τὸ δὲ δευτέρον ἀμετάβολον, τὸ ἀρκτικὸν σύμφωνον ἐπαναλαμβάνεται μετὰ τῆς συλλαβικῆς αὐξήσεως εἰ ἐν ἀρχῇ τοῦ παρακειμένου, καὶ ἡ ἐπανάληψις αὕτη ὀνομάζεται ἀναδιπλασιασμός, οἷον *λύω λέ-λυκά λέ-λυμαι, τῶπτεω τέ-τυγα, γράφω γέ-γραφα, κλέπτω κέ-κλοπα*.

ΣΗΜ. α'. Τὸν ἀναδιπλασιασμόν τοῦ παρακειμένου παραλαμβάνει ἀπλοῦν μὲν ὁ μετ' ὀλίγον μέλλων, μετὰ δευτέρας· δὲ συλλαβικῆς αὐξήσεως· ὁ ὑπερσυντελικός, οἷον· *λέ-λυκα λε-λύσομαι ἐ-λε-λύκειν ἐ-λε-λύμην*.

ΣΗΜ. β'. Ἐξαιροῦνται τοῦ ἀνωτέρω κανόνος τὰ ἀπὸ γν, γλ καὶ βλ ἀρχόμενα ῥήματα, τὰ ὅποια συνήθως δὲν ἀναδιπλασιάζονται, οἷον· *γνωρίζω ἐ-γνώρισμαι, κατα-γλώττιζω κατ-ε-γλώττισμαι, βλαστάνω ἐ-βλάστηκα*. Ἄλλ' εὐρύνται μετ' ἀναδιπλασιασμοῦ τὰ· *βέβλαμμαι, βεβλασθήμην, διαγεγλυμμένος*, κτλ.

§. 195. Ἐὰν τὸ ἀρκτικὸν γράμμα τοῦ ἐνεστώτος εἶνε δασύ, ἀναδιπλασιαζόμενον τρέπεται εἰς ὁμόφωνον ψιλὸν κατὰ τὸν κανόνα (§. 48. α'), οἷον *φο-ρέω πε-φόρευκα, χωρῶ κε-χώρηκα, θηλάζω τε-θήλακα*.

§. 196. Ἐὰν κατὰ τὸν ἀνωτέρω κανόνα εἶνε ἀδύνατος ὁ ἀναδιπλασιασμός, ὁ παρακείμενος καὶ ὁ ὑπερσυντελικὸς λαμβάνουσιν αὐξήσιν, ἢ συλλαβικὴν ἢ χρονικὴν καθὼς καὶ οἱ λοιποὶ παραγόμενοι· ἐὰν δὲ καὶ ἡ αὐξήσις δὲν εἶνε δυνατὴ, μένουσιν ἀνακύητοι, ὅπως καὶ οἱ λοιποὶ παραγόμενοι, οἷον *ράπτω ἐρράφα ἐρράφειν, ζηλῶ ἐζήλωκα ἐζηλώκειν, κτιζῶ ἐκτίσμαι ἐκτίσμην, ἐλπίζω ἤλπικα ἤλπι-κειν, ἀθλῶ ἤθληκα ἤθληκειν, ὀμιλῶ ὠμίληκα ὠμιλήκειν, αἰτῶ ἤτηκα ἤτῃκειν, ἤτῶμαι ἤττημαι, ὠφελῶ ὠφέληκα, κτλ.*

ΣΗΜ. Ἐξαιροῦνται τοῦ κανόνος οἱ παρακείμενοι· *μέ-μνημαι, πέ-πτωκα, πέ-πταμαι, κέ-κτημαι*.

§. 197. Τὰ ἐξῆς ῥήματα ἀντὶ ἀναδιπλασιασμοῦ προσλαμβάνουσιν ἐν ἀρχῇ τοῦ παρακειμένου καὶ ὑπερσυντελικοῦ *ει, λαμβάνω εἰ-ληφα εἰλήφειν εἰλημμαι εἰλήμην, λαγχάνω εἰληχα εἰλήχειν, λέγω (συναιροῖζω) εἰλοχα εἰλόχειν εἰλεγμαι εἰλέγμην, ῥε-(=φημι) εἶρηκα εἴρηται*· τοῦ δὲ μείρομαι ὁ παρακείμενος καὶ δασύνεται ἀνωμάλως *εἰμυρται*.

Ἀττικὸς ἀναδιπλασιασμός.

§. 198. Ῥήματά τινα δισύλλαβα ἢ τρισύλλαβα ἀρχόμενα ἀπὸ α, ε, ο, οὐ μόνον λαμβάνουσι χρονικὴν αὐξήσιν ἐν τῷ παρακειμένῳ, ἀλλὰ καὶ πρὸ αὐτῆς ἐπαναλαμβάνουσιν ἀμφοτέρω τὰ ἀρκτικὰ γράμματα τοῦ ἐνεστώτος, συστέλλοντα ἅμα καὶ τὴν παραλήγουσαν, ἐὰν

εἶνε μακρά, ὅον *ὄρνυμι* (ὄρο-) ὀμ-ώμοκα, *ὀλλυμι* (ὀλ-ε-) ὀλ-ώλεκα ὀλ-ώλα, ἀγείρω ἀγ-ήγερκα, ἀκούω ἀκ-ήκοα κτλ. Ἡ ἐπανάληψις αὕτη ὀνομάζεται Ἀττικὸς ἀναδιπλασιασμός.

ΣΗΜ. Ὁ Ἀττικὸς ἀναδιπλασιασμός, συνήθης καὶ εἰς τὸν δ'. ἀόριστον παρὰ τοῖς ἐπικοῖς, παρέμεινε καὶ ἐν τῇ Ἀτθίδι εἰς τὸν δ', ἀόριστον τοῦ ἄγω-ῆγαγον.

Αὐξήσις καὶ ἀναδιπλασιασμός τῶν συνθέτων ῥημάτων.

§. 199. Τὰ ἐκ μιᾶς ἢ πλειοτέρων προθέσεων σύνθετα ῥήματα λαμβάνουσιν τὴν αὐξήσιν καὶ τὸν ἀναδιπλασιασμόν ἔσωθεν τῶν προθέσεων, οἷον προσ-γράφω προσ-έγραφοι προσ-τέγραφα προσ-εγγράφειν, ἐγκατα-γράφω ἐγκατ-έγραφοι, προσεξ-αρθῶ προσεξ-ήρθουν κτλ. Ἀλλὰ

α. Τῶν μὲν φωνηεντολόγων προθέσεων πλὴν τῆς πρὸ καὶ περὶ τὸ τελικὸν φωνῆεν ἐκθλίβεται (§. 73) πρὸ τῆς αὐξήσεως, οἷον ἀπογράφω ἀπ-έγραφοι ἀπ-έγραφα ἀπ-εγγράφειν.

β. Τῆς δὲ ἐν καὶ σὺν τὸ ν, ἐὰν ἐντάπη ἢ ἀπεβλήθη, ἐπανέρχεται, οἷον, ἐν-γράφω ἐν-έγραφοι ἐν-έγραφα ἐν-εγγράφειν, συλλέλλω συν-ελλάλουν, συσκευάζω συν-εσκεύαζον, συζητῶ συν-εζήτουν κτλ.

γ. Τῆς πρὸ τὸ ο συγχωνεύεται συνήθως εἰς κρᾶσιν μετὰ τῆς αὐξήσεως, οἷον προγράφω προέγραφοι καὶ προῦγραφοι προέγραφα καὶ προῦγραφα προ-εγγράφειν καὶ προῦεγγράφειν.

δ. Τῆς ἐκ προσθέσεως τὸ τελικὸν κ γίνεται ξ, οἷον ἐκ-λείπω ἐξ-έλειπον ἐξ-έλειπον ἐξ-έλειποι.

§. 200. Τὰ ἐκ τοῦ ἐπιρρήματος εὖ καὶ τοῦ μορίου δυς σύνθετα, ἐὰν μὲν ἄρχωνται ἀπὸ συμφώνου ἢ ἀπὸ ἀναυξήτου φωνήεντος, λαμβάνουσι συνήθως τὴν αὐξήσιν ἢ τὸν ἀναδιπλασιασμόν ἔσωθεν τοῦ ευ, καὶ δυς, ἐὰν δὲ ἄρχωνται ἀπὸ φωνήεντος δεχομένου αὐξήσιν, ἔσωθεν, οἷον εὐ-δοκιμῶ ἡὖ-δοκίμουν ἡὖ-δοκίμησα ἡὖ-δοκίμηκειν, δυστυχῶ ἐ-δυστέχουν δε-δυστέχηκα ἐ-δε-δυστέχηκειν, δυσώπῶ ἐ-δυσώπουν, εὐ-εργετῶ εὐηργέτουν εὐ-ηργέτηκα, δυσ-αρεστῶ δυσ-ηρέστουν δυσ-ηρέστηκα.

§. 201. Τὰ μὴ ἐκ προθέσεων σύνθετα ἄλλ' ἐκ συνθέτων ὀνομάτων ἢ ἄλλων λέξεων παράγωγα ῥήματα προσλαμβάνουσιν ἔσωθεν τὴν αὐξήσιν καὶ τὸν ἀναδιπλασιασμόν, οἷον μυθολογῶ (μυθολόγος) ἐμυθολόγουν με-μυθολόγηκα ἐ-με-μυθολόγηκειν, ἐναντιοῦμαι (ἐναντίος) ἠναντιοῦμην κτλ., ἀντιβόλῶ (ἀντιβολή) ἠντιβόλουν κτλ., ἀθυμῶ (ἄθυμος) ἠθύμουν, σωφρονῶ (σώφρων) ἐ-σωφρόνουν, κτλ.

ΣΗΜ. α. Πολλὰ ῥήματα, εἰ καὶ δὲν εἶνε σύνθετα αὐτά, ἀλλὰ παράγωγα ἐξ ὀνομάτων συνθέτων μὲ προθέσεις, λαμβάνουσι παρὰ τὸν ἀνωτέρω κανόνα τὴν αὐξήσιν ἔσωθεν τῆς προθέσεως, οἷον συνεργῶ (συνεργός), συνήργουν,

ὑποπτέω (ὑποπτος) ὑπώπτειον, ἐγκωμιάζω (ἐγκώμιον) ἐγκωμιάκα, κατηγορῶ, κατηγοροῦν, παρηνόμω παρηνόμου παρηνόμωσα, ἐπιθυμῶ ἐπεθύμησα, προφητεύω προεφήτευσα κτλ.

ΣΗΜ. Β'. Σύνθετά τινα, εἰ καὶ ἐξέλιπε τὸ ἀπλοῦν ῥημα, λαμβάνουσιν ὅμως ἔσωθεν τῆς προθέσεως τὴν αὐξήσιν, οἷον ἀποδιδράσκω, ἀπαντῶ, ἐξετάζω, ἀπεδίδρασκον, ἀπῆντων, ἐξήταζον, ἀπολαύω ἀπέλαυσα ἀποτέλαυκα καὶ ἀπῆλαυον ἀπῆλαυσα.

ΣΗΜ. Γ'. Διπλὴν αὐξήσιν λαμβάνουσι τὰ: ἀνέχομαι, ἀνορθῶ, ἐνοχλέω, παροινέω, ἡνειχόμεν ἡνεσχόμεν, ἠνώρθουν, παπαρφώνηκα κτλ. Ἀμπέχομαι (ἀμφι ἔχομαι) ἡμπειχόμεν, ἡμπεισχόμεν καὶ ἡμπεσχόμεν. Κατὰ ταῦτα δὲ καὶ τὰ διαιτῶ, διακονῶ, ἐδιήτησα δεδιήτηκα, δεδιηκόνηκα (ἀλλὰ καὶ ἐδιαικόνουν δεδιαικόνηκα).

ΣΗΜ. Δ'. Τὰ: ἀντιδικῶ, ἀμφιγινῶ, ἀμφισβητῶ λαμβάνουσι καὶ διπλὴν ἔσωθεν καὶ ἔξωθεν, καὶ μόνην ἔξωθεν αὐξήσιν, ἡντεδίκουν καὶ ἡντιδίκουν κτλ. Ὁμοίως καὶ τὰ: ἔχω, εἶδω, ἴζω, ἴημι, ἐννυμι, ἤμαι, γινόμενα σύνθετα, οἷον καθεῦδον καθηῦδον ἐκάθευδον, καθίζω ἐκάθιζον ἐκάθισα κεκάθικα καὶ καθίζε καθίσε κτλ.

Γ'. ΜΕΤΑΒΟΛΗ ΤΟΥ ΡΗΜΑΤΟΣ ΕΝ ΤΕΛΕΙ.

§. 202. Ἀφ' ἐδιδάχθημεν πῶς ν' ἀνευρίσκωμεν τὸ θέμα καὶ εἰς ποίους χρόνους ν' αὐξάνωμεν αὐτὸ ἐν ἀρχῇ, δὲν μένει ἄλλο διὰ νὰ σχηματίζωμεν τοὺς διαφόρους χρόνους ῥηματός τινος, εἰ μὴ νὰ προσάψωμεν εἰς τὸ θέμα τοῦ ῥηματος τὰς καταλήξεις τῶν χρόνων τούτων, ἐφαρμόζοντες τοὺς ἐκάστοτε ἀναγκαίους κανόνας τῆς παθολογίας. Τὰς καταλήξεις ταύτας ὅπως ἔχουσιν ἐν τῷ Α'. ἐνικῶ προσώπῳ τῆς ὁριστικῆς ἐγκλίσεως δεικνύει ὁ ἀπέναντι ἐν σελίδι 77 πίναξ.

§. 203. Πῶς δὲ αἱ διάφοραι αὗται χρονικαὶ καταλήξεις τροποποιῶνται εἰς τὰς διαφόρους ἐγκλίσεις, ἀριθμοὺς καὶ πρόσωπα, δεικνύει ὁ διπλοῦς πίναξ ὁ κατεστρωμένος ἐν σελίδι 78—79.

ΣΗΜ. Ἐν τῷ πίνακι τούτῳ ὁ χρονικὸς χαρακτὴρ τῶν χρονικῶν καταλήξεων ἀποχωρισθεὶς ἐσημειώθη ἐν ἰδίᾳ στήλῃ.

Σημειώσεις εἰς τὸν πίνακα τῶν χρονικῶν καταλήξεων.

§. 204. Αἱ χρονικαὶ καταλήξεις διακρίνονται εἰς δύο τάξεις, τὰς τῶν παραγόντων χρόνων καὶ τὰς τῶν παραγομένων. Μετὰ τὰς καταλήξεις τῶν παραγόντων ὁμοιάζουσι πολὺ αἱ καταλήξεις ἐν γένει τῆς ὑποτακτικῆς, μὲ τὰς καταλήξεις δὲ τῶν παραγομένων ὁμοιάζουσιν αἱ τῆς εὐκτικῆς. Ἡ προστακτικὴ ἔχει ὅλως ἰδιαιτέρας καταλήξεις.

§. 205. Περὶ τῶν χρονικῶν τούτων καταλήξεων ἄξια σημειώσεως εἶνε τὰ ἑξῆς μάλιστα:

α. Τὸ πρῶτον πρόσωπον τοῦ δυϊκοῦ ἀριθμοῦ ἐλλείπει ἀπαγταχοῦ τῆς ἐνεργητικῆς φωνῆς, ὥς ἂν τὸ αὐτὸ καὶ τὸ πρῶτον πληθυντικόν.

β. Ἡ κατάληξις τοῦ β'. ἐν. προσώπου τῶν χρόνων τῆς παθητι-

κῆς φωνῆς, πλὴν τοῦ παθ. ἀορίστου, ἔληγε κατ' ἀρχὰς εἰς -σαι, -σο, ἀλλὰ τὸ σ, εὑρεθὲν μεταξὺ δύο φωνηέντων, ἐξεκρούσθη (§. 57) ἀπανταχοῦ, πλὴν ἐν τῷ παρακειμένῳ καὶ ὑπερσυντελικῷ, καὶ τὸ αἰ καὶ ο συνηρέθη κανονικῶς μετὰ τοῦ προηγουμένου φωνήεντος, οἶον λείπ-εσαι λείπ-εαι λείπ-η, λείπ-ησαι λείπ-η, λείπ-οισο λείπ-οιο, ἐλείψ-ασο ἐλείψ-αο ἐλείψ-ω, λείψ-αισο λείψ-αιο, ἐλείπ-εσο ἐλείπ-ον, λείπ-εσο λείπ-εο λείπ-ον.

ΠΙΝΑΞ τῶν χρονικῶν καταλήξεων ἐν τῷ ἁ. ἐνικῷ προσώπῳ τῆς ὀριστικῆς ἐγκλίσεως τῆς ἐνεργητικῆς καὶ παθητικῆς φωνῆς.

ΧΡΟΝΟΙ.	Αὔξησις καὶ ἀναδιπλασιασμός.	Χρονικαὶ καταλήξεις.
		ἐνεργητικά. μέσα. παθητικά.
ἐνεστώς.		ω ομαι.
παρατατικός.	αὔξεις.	οι ὀμην.
παρακείμενος ἁ.	ἀναδιπλασιασμός ἢ αὔξεις χρονικῇ ἢ οὐδέτερ. αὐτῶν.	κα ἢ α μαι.
παρακείμενος β'.	ὁμοίως.	α
ὑπερσυντελικ. ἁ.	ἢ ἀναδιπλασιασμός καὶ αὔξ. συλλαβ. ἢ αὔξ. χρον. μόνον, ἢ οὐδέτερον τούτων.	χειρ ἢ ειν μην.
ὑπερσυντελ. β'.		ειν
μέλλων ἁ.		σω σομαι θήσομαι.
ἀόριστος ἁ.	αὔξεις.	σα σάμην θην.
μέλλων β'.		(έω)ῶ (έομαι)οῦμαι ἥσομαι.
ἀόριστος β'.	αὔξεις.	οι ὀμην ην.
μετ' ὀλίγ. μέλλ.	ἀναδιπλασιασμός.	σομαι.

ΠΙΝΑΞ ὁλοκληρῶν τῶν χρονικῶν καταλήξεων τῆς ἐνεργητικῆς καὶ παθητικῆς φωνῆς καὶ ἁπάσας τὰς ἐγκλίσεις, τοὺς ἀριθμοὺς καὶ τὰ πρόσωπα.

ΦΩΝΗ ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΗ.

ΧΡΟΝΟΙ.	ἀριθ. μοί.	αὐξήσις καὶ ἀνθ.	χρ. χαρ.	ΟΡΙΣΤΙΚΗ	ΥΠΟΤΑΚΤΙΚΗ	ΕΥΚΤΙΚΗ	ΠΡΟΣΤΑΚΤΙΚΗ	ΑΠΑΡΕΜ.	ΜΕΤΟΧΗ.
ἐνεστώς.	ἐν.		χρ.	ω, εἰς, εἰ εἶτον, εἶτον	ω, ἦς, ἦ ἦτον, ἦτον	οἶμι, οἷς, οἶ οἶτον, οἶτην	ε, ἔτω εἶτον, ἔτων	εἰν	ων, ὄντος ουσα, οὔσης ον, ὄντος.
	δύ.			οἶμεν, εἴτε, οὐσιν	ωμεν, ἦτε, ωσιν	οἶμεν, οἴτε, οἶεν	εἴτε, ἔτωσαν καὶ ὄντων		
	πλ.			ον, εἰς, ἐν εἶτον, εἶτην	ω, ἦς, ἦ ἦτον, ἦτον	οἶμι, οἷς, οἶ οἶτον, οἶτην	ε, ἔτω εἶτον, ἔτων	εἶν	ὄν, ὄντος ουσα, οὔσης όν, ὄντος.
παρτ. (μόνον ἐν ἐν τῇ ὀρις.) καὶ ὀρι. β'.	δύ.	αὐξήσις.		οἶμεν, εἴτε, ὄν	ωμεν, ἦτε, ωσιν	οἶμεν, οἴτε, οἶεν	εἴτε, ἔτωσαν καὶ ὄντων		
μέλλων α'.	ἐν.		α	ω, εἰς, εἰ εἶτον, εἶτον	δὲν ἔχει.	οἶμι, οἷς, οἶ οἶπον, οἶτην	δὲν ἔχει.	εἰν	ων, ὄντος ουσα, οὔσης ον, ὄντος.
	δύ.			οἶμεν, εἴτε, οὐσιν	δὲν ἔχει.	οἶμεν, οἴτε, οἶεν	δὲν ἔχει.	εἶν	
	πλ.			ω, εἰς, εἰ εἶτον, εἶτον	δὲν ἔχει.	οἶμι, οἷς, οἶ οἶτον, οἶτην	δὲν ἔχει.	εἶν	ὄν, ὄντος ουσα, οὔσης ον, ὄντος.
ἀόριστος α'.	ἐν.	αὐξήσις.		α, αἰς, ἐν αἶτον, αἶτην	ω, ἦς, ἦ ἦτον, ἦτον	αἶμι, αἷς, αἶ αἶτον, αἶτην	ον, αἶτω αἶτον, αἶτων	αἶ	ας, αἰτος ασα, αἰσης αν, αἰτος.
	δύ.		α	αμεν, αἶτε, αν	ωμεν, ἦτε, ωσιν	αἶμεν, αἴτε, αἶεν	αἶτε, αἶτωσαν καὶ ὄντων		
	πλ.			α, αἰς, ἐν αἶτον, αἶτον	ω, ἦς, ἦ ἦτον, ἦτον	οἶμι, οἷς, οἶ οἶτον, οἶτην	ε, ἔτω εἶτον, ἔτων	ἐναι	ώς, ὄτος ύς, υἱός ας, ὄτος.
παρακείμε. α'.	ἐν.	ἡ αὐξήσις χρονική, ἡ ἀναδ., ἡ	α	αμεν, αἶτε, αἶεν	ωμεν, ἦτε, ωσιν	οἶμι, οἷς, οἶ οἶτον, οἶτην	εἴτε, ἔτωσαν καὶ ὄντων		
παρακ. β'.	δύ.	οὐδέτερον αὐτῶν.		αμεν, αἶτε, αἶεν	ωμεν, ἦτε, ωσιν	οἶμεν, οἴτε, οἶεν			
	πλ.	ἡ αὐξήσις χρ., ἡ ἀναδ. καὶ αὐξ. συλ., ἡ οὐδέτερ.	α	α, αἰς, ἐν αἶτον, αἶτον	ω, ἦς, ἦ ἦτον, ἦτον	οἶμι, οἷς, οἶ οἶτον, οἶτην	ε, ἔτω εἶτον, ἔτων	ἐναι	ὄν, ὄντος ουσα, οὔσης ον, ὄντος.
	ἐν.	οὐδέτερον αὐτῶν.	α	αμεν, αἶτε, αἶεν	ωμεν, ἦτε, ωσιν	οἶμεν, οἴτε, οἶεν	εἴτε, ἔτωσαν καὶ ὄντων		
ὑπερσυν. α'.	ἐν.	ἡ αὐξήσις χρ., ἡ ἀναδ. καὶ αὐξ. συλ., ἡ οὐδέτερ.	α	αμεν, αἶτε, αἶεν	ωμεν, ἦτε, ωσιν	οἶμι, οἷς, οἶ οἶτον, οἶτην	εἴτε, ἔτωσαν καὶ ὄντων		
ὑπερσυν. β'.	δύ.	οὐδέτερον αὐτῶν.	α	αμεν, αἶτε, αἶεν	ωμεν, ἦτε, ωσιν	οἶμεν, οἴτε, οἶεν	εἴτε, ἔτωσαν καὶ ὄντων		
	πλ.	ἡ αὐξήσις χρ., ἡ ἀναδ. καὶ αὐξ. συλ., ἡ οὐδέτερ.	α	αμεν, αἶτε, αἶεν	ωμεν, ἦτε, ωσιν	οἶμι, οἷς, οἶ οἶτον, οἶτην	εἴτε, ἔτωσαν καὶ ὄντων		
	ἐν.	οὐδέτερον αὐτῶν.	α	αμεν, αἶτε, αἶεν	ωμεν, ἦτε, ωσιν	οἶμεν, οἴτε, οἶεν	εἴτε, ἔτωσαν καὶ ὄντων		

ФОН ПАТІКН

[illegible]

γ'. Τὴν κατάληξιν ε(σ)αι συνήρουν οἱ ἀρχαιότεροι Ἀττικοὶ ὅχι εἰς ἡ ἀλλ' εἰς εἰ, ὅπερ παρέμεινεν εἰς τὰ β'. Ἐνικὰ πρόσωπα τῶν ῥημάτων βούλομαι, οἶομαι καὶ ὀφίμαι, γραφόμενα ὅχι διὰ τοῦ ἡ ἀλλὰ διὰ τοῦ εἰ, βούλει, οἶει, ὀφεί· τὰ δὲ βούλη καὶ οἷη εἶνε μόνον τῆς ὑποτακτικῆς. Ὅμοιως διφθογογραφοῦνται καὶ τὰ β'. πρόσωπα τῶν εἰς -οῦμαι καὶ -ιοῦμαι Ἀττικῶν μελλόντων, οἷον ὀλοῦμαι ὀλεῖ, βαδιοῦμαι βαδιεῖ κτλ.

ΣΗΜ. Ἀλλὰ καὶ ὅλως ἀσύγκοπτοι καὶ ἀσυναίρετοι εἰς-σαι καὶ -σο τύποι παρέμειναν καὶ ἐν τῇ γραφῇ, οἷον· ἀκροᾶσαι ἡκροᾶσο, ἀνακτᾶσαι κτλ., ἀντὶ τῶν· ἀκροᾷ ἡκροῶ, ἀνακτᾷ κτλ.

δ'. Παρὰ τοῖς Ἀττικοῖς ἐν τῷ γ'. πληθ. προσώπῳ τῆς προστακτικῆς ἀντὶ τῶν καταλήξεων -έτωσαν, -άτωσαν καὶ -έσθωσαν, -άσθωσαν εἶνε συνηθέστεραι αἱ -ό(ν)των -άντων καὶ ἐσθων -άσθων, οἷον τυπτέτωσαν καὶ τυπτόντων, λαβέτωσαν καὶ λαβόντων, τετυφέτωσαν καὶ τετυφόντων, τυπτέσθωσαν καὶ τυπτέσθων, τυψάσθωσαν καὶ τυψάσθων, τετύφθωσαν καὶ τετύφθων.

ΣΗΜ. α. Πιθανώτατα δὲ καὶ ἀντὶ τοῦ -ήτωσαν τῶν παθητικῶν ἀορίστων ἦτο ἐν χρήσει μᾶλλον τὸ -έντων, τυφθέντων καὶ τυφθέντων, τραπήτωσαν καὶ τραπέντων.

ΣΗΜ. β'. Ὅμοιως καὶ τῶν εἰς μι ῥημάτων αἱ προστακτικαὶ ἰσάτωσαν, στήτωσαν καὶ (ι)σάντων, (τι)θέτωσαν καὶ (τι)θέντων, (δι)δότησαν καὶ (δι)δόντων.

ΣΗΜ. γ'. Ἡ προσωπικὴ κατάληξις τοῦ β'. ἐνικοῦ προσώπου τῆς ὁριστικῆς ἦτο καὶ -σθα, ἥτις παρέμεινε καὶ παρὰ τοῖς Ἀττικοῖς ἐν τοῖς ἐξῆς ῥήμασιν: οἶδα οἶσθα (κατὰ συγκοπὴν ἐκ τοῦ οἶδασθα), χῖδαι χῖδισθα καὶ χῖδεσθα, ἔφη ἔφησθα, ἦν ἦσθα, ἦεν ἦισθα.

ε. Ἀντὶ τῆς συνήθους εὐκτικῆς εἰς -ιμι συνήθης εἶνε καὶ ἡ ἀπτική λεγομένη εἰς -ιην (-οιην ὦν), -ίης, -ιη, -ιητον, -ιήτην, -ιήμεν, -ιητε, (-ιησαρ) -ιερ

4) Ἐν τῷ ἐνεστώτι τῶν περισπωμένων, οἷον φιλοῖην, τιμῶην, δηλοῖην ἀντὶ τῶν φιλοῖμι, τιμῶμι, δηλοῖμι.

2) Ἐν τῷ δευτέρῳ μέλλοντι εἰς -ῶ, οἷον ἀγγελοῖην, φανοῖην, ἐροῖην, ἀντὶ τῶν ἀγγελοῖμι, φανοῖμι, ἐροῖμι.

3) Ἐν τῷ παρακειμένῳ, οἷον ἐκπεφευγίην, πεποιθοίην, προεληλυθοίην, ἀντὶ τῶν ἐκπεφεύγοιμι, πεποιθοίμι, προεληλύθοιμι.

4) Ἐν τῷ δευτέρῳ ἀορίστῳ τοῦ ἔχω σχοίην.

ΣΗΜ. Τὰς καταλήξεις ταύτας ἔχουσι μόναι· τὰς εἰς -μι ῥήματα, οἷον ἴστα-ίην, τιθε-ίην, διδο-ίην, κτλ., συγκοπτομένου καὶ τοῦ ἡ πολλάκις ἐν τῇ δοτικῇ καὶ πληθυντικῇ: ἴσταίμεν, ἴσταίτον, τιθεῖτε κτλ.

ς'. Ἀντὶ τῶν καταλήξεων τοῦ α. ἀορίστου τῆς εὐκτικῆς -αις -αι καὶ -αιεν ὑπάρχουσι παρὰ τοῖς Ἀττικοῖς ἐν χρήσει καὶ αἱ αἰολικαὶ καταλήξεις, -εας, -ειε(ν) -ειαρ, οἷον παιδεύσεας παιδεύσειε(ν) παιδεύσειαρ, ἀντὶ τῶν παιδεύσαις παιδεύσαι παιδεύσαιεν.

ζ'. Αἱ ἐν τῇ εὐκτικῇ καταλήξεις τοῦ παθητικοῦ ἀορίστου πάσχουσι καὶ συγκοπὴν ἐν τῷ δυνάμει καὶ πληθυντικῷ, -εἶτον-εἶτην, -εἶμεν-εἶτε ἀπὲ τῶν -εἶητον-εἶήτην, -εἶημεν-εἶητε. Ἡ δὲ τοῦ γ'. πληθ. -εἶησαν εἶνε σπανιωτέρα τῆς -εἶεν.

η'. Οἱ παθητικοὶ παρακείμενοι ἐν τῇ ὑποτακτικῇ καὶ εὐκτικῇ ἐκφράζονται διὰ περιφράσεως, οἷον τετυμμένος -τη -τον ὦ, ἦς, ἥ, τετυμμένῳ -τα-τῷ ἦτον, ἦτον, τετυμμένοι -ται-τα ὤμεν, ἦτε, ὤσι, τετυμμένος -μένη-μένον- εἶην, εἶης, εἶη, τετυμμένῳ -μένα-τῷ εἶητον, εἶήτην, τετυμμένοι -μέναι -μένα εἶημεν, εἶητε, εἶεν.

ΣΗΜ. α'. Σπανιώτατα εὐρηνται μονολεκτικῶς ἐν τῇ ὑποτακτικῇ καὶ εὐκτικῇ παθητικοὶ τινες παρακείμενοι καθαρῶν ῥημάτων μεταπεσόντες εἰς σημασίαν ἐνεστώτος, ὅποιοι οἱ: κέκτημαι, κέκλημαι, μέμνημαι, ὅτον· κέκτημαι, η, ηται, κτλ. κεκτήμην, κέκτητο, κέκτητο, ἢ κεκτῆμην, -κτῆτο, -κτῆτο, κτλ. ΣΗΜ. β'. Δι' ὁμοίας περιφράσεως ἐκφράζεται πολλάκις καὶ ὁ ἐνεργητικὸς παρακείμενος τῆς ὑποτακτικῆς καὶ εὐκτικῆς: τετυφῶς ὦ, εἶην κτλ.

ΣΗΜ. γ'. Ἐν γένει δὲ ὁ μονολεκτικὸς παρακείμενος ἀπαντᾷ σπανιώτατα οὐ μόνον ἐν τῇ ὑποτακτικῇ καὶ εὐκτικῇ ἀλλὰ καὶ ἐν αὐτῇ τῇ προστακτικῇ.

ΧΡΟΝΟΙ ΤΩΝ ΡΗΜΑΤΩΝ.

§. 206. Ὁ σχηματισμὸς τῶν διαφόρων χρόνων τῶν εἰς -Ω ῥημάτων ἀκολουθεῖ κανόνας τινάς, κοινούς εἰς ἀπάσας τὰς συζυγίας, ἀλλὰ καὶ διαφέροντας ἐν τισιν, καθ' ὅσον ὁ θεματικὸς χαρακτὴρ τοῦ ῥήματος εἶνε φωνῆεν ἢ σύμφωνον, καὶ τοῦτο ἄφωνον ἢ ὑγρόν. Ὡς ἐκ τούτου ὁ περὶ τοῦ σχηματισμοῦ τῶν χρόνων λόγος διακρίνεται εἰς δύο μέρη.

Α'. Εἰς τὰ συμφωνόληκτα ὑποδιαιρούμενα· α.) εἰς τὰ ἀφωνόληκτα· β.) τὰ ὑγρόληκτα, καὶ

Β'. Εἰς τὰ καθαρὰ ἢ φωνεντόληκτα.

Α'. Πρῶτοι χρόνοι τῶν συμφωνολήκτων.

α. Ἀ φ ω ν ό λ η κ τ α.

1. Ἐνεστώς καὶ παρατατικός.

§. 207. Ὁ παρατατικὸς σχηματίζεται ἐκ τοῦ ἐνεστώτος, εἴτε θεματικὸς εἶνε εἴτε ἐπηυξημένος (§. 189), προσλαμβάνων ἐν ἀρχῇ μὲν αὐξησιν, ἐὰν πρέπη, ἐν τέλει δὲ τῆς ρίζης τοῦ ἐνεστώτος τὴν κατάληξιν -ον διὰ τὴν ἐνεργητικὴν, καὶ τὴν κατάληξιν -όμεν διὰ τὴν παθητικὴν φωνήν, οἷον τύπτ-ω ἐ-τυπτ-ον ἐ-τυπτε-όμεν.

§. 208. Πλὴν τοῦ παρατατικοῦ ἅπαντες οἱ ἐπίλοιποι χρόνοι σχηματίζονται ἐκ τοῦ θέματος, προσαπτομένων εἰς τὸ θέμα τῶν οἰκείων χρονικῶν καταλήξεων.

(ΓΡΑΜΜ. ΒΕΡΝΑΡΔΑΚΗ).

2. Παρακείμερος καὶ ὑπερσυντελικός.

§. 209. Ἡ χρονικὴ κατάληξις τοῦ ἁ. παρακειμένου τῆς ἐνεργητικῆς φωνῆς εἶνε

ἁ. κα, ἐὰν ὁ θεματικὸς χαρακτήρ εἶνε ὀδοντόφωνον, ὅπερ ἀποβάλλεται, οἷον πείθ-ω πέπειθ-κα πέπεικα, ἐλπίζ-ω ἐλπίθ- ἡ. ἐλπίθ-κα ἡ. ἐλπίκα, ἀνύτ-ω ἡ. νυτ-κα ἡ. νυκα καί·

β'. α, ἐὰν ὁ θεματικὸς χαρακτήρ εἶνε χειλεόφωνον ἢ οὐρανισκόφωνον, ἅτινα πρὸ τῆς δασείας τρέπονται, ἐὰν εἶνε ἐτερόπνοα, εἰς φ, ἢ χ (§. 48), οἷον τέπτω τόπ- τέτυπ-ᾶ-τέτοφαι, πρᾶττω πραγ-πέ-πραγ- ᾱ-πέπραχα.

§. 210. Πολλῶν ἐνεστώτων δυσυλλάβων τὴν παραλήγουσαν ε ὁ ἐνεργητικὸς παρακείμερος τρέπει εἰς ο, οἷον κλέπτω κέκ.λοφα, πέμπω πέπομφα, τρέφω τέτροφα, (καὶ τέτραφα), στρέφω ἔστροφα, ἄγγω εἴ.λοφα (§. 197).

§. 211. Ἡ χρονικὴ κατάληξις τοῦ παθητικοῦ παρακειμένου εἶνε -μαι, ἥτις προσάπτεται ἀμέσως εἰς τὴν θεματικὴν ῥίζαν, καὶ ἐὰν μὲν ὁ θεματικὸς χαρακτήρ εἶνε ὀδοντόφωνον, τρέπεται εἰς σ, ἐὰν δὲ χειλεόφωνον, εἰς μ καὶ ἐὰν οὐρανισκόφωνον, εἰς γ, εἰ δὲ μὴ, μένει ὅπως ἔχει, οἷον πεί-θω πέ-πειθ-μαι πέπεισμαι, φράζ-ω φραδ- πέ-φραδ-μαι πέφρασμαι, τύπτω τυπ- τέτυπ-μαι τέτυμμαι, πλέκ-ω πέπ.λεκ-μαι πέπ.λεγμαι.

§. 212. Ὁ ὑπερσυντελικὸς ἀκολουθεῖ τὸν σχηματισμὸν τοῦ παρακειμένου, μεταβάλλων ἁπλῶς αὐτοῦ τὸ καταληκτικὸν α εἰς -ειν καὶ τὸ μαι εἰς -μην. Ἐν ἀρχῇ δὲ προσλαμβάνει ἐκτὸς τοῦ ἀναδιπλάσμου, ἐὰν πρέπη, καὶ δευτέραν συλλαβικὴν αὔξησιν, οἷον τέ-τυφα ἐ-τε-τύφειν, τέ-τυμ-μαι ἐ-τε-τύμ-μην, πέ-πεικα ἐ-πε-πείκειν πέ-πεισμαι ἐ-πε-πέισμην.

§. 213. Ἐν τῷ σχηματισμῷ τῶν δευτέρων καὶ τρίτων προσώπων τῶν διαφόρων ἐγκλίσεων τοῦ παθητικοῦ παρακειμένου καὶ ὑπερσυντελικοῦ ἡ σύμπτωσις τοῦ ἀφώνου χαρακτήρος τοῦ θέματος πρὸ τοῦ σ, τ καὶ θ ἐξομαλίζεται κατὰ τὰ προκανονισθέντα, ἥτοι·

ἁ. Τὸ σ τῶν καταλήξεων -σθε-σθον- σθων- καὶ -σθαι παρεμπεσὸν μεταξὺ τοῦ θ καὶ ἐτέρου ἀφώνου ἀποβάλλεται (§. 60, β'.), οἷον γράφ-ω γε-γράφ-σθαι γεγράφθαι, βρέχ-ω βε-βρέχ-σθαι βεβρέχ-θαι κτλ.

β'. (Ὀδοντόφωνα) πείθ-ω πέπειθ-μαι πέπεισμαι (§. 51) πέπειθ-σθε πέπειθ-θε (§. 60, β'. §. 51) πέ-πεισθε πέπειθ-ται πέπεισται.

γ'. (Χειλεόφωνα) θλίβ-ω τέθ.λιβ-μαι τέθ.λιμμαι τέθ.λιβ-σαι τέ-

θληταί (§. 53) τίθ.λιθ-σθε τίθ.λιθθε τίθ.λιθθε τίθ.λιθ-ται τίθ.λι-πταί (§. 53).

δ'. (Οὐρανισκόφωνα) πλέκ-ω πέπ.λεκ-μαι πέπ.λεγμαι πέπ.λεκοσθε πέπ.λεκ-θε πέπ.λεχθε πέπ.λεκ-σαι πέπ.λεξαι (§. 52).

ΣΗΜ. α'. Ἐάν ἐν τῇ παρακειμένῃ καὶ ὑπερσυντελικῇ πρὸ τοῦ μ. συμπέ-σωσι γγ ἢ μμ, ἀποβάλλεται τὸ ἐν αὐτῶν (§. 60, α'), οἷον: ἐλήλεγγ-μαι ἐλήλεγμαι, ἐσφιγγ-μαι ἐσφιγμαι, κέκαμμ-μαι κέκαμμαι, πέπεμμαι, κτλ. Ἀλ-λά: ἐλήλεγξαι ἐλήλεγκται, κέκαμψαι κέκαμπται, πέπεμψαι πέπεμπται, ἔ-σφιγγᾶι ἐσφιγκται, πεπέμφθαι, ἐσφίγγθαι κτλ.

ΣΗΜ. β'. Τὰ ῥήματα: τρέφω, στρέφω, καὶ τρέπω τρέπουσι τὸ ε. εἰς α ἐν τῇ παθητικῇ παρακειμένῃ καὶ ὑπερσυντελικῇ: τέθραμμαι ἐτεθράμμην, ἐ-στραμμαι ἐστράμμην, τέτραμμαι ἐτετράμμην (σπανίως εὐρηται καί: κέ-κλαμμαι ἀντὶ τοῦ: κέκλεμμαι παρὰ τὸ κλέπτω).

ΣΗΜ. γ'. Ὁ παθητικὸς παρακείμενος καὶ ἀόριστος τοῦ: σάζω παρὰ τοῖς Ἀττικοῖς εἶνε: σέσωμαι (χοινῶς: σέσωσμαι), ἐσάσθην.

§. 214. Ἡ κατάληξις τοῦ γ'. πληθ. προσ. τοῦ παθητ. παρακει-μένου καὶ ὑπερσυντελικοῦ -νται ντο μένει μόνον ἐν τοῖς καθαροῖς. Ἐν δὲ τοῖς ὕγραῖς καὶ ἀφωναλῆκτοις

α. ἡ τὸ ν τρέπεται εἰς α ἰωνικῶ τῷ τρόπῳ, τὰ δὲ χειλεόφωνα καὶ οὐρανισκόφωνα δαδύνονται, οἷον ἐφθαρ-νται ἐφθάραται, τέτραπ-νται τετράραται, τέταγ-νται τετάχαται, ἐτέταγ-ντο ἐτετάχατο.

β'. ἡ, ὅπερ καὶ συνηθέστερον, ἐκφράζονται περιφραστικῶς διὰ τῆς μετοχῆς καὶ τοῦ συνδετικοῦ ῥήματος εἰμί, οἷον τετάχαται -τεταγ-μένοι (-ναι-ναι) εἰσίν, ἐτετάχατο=τεταγμένοι (-ναι-ναι) ἦσαν, κτλ. (Πρβλ. §. 205, ἡ).

3. Ἐνεργ. μέλλ. α., μέσ. μ. α., μετ' ὀλίγ. μ., ἐν. ἀόρ. α. καὶ μέσ. ἀόρ. α.

§. 215. Ὁ ἐνεργητικὸς μέλλων α. καὶ ὁ ἐνεργ. ἀόριστος α., ὁ μέσος μέλλων α., ὁ μετ' ὀλίγον μέλλων καὶ ὁ μέσος ἀόριστος α. τὰς χρονικὰς αὐτῶν καταλήξεις -σω -σα σομαι, σάμην προσάπτουσιν ἀ-μέσως εἰς τὸ θέμα. Καὶ ἐὰν μὲν ὁ θεματικὸς χαρακτήρ εἶνε ὀδοντό-φωνον, ἀποβάλλεται πρὸ τοῦ σ, ἐὰν δὲ εἶνε χειλεόφωνον συγχωνεύε-ται εἰς ψ, καὶ ἐὰν εἶνε οὐρανισκόφωνον εἰς ξ (§. 51-53), οἷον πείθω πείσω ἔπεισα πεί-σομαι ἔπει-σάμην, τύπτω τυπ-τύπ-σω τύψω ἔ-τυψα τύψομαι ἐτυψάμην, λέγω λέγ-σω λέξω ἔλεξα λέξομαι ἐλε-ξάμην, πράττω πραγ-πράγ-σω πράξω ἔπραξα πράξομαι πε-πρά-ξομαι ἐπραξάμην.

ΣΗΜ. α'. Ὁ μετ' ὀλίγον μέλλων λαμβάνει καὶ ἐν ἀρχῇ ἀναδιπλασιασμόν, ὅπως ὁ παρακείμενος (§. 194, σημ. α.). Ὅθεν μετ' ὀλίγον μέλλοντα ἔχου-σι συνήθως τὰ δεκτικὰ ἀναδιπλασιασμοῦ ῥήματα πλὴν τῶν ὑγρολήκτων, σπανιώτατα δὲ καὶ τὰ δεκτικὰ χρονικῆς μόνον αὐξήσεως, οἷον ἡτιμώσομαι, ἡρήσομαι, εἰρήσομαι, κλπ.

ΣΗΜ. β'. Ἐάν ὁ θεματικὸς χαρακτήρ εἶνε ν μετ' ὀδοντοφώνου, συμβαί-

νουσιν αἱ ἐν (§. 33) κανονισθεῖσαι ἀποβολαί καὶ τροπαί, οἷον· σπένδ-ω σπείσω -εῖσθαι ἐσπεισάμην, πάσχω πενθ -πεῖσθαι.

ΣΗΜ. γ'. Ἀντὶ τοῦ χρονικοῦ χαρακτήρος τοῦ ἄ. ἀόριστου σ' ἔχουσι καὶ οἱ ἀόριστοι τῶν εἰς -μι ῥημάτων: ἔθηκα, ἔδωκα κτλ. Ὁμοίως ἄνευ σ' σχηματίζονται καὶ οἱ ἀόριστοι εἴπα (παρὰ τὸ ἐπ-) καὶ ἤνεγκα (παρὰ τὸ ἐνεγκ-), καὶ ἔχεα (παρὰ τὸ χέω).

4. Παθητικὸς ἀόριστος ἄ. καὶ παθητικὸς μέλλων ἄ.

§. 216. Αἱ χρονικαὶ καταλήξεις τοῦ παθητικοῦ μέλλοντος καὶ ἀόριστου ἄ. -θην- θήσομαι προσάπτονται εἰς τὸ θέμα, τοῦ ὁποῖου ὁ χαρακτήρ, ἐὰν μὲν εἴνε ὀδοντόφωνον, τρέπεται εἰς σ, ἐὰν δὲ χει-λεόφωνον ἢ οὐρανισκόφωνον, γίνεται ὁμόφωνον φ, ἢ χ, οἷον πείθω πεισ-θήσομαι ἐπεισ-θην, τάπτω τάπ-τυφ-θήσομαι ἐτύφ-θην, διώκω διώχ-θήσομαι ἐδιώχ-θην, τάττω ταγ- ταχ-θήσομαι ἐτάχ-θην.

Ε'. Ὑ γ ρ ό λ η κ τ α.

§. 217. Τῶν ὑγρολήκτων ῥημάτων οἱ διάφοροι χρόνοι σχηματίζονται προσαπτομένων τῶν διαφόρων χρονικῶν καταλήξεων εἰς τὸ θέμα, ὅπερ ἐν τοῖς ὑγρολήκτοις σχεδὸν πάντοτε διαφέρει τῆς ῥίζης τοῦ ἐνεστώτος. Ἀλλὰ καὶ τὸ θέμα καὶ καταλήξεις τινὲς πάσχουσιν ἐν τῇ κλίσει τῶν ὑγρολήκτων μεταβολάς τινας, περὶ ὧν διαλαμβάνουσιν οἱ ἐξῆς κανόνες.

§. 218. Ὁ ἐνεργητικὸς καὶ μέσος μέλλων σχηματίζεται, προσαπτομένης εἰς τὸ θέμα τῆς καταλήξεως τοῦ ἐνεργητικοῦ Ε'. καὶ μέσου μέλλοντος Ε': -ῶ καὶ οὔμαι, οἷον στέλλω στέλ-, φαίρω φαν-, αἴρω ἄρ-, κτείνω κτεν-, σπείρω σπερ-, κρίρω κριν-, ἀμύνω ἀμυν-: ἐνεργ. μέλ. Ε': στέλ-ῶ, φαν-ῶ, ἄρ-ῶ, κτεν-ῶ, σπερ-ῶ, κριν-ῶ, ἀμυν-ῶ, μέσ. μέλ. Ε': μεν-οὔμαι, στελ-οὔμαι, φαν-οὔμαι, κτλ.

§. 219. Ὁ ἐνεργητικὸς καὶ μέσος ἀόριστος ἄ. σχηματίζεται, προσαπτομένων εἰς τὸ θέμα ἄνευ τοῦ χρονικοῦ χαρακτήρος τῶν χρονικῶν καταλήξεων: -α, -άμην· ἀλλὰ τοῦ θέματος τὸ μὲν α βραχὺ τρέπεται εἰς η, τὸ δὲ ε εἰς ει, καὶ τὸ ι καὶ υ βραχέα εἰς ι καὶ υ μακρά, οἷον φαίρω φαν-ε' φην-α ε-φη-ράμην, σφαίλλω σφαλ-ε' σφηλ-α ε-σφηλ-άμην, στέλλω στελ-ε' στειλ-α ε-στειλ-άμην, κρίρω κριν-ε' κριν-α ε-κριν-άμην, ἀμύνω ἀμυν-ε' ἡμυν-α ἡμυν-άμην.

ΣΗΜ. ἄ. Κατ' ἐξαιρέσειν τοῦ ἀνωτέρω κανόνος ἀντὶ η ἔχει α ὁ ἀόριστος.

1. Τῶν εἰς -αίνω καὶ -ραίνω, οἷον· πιαίνω ἐπίανα, περαίνω ἐπέερανα.

2. Τῶν ῥημάτων: ἰσχυαίνω, κερδαίνω, κοιλαίνω, λευκαίνω, ὑφαίνω (σαίνω, ὀργαίνω, πεπαίνω): ἰσχυάνα, ἐκέρδανα, ὕφανα (ὑφῆνα παρὰ τοῖς μὴ Ἀττικοῖς), κτλ. Τὸ α τοῦτο εἶνε πάντοτε μακρόν.

ΣΗΜ. β'. Πολλὰ τῶν ῥημάτων τούτων διαφοροῦνται, οἷον· μιαίνω ἐμίηνα καὶ (σπανιώτερον) ἐμίανα, σημαίνω ἐσήμανα, ἀλλὰ καὶ ἐσήμηνα, καθαίρω ἐκάθηρα καὶ (συνηθέστατα) ἐκάθαρα κτλ.

§. 220. Περί τῶν λοιπῶν χρόνων τῆς ἐνεργητικῆς καὶ παθητικῆς φωνῆς ἰσχύουσι, πλὴν τῶν κοινῶν εἰς τὰ βρύτονα, καὶ οἱ ἐξῆς μάλιστα κανόνες.

α. Τῶν μονοσυλλάβων θεμάτων τὸ ε, προηγούμενου συμφώνου, ὁ ἐνεργητικὸς καὶ παθητικὸς παρακείμενος καὶ ὑπερσυντελικός, παθητικὸς μέλλων α. καὶ β'. καὶ ὁ παθητικὸς ἀόριστος α. καὶ β'. τρέπουσιν εἰς α, ὡς στέλλω στελ- ἐ-σταλ-κα ἐ-στάλ-κειν ἐ-σταλ-μαι ἐ-στάλ-μην ἐ-στάλ-θην σταλ-θήσομαι ἐ-στάλ-ην σταλ-ήσομαι, φθείρω φθερ- ἐ-φθαρ-κα ἐ-φθάρ-κειν ἐ-φθαρ-μαι ἐ-φθάρ-μην φθαρ-ήσομαι.

β'. Τὰ ῥήματα κρίνω, κλίνω, τείνω, κτείνω καὶ πλύνω, ἀποβάλλουσι τὸ ν ἐν τῷ ἐνεργητικῷ καὶ παθητικῷ παρακειμένῳ καὶ ὑπερσυντελικῷ καὶ τῷ παθητικῷ μέλλοντι καὶ ἀορίστῳ α., ὡς κρίνω κριν- κέκρικα ἐκεκρίκειν κέκριμαι ἐκεκρίμην ἐκρίθην κριθήσομαι, τείνω τέτακα ἐτετάκειν τέταμαι ἐτετάμην ἐτάθην ταθήσομαι, κτλ.

ΣΗΜ. Πλὴν τῶν ἀνωτέρω ῥημάτων τὰ λοιπὰ εἰς -νω φυλάττουσι τὸ ν ἐν τοῖς προμνημονευθεῖσι χρόνοις, ὡς φαίνω φαν- πέφαγκα ἐπεφάγκειν ἐφάνθην φανθήσομαι. Ἄλλ' ὁ μὲν α. παρακείμενος τῶν εἰς -νω πλὴν τῶν: κέκρικα, τέτακα καὶ τέτακα, εἶνε σπανιώτατος παρὰ τοῖς Ἀττικοῖς, οἱ δὲ κοινοὶ πρὸς ἀποφυγὴν τοῦ κακοφώνου-γκα ἀποβάλλουσιν αὐτοῦ τὸ ν, ἔαν ποτε καὶ τὸν σχηματίσωσιν, ὡς βραδύνω βεβράδυκα ὅχι βεβράδυγκα, ὁμοίως: θερμαίνω τεθερμακα, τραχύνω τετράχυκα κτλ.

§. 231. Τῶν εἰς -αίνω καὶ ὄρω ῥημάτων οἱ παθητικοὶ παρακείμενοι καὶ ὑπερσυντελικοὶ ἀποβάλλουσι τὸ ν πρὸ τοῦ μ, καὶ ἀντ' αὐτοῦ προσλαμβάνουσι σ, ὡς φαίνω φαν-πέφασ-μαι ἐ-πε-φάσ-μην, ἡδύνω ἡδυσ-μαι ἡδύσ-μην, πρὸ δὲ τοῦ σ, θ καὶ τ φυλάττουσιν αὐτό, ὡς φαίνω πέφασμαι πέφασσαι πέφασται, πεφάσμεθον πέφασθον, πεφάσμεθα πέφασθε, ἐπεφάσμην ἐπέφασσο κτλ. Ὅμοίως φυλάττουσιν αὐτὸ πρὸ τοῦ θ καὶ οἱ παθητικοὶ ἀόριστοι α. ἐφάνθην ἡδύνθην.

ΣΗΜ. α. Σπανιώτατα τὸ ν τῶν ῥημάτων τούτων μένει πρὸ τοῦ μ παρὰ τοῖς Ἀττικοῖς: ὀδύνω ὤδυμαι, αἰσχύνω ἤσχυμαι.

ΣΗΜ. β'. Δευτέρους ἀορίστους τῆς ἐνεργητικῆς φωνῆς τὰ ὑγρόληκτα σχηματίζουσι σπανιώτατα καὶ συνήθως: τὰ ἀνώμαλα, ὡς βάλλω ἔβαλον, ἔθανον, ἔκανον, ἔπαρον, ἔκαμον κτλ.

ΣΗΜ. γ'. Παθητικούς β'. ἀορίστους ἔχουσι μόνον τὰ ἐκ θεμάτων μονοσυλλάβων: στέλλω, σφάλλω, μαίνω, δέρω, σπείρω, φθείρω, φαίνω: ἐστάλην, ἐσφάλην, ἐμάνην, ἐδάριν, ἐσπάρην, ἐφθάρην, ἐφάνην. Ὅμοίως καὶ τὰ: ἀγγέλλω καὶ κλίνω· ἠγγέλην ἐκλίνην.

Β'. Δεύτεροι χρόνοι τῶν συμφωνολήκτων.

§. 222. Οἱ δευτέραι χρόνοι δὲν εἶνε κοινοὶ εἰς πάντα τὰ ῥήματα,

ἀλλ' εἰς μόνα τὰ βαρύτερα, ἀφωλόγητά τε καὶ ὑγρόληκτα, καὶ ταῦτα ὅχι πάντα οὐδὲ πάντας. Συνήθως δέ, ὅταν ὑπάρχῃ ὁ πρῶτος χρόνος, ἐλλείπει ὁ δεύτερος καὶ τὸ ἀνάπαλιν.

§. 223. Τῶν δευτέρων χρόνων αἱ χρονικαὶ καταλήξεις προσαπτόμεναι εἰς τὸ θέμα, πολλάκις μὲν ἀφίνουσιν αὐτὸ ὅπως ἔχει, ἐνίοτε ὁμῶς καὶ τρέπουσι τὸ πρὸ τοῦ χαρακτῆρος φωνήεν αὐτοῦ.

ΣΗΜ. Ὁ ἐνεργητικὸς β'. ἀόριστος καὶ ἔτι μᾶλλον ὁ β'. παρακειμένος ἔχουσιν ὡς ἐπὶ τὸ πολὺ ἀμετάδοτον σημασίαν.

§. 224. Ἡ καταλήξις τοῦ β'. παρακειμένου α προσάπτεται εἰς τὸ θέμα, ὡς προεβρέθη (§. 208). Ἀλλὰ,

α. Ἐὰν μὲν ἡ παραλήγουσα τοῦ ἐνεστώτος εἴναι ε, τρέπεται εἰς ο, οἷον δέροω δέδορκα, δέρω δέδορα, στέργω ἔστοργα.

β'. Ἐὰν δὲ ἡ παραλήγουσα τοῦ ἐνεστώτος εἴναι ει, τῶν μὲν ὑγρόληκτων τρέπεται εἰς ο, τῶν δὲ ἀφωλόγηκτων εἰς οι, οἷον κτείνω ἔκτορα, θείρω ἔρηθρα, λείπω λέλοιπα, πείθω πέποιθα.

γ'. Ἐὰν πρὸ τοῦ θεματικοῦ χαρακτῆρος τῶν ὑγρόληκτων ὑπάρχῃ α-βραχὺ τρέπεται συνήθως εἰς η, οἷον θάλλω θαλά- τέθηλα, φαίρω φαι-πέφηρα.

ΣΗΜ. α. Ὁ σχηματισμὸς τοῦ β'. παρακειμένου ὑπόκειται εἰς πολλὰς ἀνωμαλίας, αἵτινες δὲν εἶναι δυνατόν νά κανονισθῶσιν ἐνταῦθα καὶ ἀφίνονται εἰς τὴν προσοχὴν τῶν φιλομαθῶν νέων, καὶ τὴν ἐξ αὐτῆς ἐμπειρίαν.

ΣΗΜ. β'. Ὁ β'. ὑπερσυντελικὸς σχηματίζεται ὁμαλῶς κατὰ τὸν β'. παρακειμένον τέτηκα-ε-τετήκα-ειν, τέθηλα-ε-τεθήλ-ειν, κτλ.

§. 225. Οἱ δεύτεροι ἀόριστοι, ἥτοι ὁ ἐνεργητικὸς β'. ὁ παθητικὸς β'. καὶ ὁ μέσος β'. ἀόριστος ὑπάρχουσι τότε μόνον, ὅταν τὸ θέμα εἴναι διάφορον τοῦ ἐνεστώτος, καὶ τότε ὅχι πάντοτε πάντες. Σχηματίζονται δὲ οἱ β'. ἀόριστοι προσαπτομένων τῶν καταλήξεων -ον, ὁμην, -ην εἰς τὸ θέμα, οἷον χαίρω χαρ-έχάρην, λείπω λιπ-έ-λιπ-ον ἔ-λιπ-όμην, τριβ-ω τριβ-ἐτρίβ-ην, φεύγω ἔφυγον.

§. 226. Τὸ ε διστυλῶν τινῶν ἐνεστώτων (τρέπω, κλέπτω, τρέφω, βρέχω, πλέκω) τρέπεται ἐν τοῖς β'. ἀορίστοις εἰς α βραχὺ, οἷον τρέπ-ω ἔτραπ-ον ἔ-τραπ-όμην ἔ-τράπ-ην, τρέφ-ω ἔ-τράφ-ην, κλέπ-ω ἔ-κλόπ-ην, κτλ.

ΣΗΜ. α. Ὁ παθητ. ἀορ. β'. τοῦ πλήττω ἐν μὲν ταῖς ἀπλοῖς φυλάττει τὸ η ἄτρεπτον, ἐν δὲ τοῖς συνθέτοις τρέπει αὐτὸ εἰς α: ἐπλήγην, ἐξεπλόγην, κατεπλόγην.

ΣΗΜ. β'. Παθητικοὶ τινες β'. ἀόριστοι φυλάττουσι τὸ ε ἄτρεπτον, οἷον λέγ-ω ἐ-λέγ-ην.

ΣΗΜ. γ'. Ἐνεργητικοὺς β'. καὶ μέσους β'. ἀορίστους σχηματίζουσι τὰ ἐξῆς μάλιστα ρήματα: λείπω, φεύγω, ἐρεύγω, τρέπω, πέρδω, κράζω, βάλλω, κτείνω, καίνω, χαίνω, παίρω, ἄγω, ἔχω, τρώγω, πέτομαι.

§. 227. Ὁ παθητικὸς μέλλων β'. ἀκολουθεῖ ὡς πρὸς τὸν χαρ-
κτῆρα καὶ τὴν τροπὴν τοῦ πρὸ αὐτοῦ φωνήεντος τὸν παθητικὸν ἀό-
ριστον β'., οἷον *τίπτω ἐ-τίπ-ην τυπ-ήσομαι, τρέπ-ω ἐ-τρέπ-ην τραπ-
ήσομαι, τρέφ-ω ἐ-τρέφ-ην τραφ-ήσομαι, κλέπτ-ω ἐ-κλέπ-ην κλαπ-
ήσομαι, λέγ-ω ἐ-λέγ-ην λεγ-ήσομαι*, κτλ.

Γ'. Χρόνοι τῶν καθαρῶν ἢ φωνηεντολήκτων.

§. 228. Καθαρὰ ἢ φωνηεντόληκτα ὀνομάζονται ὅσα ἔχουσιν ἐν τῷ
ἐνεστώτι χαρὰκτῆρα φωνῆεν ἢ δίφθογγον. (Υποδιαιοῦνται δὲ α.) εἰς
τὰ βαρύνοντα, ἥτοι τὰ ἔχοντα χαρὰκτῆρα *ι, υ, ἢ δίφθογγον, οἷον τί-ω,
λό-ω, παιδεύ-ω, πταίω, ἀκούω, καὶ β'.*) τὰ συνηρημένα ἢ περισπώ-
μενα, ἥτοι τὰ ἔχοντα χαρὰκτῆρα *α, ε, ο, οἷον τιμά-ω, ποιεῖ-ω, δηλό-ω.*
Τὰ φωνηεντόληκτα καθόλου εἶπεν ἔχουσι μόνον πρῶτους χρόνους,
ὄχι καὶ δευτέρους.

§. 229. Τὰ εἰς -άω -έω καὶ -όω περισπώμενα πάσχουσι συναίρε-
σιν ἐν τῷ ἐνεστώτι ἀπασῶν τῶν ἐγκλίσεων, καθὼς καὶ ἐν τῷ παρα-
τατικῷ τῆς ὀριστικῆς συμφώνως πρὸς τοὺς γενικοὺς κανόνας τῆς συ-
ναίρεσεως, καθὼς δεικνύουσι τὰ παραδείγματα.

ΣΗΜ. Τὸ συνηρημένον ἀπαρέμφατον γίνεται ὄχι ἐκ τοῦ εἰς -ειν ἀλλὰ ἐκ
τοῦ εἰς -εν ἀσυναίρετου. Ὅθεν: δηλοῦν (ἐκ τοῦ ἀσυναίρετου: δηλόεν) καὶ
ὄχι δηλοῖν (δηλόειν), τιμᾶν (ἐκ τοῦ τιμά-εν) καὶ ὄχι: τιμᾶν (ἐκ τοῦ τιμά-
ειν). Πρὸς ἀποφυγὴν δὲ μόνον συγχύσεως τῶν πρωτοπειρῶν ἐτέθη ἐν τῇ
πίνακι ὡς ἀσυναίρετος κατάληξις ἡ -ειν.

ΣΗΜ. β'. Τὸ ῥημα: λούω, εἰ καὶ δὲν ἀνήκει εἰς τὴν συζυγίαν τῶν περι-
σπωμένων, πάσχει ὅμως συναίρεσιν ἐν τισὶ προσώποις: ἔλουεν ἔλου, ἐλούο-
μεν ἐλούμεν, λούομαι λούμαι, λούεται λούται, λούεσθαι λούσθαι, ἐλούοντο
ἐλοῦντο κτλ.

§. 230. Περί τοῦ ἐνεστώτος καὶ παρατατικοῦ τῶν περισπωμένων
ἄξια σημειώσεως εἶνε τὰ ἑξῆς.

α. Τὸ ἐφελκυστικὸν *ν* τοῦ τρίτου ἐνικοῦ προσώπου τοῦ παρατα-
τικοῦ ὑπάρχει μόνον ἐν τῷ ἀσυναίρέτῳ ὄχι καὶ ἐν τῷ συνηρημένῳ,
οἷον *ἐνίκαε(ν)*, ἀλλὰ μόνον *ἐνίκα, ἐμίσθεε(ν)*, ἀλλὰ μόνον *ἐμίσθου,*
ἐποίηε(ν) ἐποίηε, κτλ.

β'. Τῶν δισυλλάβων εἰς -εω συναίρουνται μόνον τὰ πρόσωπα ἐκεί-
να, ἐν οἷς συμπίπτει *εε ἢ εει*, τὰ δὲ λοιπὰ μένουσιν ἀσυναίρετα, οἷον
πλέω πλέεις-πλείς, πλέει-πλεί, ἔπλεεν-ἔπλει, ἀλλὰ: *πλέομεν*
πλέουσι πλέης πλέη πλέοιμι κτλ.

ΣΗΜ. α. Ἐξαίρεται τὸ δέω τὸ ὅποσον συνήθως συναίρεται καὶ ὅταν συμ-
πέσῃ εο πολλάκις δὲ καὶ εω καὶ μάλιστα ἐν τοῖς συνθέτοις, οἷον: δοῦν
δοῦντος, ἐδοῦν δοῦμαι δοῦμεθα δοῦνται δοῦμενος δῶν, κατέδουν διαδοῦμαι
ἀναδοῦμενος.

ΣΗΜ. δ'. Ἡ μετοχή δέον συναίρεται ἀνωμάλως εἰς : δεῖν. Ὅμοιος συναίρεται κατὰ τοὺς ἀρχαίους γραμματικούς καὶ ἡ μετοχή : δοκέειν εἰς δοκεῖν. (Πρβλ. τὸ πλεον πλεῖν, §. 172 σημ.).

ΣΗΜ γ'. Τὰ περισπώμενα τῆς ἀ. συζυγίας : ζῶ, πεινῶ, διψῶ, καὶ χρῶμαι, συναίρουνται εἰς ἡ ὅχι εἰς α, οἷον : ζάεις-ζῆς, πεινάειν πεινῆν, διψᾷ διψῆ, χράεται χρῆται. Ὅμοιος καὶ τὰ : κνάειν κνῆν, σμάειν σμῆν, διψάειν-ψῆν (καὶ μαλκιάειν μαλκιῆν).

§. 231. Ὁ παρατατικὸς τῶν καθαρῶν ῥημάτων, βαρυτόνων τε καὶ περισπωμένων, φυλάττει τὸν χαρακτῆρα τοῦ ἐνεστώτος ἀμετάβλητον, οἷον ἀκού-ω ἤκου-ον, παῖω ἔπαι-ον, δακρύ-ω ἐδάκρυ-ον, μηρί-ω ἐμήρι-ον, τιμά-ω ἐτίμα-ον, φιλέ-ω ἐφίλε-ον, δηλό-ω ἐδήλο-ον.

§. 232. Πλὴν τοῦ ἐνεστώτος καὶ παρατατικοῦ ἀπάντων τῶν λοιπῶν χρόνων αἱ χρονικαὶ καταλήξεις προσάπτονται ἀμέσως εἰς τὴν ῥίζαν τοῦ ἐνεστώτος, ἀπ' οὗ ἐκταθῇ τὸ χαρακτηριστικὸν φωνῆεν τοῦ ἐνεστώτος, ἐὰν εἶνε βραχύ, ἥτοι τὸ μὲν ι καὶ υ βραχέα, εἰς ι καὶ υ μακρά, τὸ δὲ α καὶ ε εἰς η, καὶ τὸ ο εἰς ω, οἷον παῖ-ω παῖσ-ω ἔπαισ-α, παιδεύ-ω παιδεύ-σω ἐπαιδευ-σα πε-παιδευ-κα, τί-ω τί-σω ἔτι σα τέ-τι-κα τέτι-μαι ἐτί-θην κτ.λ., κωλύ-ω κωλύ-σω ἐκώλυ-σα κε-κώλυ-κα κτ.λ., ποιέ-ω ποιή-σω ἐποίη-σα κτ.λ., τιμά-ω τιμή-σω ἐτίμη-σα τιμη-θήσομαι κτ.λ., δηλό-ω δηλώ-σω ἐδηλώ-θην κτ.λ.

§. 233. Τῶν εἰς -άω περισπωμένων ἐκτείνουσι τὸ α ὅχι εἰς η ἀλλὰ εἰς α μακρὸν τὰ ἔχοντα πρὸ αὐτοῦ ι, ε ἢ ρ, οἷον ἐά-ω ἐά-σω εἶα-σα, μειδιά-ω μειδιά-σομαι, φωρά-ω φωρά-σω, καὶ τὰ : ἀλοάω ἀ-λοά-σω, ἀκροά-ομαι ἀκροά-σομαι.

ΣΗΜ. Ἐξαιροῦνται τὰ : χράω χρήσω, καὶ χράομαι χρήσομαι.

§. 234. Κατ' ἐξαιρέσιν τοῦ ἀνωτέρου κανόνος (§. 232) καθαρὰ τινὰ ῥήματα, βαρυτόνά τε καὶ περισπώμενα, ἰδίως τὰ εἰς ἰάω, φυλάττουσιν ἄτρεπτον, ἥτοι βραχὺν τὸν χαρακτῆρα τοῦ ἐνεστώτος καὶ τότε τὰ πλεῖστα αὐτῶν λαμβάνουσι σ πρὸ τῶν χρονικῶν καταλήξεων τοῦ παθητικοῦ παρακτιζέμενου, ὑπερσυντελικοῦ, μέλλοντος καὶ ἀορίστου, οἷον ἀρύ-ω ἀρύσω ἤρυν-σα ἤρυν-σάμην ἤρυν-σ-μαι ἤρυν-σ-με-ην ἤρυν-σ-θην ἀρύν-σ-θήσομαι, γελά-ω γελά-σομαι ἐγέλα-σα, γελα-σ-θήσομαι, ἐγελά-σ-θην, τελέ-ω τελέ-σω ἐτέλε-σα τετέλε-κα ἐ-τε-τελέ-κειν τετέλε-σ-μαι ἐ-τε-τελέ-σ-μην τελε-σ-θήσομαι.

ΣΗΜ. ἀ. Τοιαῦτα ἐξηρημένα ῥήματα εἶνε μάλιστα

Α'. Ἐκ μὲν τῶν βαρυτόνων καθαρῶν τὰ ἐξῆς : χρί-ω, ἀνύ-ω, ἀρύ-ω, μύ-ω, πτώ-ω, τανύ-ω καὶ μεθύσχω.

Β'. Ἐκ δὲ τῶν περισπωμένων τὰ ἐξῆς :

1) Τῶν εἰς -άω τὰ : δαμά-ω, ἐρά-ω, περά-ω, σπά-ω, σπά-σω κτ.λ., ταῦτα δὲ παρακολουθοῦσι καὶ τὰ εἰς -άννυμι μάλιστα, οἷον : κερά-ννυμι, σκεδά-ννυμι κτ.λ.

2) Τῶν εἰς -έω τὰ: αἰδέομαι ἀνέομαι ἀλέω ἀρκέω ἐμέω ζέω ξέω τελέω κτλ., ὁμοίως δὲ καὶ τὰ: ἀρέ-σκω ἄχθομαι (ἀχθε-) μάχομαι (μαχε-) καθώς καὶ τὰ εἰς -έννυμι, οἷον: σθέννυμι κτλ.

3) Τῶν εἰς -ὄω τὰ: ἀρώω ὄννυμι (ὄμο-) καὶ πίνω (πο-).

ΣΗΜ. β'. Πολλὰ τῶν καθαρῶν ῥημάτων διαφοροῦνται, ἐν τισὶ μὲν χρόνοις ἐκτείνοντα, ἐν τισὶ δὲ φυλάττοντα βραχὺ τὸ φωνήεν, οἷον: τὰ:

1) αἰνέω αἰνέσω ἤνεκα ἤνεθην ἤνημαι· αἰρέω ἡρέθην αἰρήσω ἡρηκα ἡρημαι· δέω δήσω ἐδήσα ἐδήσάμην δέδεκα δέδεμαι ἐδέθην δεθήσομαι· καλέω καλέσω καλέσομαι καὶ ἄττικ· καλῶ καλοῦμαι· ἐκάλεσα ἐκαλεσάμην κέκληκα κέκλημαι κεκλήσομαι ἐκλήθην· ποθέω ποθήσομαι ἐπάθεσα ποθήσω ἐπόθησα πεπόθηκα πεπόθημαι ἐποθέσθην· πονέω πονήσω καὶ πονέσω πεπόνηκα· εὐρίσκω εὔρε· εὐρήσω εὔρημαι· εὔρέθην εὔρεθήσομαι· κηίδομαι κηδε· κηδήσω κηδέσομαι ἐκηδέσάμην.

2) δύ-ω δῦ-σω ἔ-δῦ-σα δέ-δῦ-κα δέ-δῦ-μαι ἐ-δύ-θην· θύ-ω θῦ-σω ἔ-θῦ-σα τέ-θυ-κα τέ-θυ-μαι ἐ-τύ-θην· λύ-ω λῦ-σω ἔ-λῦ-σα λέ-λυ-κα λέ-λυ-μαι ἐ-λύ-θην.

ΣΗΜ. γ'. Τὰ: καίω καὶ κλαίω μεταβάλλουσιν ἐν τῷ μέλλοντι καὶ ἀορίστῳ τὸν χαρακτήρα αὐτῶν εἰς αὐ: καύσω ἔκαυσα κέκαυμαι ἐκαύθην, κλαύσομαι ἔκλαυσα.

ΣΗΜ. δ'. Τὰ ἐξῆς εἰς -έω δισύλλαβα ῥήματα μεταβάλλουσι τὸν χαρακτήρα εἰς εὐ ἕνεκα τοῦ ἐξαφανισθέντος αὐτῶν χαρακτήρος F, θέω (θεF-) θεύσομαι θευσοῦμαι· νέω (νεF-) νεύσομαι νευσοῦμαι ἔνευσα· πλέω (πλεF-) πλεύσομαι πλευσοῦμαι ἔπλευσα πέπλευσαι ἐπλεύσθην· πνέω (πνεF-) πνεύσομαι πνευσοῦμαι ἔπνευσα ἐπνεύσθην· ῥέω (ρεF-) (ρεύσομαι ἔρρεύσα).

ΣΗΜ. ε'. Διὰ τὸν αὐτὸν λόγον καὶ ὁ ἀόριστος τοῦ χέω σχηματίζεται ἄνευ τοῦ χρονικοῦ χαρακτήρος σ: ἔχεα (ἐχεF-α, §. 58).

ΣΗΜ. ς'. Τὰ ἀκόλουθα λαμβάνουσι σ μόνον ἐν τῷ παθητικῷ ἀορίστῳ καὶ μέλλοντι, ἀλλ' ὅχι καὶ ἐν τῷ παρακειμένῳ, οἷον: μιμνήσκω μνα-μémνημαι ἐμνήσθην μνησθήσομαι, παύω πέπαυμαι ἐπαύσθην παυσθήσομαι, πνέω (πέπνυμαι) ἐπνεύσθην πνευσθήσομαι, ποθέω πεπόθημαι ἐποθέσθην ποθεσθήσομαι, χράομαι κέχρημαι ἐχρήσθην, ῥώννυμι ῥο-ἔρῳμαι ἐρῶσθην ῥωσθήσομαι, κτλ.

§. 235. Ῥήματά τινα ἔχοντα χαρακτήρα δίφθογγον παρενθέτουσι σ μεταξὺ αὐτοῦ καὶ τῶν παθητικῶν καταλήξεων -μαι -μην -θην -θήσομαι, οἷον παίω πέπαι-σ-μαι ἐπεπαί-σ-μην ἐπαί-σ-θην παι-σ-θήσομαι κτλ.

ΣΗΜ. Τὰ ἀκόλουθα διαφοροῦνται: γεύω (γέγευμαι· ἐγεύσθην), θραύω (τέθραυμαι καὶ τέθραυσαι· ἐθραύσθην), κλαίω (κέκλαυμαι καὶ κέκλαυσαι), κλείω (κέκλειμαι καὶ ἄττικ· κέκλημαι καὶ κέκλεισαι· ἐκλείσθην), κολούω (κεκόλουμαι καὶ κεκόλουσαι· ἐκολούσθην καὶ ἐκολούθην), κρούω (κέκρουμαι καὶ κέκρουσαι· ἐκρούσθην).

Ἀττικὸς καὶ δωρικὸς μέλλωρ.

§. 236. Ὁ ἐκ θεμάτων δισυλλάβων καὶ ὑπερδισυλλάβων ἐνεργη-

Δημοσίου Κεντρικῆ Βιβλιοθήκῃ Θεσσαλονίκης

τικός καὶ μέσος μέλλων ἁ., ἐὰν πρὸ τῶν καταλήξεων -σω καὶ -σονται ἔχη α, ε, ι βραχέα, ἀποβάλλει ἐνίοτε τὸ σ (§. 102), καὶ συναϊρείται εἰς -ῶ καὶ -οῦμαι· ὁ δὲ μέλλων οὗτος ὀνομάζεται ἄττικός.

α. Καὶ ἐὰν μὲν ὁ κοινὸς μέλλων λήγῃ εἰς -άσω -άσονται ἢ -εσω -εσονται, ὁ ἄττικός λήγῃ εἰς -ῶ -ῶμαι ἢ -ῷ -οῦμαι, καὶ ὁμοιάζει ἐντελῶς μὲ τὸν ἐνεστώτα τῆς α. καὶ β'. συζυγίας τῶν περισπωμένων, οἷον βιβάζω βιβά-σω βιβά-ω βιβῶ· σκεδάννυμι -σκεδά- -σκεδά-σω σκεδά-ω σκεδῶ, σκεδά-σονται σκεδά-ονται σκεδῶμαι, τελέω τελέσω τελέ-ω τελῶ, τελέ-σονται τελέ-ονται τελοῦμαι.

β'. Ἐὰν δὲ ὁ κοινὸς μέλλων λήγῃ εἰς -ίσω -ίσονται, μετὰ τὴν ἀποβολὴν τοῦ σ αἱ καταλήξεις αὗται γίνονται -ιῶ καὶ -ιοῦμαι, οἷον κομίζω κομί-σω κομιῶ, κομί-σονται κομιοῦμαι.

ΣΗΜ. α. Τοῦ μέσου Ἀττικοῦ μέλλοντος τὸ β'. ἐνικὸν πρόσωπον διφθογογραφεῖται, οἷον· τελοῦμαι τελεῖ, κομιοῦμαι κομιεῖ. (Πρόβλ. §. 317).

ΣΗΜ. β'. Ὁ ἄττικός μέλλων ὑπάρχει ἐν χρήσει μόνον ἐν τῇ ὀριστικῇ, ἀπαρεμφάτῃ καὶ μετοχῇ, ὅχι καὶ τῇ εὐκτικῇ, οἷον· τελῶ, τελεῖν, τελῶν, ἀλλὰ τελέσοιμι, ὅχι τελοῖμι.

ΣΗΜ. γ'. Ἀττικὸν μέλλοντα σχηματίζουν ἐκ τῶν εἰς -άω καὶ -έω μόνον τὰ: ἐλάω (ἐλαύνω), τελέω, καλέω, καὶ ἄλέω· ἐκ τῶν εἰς -άννυμι καὶ -έννυμι τὰ: σκεδάννυμι (σκεδῶ σκεδῶμαι) καὶ ἀμφιέννυμι (ἀμφιῶ)· ἅπαντα τὰ εἰς -ίζω, καὶ ὀλίγα τινὰ εἰς -άζω.

ΣΗΜ. δ'. Σποράδην εὗρηται ἄττικοι μέλλοντες καὶ ἐκ μελλόντων εἰς -άσω -ήσω -ώσω παρὰ τὸν κανόνα, οἷον: ἐρημοῦτε=ἐρημώσετε, οἰκειοῦντα=οἰκειώσονται, ἐπιμελεῖσθαι=ἐπιμελήσεσθαι.

§. 237. Τὸν εἰς -σω καὶ -σονται μέλλοντα οἱ Δωριεῖς περισπῶν εἰς -σῶ καὶ σοῦμαι. Τοιοῦτον θωριαδὸν μέσον μέλλοντα σχηματίζουσι καὶ παρὰ τοῖς Ἀττικοῖς τὰ ἐξῆς ῥήματα, πλέω, πρέω, ρέω, θέω, κλαίω, φεύγω, παίζω, χέζω, πίπτω, πυρθάνομαι, πλευσοῦμαι, πνευσοῦμαι, ρευσσοῦμαι, θενσοῦμαι, κλανσοῦμαι, φευξοῦμαι, παιξοῦμαι, χρεσοῦμαι, πεσοῦμαι, πευσσοῦμαι.

ΣΗΜ. α. Ἐντελῶς ἀνευ χρονικοῦ χαρακτῆρος σχηματίζουσι τὸν μέλλοντα τὰ ἐσθίω ἐδ-, πίνω πι-, καὶ χέω: ἔδομαι, πίομαι, χέομαι.

ΣΗΜ. β'. Μέσον μέλλοντα β', ὅπως τὰ ὑρόληκτα, σχηματίζουσι τὰ μάχομαι καὶ ἔξομαι ἐδ-: μαχοῦμαι, καθ-εδοῦμαι.

ΣΗΜ. γ'. Ἐκ πολλῶν ἐνεργητικῶν παρακειμένων μεταπεσόντων εἰς σημασίαν ἐνεστώτος σχηματίζεται μετ' ὀλίγων μέλλων, οἷον· θνήσκω τέθνηκα τέθνηξω ἢ τέθνηξομαι, κλάζω κλαγγ- κέκλαγγα κελάγξω ἢ κελάγξομαι, ἴστημι ἔστηκα ἐστήξω, ἐστήξομαι.

Τονισμός τῶν ῥημάτων.

§. 238. Περί τοῦ τονισμοῦ τῶν ῥημάτων ἐκτὸς τῶν γενικῶν ἄξιοι σημειώσεως εἶνε καὶ οἱ ἐξῆς μάλιστα κανόνες.

Δημόσια Κεντρικὴ Βιβλιοθήκη Βεροῦνης

α. Ἐναντίον τοῦ γενικοῦ κανόνος (§. 40) τῶν συνθέτων ῥημάτων ὁ τόνος δὲν δύναται νὰ ὑπερβῇ τὴν συλλαβὴν, ὅπου γίνεται χρονικὴ ἢ συλλαβικὴ αὐξήσις, οἷον ἦγον παρ-ἦγον ὅχι πάρηγον, ἔσχωρ προσέσχωρ ὅχι πρόσ-εσχωρ.

β'. Μονοσύλλαβοι ῥηματικοὶ τύποι, ἐὰν ἔχωσι μακρὰν τὴν συλλαβὴν, περισπῶνται οἷον σχῶ (ἀλλὰ τὸ σύνθετον ἀπό-σχω). Ἐξαίρεται τὸ τοῦ β'. πρόσ-ωπου φῆς καὶ τοῦ γ'. χρῆ.

γ'. Αἱ εἰς -ε καὶ -ον προστακτικαὶ ἀναβιβάζουσι τὸν τόνον ὅσον τὸ δυνατὸν μακρὰν τῆς ληγούσης, οἷον παίδευε, παιδεύετε, παιδέεσθε, παιδεύσον, κτλ. Ἀλλὰ κατ' ἐξαίρεσιν τοῦ γενικοῦ τούτου κανόνος:

1) Οἱ δεῦτεροι ἀόριστοι εἰπέ, εὔρέ, ἐλθέ, καὶ παρὰ τοῖς Ἀττικοῖς ἰδὲ καὶ λαβὲ δέχτονοῦνται.

2) Οἱ μέσοι ἀόριστοι β'. περισπῶνται, οἷον λαβοῦ κτλ. Ἀπαντᾷ ὅμως καὶ παροξύτονον τὸ πρᾶπον. Τῶν δὲ μέσων ἀορίστων β'. τῶν εἰς -μι ῥημάτων ἀναβιβάζεται ὁ τόνος εἰς τὴν πρόθεσιν, μόνον ὅταν αὕτη εἴνε δισύλλαβος, οἷον θοῦ, περὶθον, ἀλλὰ προσθοῦ. Ὁμοίως καὶ τὰ παράσχω καὶ ἐπίσπον.

ΣΗΜ. α. Περί τοῦ χρόνου καὶ τοῦ τονισμοῦ τῶν εὐκτικῶν καὶ ἀπαρεμφάτων τῆς ἐνεργητικῆς φωνῆς ἴδε: §. 37.

ΣΗΜ. β'. Παρὰ τὸν κανόνα (§. 147, σημ. β'.) αἱ οὐδέτεραι μετοχαὶ φυλάττουσι τὸν τόνον ὅπου καὶ τὸ ἀρσενικόν, οἷον τὸ εἰρηνεύον, τὸ εἰρηνεύσαν, τὸ εἰρηνεύσον (ἀλλὰ προστ. ἀόρ. α. εἰρήνευσον) τὸ εἰρηνευθέν, κτλ.

	ΟΡΙΣΤΙΚΗ.	ΥΠΟΤΑΚΤΙΚΗ.	ΠΡΟΣΤΑΚΤΙΚΗ.
ἐνεστώς.	λείπω, λείπεις, λείπει, λείπετον, λείπετον, λείπομεν, λείπετε, -ουσιν.	λείπω, λείπης, λείπῃ, λείπητον, λείπητον, λείπωμεν-ῆτε-ωσιν.	λείπε, λειπέτω, λείπετον, λειπέτων, λείπετε, -έτωσαν καὶ λειπόντων.
παράτ.	ἔλειπον, ἔλειπες, ἔλειπεν, ἐλείπετον, ἐλειπέτην, ἐλείπομεν, ἐλείπετε, ἔλειπον.		
ἀ. μέλ.	λείψω, λείψεις, λείψει, λείψετον, λείψετον, λείψομεν, λείψετε -ουσιν.		
μέλ. β'.	λιπῶ, λιπεῖς, λιπεῖ, λιπεῖτον, λιπεῖτον, λιποῦμεν, λιπεῖτε, -οῦσιν.		
ἀ. ἀόριστ.	ἔλειψα, ἔλειψας, ἔλειπεν, ἐλείφατον, ἐλειψάτην, ἐλείψαμεν, ἐλείφατε, ἔλειψαν.	λείψω, λείψης, λείψῃ, λείψητον, λείψητον, λείψωμεν-ῆτε-ωσιν.	λείπον, λειψάτω, λείφατον, -των, λείφατε, -άτωσαν καὶ λειψάντων.
β'. ἰσόριστ.	ἔλιπον, ἔλιπες, ἔλιπεν, ἐλίπετον, ἐλιπέτην, ἐλίπομεν, ἐλίπετε, ἔλιπον.	λίπω, λίπης, λίπῃ, λίπητον, λίπητον, λίπωμεν, -ῆτε-ωσιν.	λίπε, λιπέτω, λίπετον, λιπέτων, λίπετε, λιπέτωσαν καὶ λιπόντων.
ἀ. παρακ.	λέλειφα, λέλειφας, -ειφεν, λελείφατον, λελείφατον, λελείφαμεν, λελείφατε, -σιν.	λελείφω, -ης, ῃ, λελείφητον, -ητον, λελείφωμεν-ῆτε-σιν.	λέλειφε, λελειφέτω, λελείφετον, -έτων, λελείφετε, -έτωσαν καὶ λελειφόντων.
β'. παρακ.	λέλοιπα, λέλοιπας, -οιπεν, λελοίπατον, λελοίπατον, λελοίπαμεν, λελοίπατε, -σιν.	λελοίπω, -ης, -ῃ, λελοίπητον, -ητον, λελοίπωμεν-ῆτε-σιν.	λέλοιπε, -οιπέτω, λελοίπετον, -έτων, λελοίπετε, -έτωσαν καὶ λελοιπόντων.
ὑπερσ. ἀ.	ἔλελείφειν, ἐλελείφεις, ἐλελείφει, ἐλελείφειτον, ἐλελείφειτην, ἐλελείφειμεν, ἐλελείφειτε, ἐλελείφεισαν καὶ ἐλελείψαν.		
β'. ὑπερ.	ἐλελοίπειν, ἐλελοίπεις, ἐλελοίπει, ἐλελοίπειτον, ἐλελοίπειτην, ἐλελοίπειμεν, ἐλελοίπειτε, ἐλελοίπεισαν καὶ ἐλελοίπεσαν.		

ΦΩΝΗ.

ΕΥΚΤΙΚΗ.	ΑΠΑΡΕΜ.	ΜΕΤΟΧΗ.
λείποιμι, λείποις, λείποι, λείποιτον, λειποίτην, λείπομεν, λείποιτε, λείποιεν.	λείπειν.	λείπων λείποντος, λείπουσα λειπούσης, λείπον λείποντος.
λείφοιμι, λείφοις, λείφοι, λείφοιτον, λειφόιτην, λείφομεν, λείφοιτε, λείφοιεν.	λείψειν.	λείφων λείφοντος, λείφουσα λειφούσης, λείφον λείφοντος.
λιποῖμι, λιποῖς, λιποῖ, λιποῖτον, λιποίτην, λιποῖμεν, λιποῖτε, λιποῖεν.		λιπὼν λιπύοντος, λιπούσα λιπούσης, λιπὺν λιπύοντος.
λείψαμι -αῖς, κ. -ψείας, -αι, κ. -ειεν, λείψαιτον, λειψαίτην, λείψαιμεν, λειψαίτε, -αιεν, κ. ψειαν.	λείψαι.	λείψας λείψαντος, λείψασα λειψάσης, λείψαν λείψαντος.
λίποιμι, λίποις, λίποι, λίποιτον, λιποίτην, λίπομεν, λίποιτε, λίποιεν.	λίπειν.	λιπὼν λιπόντος, λιπούσα λιπούσης, λιπὸν λιπόντος.
λελείφοιμι, λελείφοις, λελείφοι, λελείφοιτον, λελειφοίτην, λελείφομεν, λελείφοιτε, λελείφοιεν.	λελειφέναι.	λελειφὼς λελειφότης, λελειφυῖα λελειφυίας, λελειφὸς λελειφότης.
λελοίποιμι, λελοίποις, λελοίποι, λελοίποιτον, λελοιποίτην, λελοίπομεν, λελοίποιτε, λελοίποιεν.	λελοιπέναι.	λελοιπὼς λελοιπότος, λελοιπιυῖα λελοιπιυίας, λελοιπὸς λελοιπότος.

	ΟΡΙΣΤΙΚΗ.	ΥΠΟΤΑΚΤΙΚΗ.	ΕΥΚΤ
ἐνεστί.	λείπομαι, λείπη(ει), λείπεται, (λείπόμεθον) λείπεσθον, -πασθον, λείπομεθα, λείπεσθε, λείπονται.	λείπωμαι, λείπη, λείπηται, (λείπώμεθον), πησθον, -θον, (λείποίμεθον), λείπομεθα, λείπησθε-ωνται.	λείποιμην, (λείποίμεθον), λείποιμεθα,
παράσ.	ἐλείπομην, ἐλείπου, ἐλείπετο, (ἐλείπόμεθον), ἐλείπεσθον, -σθην, ἐλείπομεθα, ἐλείπεσθε, ἐλείποντο.		
μ. μ. α.	λείφομαι, λείφη(ει), λείφεται, (λείφόμεθον), λείφεσθον, -ψεσθον, λείφόμεθα, λείψεσθε, λείφονται.		λείφοίμην, (λείφοίμεθον), λείφοίμεθα,
μ. οὐκ. μ.	λελείφομαι, λελείφη(ει), -φεται, (λελείφόμεθον), -ψεσθον, -ψεσθον λελείφόμεθα, λελείψεσθε, -ψονται.		λελείφοίμην, (λελείφοίμεθον), λελείφοίμεθα,
μέλ. β'. δ'.	λιπήσομαι, λιπήσῃ(ει), -πῆσεται, (λιπησόμεθον), -πῆσεσθον, -σθον, λιπησόμεθα, -πῆσεσθε, -σονται.		λιπησοίμην, (λιπησοίμεθον), λιπησοίμεθα,
μέλ. α. μ. δ'.	λειφθήσομαι, φθήσῃ(ει), -σεται, (λειφθασόμεθον), -σεσθον, -σθον, λειφθασόμεθα, -φθήσεσθε, -νται.		λειφθασοίμην, (λειφθασοίμεθον), λειφθασοίμεθα,
μ. μ. μ. δ'.	λιπούμαι, λιπή(εῖ), λιπείται, (λιπούμεθον), λιπέσθον, -σθον, λιπούμεθα, λιπέσθε, λιποῦνται.		λιποίμην, λιποίμεθον, λιποίμεθα,
μ. α. α. α.	ἐλείψαμην, ἐλείψω, ἐλείφατο, (ἐλείψόμεθον), ἐλείψασθον, -σθην, ἐλείψαμεθα, ἐλείψασθε, -ψαντο.	λείψωμαι, λείψη, λείψηται, (λείψώμεθον), -ψησθον, -σθον, (λείψαίμεθον), λείψόμεθα, λείψησθε, -νται.	λείψαίμην, (λείψαίμεθον), λείψαίμεθα,
μ. α. α. δ'.	ἐλίπομην, ἐλίπου, ἐλίπετο, (ἐλίπόμεθον), ἐλίπεσθον, -πέσθην, ἐλίπομεθα, ἐλίπεσθε, ἐλίποντο.	λίπωμαι, λίπη, λίπηται, (λίπώμεθον), -πησθον, -σθον, (λιποίμεθον), λίπώμεθα, λίπησθε, -ωνται.	λιποίμην, (λιποίμεθον), λιποίμεθα,
ἀορ. α. α.	ἐλείφθην, ἐλείφθης, ἐλείφθη, ἐλείφθητον, ἐλείφθητην, ἐλείφθημεν, ἐλείφθητε, -φθησαν.	λείφω, λειφθῆς, λειφθῇ, λειφθῆτον, λειφθῆτον, λειφώμεν, λειφθῆτε, -ώσιν.	λειφθήην, λειφθήην, λειφθήμεν,
ἀορ. δ'.	ἐλίπην, ἐλίπης, ἐλίπη, ἐλίπητον, ἐλίπητην, ἐλίπημεν, ἐλίπητε, ἐλίπησαν.	λίπω, λιπῆς, λιπῇ, λιπῆτον, λιπῆτον, λιπώμεν, λιπῆτε, λιπώσιν.	λιπείην, λιπείην, λιπείμεν,
παράσ. κ. ὑπερσ.	λέλειμμαι, λέλειψαι, λέλειπται, (λελείμεθον), λέλειψον, -φον, λελείμεθα, λέλειψθε, -φεται.	λελειμμένος, -λειμμένη, -νον ὦ, ῆς, ῆι, λελειμμένω, λελειμμένα ῆτον, ῆτον, λελειμμένοι λελειμμέναι-να ῶμεν, ῆτε, ῶσιν.	λελειμμένος λελειμμένω λελειμμένοι

ΦΩΝΗ.

ΤΙΚΗ.	ΠΡΟΣΤΑΚΤΙΚΗ.	ΑΠΑΡΕΜΦ.	ΜΕΤΟΧΗ.
λείποιο, λείποιοτο, λείποισθον, λείποισθην, λείποισθε, λείποιντο.	λείπου, λειπέσθω, λειπέσθον, λειπέσθων, λειπέσθε, λειπέσθωσαν καὶ λειπέσθων.	λείπεσθαι.	λειπόμενον-πομένου, λειπομένη-πομένης, λειπόμενον-πομένου.
λείψοιο, λείψοιοτο, λείψοισθον, λείψοισθην, λείψοισθε, λείψοιντο.		λείψεσθαι.	λειψόμενος-ψομένου, λειψομένη-ψομένης, λειψόμενον-ψομένου.
λελείψοιο, λελείψοιοτο, λελείψοισθον, ψοίσθην, λελείψοισθε, -ψοιντο.		λελείψεσθαι.	λελειψόμενος-μένου, λελειψομένη-μένης, λελειψόμενον-μένου.
λιπήσοιο, λιπήσοιοτο, λιπήσοισθον, -οίσθην, λιπήσοισθε, -ήσοιντο.		λιπήσεσθαι.	λιπησόμενος-μένου, λιπησομένη-μένης, λιπησόμενον-μένου.
λειφθήσοιο, -ήσοιοτο, λειφθήσοισθον, -οίσθην, λειφθήσοισθε, -ήσοιντο.		λειφθήσεσθαι.	λειφθσόμενος-ένου, λειφθσομένη-μένης, λειφθσόμενον-νου.
λιποῖο, λιποῖοτο, λιποῖσθον, λειπείσθην, λιποῖσθε, λιποῖντο.		λιπεῖσθαι.	λιπούμενος-μένου, λιπουμένη-μένης, λιπούμενον-μένου.
λείψαιο, λείψαιτο, λείψαισθον, λειψαίσθην, λείψαισθε, λείψαιντο.	λείψαι, λειψάσθω, λείψασθον, λειψάσθων, λείψασθε, -σθωσαν, -θων	λείψασθαι.	λειψάμενος-ψαμένου, λειψαμένη-ψαμένης, λειψάμενον-ψαμένου.
λίποιο, λίποιοτο, λίποισθον, λιποίσθην, λίποισθε, λίποιντο.	λίποῦ, λιπέσθω, λίπεσθον, λιπέσθων, λίπεσθε, λιπέσθωσαν καὶ λιπέσθων.	λιπέσθαι.	λιπόμενος-πομένου, λιπομένη-πομένης, λιπόμενον-πομένου.
λειφθεῖης, λειφθείη, λειφθείητον, εἰήτην, λειφθείητε, λειφθείησαν καὶ λειφθεῖεν.	λειφθήη, λειφθήτω, λειφθήητον, λειφθήτων, λειφθήητε, λειφθήτωσαν καὶ λειφθέντων.	λειφθήηαι.	λειφθεῖς λειφθέντος, λειφθεῖσα λειφθείσης, λειφθέν λειφθέντος.
λιπεῖης, λιπεῖη, λιπεῖητον, λιπεῖήτην, λιπεῖητε, λιπεῖησαν καὶ λιπεῖεν.	λίπηη, λιπήτω, λίπηητον, λιπήτων, λίπηητε, λιπήτωσαν καὶ λιπέντων.	λιπήηαι.	λιπεῖς λιπέντος, λιπεῖσα λιπέσης, λιπέν λιπέντος.
εἴην, εἴης, εἴη, εἴητον, εἴήτην, εἴημεν, εἴητε, εἴησαν.	ἐλείψω, ἐλείφθω, ἐλείψθον, ἐλείφθων, ἐλείψθε, ἐλείφθωσαν καὶ ἐλείφθων.	ἐλείφθαι.	ἐλειμμένος-μένου, ἐλειμμένη-λειμένης, ἐλειμμένον-μένου.

ΟΡΙΣΤΙΚΗ.		ΥΠΟΤΑΚΤΙΚΗ.		ΕΥΚΤ	
ἐνεστ.	λύω, λύεις, λύει, λύετον, λύετον, λύομεν, λύετε, λύουσιν.	λύω, λύῃς, λύῃ. λύῃτον, λύῃτον, λύωμεν, λύῃτε, λύωσιν.		λύοιμι, λύοιμεν,	
π.	ἔλυον, ἔλυσες, ἔλυσεν, ἐλύετον, ἐλύετην, ἐλύομεν, ἐλύετε, ἔλυον.				
μέλ. ἀ.	λύσω, λύσεις, λύσει, λύσετον, λύσετον, λύσομεν, λύσετε, λύσουσιν.			λύσοιμι, λύσοιμεν,	
ἀορ. ἀ.	ἔλυσα, ἔλυσας, ἔλυσεν, ἐλύσατον, ἐλύσατην, ἐλύσαμεν, ἐλύσατε, ἔλυσαν.	λύσω, λύῃς, λύῃ, λύῃτον, λύῃτον, λύσωμεν, λύῃτε, λύωσιν.		λύσαιμι, λύσαις, λύσαιμεν, -αίτε,	
παρ. α.	λέλυκα, λέλυκας, λέλυκεν, λελύκατον, λελύκατον, λελύκαμεν, -λύκατε, -λύκασιν.	λελύκω, λελύκῃς, λελύκῃ, λελύκῃτον, λελύκῃτον, λελύκωμεν, -λύκῃτε, -λύκωσιν		λελύκοιμι, λελύκοιμεν,	
ὑπερσ.	ἐλελύκειν, ἐλελύκεις, ἐλελύκει, ἐλελύκειτον, ἐλελυκείτην, ἐλελύκειμεν, ἐλελύκειτε, ἐλελύκεισαν καὶ ἐλελύκεσαν.				
ΠΑΘΗΤΙΚΗ					
ἐνεστ.	λύομαι, λύῃ(λύει), λύεται, (λυόμεθον), λύεσθον, εσθον, λυόμεθα, λύεσθε, λύνονται.	λύωμαι, λύῃ, λύῃται, (λυόμεθον), λύῃσθον, ῥσθον, λυόμεθα, λύῃσθε, λύνονται.		λυοίμην, (λυοίμεθον), λυοίμεθα,	
π.	ἐλυόμην, ἐλύου, ἐλύετο, (ἐλυόμεθον), ἐλύεσθον, -έσθην, ἐλυόμεθα, ἐλύεσθε, ἐλύοντο.				
μέλ. α.	λύσομαι, σῃ (καί-σει), -σεται, (λυσόμεθον), -σεσθον, -σεσθον, λυσόμεθα, λύσεσθε, λύσονται.			λυσοίμην, (λυσοίμεθον), λυσοίμεθα,	
μ. μ. ὀλ. μ.	λελύσομαι, -λύσῃ(σει), -λύσεται, (λελυσόμεθον), -σεσθον, σεσθον, λελυσόμεθα, -λύσεσθε, -σονται.			λελυσοίμην, (λελυσοίμεθον), λελυσοίμεθα,	
μ. ἀ. ἀ.	ἐλυσάμην, ἐλύσω, ἐλύσατο, (ἐλυσάμεθον), σασθον, -σάσθην, ἐλυσάμεθα, ἐλύσασθε, -σαντο.	λύσωμαι, λύσῃ, λύσῃται, (λυσώμεθον), -σῃσθον, -σῃσθον, λυσώμεθα, λύσῃσθε, -σωνται.		λυσάιμην, (λυσάιμεθον), λυσάιμεθα,	
μ. ἀ. ἀ.	ἐλύθην, ἐλύθης, ἐλύθη, ἐλύθητον, ἐλύθητην, ἐλύθημεν, ἐλύθητε, ἐλύθησαν.	λυθῶ, λυθῇς, λυθῇ, λυθῇτον, λυθῇτον, λυθῶμεν, λυθῇτε, λυθῶσιν.		λυθείην, λυθείημεν,	
μέλ. ἀ.	λυθήσομαι, -ήσῃ(σει), -ήσεται, (λυθησόμεθον), -ήσεσθον, -σθον, λυθησόμεθα, -ήσεσθε, -ήσονται.			λυθησοίμην, (λυθησοίμεθον), λυθησοίμεθα,	
παρ. α.	λέλυμαι, λέλυσαι, λέλυται, (λελύμεθον) λέλυσθον, -υσθον, λελύμεθα, λέλυσθε, λέλυνται.	λελυμένος ὦ ῥς, ῥι, λελυμένω ῥτον, ῥτον, λελυμένοι ὦμεν, ῥτε, ὦσι.		λελυμένος λελυμένω λελυμένοι	
ὑπερσ.	ἐλελύμην, ἐλέλυσσ, ἐλέλυτο, ἐλελύμεθον, ἐλέλυσθον, -ύσθην, ἐλελύμεθα, ἐλέλυσθε,				

ΦΩΝΗ.

ΤΙΚΗ.	ΠΡΟΣΤΑΚΤΙΚΗ.	ΑΠΑΡ.	ΜΕΤΟΧΗ.
λύοις, λύοι, λύοιτον, λυοίτην, λύοιτε, λύοιεν.	λύε, λύετω, λύετον, λυέτων, λύετε, -έτωσαν καὶ -όντων.	λύειν.	λύων, λύοντας, λύουσα, λυούσης, λύον, λυόντος.

λύοις, λύοι, λύοιτον, λυοίτην, λύοιτε, λύοιεν.		λύσειν.	λύσων, λύσαντος, λύσουσα, λυσούσης, λύσον, λυσόντος.
--	--	---------	--

καὶ λύσεις, -ταὶ καὶ -ειεν. λύσαιτον, λυσάιτην, λύσαιτε καὶ λύσαιεν.	λύσον, λυτάτω, λύσαιτον, λυσάτων, λύσατε, -άτωσαν κ. -άντων.	λύσαι.	λύσας, λύσαντος, λύσασα, -σάσης, λύσαν, λυσάντος.
--	--	--------	---

λελύκοις, λελύκοι, λελύκοιτον, λελυκοίτην, λελύκοιτε, λελύκοιεν.	λέλυκε, λελυκέτω, λέλυκετον, λελυκέτων, λέλυκετε, -τωσαν καὶ -όντων.	λελυκέναι.	λελυκώς, -κότος, λελυκυῖα, -κυίας, λελυκός, -κότος.
--	--	------------	---

ΦΩΝΗ.

λύοιο, λύοιτο, λύοισθον, λυοίστην, λύοισθε, λύοιντο.	λύου, λυέσθω, λύεσθον, λυέσθων, λύεσθε, -έσθωσαν κ. -έσθων.	λύεσθαι.	λυόμενος, -μένου, λυομένη, -μένης, λυόμενον, -μένου.
--	---	----------	--

λύοιο, λύοιτο, λύοισθον, λυοίστην, λύοισθε, λύοιντο.		λύσεσθαι.	λυσόμενος, μένου, λυσομένη, -μένης, λυσόμενον, -μένου.
--	--	-----------	--

λελύοιο, λελύοιτο, λελύοισθον, -λυοίστην, λελύοισθε, λελύοιντο.		λελύσεσθαι.	λελυσόμενος, -νου, λελυσομένη, -νης, λελυσόμενον, -νου.
---	--	-------------	---

λύσαι, λύσαιτο, λύσαισθον, λυσάιστην, λύσαισθε, λύσαιντο.	λύσαι, λυσάσθω, λύσαισθον, λυσάσθων, λύσαισθε, -άσθωσαν κ. -σθων.	λύσασθαι.	λυσάμενος, -νου, λυσαμένη, -μένης, λυσάμενον, -νου.
---	---	-----------	---

λυθείς, λυθείη, λυθείητον, λυθείη-την, λυθείητε, λυθείησαν.	λύθητι, λυθήτω, λύθητον, λυθήτων, λύθητε, -ήτωσαν καὶ -έντων.	λυθῆναι.	λυθείς, λυθέντος, λυθεῖσα, -θείσης, λυθέν, λυθέντος.
---	---	----------	--

λυθήσοιο, λυθήσοιτο, λυθήσοισθον, -σοίστην, λυθήσοισθε, λυθήσονται.		λυθήσεσθαι.	λυθησόμενος, -νου, λυθησομένη, -νης, λυθησόμενον, -νου.
---	--	-------------	---

εἶην, εἶης, εἶη, εἶητον, εἶη-την, εἶημεν, εἶητε, εἶεν.	ἐλύσο, ἐλύσθω, ἐλυσθον, ἐλύσθων, ἐλύσθε -σθωσαν καὶ -ύσθων.	ἐλύσθαι.	ἐλυμένος, -νου, ἐλυμένη, -μένης, ἐλυμένον, -νου.
--	---	----------	--

ἐέλυντο.

(ΕΛΛΗΝ. ΓΡΑΜΜ.)

ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΗ

	ΟΡΙΣΤΙΚΗ.	ΥΠΟΤΑΚΤΙΚΗ.	ΕΥΚΤΙ-
ἐνεστ.	τιμᾶω τιμῶ, τιμᾶεις τιμᾶς, τιμᾶει τιμᾶ, τιμᾶετον τιμᾶτον, τιμᾶετον τιμᾶτον, τιμᾶομεν τιμῶμεν, τιμᾶετε τιμᾶτε, τιμᾶουσιν τιμῶσιν.	τιμᾶω τιμῶ, τιμᾶης τιμᾶς, τιμᾶῃ τιμᾶ, τιμᾶῃτον τιμᾶτον, τιμᾶῃτον τιμᾶτον, τιμᾶωμεν τιμῶμεν, τιμᾶῃτε τιμᾶτε, τιμᾶωσι(ν) τιμῶσι(ν).	τιμᾶσμι (μῶμι), τιμᾶσθι (τιμῶς), τιμᾶι (τιμῶ), τιμᾶοντο -ῶτον, τιμᾶοίτην -ῶτην, τιμᾶομεν -ῶμεν, τιμᾶοιτε τιμῶτε, τιμᾶοιεν τιμῶεν.
παρὰτ.	ἐτίμᾳον ἐτίμῳν, ἐτίμᾳες ἐτίμᾳς, ἐτίμᾳεν ἐτίμᾳ, ἐτίμᾳετον ἐτίμᾳτον, ἐτίμᾳέτην ἐτίμᾳτήν, ἐτίμᾳομεν ἐτίμῶμεν, ἐτίμᾳετε ἐτίμᾳτε, ἐτίμᾳον ἐτίμῳν.		
μελ.	τιμῆσω, τιμῆσεις, -ήσει.		τιμῆσοιμι,
ἀόριστ.	ἐτίμησα, ἐτίμησας, -σεν.	τιμῆσω, τιμῆσης, -ήσῃ.	τιμῆσαιμι,
παρακ.	τετίμηκα, τετίμηκας -εν.	τετιμῆκω, -ήκης -ήκῃ.	τετιμῆχοιμι,
ὑπερσ.	ἐτετιμῆκην, -ήκεις -ήκει.		

ΠΛΗΘΥΝΤΙΚΗ

	ΟΡΙΣΤΙΚΗ.	ΥΠΟΤΑΚΤΙΚΗ.	ΕΥΚΤΙ-
ἐνεστ.	τιμᾶμαι τιμῶμαι, τιμᾶῃ (ᾶει) τιμᾶ, τιμᾶεται τιμᾶται, τιμᾶόμεθον τιμῶόμεθον, τιμᾶέσθον τιμᾶέσθον, τιμᾶέσθον τιμᾶέσθον, τιμᾶόμεθα τιμῶόμεθα, τιμᾶεσθε τιμᾶσθε, τιμᾶόνται τιμῶόνται.	τιμᾶμαι τιμῶμαι, τιμᾶῃ τιμᾶ, τιμᾶῃται τιμᾶται, [τιμᾶόμεθον -μῶόμεθον] τιμᾶέσθον τιμᾶέσθον, τιμᾶήσθον τιμᾶήσθον, τιμᾶόμεθα τιμῶόμεθα, τιμᾶήσθε τιμᾶσθε, τιμᾶώνται τιμῶόνται.	τιμᾶοίμην τιμᾶοιο τιμᾶοιτο [τιμᾶοίμεθον, τιμᾶοίσθον τιμᾶοίσθον τιμᾶοίμεθα τιμᾶοίσθε τιμᾶοίντο
παρὰτ.	ἐτιμᾶοίμην ἐτιμῶίμην, ἐτιμᾶόν ἐτιμῶ, ἐτιμᾶέτο ἐτιμᾶτο, ἐτιμᾶοίμεθον ἐτιμῶόμεθον, ἐτιμᾶέσθον -μᾶέσθον, ἐτιμᾶέσθον -ᾶέσθον, ἐτιμᾶοίμεθα ἐτιμῶόμεθα, ἐτιμᾶέσθε ἐτιμᾶσθε, ἐτιμᾶόντο ἐτιμῶόντο.		
μέλλ.	τιμῆθήσομαι, -θήσῃ, -ται.		τιμῆθῆσοίμην,
ἀόριστ.	ἐτιμῆθην, ἐτιμῆθης, -ήθη.	τιμῆθῶ, τιμῆθῆς, -μῆθῃ.	τιμῆθῆην,
παρακ.	τετίμημαι, -ίμῃσαι, -ται.		
ὑπερσ.	ἐτετιμῆμην, -μῆσο, -ήτο.		
μέσ. μ.	τιμῆσομαι, τιμῆσῃ, -εται.		τιμῆσοίμην,
μ. ὀλ. μ.	τετιμῆσομαι, -σῃ, -σεται.		τετιμῆσοίμην,
μέσ. ᾶ	ἐτιμῆσαίμην -σω, -σάτο.	τιμῆσωμαι, -ήσῃ, -ήσῃ.	τιμῆσαίμην,

ΦΩΝΗ.

ΚΗ.	ΠΡΟΣΤΑΚΤΙΚΗ.	ΑΠΑΡ.	ΜΕΤΟΧΗ.
τιμῶν, τιμῶν, τιμῶν, (τιμῶντων), (τιμῶντων), (τιμῶντων), (τιμῶντων), (τιμῶντων), [τιμῶντων].	τίμαε τίμα, τιμᾶτω τιμάτω, τιμᾶστον τιμάστον, τιμᾶτων τιμάτων, τιμᾶτε τιμάτε, τιμᾶτωσαν -τωσαν, καὶ -όντων -όντων.	τιμᾶειν τιμᾶν.	τιμᾶων -μῶν, τιμᾶουσα-ῶσα τιμᾶον τιμῶν.

τιμῆσοις, -μῆσοι. τιμῆσαις, τιμῆσαι. τετιμῆκοις, -κοι.	τίμησον, τιμησάτω. τετίμηκε, -τιμηκέτω.	τιμῆσειν. τιμῆσαι. τετιμημένοι.	τιμῆσων. τιμῆσας. τετιμηκώς.
--	--	---------------------------------------	------------------------------------

ΦΩΝΗ.

ΚΗ.	ΠΡΟΣΤΑΚΤΙΚΗ.	ΑΠΑΡ.	ΜΕΤΟΧΗ.
τιμῶντων, τιμῶν, τιμῶντο, τιμῶμεθον], τιμῶσθον, τιμῶσθην, τιμῶμεθα, τιμῶσθε, τιμῶντο.	τιμᾶν τιμᾶ, τιμᾶσθω τιμᾶσθω, τιμᾶσθον τιμᾶσθον, τιμᾶσθων τιμᾶσθων, τιμᾶσθε τιμᾶσθε, τιμᾶσθωσαν -θωσαν, καὶ τιμᾶσθων -ᾶσθων.	τιμᾶσθαι τι- μᾶσθαι.	τιμᾶόμενος τιμᾶόμενος, τιμᾶομένη τιμᾶομένη, τιμᾶόμενον τιμᾶόμενον.

τιμηθήσοις, -οιτο. τιμηθείης, -θείη.	τιμηθήτι, τιμηθήτω. τετίμησο τετιμησθω.	τιμηθήσεσθαι. τιμηθῆναι. τετιμησθαι.	τιμηθσόμενος τιμηθείς. τετιμημένος.
τιμήσοις, -σοιτο. τετιμήσοις -οιτο. τιμήσαις, -σαιτο.	τιμήσαι, τιμήσασθω.	τιμήσεσθαι. τετιμήσεσθαι. τιμήσασθαι.	τιμησόμενος. τετιμησόμενος τιμησάμενος.

ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΗ

	ΟΡΙΣΤΙΚΗ	ΥΠΟΤΑΚΤΙΚΗ	ΕΥΚΤΙ-
ένεστ.	ποιῶ ποιῶ, ποιεῖς ποιεῖς, ποιεῖ ποιεῖ, ποιέετον ποιεῖτον, ποιέετον ποιεῖτον, ποιέομεν ποιοῦμεν, ποιέετε ποιεῖτε, ποιέουσιν ποιοῦσιν.	ποιῶ ποιῶ, ποιέης ποιῆς, ποιέη ποιῆ, ποιέητον ποιῆτον, ποιέητον ποιῆτον, ποιέωμεν ποιῶμεν, ποιέητε ποιῆτε, ποιέωσιν ποιῶσιν.	ποιέομαι (-οῦμαι), ποιέεις (ποιούς), ποιέει ποιεῖ, ποιέοιτον -οῖτον, ποιέοιτην -οῖτην, ποιέοιμεν -οῖμεν, ποιέοιτε -οῖτε, ποιέοιεν -οῖεν.
παρκατ.	ἐποίηον ἐποιοῦν, ἐποίηες ἐποιεῖς, ἐποίηες ἐποίει, ἐποιέετον ἐποιεῖτον, ἐποιεῖτην ἐποιεῖτην, ἐποιέομεν ἐποιοῦμεν, ἐποιέετε ἐποιεῖτε, ἐποίηον ἐποιοῦν.		
μέλ.	ποιήσω, ποιήσεις, -σει.		ποιήσομαι,
ἀόριστ.	ἐποίησα, -σας, -σεν.	ποιήσω, ποιήσης, -ήσῃ.	ποιήσασμαι,
παρκατ.	πέποιήκα, -κας, -κεν.	πέποιήκω, -ήκης, -ήκῃ.	πέποιήκομαι,
ὑπερσ.	ἐπεποίηκιν, -κεις, -κει.		

ΠΑΘΗΤΙΚΗ

	ΟΡΙΣΤΙΚΗ	ΥΠΟΤΑΚΤΙΚΗ	ΕΥΚΤΙ-
ένεστ.	ποιέομαι ποιοῦμαι, ποιέῃ (έῃ) ποιῆ (εῖ) ποιέεται ποιεῖται, [ποιεῖσθαι ποιεῖσθαι], ποιέσθαι ποιεῖσθαι, ποιέσθαι ποιεῖσθαι, ποιεῖσθαι ποιοῦσθαι, ποιέσθε ποιεῖσθε, ποιέονται ποιοῦνται.	ποιέομαι ποιοῦμαι, ποιέῃ ποιῆ, ποιέεται ποιῆται, [ποιεῖσθαι ποιεῖσθαι], [ποιεῖσθαι ποιεῖσθαι], ποιέσθαι ποιεῖσθαι, ποιέσθαι ποιεῖσθαι, ποιεῖσθαι ποιοῦσθαι, ποιέσθε ποιῆσθε, ποιέονται ποιοῦνται.	ποιεῖσθαι ποιέοιο ποιέοιτο [ποιεῖσθαι ποιεῖσθαι] ποιεῖσθαι ποιεῖσθαι ποιεῖσθαι ποιεῖσθαι ποιεῖσθαι ποιεῖσθαι
παρκατ.	ἐποιέομαι ἐποιοῦμαι, ἐποιέοιο ἐποιοῖο, ἐποιέετο ἐποιεῖτο, [ἐποιεῖσθαι ἐποιοῦσθαι], ἐποιέσθαι -εῖσθαι, ἐποιεῖσθαι σθαι, ἐποιεῖσθαι ἐποιοῦσθαι, ἐποιέσθε ἐποιεῖσθε, ἐποιέοντο ἐποιοῦντο.		
π. μέλ.	ποιηθήσομαι, -θήσῃ, ποιηθήσεται.		ποιηθήσομαι,
ἀόριστ.	ἐποιήθη, -ήθη, -ήθη.	ποιηθῶ, ποιηθῆς -ηθῇ.	ποιηθείην,
παρκατ.	πέποιήκα, -κα, -κα.		
ὑπερσ.	ἐπεποιήκα, -κα, -κα.		
μέσ. μ.	ποιήσομαι, -σῃ, -σεται.		ποιήσομαι,
μετ. ὀλ.	πεποιήκα, -κα, -κα.		πεποιήσομαι,
μετ. ἀόρ.	ἐποίησα, -σα, -σα.	ποιήσω, -ήσω, -ήσῃ.	ποιήσομαι,

ΦΩΝΗ.

ΚΗ.	ΠΡΟΣΤΑΚΤΙΚΗ	ΑΠΑΡ.	ΜΕΤΟΧΗ.
ποιοίην, ποιοίης, ποιοίη, (ποιοίητον), (ποιοιήτην), (ποιοιήμεν), (ποιοιήτε), (ποιοιήσαν).	ποιέε ποίει, ποιεῖτω ποιεῖτω, ποιεῖτον ποιεῖτον, ποιεῖτων ποιεῖτων, ποιεῖτε ποιεῖτε, ποιεῖτωσαν -τωσαν, καὶ ποιεόντων -των.	ποιεῖν ποεῖν.	ποιέων ποιῶν, ποιέουσα-ούσα, ποιέον ποιούν.

ποιήσοις, ποιήσοι.	ποιήσῃ.	ποιήσων.
ποιήσας, ποιήσας.	ποιήσαι.	ποιήσας.
πεποιήκοις, -ήκοι. πεποιήκε -ποιήκέτω.	πεποιήκεναι.	πεποιηκώς.

ΦΩΝΗ.

ΚΗ.	ΠΡΟΣΤΑΚΤΙΚΗ	ΑΠΑΡ.	ΜΕΤΟΧΗ.
ποιούμην, ποιούτο, ποιούτο, ποιούμεθον, ποιούσθον, ποιούσθην, ποιούμεθα, ποιούσθε, ποιούντο.	ποιέου ποιοῦ, ποιεῖσθω ποιεῖσθω, ποιεῖσθον ποιεῖσθον, ποιεῖσθων ποιεῖσθων, ποιεῖσθε ποιεῖσθε, ποιεῖσθωσαν -σαν καὶ ποιεῖσθων-σθων.	ποιεῖσθαι ποι- εῖσθαι.	ποιεόμενος ποιούμενος, ποιουμένη, ποιούμενον ποιούμενον.

ποιηθήσοιο, -σοιτο.		ποιηθήσεσθαι.	ποιηθησόμενος.
ποιηθείης, -ηθείη.	ποιήθητι, ποιηθήτω. πεποιήησο, πεποιήησω.	ποιηθῆναι. πεποιήσθαι.	ποιηθείς. πεποιημένος.
ποιήσοιο, -ήσοιτο.		ποιήσεσθαι.	ποιησόμενος.
πεποιήσοιο, -οιτο.		πεποιήσεσθαι.	πεποιησόμενος.
ποιήσαιο, -ήσαιο.	ποιήσαι, ποιησάσθω.	ποιήσασθαι.	ποιησόμενος.

ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΗ.

	ΟΡΙΣΤΙΚΗ.	ΥΠΟΤΑΚΤΙΚΗ.	ΕΥΚ-
ἐνεστ.	δηλώω δηλῶ, δηλόεις δηλοῖς, δηλόει δηλοῖ, δηλόετον δηλοῦτον, δηλόετον δηλοῦτον, δηλόομεν δηλοῦμεν, δηλόετε δηλοῦτε, δηλόουσιν δηλοῦσιν.	δηλώω δηλῶ, δηλόης δηλοῖς, δηλόῃ δηλοῖ, δηλόητον δηλῶτον, δηλόητον δηλῶτον, δηλόωμεν δηλῶμεν, δηλόητε δηλῶτε, δηλόωσιν δηλῶσιν.	δηλόοιμι (δηλοῖμι), δηλόεις (δηλοῖς), δηλόοι δηλοῖ, δηλόοιτον δηλοῖτον, δηλοῖσθην δηλοῖσθην, δηλόοιμεν δηλοῖμεν, δηλόοιτε δηλοῖτε, δηλόοιεν δηλοῖεν.
παρστ.	ἔδηλον ἐδήλουν, ἔδηλος ἐδήλους, ἔδηλε ἐδήλου, ἔδηλόετον ἐδηλοῦτον, ἔδηλοῖσθην ἐδηλοῦσθην, ἔδηλόομεν ἐδηλοῦμεν, ἔδηλόετε ἐδηλοῦτε, ἔδηλοον ἐδήλουν.		
μελ. ἀόρ. παρσ. ὑπερ.	δηλώσω, δελώσεις, σε. ἐδήλωσα, -λωσας, -σεν. ἔδελωκα, -κας, -κεν. ἔδεδελώκειν, -κεις, -κει.	δηλώσω, -σῃς, -σῃ. ἔδελωκα, -κῃς, -κῃ. ἔδεδελώκειν, -κεις, -κει.	δηλώσοιμι, δελώσεις, δηλώσαιμι -λώσας, ἔδελωκαίμι, -κοις, ἔδεδελώκοιμι, -κοις.

ΠΑΘΗΤΙΚΗ.

	ΟΡΙΣΤΙΚΗ.	ΥΠΟΤΑΚΤΙΚΗ.	ΕΥΚΤ
ἐνεστ.	δηλόομαι δηλοῦμαι, δηλόη(ει) δηλοῖ, δηλόεσθαι δηλοῦσθαι, [δηλοῦμεθον -οῦμεθον] δηλόεσθον δηλοῦσθον, δηλόεσθον δηλοῦσθον, δηλόομεθα δηλοῦμεθα, δηλόεσθε δηλοῦσθε, δηλόονται δηλοῦνται.	δηλώμαι δηλῶμαι, δηλόῃ δηλοῖ, δηλόηται δηλῶται, (δηλώμεθον -μεθον) δηλόησθον -λῶσθον, δηλόησθον -λῶσθον, δηλώμεθα, -ώμεθα, δηλόησθε δηλῶσθε, δηλόωνται -λῶνται.	δηλοῖμην δηλόοι δηλόοιτο (δηλοῖμεθον δηλόοισθον δηλοῖσθην δηλοῖμεθα δηλόοισθε δηλόοιντο
παρστ.	ἔδηλόμην ἐδηλούμην, ἔδηλόου ἐδηλοῦ, ἔδηλόετο ἐδηλοῦτο, [ἔδηλόομεθον ἐδηλοῦμεθον,] ἔδηλόεσθον -σθον, ἔδηλοῖσθην -σθην, ἔδηλόομεθα ἐδηλοῦμεθα, ἔδηλόεσθε -λοῦσθε, ἔδηλόοντο -λῶντο.		
π. μελ. ἀόρ. παρσ. ὑπερ. μ. μελ. μ. ὁλ. μ. μ. ἀόρ.	δηλωθήσομαι, δῆλω- θήσῃ, δηλωθήσεται. ἐδηλώθην, -θης, -θη. ἔδελωμαι, -σαι, -ται. ἔδεδελώμην -σο, -το. δηλώσομαι, -σῃ, -σεται. ἔδελωσομαι, -σῃ, -ται. ἔδηλωσάμην, -σω, -ατο.	δηλωθῶ, -θῇς, -θῇ. ἔδελωμαι, -σῃ, -ται. ἔδεδελώμην, -σω, -ατο.	δηλωθήσοιμην, -σοιο, δηλωθείην, -θείης, δηλωσοίμην, -ώσοιο, ἔδελωσοίμην, -ώσοιο, δηλωσάμην, -σας.

ΦΩΝΗ.

ΤΙΚΗ	ΠΡΟΣΤΑΚΤΙΚΗ.	ΑΠΑΡΕΜΦ.	ΜΕΤΟΧΗ.
δηλοῖτην, δηλοῖτης, δηλοῖτη, (δηλοῖτητον), (δηλουήτην), (δηλοῖτημεν), (δηλοῖτητε), [δηλοῖτησαν]	δήλοε δηλου, δηλοῖτω δηλούτω, δηλόετον δηλοῦτον, δηλόετων δηλούτων, δηλόετε δηλοῦτε, δηλόετωσαν -ούτωσαν, κ. δηλόοντων -ούντων.	δηλόειν -λοῦν.	δηλόων δηλῶν, δηλόουσα δη- [λοῦσα, δηλόαν δηλοῦν.

δηλώσαι.	δηλώσον, δηλώσάτω.	δηλώσειν.	δηλώσαν.
δηλώσαι.	δηλώσας.	δηλώσαι.	δηλώσας.
δεδηλώκει.	δεδήλωκε, -ηλωκέτω.	δεδηλωκέναι.	δεδηλωκώς.

ΦΩΝΗ.

ΤΙΚΗ	ΠΡΟΣΤΑΚΤΙΚΗ.	ΑΠΑΡΕΜΦ.	ΜΕΤΟΧΗ.
δηλοῖμην, δηλοῖτο, δηλοῖτο, δηλοῖμεθον], δηλοῖσθον, δηλοῖσθην, δηλοῖμεθα, δηλοῖσθε, δηλοῖντο.	δηλόου δηλοῦ, δηλοῖσθω δηλούσθω, δηλόεσθον δηλοῦσθον, δηλοῖσθων δηλούσθων, δηλόεσθε δηλοῦσθε, δηλοῖσθωσαν -σθωσαν, καὶ δηλοῖσθων-ούσθων.	δηλόεσθαι δη- λοῦσθαι.	δηλοῖμενος δη- λούμενος, δηλοῖμένη δη- λουμένη, δηλοῖμενον δη- λούμενον.

δηλωθήσοιτο.		δηλωθήσεσθαι.	δηλωθησόμενος.
δηλωθείη.	δηλώθητι, δηλωθήτω. δεδήλωσο, -ηλώσθω.	δηλωθῆναι. δεδηλωσθαι.	δηλωθείς. δεδηλωμένος.
δηλώσοιτο.		δηλώσεσθαι.	δηλωσόμενος.
δεδηλώσοιτο.		δεδηλώσεσθαι.	δεδηλωσόμενος.
δηλώσαςιτο.	δηλώσαι, δηλώσάσθω.	δηλώσασθαι.	δηλωσάμενος.

ΣΥΖΥΓΙΑΙ ΤΩΝ ΕΙΣ-ΜΙ ΡΗΜΑΤΩΝ

§. 239. Τὰ εἰς -μι ῥήματα διαφέρουσι τῶν λοιπῶν κατὰ τὸν σχηματισμὸν τοῦ ἐνεστώτος, τοῦ παρατατικού καὶ τοῦ β'. ᾠρίστου, ἕνα δὲ καὶ τοῦ παρακειμένου καὶ ὑπερσυντελικοῦ.

§. 240. Τὰς καταλήξεις τῶν χρόνων τούτων ἐν ταῖς διαφοραῖς ἐγκλίσεσι δεικνύει ὁ ἀκόλουθος πίναξ.

ΠΙΝΑΞ τῶν καταλήξεων τοῦ ἐνεστώτος, παρατατικοῦ καὶ β'. ᾠρίστου τῶν διαφόρων ἐγκλίσεων τῶν εἰς -μι ῥημάτων ἐν τῇ ἐνεργητικῇ καὶ παθητικῇ φωνῇ.

ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΗ ΦΩΝΗ.

ΧΡΟΝΟΙ.	ΟΡΙΣΤΙΚΗ.	ΥΠΟΤΑΚΤΙΚΗ.	ΕΥΚΤΙΚΗ.	ΠΡΟΣΤΑΚΤΙΚΗ.	ΑΠΑΡ.	ΜΕΤΟΧΗ.
ἐνεστώς.	ἐν. δο.	μῖ, τον, τον ἐν. μην, τέ, σι(ν)	(ὦ), ς, — τον, τον μην, τέ, σι(ν)	ἴην, ἴης ἴη ἴσαν, ἴσθην ἴμεν, ἴτε, ἴσαν καὶ ἴεν.	(ς ἢ θι), τω τον, των τέ, τωσαν, ἦ ντων.	ἐν. γεν. ντος. ναί.
παρατατ. (μόνον ἐν τῇ ᾠριστικῇ) καὶ β'. ᾠρίστος.	ἐν. δο. πλ.	μῖ, τον, τον ἐν. μην, τέ, σι(ν) ν, ς, τον, τον μην, τέ, σαν. πλ.				

ΠΑΘΗΤΙΚΗ ΦΩΝΗ.

ἐνεστώς.	ἐν. δο.	μῖ, τον, τον ἐν. μην, τέ, σι(ν)	(ὦ), ς, — τον, τον μην, τέ, σι(ν)	ἴην, ἴης ἴη ἴσαν, ἴσθην ἴμεν, ἴτε, ἴσαν καὶ ἴεν.	(ς ἢ θι), τω τον, των τέ, τωσαν, ἦ ντων.	ἐν. γεν. ντος. ναί.
παρατατ. (μόνον ἐν τῇ ᾠριστικῇ) καὶ β'. ᾠρίστος.	ἐν. δο. πλ.	μῖ, τον, τον ἐν. μην, τέ, σι(ν) ν, ς, τον, τον μην, τέ, σαν. πλ.				

§. 241. Τὸ θέμα τῶν εἰς -μι ῥημάτων εἶναι φωνηεντόληκτον ἔχον θεματικὸν χαρακτῆρα α, ε, α, ἢ συμφωνόληκτον ἔχον θεματικὸν χαρακτῆρα σύμφωνον. Διαιροῦνται δὲ ὡς πρὸς τὸν ἐκ τοῦ θέματος σχηματισμὸν τοῦ εἰς -μι ἐνεστώτος τὰ ῥήματα ταῦτα εἰς δύο τάξεις.

α. Τῆς πρώτης τάξεως τὰ ῥήματα ἔχουσι θέμα φωνηεντόληκτον. Ταῦτα προσάπτουσι ἀμέσως εἰς τὸ θέμα τὴν κατάληξιν -μι, ἐκτείνουσιν ἐν τῷ ἐνικῷ τὸν θεματικὸν χαρακτῆρα α, ε, α, εἰς η, ω, καὶ προσλαμβάνουσι τὰ πλείστα ἐν ἀρχῇ ι, ἀναδιπλασιάζοντα τὸ ἀρκτικὸν σύμφωνον τοῦ ἐνεστώτος. Οὕτω δ' ἔχομεν τὰς τρεῖς πρώτας συζυγίας τῶν εἰς -μι, ἀναλόγους πρὸς τὰς τρεῖς συζυγίας τῶν περισπωμένων, οἷον 1) στᾶ-, ἵστη-μι 2) θε-τί θη-μι. 3) δο-, δί-δα-μι.

ΣΗΜ. α. Τὸ σ τοῦ θέματος στᾶ- ἀναδιπλασιάζομενον τρέπεται εἰς δοσεῖα (§. 57 σημ.). στα-σί-στη-μι ἴστη-μι, τὸ δὲ θ τοῦ θε- εἰς τ (§. 48, γ').

ΣΗΜ. β'. Τὰ ῥήματα ι- καὶ πτᾶ- ἀντὶ τοῦ ἀναδιπλασιασμοῦ προσλαμβάνουσιν ι ι-η-μι, ἱ-πτᾶ-μαι.

ΣΗΜ. γ'. Εἰς τὰ ῥήματα πλα- καὶ πρα-, παρετίθεται πρὸς εὐφωνίαν μετὰ τὸν ἀναδιπλασιασμὸν καὶ μ, ὅπερ ἐξαφνίζεται, ἐὰν ἔνεκα συνθέσεως μετὰ τὴν ἐν καὶ σὺν πρόθεσιν, συμπέσῃ ἐν τῇ προηγουμένῃ συλλαβῇ ἕτερον μ, οἷον πῖ-μ-πλη-μι πῖ-μ-πρη-μι, ἀλλὰ: συμ-πί-πλημι, ἐμπί-πρημι, παρατατ.: ἐν-επί-πλην, συν-επί-πρην.

ΣΗΜ. δ'. Πολλάκις ὁ ἀναδιπλασιασμὸς γίνεται ὅχι ἐν ἀρχῇ, ἀλλ' ἐν τῷ μέσῳ τῆς λέξεως, οἷον ὄνα-ὀ-νί-νη-μι ὀ-νί-να-μαι.

β'. Τῆς δευτέρας τάξεως τὰ ῥήματα ἔχουσι θέμα τὰ μὲν φωνηεντόληκτον τὰ δὲ συμφωνόληκτον.

1) Καὶ τὰ μὲν ἐκ φωνηεντόληκτου θέματος παρεμβάλλουσι μεταξὺ τοῦ θέματος καὶ τῆς κατάληξεως τὴν συλλαβὴν -νν- καὶ τρέπουσι τὸ σ ἐν τῷ ἐνικῷ εἰς ω, τὸ δὲ α καὶ ε ἀφίνουσιν ἄτρεπτον, οἷον στρο-στρώ-ννυμι, σκειδᾶ-, σκειδᾶ-ννυ-μι, κορε-κορέ-ννυ-μι.

2) Τὰ δὲ ἐκ συμφωνόληκτου θέματος παρεμβάλλουσιν ἀπλῶς τὴν συλλαβὴν -νν, οἷον δείκ-δείκ-νυ-μι, ζευγ-ζεύγ-νυ-μι. — Κατ' ἀμφοτέρως δὲ τὰς περιπτώσεις ταύτας ἔχομεν τὴν δ' συζυγίαν τῶν εἰς -μι.

ΣΗΜ. α. Ἡ παρένθετος συλλαβὴ (-ν) νῦ- τηρεῖ μακρὸν τὸ υ μόνον ἐν τῷ ἐνικῷ ἀριθμῷ.

ΣΗΜ. β'. Τὰ γ'. πλ.θ. πρόσωπα τοῦ ἐνεργητικοῦ ἐνεστώτος τῆς ὀριστικῆς πλὴν τῶν τῆς α. συζυγίας λαμβάνουσιν ᾠ πρὸ τῆς κατάληξεως -σι (ν), οἷον τι-θέ-ᾱ-σιν, διδᾶ-σιν, δεικνύ-ᾱ-σιν.

ΣΗΜ. γ'. Τὸ ν τῆς συλλαβῆς -νυ-ἀφωμειώθη πρὸς τὸν ὕψρον χαρακτῆρα τοῦ θέματος ὀλ-, ὀλ-νυ-μι, ὀλ-λυ-μι· ἀλλ' ὁ ὕψρος χαρακτῆρ μ τοῦ θέματος ὁμ-μένει ἀμετάβλητος ὁμ-νυ-μι.

ΣΗΜ. δ'. Πρὸ τῆς κατάληξεως -νυμι μένει ἀμετάβλητος ὁ θεματικὸς χαρακτῆρ, μόνον ἐὰν εἴναι σύρρακτικόν γ ἢ κ, οἷον ζεύγ-νυμι, εἰργ-νυμι, δεικ-νυμι.

§. 232. Διὰ τὴν σχηματισμὸν τὸν παρατατικὸν καὶ β', ἀπὸ τῆς ὀριστικῆς τῶν εἰς -μι ῥημάτων, ἀντικαθιστῶμεν εἰς τὴν καταλήξιν -μι τὰς καταλήξεις τῶν χρόνων τούτων, φροντίζοντες μόνον νὰ τηρῶμεν μακρὸν τὸ πρὸ τῶν καταλήξεων τούτων φωνῆν (η, ω, υ) μόνον ἐν τῷ ἐνικῷ, βραχύνοντες δὲ αὐτὸ ἐν τῷ δυνάμει καὶ πληθυντικῷ (ἄ, ε, ὤ), ἐκτός τοῦ β'. ἀρίστου ἴστην, ὅστις ἔχει μακρὸν τὸ φωνῆν καὶ εἰς τοὺς τρεῖς ἀριθμούς, οἷον ἴστην ἴστης ἴστη, ἴστα-μεν κτλ., ἔδωκ' ἔδωκ' ἔδωκ', ἔδομεν κτλ., ἐδείκνυν ἐδείκευς ἐδείκνυν, ἐδείκνυν κτλ.

§. 243. Ἐν ταῖς λοιπαῖς ἐγκλίσεσι τῆς ἐνεργητικῆς καὶ ἐν ἀπάσαις ἀνεξαίρετως τῆς παθητικῆς φωνῆς αἱ καταλήξεις τοῦ ἐνεστώτος, παρατατικοῦ, ἀρίστου β' καὶ μέσου ἀρίστου β', προσάπτονται εἰς τὸ ἴμα καὶ τηροῦσιν ἀπανταχοῦ βραχὺ τὸ πρὸ αὐτῶν φωνῆν, οἷον ἴστα-ίην, ἴστα-ί-ναι, ἴστα-μαι, ἴστα-μην, τιθε-ίην, τιθε-ί-ναι, διδο-ίην, διδο-ί-ναι, δίδο-μαι, δίδο-μην κτλ. Ὑπόκειται δὲ ὁ κανὼν οὗτος εἰς τὰς ἀκολουθοῦσας μόνον ἐξαίρεσεις:

α'. Ὁ β'. ἀρίστος τῆς ἀπαρεμφάτου τρέπει τὸ μὲν α εἰς η, τὸ δὲ ε εἰς ει καὶ τὸ ο εἰς ου, οἷον στα-σῆ-ναι, θε-θεῖ-ναι, δο-δοῦ-ναι.

β'. Ἡ προστακτικὴ τοῦ β'. ἀρίστου τοῦ ἴστημι ἐκτείνει τὸ ἄ εἰς η: στήθε.

γ'. Ἡ ὑποτακτικὴ τῶν μὲν τριῶν πρώτων συζυγιῶν πάσχει συναίρεσιν, οἷον ἴστω (ἴστά-ω), τιθῶ (τιθε-ω), δίδωμαι (διδό-ω-μαι), κτλ., τῆς δὲ τετάρτης σχηματίζεται ὡς ἐν ῥήματι βαρυτόνου εἰς -ίω, δείκνυ-ω, δείκνυ-ωμαι, δείκνυ-οιμι δείκνυ-ίην.

δ'. Ἡ κατάληξις τῆς ἐνεργητικῆς προστακτικῆς -θι σώζεται μόνον ἐν τῷ β'. ἀρίστῳ στήθε, ἀντικαθισταμένη ἐν τοῖς λοιποῖς β'. ἀρίστοις τῶν εἰς -μι διὰ τοῦ ς (§. 62). Ἐν δὲ τῷ ἐνεστώτι ἐπικρατοῦσιν αἱ ἐκ συναίρεσεως προελθοῦσαι καταλήξεις η, ει, ου, υ, ἴστη, τιθεῖ, δίδω, δείκνυ.

ΣΗΜ. α'. Ἡ κατάληξις -θι σώζεται οὐ μόνον ἐν τοῖς κατὰ τὸ εἰς -μι κλινομένοις β'. ἀρίστοις: γινῶθι (γινώσκω), βίθι (βρίνω), ἀλλὰ καὶ ἐν ἐνεστώσι: ζήθι (ζῶ ζῶ) καὶ ἐν παρεκκλινομένοις: ἔσταθι, δέδωθι, (δέδωκα), κέκραχθι (κέκραγα) καὶ ἐν τῷ β'. ἀρίστῳ πῆθι (πίπιν).

ΣΗΜ. β'. Τα στήθε καὶ ἔθθθθ συνθετόμενα τρέπονται τὸ -θθθ εἰς -α: ἀνάβα, παράστα κτλ.

ΣΗΜ. γ'. Ἐν τῷ ἐνεστώτι καὶ ἀρίστῳ β'. τῆς εὐκτικῆς οἱ συγκεκομμένοι τύποι (§. 205, ε) εἶναι εὐχρηστότεροι, καὶ μάλα οὗ τοῦ γ'. πληθ. προσώπου. Ἀπαντῶσιν ὅμως ῥημάτων τιῶν τὰ γ'. πληθυντικὰ πρόσωπα καὶ ἀνὸς συγκοπῆς, οἷον εἰσάν, εἰδείσαν, φαίσαν, διαβάσαν, γνοίσαν κλπ.

ε'. Ἐν τῷ β'. προσώπῳ τοῦ μέσου ἀρίστου τῆς ὀριστικῆς καὶ

προστακτικῆς, καθὼς καὶ τοῦ παθητικοῦ ἐνεστώτος καὶ τοῦ μέσου ἀορίστου β'. τῆς ὑποτακτικῆς, τὸ σ τῆς ἀρχικῆς καταλήξεως -αι, -σαι μετὰ προηγούμενον α, ε, ο. ἐκκρούεται (Πρβλ. §. 205. β'.) καὶ ἐπισυμβαίνει συναίρεσις, ἔδουο ἔδου, θέου τοῦ, τιθέμαι τιθῇ, δόησαι δῶ, κτλ.

ΣΗΜ. α'. Ἡ τοιαύτη ἐκκρούσις τοῦ σ καὶ συναίρεσις δὲν συμβαίνει καὶ ἐν τῷ β'. προσώπῳ τοῦ ἐνεστώτος τῆς ὀριστικῆς καὶ προστακτικῆς, οὐδὲ τοῦ παρατατικοῦ τῆς ὀριστικῆς, οἷον ἴστασαι, δίδουσι, ἐτίθεο, τίθειο, κτλ.

ΣΗΜ. β'. Ὑπανῶς εὐρηνται οἱ ἐν παρενθέσει περιελημμένοι τύποι. τῶν δὲ : εἴνυμαι, ἐπίσταμαι καὶ πρίσμαι, εἶνε συνθέσσερα τὰ : εἴη, δύνο, ἰπίστω, ἐπίστω, ἐπρίω, πρίω, παρὰ τὰ : ἡπίστασο, ἐπίστασο, κτλ.

§. 244. Διὰ τὴν σχηματίζωμεν τὸν ἐνεστώτα καὶ β'. ἀόριστον τῆς μετοχῆς τῶν εἰς -μι ῥημάτων προσάπτουεν εἰς τὸ θέμα τὴν καταλήξιν τῆς ἐνικῆς γενικῆς -ντος, τηρούντες ἐν τῷ ἐνεστώτι τὸν ἀναδιπλασιασμόν, ἢ τὴν παρέμβλητον συλλαβὴν -(ν)ν-. ἐὰν ὑπάρχῃ, καὶ ἐκ τῆς γενικῆς σχηματίζοντες τὴν ὀνομαστικὴν κατὰ τὰ προκανονισθέντα (§. 131, β'.), οἷον στᾶ-ι-στᾶ-ντος ἴστα'ς, στᾶ'ντος στᾶ'ς θε-τι-θέ-ντος τιθείς, θέντος θείς δε-δι-δόντος διδούς, δόν-ντος δούς· δεικ-νῶ'ντος δεικνῶ'ς.

ΣΗΜ. α'. Πυθητικαὶ μετοχαὶ τοῦ ἐνεστώτος καὶ μέσου ἀορίστου β'. σχηματίζονται προσάπτομένης ἀπλῶς τῆς καταλήξεως -μένος -μένη -μενον ἀνευ τινὸς μεταβολῆς.

§. 245. Οἱ λοιποὶ χρόνοι πλὴν τοῦ ἐνεστώτος, παρατατικοῦ καὶ β'. ἀορίστου, σχηματίζονται ἐκ τοῦ θέματος κανονικῶς, ὅπως καὶ οἱ τῶν περισπωμένων καὶ βαρυτόνων, προσάπτομένων εἰς τὸ θέμα τῶν χρονικῶν καταλήξεων, καὶ ἐκτεινομένου τοῦ θεματικοῦ χαρακτήρος τῶν φωνηεντολήκτων, οἷον (ἴστημι) στα-στή-σω ἐστη-σα ἔστη-κα-, (τίθημι) θε-θή-σω, (δίδωμι) δο-δώ-σω δέ-δω-κα, (δείκνυμι) δείκ-δείξω εἰδείξω δέδειγμαι ἐδείχθην κτλ. Ἀλλ' ὁ κανὼν οὗτος ἔχει τὰς ἀκολούθους ἐξαιρέσεις :

α'. Ἡ χρονικὴ κατάληξις τοῦ α'. ἐνεργητικοῦ ἀορίστου τῶν ῥημάτων τίθημι, δίδωμι, ἔημι εἶνε ὅχι -σα ἀλλὰ -κα : ἔθη-κα ἔδω-κα ἔη-κα.

ΣΗΜ. Οἱ ἀόριστοι οὗτοι εἶνε εὐχρηστοὶ μόνον ἐν τῇ ὀριστικῇ, καὶ μάλιστα ἐν τῷ ἐνικῷ ἀριθμῷ. Ἐκ δὲ τῶν α'. μέσων ἀορίστων εἰς -κλήν παρὰ τοῖς ἄλλοις ἀπαντᾷ μόνον ὁ : ἡκάμην. Τούναντίον δὲ ὁ ἐνικός τῆς ὀριστικῆς τοῦ β'. ἀορίστου : ἔθην, ἔδων, ἔην, εἶνε παντελῶς ἀχρηστοί.

β'. Ὁ θεματικὸς χαρακτήρ δὲν ἐκτείνεται ἐν τῷ παθητικῷ ἀορίστῳ καὶ μέλλοντι τοῦ τίθημι ἴστημι δίδωμι καὶ ἔημι, καθὼς καὶ ἐν τῷ παθητ. παρακτ. καὶ ὑπερσυντ. τοῦ ἴστημι καὶ δίδωμι, ἐτίθην τεθήσομαι, ἔσταθην σταθήσομαι, ἐδόθην δοθήσομαι, ἐβήθην ἐβήσομαι, ἔσταμαι ἐστήμην, δέδομαι ἐδέδμη.

γ'. Οἱ παρακείμενοι τέθεικα καὶ εἶκα, τέθειμαι καὶ εἶμαι ἐκ-
ταίνουσι τὸ εἶμι εἰς ἡ ἄλλα εἰς εἰ.

ΣΗΜ. Ὁ παρακείμενος ἐσττικὴ δασύνεται, ἡ δὲ δασεῖα αὐτὴ προῆλθεν ἐκ τοῦ ἀρ-
κτικού σ ἀναδιπλασιασθέντος (Σ. 67, σημ.) εἰ-στη-κα ἐσττ-κα. Τὴν δασεῖαν τηρεῖ
καὶ ὁ ὑπερουντελικὸς ἐσττικεν.

ΣΗΜ. δ'. Ἀντὶ τοῦ παρακείμενου : ἐσττικα εὐχρηστότεροι εἶναι ἐν τῷ δοικῷ καὶ
πληθυντικῷ τῆς ὀριστικῆς καθὼς καὶ ἐν ταῖς λοιπαῖς ἐγκλίσειν οἱ ἀκόλουθοι σχημα-
τισμοί : Παρακ. ὀριστ. : ἐστῆτον, ἐστῆτον, ἐστῆμεν ἐστῆτε, ἐστῆσιν. ὑπερουντελ.
ἐστῆτον, ἐστῆ'την, ἐστῆμεν, ἐστῆτε, ἐστῆσαν. Ὑποτακ. ἐστω, ἐστω, ἐστω κτλ. Εὐκτ.
ἐσταῖην, ἐσταῖητον καὶ ἐσταῖτον, ἐσταῖημεν, κτλ. ἐσταῖεν. Προστακτ. ἐστῶθι, ἐστῶ-
τωσαν. Ἀπορέμφ. ἐσθ'ναι. Μετοχή : ὁ ἐστώς ἢ ἐστώσα τὸ ἐστός (καὶ ἐσώς).

ΣΗΜ. γ'. Τὸν σχηματισμὸν τοῦτον ἀκολουθοῦσι καὶ ἄλλων τινῶν περισπωμένων τε
καὶ δευρτόνων ῥημάτων οἱ παρακείμενοι διδία, τίθνημι κτλ.

ΣΗΜ. δ'. Ἐν γένει χρόνοι τινὲς καὶ πρόσωπα τινὰ τῶν εἰς-μι ῥημάτων σχηματί-
ζονται ὡσάν ἐξ ἐνεστώτων εἰς-άω-έμε-έω καὶ ὡ, οἶον :

1) Ὁ ἐνικός (καὶ ἁλλοτὰ τὸ θ'. καὶ γ'. πρόσωπων) τοῦ ἐνεργητικοῦ παρατα-
κικοῦ τοῦ τίθημι καὶ ἵημι συνηθέστατα καὶ ὁ τοῦ δίδωμι πάντοτε, σχηματίζεται
ὡσάν ἐξ ἐνεστώτος περισπωμένου : [τίθησιν] ἐτίθεις ἐτίθει, ἀφίεις ἀφίει, εἰδίδουν
εἰδίδους εἰδίδου, κτλ.

2) Ἐκτός τοῦ παθητ. καὶ ἐνεργ. ἐνεστ. τῆς ὑποτακτ. καὶ εὐκτ. τῆς δ'. συζυ-
γίας ὅστις, καθὼς προσηκνέωθη, κλίνεται πάντοτε βαρυτόνως, κλίνεται πολλὰς βα-
ρυτόνως καὶ τῆς ὀριστικῆς ὁ ἐνεργητικὸς ἐνεστώς καὶ παρατακτικός, οἷον ὁμῶς -εις
-οῖς κτλ. ὁμῶς -εις -μεν κτλ. συνηθέστατον ἰδίως εἶναι τὸ γ'. πληθυντικὸν -ουσιν
ἀντὶ τοῦ σπανίου -οῦσιν. Ἀλλ' ὁ παθητικὸς ἐνεστώς καὶ παρατακτικός τῆς ὀριστικῆς
εἶνε πάντοτε σχεδὸν ὡμαὶ καὶ ὡμην.

3) Βαρυτόνως κλίνονται πολλὰς καὶ οἱ ὑποτακτικοὶ καὶ εὐκτικοὶ παθητικοὶ ἐνε-
στώτες καὶ μέσοι ἀόριστοι θ'. τοῦ τίθημι, ἵημι καὶ δίδωμι : τίθωμην, δίδωμαι, πρόσ-
θπται, πρόπται, τίθειτο, πρόσθειτο, ἀφίειντο, πρόσιντο, πρόσδοιντο.

4) Τὸν συνῆθη τονισμὸν παραβαίνουσιν οἱ εὐκτικοὶ καὶ ὑποτακτικοὶ παθητικοὶ
ἐνεστώτες τοῦ δύνωμι καὶ ἐπίσταμαι : ἐπίστωμαι, ἐπίστη, ἐπίσπται κτλ. δυνάμην,
δύνατο, δύνατο κτλ. Ὁμοίως : ὀνάμην, ὀνατο, ὀνατο.

§. 246. Κατὰ τοὺς θ'. ἀόριστους τῶν εἰς-μι ῥημάτων σχηματί-
ζονται καὶ οἱ θ'. (καὶ μέσοι θ'.) ἀόριστοι ῥημάτων τινῶν βαρυτόνων
καὶ περισπωμένων, ἐχόντων θεματικὸν χαρακτήρα α, ε, ο, υ, μὲ τὴν
διαφορὰν μόνον, ὅτι ὁ μὲν βραχὺς θεματικὸς χαρακτήρ ἐκτείνεται
ἀπανταχοῦ ἀνεξαίρετως τῆς ὀριστικῆς καὶ προστακτικῆς, καθὼς καὶ
ἐν τῷ ἀπαρεμφράτῳ, ἡ δὲ προστακτικὴ σώζει τὴν ἀρχαίαν κατὰ-
λῆξιν θι, οἷον :

ἤ. Κατὰ τὸ ἐστην : ἐβην ἐβης ἐβη ἐβητον ἐβήτην ἐβητε ἐβησαν,
βῶ βῆς βῆ βῆτον βῆτον βῶμεν βῆτε βῶσι, βάλην βάλης κτλ. βῆθι
βῆτω βῆτον βῆτων βῆτε βῆτωσαν καὶ βάντων, βῆραι, ὁ βῆς ἢ
βῆρα τὸ βῆν.

β. Κατὰ τὸ ἐβην : ἐοβην ἐοβης ἐοβη ἐοβητον κτλ. σβῶ, σβῆς.
κτλ. σβῆθι σβῆτωσαν καὶ σβέντων, σβῆραι, ὁ σβῆς ἢ σβεῖσα,
τὸ σβέν.

γ'. Κατὰ τὸ ἔδωρ: ἔγνωσ ἔγνω ἔγνωτον κτλ., γνώ γνωσ κτλ., γνωίηρ γνωίης κτλ., γνώθι γνώτω γνώτωσαν καὶ γνώτων, γνώ-
ραι, ὁ γνωὸς ἡ γνωῖσα τὸ γνώρ.

δ'. Ἀναλόγως πρὸς τὴν δ'. συζυγίαν τῶν εἰς με: ἔδωρ ἔδως ἔδω-
τόν ἔδωτον ἔδω'την ἔδωμεν ἔδωτε ἔδωσαν, δύω δύνης δύνῃ δύνητον δύνῃ-
τον δύνωμεν δύνετε δύνωσι, δύ'ηρ δύ'ης δύ'ῃ δύ'ητον καὶ δύντον
δύνῃτην καὶ δύν'την δύν'ημεν καὶ δύνωμεν δύνετε καὶ δύντε δύν'τ, δύνθι
δύντω δύντον δύντων δύντε δύνωσαν καὶ δύν'των, δύραι ὁ δ'ὺς ἡ
δύσα τὸ δύν'τ.

ΣΗΜ. α. Κατὰ τὸ ἔβην κλίνεται καὶ ὁ β'. ἀόριστ. τοῦ διδράσκω: ἔδρᾱν ἔδρᾱς
ἔδρᾱ ἔδρᾱμεν -ᾱτε -ᾱσαν, ὑποτακτ. δρῶ -ᾱς -ᾱ -ᾱτον -ᾱτον -ᾱμεν -ᾱτε -ᾱσιν,
εὐκτ. δρᾶίνην, προστακτ. δρᾶθι -άτω, ἀπαρέμφ. δρᾶναι, μετ. δρᾶς δρᾶσα δρᾶ'ν-
γηράσκω γηράναι· πέτομαι ἔπτην πτῆναι πτάς πτάμενος, τλα-έτλην, φθάνω ἐφθην·
ἐπριάμην πριάμην πρίωμαι πριαίμην πρίω πρίασθαι.

ΣΗΜ. β'. Κατὰ τὸ ἔγνω ὁ γ'. ἀόριστ. τοῦ ἀλίσκω: ἔᾱ'λων -λως -λω -λω-
μεν -λωτε -λωσαν, ὑποτακτ. ἀλῶ -λῶς -λῶ -λῶμεν, εὐκτ. ἀλοίην ἀλοίην, -λοίμεν,
ἀλοίην, ἀπαρεμφατ. ἀλῶναι, μετχ. ἀλούς -λοῦσα -λόν· τοῦ ἀμβλίσκω: ἐξήμδλω-
τόν διδρώσκω: ἔδρων, καὶ τοῦ εἰῶ: εἰῶν, εἰῶ, εἰῶν, (ὄχι εἰοίην), εἰῶναι,
εἰούς.

ΣΗΜ. γ'. Κατὰ τὸ ἔδυν ὁ ἀόριστος β'. τοῦ φύω: ἔφυν, ὑποτακτ. φύω, (εὐκτ.
φύην) ἀπαρέμφ. φύναι, μετχ. φύς φύσα φύν.

ΣΗΜ. δ'. Οἱ β'. οὗτοι ἀόριστοι ἔχουσι σημασίαν ἀμετάβατον, ἀπ' ἐναντίας πρὸς
τοὺς πρώτους, οἵτινες φυλάττουσι τὴν μεταβατικὴν.

ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΗ

	ΟΡΙΣΤΙΚΗ	ΥΠΟΤΑΚΤΙΚΗ
ἐνεστ.	ἴστημι, ἴσθης, ἴστησιν, ἴσῃτον, ἴσῃτον, ἴσῃμεν, ἴσῃτε, ἴσῃσιν.	ἴσῳ, ἴσῃς, ἴσῃ, ἴσῃτον, ἴσῃτον. ἴσῳμεν, ἴσῃτε, ἴσῳσιν.
παρτ.	ἴστην, ἴσθης, ἴστη, ἴσῃτον, ἴσῃτην, ἴσῃμεν, ἴσῃτε, ἴσῃσιν.	
ἀόρ. β'	ἔστην, ἔσθης, ἔστω, ἔσῃτον, ἔσῃτην, ἔσῃμεν, ἔσῃτε, ἔσῃσιν.	σῳ, σῃς, σῃ, σῃτον, σῃτον, σῳμεν, σῃτε, σῳσιν.
μελ. α.	στήσω, στήσεις, στήσει.	
ἀόρ. α'	ἔστησα, ἔστησας, ἔστησεν.	στήσω, στήσης, στήσῃ.
παρκα.	ἔστηκα, ἔστηκας, ἔστηκεν.	ἐστήκω, ἐστήκης, ἐστήκη.
ὑπερσ.	ἔ(ι)στήκειν, ἔ(ι)στήκεις, ἔ(ι)στήκει.	

ΠΑΘΗΤΙΚΗ

ἐνεστ.	ἴσταμαι, ἴστασαι, ἴσταται, [ἴσῃμενον], ἴστασθον, ἴστασθον, ἴσῃμεθα, ἴστασθε, ἴστανται.	ἴσῳμαι, ἴσῃ, ἴσῃται, [ἴσῳμενον], ἴσῃσθον-ῃσθον, ἴσῳμεθα, ἴσῃσθε, ἴσῳνται.
παρκα.	ἴσῃμην, ἴστασο, ἴστατο, ἴσῃμενον, ἴστασθον, ἴσῃσθην, ἴσῃμεθα, ἴστασθε, ἴσταντο.	
μ. ἀ. β.	[ἔσῃμην, ἔστω, ἔστατο, ἔσῃμενον, ἔστασθον, ἔσῃσθην, ἔσῃμεθα, ἔστασθε, ἔσταντο].	[σῳμαι, σῃ, σῃται, σῳμενον, σῃσθον, σῃσθον, σῳμεθα, σῃσθε, σῳνται].
παθ. μ.	σταθήσομαι, σταθήσῃ, σταθήσεται.	
π. ἀόρ.	ἐστάθην, ἐστάθης, ἐστάθη.	σταθῶ, σταθῇς, σταθῇ.
παρκα.	(ἔσταμαι, ἔστασαι, ἔσταται).	
ὑπερσ.	(ἔσῃμην, ἔστασο, ἔστατο).	
μ. μέλ.	στήσομαι, στήσῃ, στήσεται.	
μ. ἀ. α.	ἐστήσαμην, ἐστήσω, ἐστήσατο.	στήσωμαι, στήσῃ, στήσεται.

ΕΥΚΤΙΚΗ	ΠΡΟΣΤΑΚΤ.	ΑΠΑΡΕΜ.	ΜΕΤΟΧΗ.
ιστάίνην, ισταίνης, ισταίν, ισταίνητον, ισταίνήτην καὶ ισταῖτον, ισταίτην, ισταίμεν, -αίητε, (ήσαν) καὶ ισταῖμεν, ισταίτε, αἶεν.	ἴστη, ἴσθ' ἴτω, ἴσθ' ἴτον, -ἔ'των, ἴστατε, [ἔ'τωσαν καὶ] ἴσάντων.	ἴσθ' νοί.	ἴσθ' ἔς, ἴσάντος, ἴσθ' ἄσθ, ἴσάσης, ἴσθ' ἔν, ἴσάντος.
σταίνην, σταίνης, σταίν, σταίνητον, σταίνήτην καὶ σταῖτον, σταίτην, σταίμεν, -αίητε, (ήσαν) καὶ σταῖμεν, σταίτε, αἶεν.	στήθι, στήτω. στήτον, στήτων, στήτε, [-ήτωσαν, καὶ] στάντων.	στήνοι.	στᾷ ἔς ἴσάντος, στᾷ ἄσθ, στᾷ σης, στᾷ ἔν, στάντος.
στήσοιμι, στήσοις, σοί.		στήσειν.	στήσων, -ουθα, -ον.
στήσαιμι, στήσαις, σαι.	στήσον, στήσάτω.	στήσαι.	στήσῃς, -σασα, -ᾶν.

ΦΩΝΗ.

ιστάμην, αἶο, ισταίτο, [ιστάμεθον, -σθον, -σθην], ισταίμεθα, αἰσθε, -αἶντο].	ἴστασο, ἴστάσθω, ἴστασθον, -άσθων, ἴστασθε, -άσθωσαν καὶ ἴστάσθων.	ἴστασθαι.	ἴστάμενος, -μένου, ἴσταμένη, -μένης, ἴστάμενον, -μένου.
[σταίμην, σταίτο, σταίτο, σταίμεθον, -σθον, -σθην, σταίμεθα, -αἰσθε, -αἶντο].			
σταθῆσοίμην, -οιο, -ιτο. σταθείην, θείης, -θείη.	στάθητι, -θήτω. ἔστασο, ἔστάσθω.	σταθήσεται. σταθῆναι.	σταθῆσόμενος, -νου. σταθείς, σταθέντος.
στηῶσοίμην, -ήσοιο, -οιτο. στησαίμην, -ήσαιο, -το.	στήσαςθαι, στήσαςθω.	στήσασθαι. στήσασθαι.	στήσόμενος, -ένου. στήσάμενος, -ένου.

ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΗ

ΟΡΙΣΤΙΚΗ		ΥΠΟΤΑΚΤΙΚΗ
ἐνεστ.	τίθημι, τίθης, τίθησιν. τίθετον, τίθετον. τίθεμεν, τίθετε, τίθεσθαι.	τιθῶ, τιθῇς, τιθῇ. τιθῆτον, τιθῆτον. τιθῶμεν, τιθῆτε, τιθῶσιν.
παρὰτ.	ἐτίθην, ἐτίθης, ἐτίθη. ἐτίθετον, ἐτιθέτην. ἐτίθεμεν, ἐτίθετε, ἐτίθεσθαι.	
ἀορ. β'.	(ἐθην, ἐθης, ἐθη). ἐθετον, ἐθέτην. ἐθεμεν, ἐθετε, ἐθεσθαι.	θῶ, θῇς, θῇ. θῆτον, θῆτον. θῶμεν, θῆτε, θῶσιν.
μελ.	θήσω, θήσεις, θήσει.	
ἀορ. α'.	ἔθηκα, ἔθηκας, ἔθηκην.	
παρὰκ.	τέθεικα, τέθεικας, τέθεικην.	
ὑπερσ.	ἐτεθείκειν, ἐτεθείκεις, -θείκει.	

ΠΑΘΗΤΙΚΗ

ἐνεστ.	τίθεμαι, τίθεσαι, τίθεται. [τιθέμεθον], τίθεσθον, -θεσθον. τιθέμεθα, τίθεσθε, τίθενται.	τιθῶμαι, τιθῇ, τιθῆται. [τιθώμεθον], -θῆσθον, ῆσθον. τιθώμεθα, τιθῆσθε, -θῶνται.
παρὰτ.	ἐτιθέμην, ἐτίθεσο, ἐτίθετο. [ἐτιθέμεθον], -θεσθον, -θέσθην. ἐτιθέμεθα, ἐτίθεσθε, ἐτίθεντο.	
ἀορ. β'.	ἐθέμην, ἔθου, ἔθετο. [ἐθέμεθον], ἔθεσθον, ἐθέσθην. ἐθέμεθα, ἔθεσθε, ἔθεντο.	θῶμαι, θῇ, θῆται. [θώμεθον], θῆσθον, ῆσθον. θώμεθα, θῆσθε, θῶνται.
μ. ἀρ. α'.	ἐθηκάμην, ἐθήκω, ἐθήκατο.	
μ. μελ.	θήσομαι, θήσῃ(ει), θήσεται.	
π. μελ.	τεθήσομαι, τεθήσῃ(ει), -σεται.	
ἀορ. α'.	ἐτέθην, ἐτέθης, ἐτέθη.	τεθῶ, τεθῇς, τεθῇ.
παρὰκ.	τέθειμαι, τέθεισαι, τέθειται.	τεθειμένος, -νη, -νον ῶ, ῆς, ῇ.
ὑπερσ.	ἐτεθείμην, ἐτέθεισο, ἐτέθειτο.	

ΦΩΝ.

ΕΥΚΤΙΚΗ.	ΠΡΟΣΤΑΚΤΙΚΗ.	ΑΠΑΡ.	ΜΕΤΟΧΗ.
τιθείην, τιθείης, τιθείη, τιθείητον, τιθειήτην, τιθειήμεν, -ητε, -(σαν) καὶ τιθεῖτον, τιθείτην, τιθεῖμεν, τιθεῖτε, τιθεῖν.	τίθει, τιθέτω, τίθετον, τιθέτων, τίθετε, [έτωσαν καὶ] τιθέντων.	τιθέναι.	τιθείς, τιθέντος, τιθείσα, -είσης, τιθέν, -θέντος.
θείην, θείης, θείη, θείητον κ.θεῖτον, -εῖήτην καὶ θεῖτην, θείημεν κ.θεῖμεν, θείητε κ. θεῖτε. (θείησαν κ.) -εν.	θές, θέτω, θέτον, θέτων, θέτε [θέτωσαν καὶ] θέντων.	θεῖναι.	θείς, θέντος, θεῖσα, θείσης, θέν, θέντος.
θῆσοιμι, θήσοις, θήσοι.		θήσειν.	θήσων, -σα, -ον.
τεθείκομι, -θείκοις, -κοι.	τέθεικε, -κέτω.	τεθεικέναι.	τεθεικώς, τέθει- κυῖα, -ός.

ΦΩΝΗ.

τιθείμην, τιθεῖτο, τιθεῖτο, τιθειμέθον], -σθον, -σθην, τιθειμέθα, -εῖσθε, -εῖντο.	τίθεσο, τίθεςθω, τίθεςθον, -σθων, τίθεςθε, -σθωσαν καὶ τίθεςθων.	τίθεςθαι.	τιθέμενος, -νου, τιθειμένη, -νης, τιθέμενον, -νου.
θείμην, θεῖτο, θεῖτο, [θείμέθον], θεῖσθον, -σθην, θείμέθα, θεῖσθε, θεῖντο.	θεοῦ, θέσθω, θέσθων, θέσθων, θέσθε, θέσθωσαν καὶ θέσθων.	θέσθαι.	θέμενος, -μένου, θεμένη, -μένης, θέμενον, -μένου.
θησοίμην, θήσοιο, -σοιτο. τεθησοίμην, -σοιο, -οιτο. τεθείην, τεθείης, τεθείη. τεθειμένος εἶην, εἶης, εἶη.	τήθητι, τεθήτω. τέθεισθω, -θείσθω.	θήσεσθαι. τεθήσεσθαι. τεθῆναι. τεθεῖσθαι.	θησόμενος, -ου. τεθησόμενος, -ου. τεθείς, -θέντος. τεθειμένος.

(ΕΛΛΗΝ. ΓΡΑΜΜ.)

8

ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΗ.

ΟΡΙΣΤΙΚΗ.		ΥΠΟΤΑΚΤΙΚΗ.
ἐνεστ.	διδῶμι, διδως, διδωσιν, διδοτον, διδοτον, διδομεν, διδοτε, διδουσιν.	διδῶ, διδῶς, διδῶ, διδῶτον, διδῶτον, διδῶμεν, διδῶτε, διδῶσιν.
παρ.α.	[ἐδιδων, ἐδιδως, ἐδιδω], ἐδιδουτον, ἐδιδούτην, ἐδιδομεν, ἐδιδοτε, ἐδιδουσιν.	
ἀόρ. β'.	[ἔδων, ἔδως, ἔδω], ἔδοτον, ἔδότην, ἔδομεν, ἔδοτε, ἔδουσιν.	δῶ, δῶς, δῶ, δῶτον, δῶτον, δῶμεν, δῶτε, δῶσιν.
μελ.	δῶσω, δῶσεις, δῶσει.	
ἀόρ. α'.	ἔδωκα, ἔδωκας, ἔδωκεν.	
παρ.α.	δεδῶκα, δεδῶκας, δεδῶκεν.	δεδῶκα, δεδῶκας, δεδῶκη.
ὑπερσ.	ἐδεδῶκειν, ἐδεδῶκεις, ἐδεδῶκει.	

ΠΑΘΗΤΙΚΗ.

ἐνεστ.	διδεμαι, διδεσθαι, διδοται, [διδόμεθον], διδοσθον, -δοσθον, διδόμεθα, διδοσθε, διδονται.	διδῶμαι, διδῶ, διδῶται, [διδόμεθον], διδῶσθον, -σθον, διδόμεθα, διδῶσθε, --δῶνται.
παρ.α.	ἐδιδόμην, ἐδιδουσο, ἐδιδουτο, [ἐδιδόμεθον], -δοσθον, δούσθην, ἐδιδόμεθα, ἐδιδοσθε, ἐδιδοντο.	
μ. ἀόρ. β'.	ἔδόμην, ἔδου, ἔδουτο, [ἔδόμεθον], ἔδοσθον, ἔδούσθην, ἔδόμεθα, ἔδοσθε, ἔδοντο.	δῶμαι, δῶ, δῶται, [δόμεθον], δῶσθον, δῶσθον, δόμεθα, δῶσθε, δῶνται.
π. μελ.	δοθήσομαι, -θήσῃ(ει), -θήσεται.	
π. ἀόρ. α'.	ἐδόθην, ἐδόθης, ἐδόθη.	δοθῶ, δοθῆς, δοθῆ,
παρ.α.	δέδομαι, δέδοσθαι, δέδοται.	δέδομένος, -μένη, -εν ᾧ, ῆς, ῆ,
ὑπερσ.	ἐδέδομην, ἐδέδουσο, ἐδέδουτο.	
μ. μελ.	δώσομαι, δώσῃ(ει), δώσεται.	

ΕΥΚΤΙΚΗ. | ΠΡΟΣΤΑΚΤ. | ΑΠΑΡΕΜ. | ΜΕΤΟΧΗ.

ΦΟΡΗ.

διδόειν, διδοίης, διδοίη, διδόειτον, διδοιήτην, διδοίμεν, -δοίητε, -(ησαν) καὶ διδόειτον, διδοιήτην, διδοίμεν, διδοίτε, διδοίεν	δίδου, διδύτω, δίδοτον, διδύτων, δίδοτε, [-ύτωσαν καὶ] διδόντων.	διδόναι.	διδούς, -όντος, διδούσῃ, -ούσης, διδόν, διδόντος.
δοίην, δοίης, δοίη, δοίητον, δοιήτην, δοίημεν, δοίητε, (δοίησαν) καὶ δοίτον, δοιήτην, δοίμεν, δοίτε, δοίεν.	δός, δότω, δότον, δότων, δότε, [δότωσαν καὶ] δόντων.	δοῦναι.	δούς, δόντος, δοῦσῃ, δούσης, δόν, δόντος.
δώσοιμι, δώσοις, δώσοι.		δώσειν.	δώσαν, -σα, -ον.
δεδώκοιμι, -ώκοις, -ώκοι.	δέδωκε, -κέτω.	δεδώκηναι.	δεδωκώς, -α, -ός.

ΦΟΡΗ.

διδόειμην, διδοῖτο, διδοῖτο, [διδόειμεθον], -οῖσθον, -σθην, διδοίμεθα, -οῖσθε, -οῖντο.	δίδοσθω, δύσθω, δίδοσθον, -ύσθων, δίδοσθε, -ύσθωσαν καὶ διδόσθων.	διδόσθαι.	διδόμενος, -νου, διδομένη, -νης, διδόμενον, -νου.
δοίμην, δοῖτο, δοῖτο, [δοίμεθον], δοῖσθον, δοῖσθην, δοίμεθα, δοῖσθε, δοῖντο.	δόω, δύσθω, δόσθον, δύσθων, δόσθε, δύσθωσαν καὶ δόσθων.	δόσθαι.	δόμενος, -μένου, δομένη, -μένης, δόμενον, -μένου.
δοθησοίμην, -θήσοιο, -οιτο. δοθείην, δοθείης, δοθείη. δεδομένος εἶην, εἶης, εἶη.	δόθητι, δοθήτω. δέδοσο, δεδόσθω.	δοθήσεσθαι. δοθήναι. δεδόσθαι.	δοθησόμενος, -ου. δοθείς,θέντος. δεδομένος -νου.
δωσοίμην, δώσοιο, -σοιτο.		δώσεσθαι.	δωσόμενος, -νου.

ΟΡΙΣΤΙΚΗ.		ΥΠΟΤΑΚΤΙΚΗ.
ἐνεστ.	δείκνυμι, δείκνυς, δείκνυσιν, δείκνυτον, δείκνυτον, δείκνυμεν, δείκνυτε, δείκνυ' αὖτις	δεικνύω, δεικνύης, δεικνύη, δεικνύητον, δεικνύητον, δεικνύωμεν, δεικνύητε, -ωσιν.
παρ. ατ.	ἔδεικνυν, ἔδεικνυς, ἔδεικνυ, ἔδεικνυτον, ἔδεικνυ' ττην, ἔδεικνυμεν, ἔδεικνυτε, ἔδεικνυσαν.	
μελ.	δείξω, δείξεις, δείξει.	
ἀόρ.	ἔδειξα, ἔδειξας, ἔδειξεν.	δείξω, δείξης, δείξη.
παρ. ακ.	δέδειχα, δέδειχας, δέδειχεν.	δέδειχω, δέδειχης, δέδειχη.
ὑπερσ.	ἔδειδείχαι, ἔδειδείχεις, ἔδειδείχει	

ΠΑΘΗΤΙΚΗ

ἐνεστ.	δείκνυμαι, δείκνυσαι, δείκνυται, (δείκνύμεθον), δείκνυσθον, -υσθον, δεικνύμεθα, δείκνυσθε, -υνται.	δεικνύωμαι, δεικνύη, -ηται, [δεικνύόμεθον], -ησθον, -ησθον, δεικνύωμεθα, -ύσθε, -ύωνται.
παρ. ατ.	ἔδεικνύμην, ἔδεικνυσο, ἔδεικνυτο, [ἔδεικνύμεθον], -κνυσθον, -ύσθην, ἔδεικνύμεθα, ἔδεικνυσθε, -υντο.	
παθ. μ.	δειχθήσομαι, δειχθήσῃ(ει), -εται.	
παθ. ἀό.	ἐδείχθην, ἐδείχθης, ἐδείχθη.	δειχθῶ, δειχθῆς, δειχθῇ.
παρ. ακ.	δέδειγμαι, δέδειξαι, δέδεικται.	δέδειγμένος, -μένη, -ον, ῶ, ῆς, ῇ.
ὑπερσ.	ἔδειδείγμην, ἔδειδειξο, ἔδειδεικτο.	
μέσ. μ.	δείξομαι, δείξῃ(ει), δείξεται.	
μέσ. ἀό.	ἐδείξαμην, ἐδείξω, ἐδείξατο.	δείξωμαι, δείξη, δείξηται.

ΦΩΝΗ.

ΕΥΚΤΙΚΗ.	ΠΡΟΣΤΑΚΤ.	ΑΠΑΡΕΜ.	ΜΕΤΟΧΗ.
δεικνύοιμι, δεικνύοις, -ύοι. δεικνύοιτον, -υοίτην. δεικνύοιμεν, -οιτε, -ύοιεν.	δείκνυ', δεικνύ'τω, δείκνυτον, -ῦ'των, δείκνυτε[ῦ' τώσαν καὶ] δεικνύντων.	δεικνύ'ναι.	δεικνύ'ς -κνύντος, δεικνύσα -κνύσης, δεικνύ'ν -κνύντος.
δείξοιμι, δείξοις, δείξοι. δείξαίμι, δείξαις, δείξαι. δεδείχοιμι, -χοις, -χοι.	δείξον, δείξάτω. δεδειχε, -χέτω.	δείξειν. δείξαι. δεδειχέναι.	δείξων, ουσα, -ον. δείξῃς, -ασα, -ᾶν. δεδειχώς, -υῖα, -ύς.

ΦΩΝΗ.

δεικνυοίμην, -ύοιο, -ύοιτο. [δεικνυοίμεθον]-σθον, -σθην, δεικνυοίμεθα, -οισθε, -ντο.	δείκνυσθ, -ύσθω, δείκνυσθον, -θων, δείκνυσθε, -ωσαν καὶ δεικνύσθων.	δείκνυσθαι.	δεικνύ'μενος, -νου, δεικνυμένη, -νης, δεικνύμενον, -νου.
δειχθησοίμην, -οιο, -οιτο. δειχθείην, δειχθείης, -θείη. δεδειγμένος, εἶην, εἶης, εἶη.	δείχθητι, -ήτω. δεδείξο, -είχθω.	δειχθήσεται. δειχθῆναι. δεδειχθαι.	δειχθησόμενος, -ου δειχθείς, -έντος. δεδειγμένος, -ου.
δείξοίμην, δείξοιο, -ξοιτο. δείξαίμην, δείξαιο, -αιτο.		δείξεσθαι. δείξασθαι.	δείξόμενος, -νου. δείξάμενος, -νου.

ΑΝΩΜΑΛΑ ΡΗΜΑΤΑ ΤΩΝ ΕΙΣ-ΜΙ.

§. 247. Κατὰ τὸν τύπον τῶν εἰς -μι, ὅστις εἶνε πάντων ἀρχαιότατος, κλίνονται καὶ πολλὰ ἄλλα ῥήματα. Ἄλλ' ἐνία τούτων ἔχουσιν ἀνωμαλίας τινὰς περὶ τὴν κλίσιν, ἥτις διὰ τοῦτο ἐκτίθεται ἰδιαιτέρως ἐνταῦθα.

Α'. Ἰημι.—Τοῦ Ἰημι τὸ θέμα εἶνε ε- (§. 241 α., σημ. β') καὶ κλίνεται ἐν τοῖς πλείστοις κανονικῶς κατὰ τὸ τίθημι.—Φωνὴ ἐνεργητική. Ὅριστ. ἐνεστ. Ἰημι, Ἰης, Ἰησιν, Ἰετορ, Ἰετορ, Ἰεμεν, Ἰετε, Ἰᾶσιν [ἰείσιν]. Παρατ. Ἰην (Ἰειν καὶ Ἰουν), (Ἰης) Ἰεις, (Ἰη) Ἰε, Ἰετορ, Ἰέτην, Ἰεμεν, Ἰετε, Ἰεσαν. Πρξ. εἶκα. Ὑπερσ. εἵκειν. Μελλ. ἦσω. Ἀόρ. α. ἦκα. Ἀόρ. β'. (ἄγευ ἐνικοῦ) πληθ. ἔμεν, ἔτε, ἔσαν καὶ συνθεστ. εἶτορ, εἴτην, εἴμεν, εἴτε, εἶσαν.—Ὑποτακτ. ἐνεστ. ἰῶ, (καὶ ἰω), ἰῆς, ἰῆ, ἰῆτορ, ἰῆτορ, ἰῶμεν, ἰῆτε, ἰῶσιν. Ἀόρ. β'. ὦ, ἦς, ἦ, ἦτορ, ἦτορ, ὦμεν, ἦτε, ὦσιν.—Εὐκτική ἐνεστ. ἰέλην κτλ. (καὶ ἰοιμι καὶ 3 πληθ. ἰοιεν). Ἀόρ. β'. εἴην, εἶης, εἴη, εἴτορ, εἴτην, εἴμεν, εἴτε, εἴεν.—Προστακτική ἐνεστ. ἰεῖ, ἰέτω, ἰετορ, ἰέτωρ, ἰετε, ἰέτωσαν καὶ ἰέντωρ. Ἀόρ. β'. ἔς, ἔτω, ἔτορ, ἔτωρ, ἔτε, ἔτωσαν καὶ ἔντωρ.—Ἀπαρέμφατος ἐνεστ. ἰέναι, ἀόρ. β'. εἶναι.—Μετοχὴ ἐνεστ. ἰεῖς, ἰεῖσα, ἰέν. Ἀόρ. β'. εἰς εἶσα ἔν.—Φωνὴ παθητική. Ὅριστ. ἐνεστ. ἰεμαι, ἰεσαι, ἰετι, κτλ. Παρατ. ἰέμην, ἰεσο, ἰετο, κτλ. Παρακ. εἶμαι. Ὑπερσ. εἵμην. Ἀόρ. α. ἔτην καὶ συνθεστ. εἴτην. Μελλ. α. ἐθήσονται, μέσ. Μελλ. α. ἦσονται, μέσ. (Ἀόρ. α. ἠκάμην), μέσ. Ἀόρ. β'. ἔμην, ἔσο, ἔτο κτλ. καὶ συνθεστ. εἴμην, εἶσο, εἶτο κτλ.—Ὑποτακτική ἐνεστ. ἰῶμαι, ἰῆ, ἰῆται κτλ. καὶ ἰωμαι, ἰη, ἰηται κτλ. Ἀόρ. α. ἰῶ. Μ. ἀόρ. β'. ὦμαι, ἦ, ἦται κτλ.—Εὐκτική ἐνεστ. ἰέλμην, ἰέτο, ἰέιτο, κτλ. καὶ συνθεστ. ἰοίμην, ἰοιο, ἰοιτο, κτλ. Μέσ. Ἀόρ. β'. εἴμην, εἶο, εἶτο κτλ.—Προστακτ. ἐνεστ. ἰεσο καὶ ἰον, ἰέσθω. Παρακ. εἶσο, εἴσθω. Ἀόρ. ἔθητι, ἐθήτω. Μέσ. ἀόρ. β'. εἴ, ἔσθω.—Ἀπαρέμφατ. ἐνεστ. ἰεσθαι. Μέσ. ἀόρ. β'. ἔσθαι. Παρακ. εἰσθαι. Μελλ. ἐθήσεσθαι. μέσ. Μελλ. ἦσεσθαι. Ἀόρ. ἐβῆναι.—Μετοχ. ἐνεστ. ὁ ἰέμενος. Μέσ. ἀόρ. β'. ὁ ἔμενος. Παρακ. ὁ εἰμένος. Μελλ. ὁ ἐθήσόμενος, μέσ. Μελλ. ὁ ἦσόμενος. Ἀόρ. α. ὁ ἐβείς.

ΣΗΜ. α. Τὸ σύνθετον ἀφίημι λαμβάνει καὶ ἑκτὸς τῆς προθέσεως αὐξάνειν ἥριεν ἥριεσαν· ἄλλα συνθεστότερα καὶ ὀρθότερα τὰ ἥριεν, ἥριεσαν.

ΣΗΜ. β'. Τὸ προσὺ περισπᾶται, ἀλλὰ προπαροξύνηται τὸ πρίεσθε.

Β'. Εἰμί.—Ὅριστική ἐνεστώς, εἰμί, [εἶς] εἶ, ἐστίν, ἐστόν, ἐστόν, ἐαμέν, ἐστέ, εἶσιν. Παρατ. ἦν (ἦ, καὶ παρὰ τοῖς Ἀττικοῖς σπηνυότατα ἦμην), ἦσθα [ῆς], ἦν, [ῆτοι] ἦτορ, [ῆειν] ἦστην

ἤμεν, ἦτε (ἦστε), ἦσαν. Μέλλ. ἔσομαι, ἔσῃ (εἰ), [ἔσται] ἔσται.
—Υποτακτ. ἐνεστ. ὦ, ἦς. ἦ. ἦτορ, ἔτορ, ὤμεν, ἦτε, ὤσιν.—Εὐ-
κτικ. ἐνεστ. εἴην, εἴης, εἴη. [εἴητορ εἴτορ], εἴητην εἴτην, εἴημεν
εἴμεν, εἴητε [εἴτε], εἴησαν εἴεν. Μέλλ. ἐσείην.—Προστακτικῇ
ἐνεστ. ἴσθι, ἔστω ἔστωρ, ἔστων ἔστε, ἔτωσαν (σπανιώτερον) ἔ-
στων (καὶ σπανιώτατα) ὄτων.—Ἀπαρέμφατος ἐνεστ. εἴαι. Μέλλ.
ἐσεσθαι.—Μετοχῇ ἐνεστ. ὁ ὢν τοῦ ὄντος, ἡ ὄσα τῆς ὄσης, τὸ
ὄν τοῦ ὄντος. Μέλλ. ὁ ἐσόμενος τοῦ ἐσόμενου, ἡ ἐσόμενη τῆς ἐ-
σόμενης, τὸ ἐσόμενον τοῦ ἐσόμενου.

ΣΗΜ. α. Ὁλόκληρος ὁ ἐνεστώς τῆς ὀριστικῆς, ἐξαίρεσι τοῦ ὢ, ἐν. προσ. εἶνε
ἐγκλιτικῶς, ἐάν τῶ· εἶμι εἶνε συνδυατικόν· ὅλ' ἰον τὸ εἶμι εἶνε ὑπορκτικόν, ὀρθο-
τονεῖται.

ΣΗΜ. β. Ἐκτός δὲ τούτου τὸ γ'. ἐν. πρόσθεν ἀναβιβάζεται τὸν τόνον εἰς τὴν
παραλήγουσαν· ἔστιν α. ἐάν σημαίη ἀπλῶς ὑπαρκτὴν β'.) ἐάν λαμβάνεται συν-
ωνύμως τῶ· ἔστιν γ'.) ἐν ἀρχῇ λόγου δ'.) μετὰ τὰ μόρια αὐ, μή, εἰ, ὥς, καί,
(ἀλλά). Ἄλλως δὲ ἡ ἐγκλίσκεται ἡ ὀρθοτονεῖται κατὰ κανόνα.

ΣΗΜ. γ'. Ἐν τῇ συνθέσει ὁ τόνος ἀναβιβάζεται μακρὰν τῆς ληϊσίνης, καθ'
ὅσον ἐπιτρέπει ὁ χρόνος αὐτῆς, οἷον πάρει, ἀπεστίν, εἰνεσμέν κτλ. ἐξαιρεσι α.) τοῦ
παρατακικοῦ παρὶν κτλ., β'.) τῆς ὑποτακτικῆς· ἀπῶ κτλ., γ'.) τοῦ γ'. πληθ. προσ.
τῆς εὐκτικῆς· παρείην δ'.) τοῦ ἐνεστώτος τῆς ἀπαρέμφατου καὶ τῆς μειεχτιῆς· πα-
ρεῖναι, παρών, παρεῖσα, παρόν εἰ.) τοῦ γ'. ἐν. προσ. τοῦ μέλλοντος τῆς ὀριστι-
κῆς παρίσται.

Γ'. Εἴμι.—Ὀριστικῇ ἐνεστώς, εἴμι, [εἶ] εἶ, εἴδιν· ἔτορ, ἔστωρ
ἔμεν, ἔτε, ἔστωρ. Παρατ. ἤειν ἤα, ἤεις ἤειθα, ἤει ἤειν· ἤειτον
ἤτορ, ἤειτην ἤτην· ἤειμεν ἤμεν, ἤειτε ἤτε, ἤσαν.—Υποτακτ. ἴω,
ἴης, ἴη, [ἴητορ ἴητορ], ἴωμεν, ἴητε, ἴωσιν.—Εὐκτικῇ. (τοίμι) ἰόην,
ἰοίς, ἰοί, [ἰοίτορ, ἰοίτην]· ἰώμεν, ἰοίτε, ἰοίεν.—Προστακτ. ἴθι (εἶ),
ἴτω ἴτορ, ἴτων. ἴτε, ἴτωσαν καὶ ἰδίτων.—Ἀπαρέμ. ἰδῆναι Μετοχ.
ὁ ἰὼν, ἡ ἰοῦσα, τὸ ἰόν.

ΣΗΜ. δ. Ὁ ἐνεστώς εἶμι ἔχει ἀντιθετικὴν σπανίαν· μὲν ἐνεστώτος, συνθέστατα
δὲ μέλλοντος. ὁ δὲ παρατακτικὸς λαμβάνει ἐν ἀρχῇ οὕτως· χρονικῇ, τρέπων τὸ
εἰ εἰς τὴν.

ΣΗΜ. ε. τὸ γ' πληθ. προσ. τοῦ παρατ. ἦσαν δὲν συγκρίπτεται παρὰ τοῖς
Ἀττικαῖς [καὶ λοιπαῖς] πεζογράφοις εἰς ἦσαν. Ἡ προστακτικὴ εἰ ἐντὶ τοῦ ἴθι ἀ-
παντᾷ ἐν συνθέσει μόνον.

Δ'. Φημί.—Τὸ φημί κλίνεται κανονικῶς σχεδὸν κατὰ τὸ ἴστη-
μι. Ὀριστικῇ ἐνεστ. φημί, φῆς, φη-οῖν· φᾶτόν, φητόν· φᾶμέν, φη-
τέ, φᾶοῖν. Παρατ. ἔφην, (ἔφης) ἔφηθα, ἔφην ἔφατον, ἔφᾶτην·
ἔφαμεν, ἔφατε, ἔφασαν. Μέλλ. φήσω, ἄφῃ, ἄ. ἔφῃσα.—Υποτακτ.
ἐνεστ. φῶ κτλ.—Εὐκτ. ἐνεστ. φάην, φάης κτλ.—Προστ. ἐνεστ.
(φαθί) φάθι, φάτω, φάτε κτλ.—Ἀπαρέμ. φάναι.—[Μετοχῇ ἐνεστ.
ὁ φᾷς ἡ φᾶσα τὸ φᾶν].

ΣΗΜ. α. Ἡ μετοχή εἶνε ἀχρηστος σχεδὸν παρὰ τοῖς Ἀττικοῖς.

ΣΗΜ. β. Ἀντὶ τῶν ἐνεργητικῶν εὐρηνται σπανιώτατα παρὰ τοῖς Ἀττικοῖς καὶ μῖσοι τύποι τοῦ φημί, οἷον: φέμενος, φάσθαι, ἔφηντο, καθῶς καὶ παθητ. παρκαίμην· πεφάσθω.

ΣΗΜ. γ. Παρὰ τοῖς Ἀττικοῖς εἶνε συνηθέστερος ὁ τῶπος ἐφθόθα παρὰ τόν: ἔφθες.

ΣΗΜ. δ. Ἐν τῇ συνηθείᾳ τὸ ἀρκτικὸν γράμμα τοῦ φημί ἀπεκόπτετο, ὅθεν παρεμείναν καὶ ἐν τῇ γραπτῇ γλῶσσῃ αἱ παρενθετικάι φράσεις: ἡμί, ἦν δὲ ἐγώ, ἦ δ' ὅς, ἦ δ' ἥ=φημί, ἔφην δ' ἐγώ, ἔφθ δ' ὅς, ἔφθ δ' ἦ.

Ε'. Κεῖμαι.—Τὸ κεῖμαι εἶνε ἀποθετικόν, καὶ κλίνεται ἀνωμαλῶς κατὰ τὰ εἰς -μι ὡς ἐξῆς. Ὅριστ. ἐνεστ. κεῖμαι κεῖσαι κεῖται, [κείμεθον] κείσθον κείσθον, κείμεθα κείσθε κείνται. Παρατ. ἐ-κείμην ἔκεισο ἔκειτο, [ἐκείμεθον] ἔκεισθον ἔκεισθην, ἐκείμεθα ἔ-κείσθε ἔκειντο. Μέλλ. κείσομαι κτλ. Ὑποτ. [κείωμαι κέη] κέηται, κέωνται.—Εὐκτ. [κείωμην κέοιω] κέειτο, κέειντο.—Προστακ. κεί-σο κείσθω, κείσθον κείσθων, κείσθε κείσθωσαν.—Ἀπαρεμ. κεί-σθαι.—Μετοχ. κείμενος.

ΣΗΜ. α. Σπανιώτατα εὐρηνται τὰ ὀριστικά: κείμαι, κείται ἀντὶ τῶν ἀντιστοιχούντων ὑποτακτικῶν.

ΣΗΜ. β. Τὸ σύνθετον ἐν τῇ ἀπαρεμφάτῳ προπερισπάζεται: κατακείσθαι, ἀλλὰ προπαροξύνηται ἐν τοῖς κατάκειμαι, κατάκεισαι κτλ.

ς'. Ἡμαι.—Τὸ ἦμαι εἶνε κυρίως παρκαείμενος μεταπεσὼν εἰς σημασίαν ἐνεστῶτος· εὐρηνται δὲ παρὰ τοῖς Ἀττικοῖς πεζογράφοις σύνθετον μετὰ τῆς κατὰ κάθημαι.—Ὅριστικὴ ἦμαι ἦσαι ἦσται, [ἦμεθον] ἦσθον ἦσθον, ἦμεθα ἦσθε ἦνται.—Παρατ. ἦμην ἦσο ἦστο, [ἦμεθον] ἦσθον ἦσθον, ἦμεθα ἦσθε ἦντο.—Προστ. ἦσο ἦσθω κτλ.—Ἀπαρεμφ. ἦσθαι.—Μετοχ. ἦμενος.—Τὸ δὲ σύνθετον κλίνεται ὡς ἐξῆς. Ὅριστικὴ ἐνεστ. κάθημαι κάθησαι κάθηται, [καθήμεθον] κάθησθον κάθησθον, καθήμεθα κάθησθε κάθηνται. Παρατ. ἐκάθην (καθήμην) ἐκάθητο καθήστο (καθήτο), ἐκάθηντο καθήντο.—Ὑποτακτ. καθάμαι καθήται, -ώμεθα -καθῶνται.—Εὐκτ. καθάμην [καθήμην;] -καθοῖτο [καθήτο;] Πρστ. κάθησο [κάθην] καθή-σθω κτλ. Ἀπαρεμφ. κάθησθαι. Μετοχ. καθήμενος.

ΣΗΜ. Τὸ σύνθετον κάθημαι ἄλλοτε μένει κανονικῶς ἀνακείμενον καὶ ἄλλοτε προσκαμβάνει ἐξωθεν τῆς προθέσεως συλλαβικὴν αὔξησην, ὅπερ μέλλιστα συνήθες παρὰ τοῖς πεζοῖς.

Ζ'. Οἶδα.—Τό: οἶδα εἶνε κυρίως β'. παρκαείμενος τοῦ θέματος εἰδ-, μεταπεσὼν εἰς σημασίαν ἐνεστῶτος. Τύποι δὲ τινες αὐτοῦ κλίνονται ἐκ τοῦ θέματος ιδ- κατὰ τὰ εἰς μι, ὡς ἀκολούθως. Ὅριστ. ἐνεστ. οἶδα, οἶσθα, οἶδεν, ἴστον, ἴστον, ἴαμεν, ἴστε, ἴσασιν. Παρατ. ἦδειν καὶ ἀπτικῶς ἦδη, ἦδεισθα καὶ ἀττ. ἦδησθα ἢ ἦδεις ἦδης, ἦδει καὶ ἀττ. ἦδειν ἦδην ἦδειτον ἢ ἦστον, ἦδειτην ἢ

ἡσυχῇ ἡδαιμεν ἢ ἡσυχῇ, ἡδαιτε ἢ ἡσῑτε, ἡδισαν ἢ ἡσαν. Μελλ. εἶσομαι (καὶ εἰδήσω).—Υποτακ. εἰδῶ, εἰδήης, εἰδῆν εἰδήτωρ, εἰδήτωρ εἰδῶμεν, εἰδήτε, εἰδοσιν.—Εὐκτ. εἰδέην, εἰδέης, εἰδέη κτλ.—Προστ. ἔσθε, ἔστω ἴστον, ἔστων ἴστε, ἔστωσαν.—Ἀπαρέμ. εἰδέσθαι.—Μετοχ. ὁ εἰδὼς τοῦ εἰδοτός, ἡ εἰδυῖα τῆς εἰδέας, τὸ εἶδος τοῦ εἰδοτός.

ΣΗΜ. α'. Οὐ μόνον παρὰ ποιηταῖς, ἀλλὰ καὶ παρὰ τοῖς πεζογράφοις ἀπαντῶσιν ἐνίοτε καὶ οἱ ὁμοιοὶ σχηματισμοί: οἶδας, οἶδαμεν, οἶδατε, οἶδασιν.

ΣΗΜ. β'. Ὁ δοῦκός καὶ πληθυντικός σχηματίζεται κατὰ τὰ εἰς -μι ἐκ τοῦ θέματος: ἰδ-, τριτομένου κανονικῶς τοῦ δ προ τοῦ μ εἰς σ. Τὰ δὲ γ'. πληθ. πρόσ. ἴσασιν προήλθιν ἐκ τοῦ ἴσασιν ἀποβληθέντες τοῦ δ. Εἶνε δὲ ἡ καταλήξις αὐτῶν τοῦ γ' πληθ. -σασιν ἀνώμαλος.

ΣΗΜ. γ'. Κατὰ τὸ ἴσασιν τοῦτο σχηματίζεται καὶ τὸ γ'. πληθ. πρόσ. τοῦ παρκειμένου ἴσικα τοῦ ῥήματος εἰκ-ω ἐκ τοῦ θέματος εἰκ-: εἴσασιν ἴσαι εἰκ-σιν.

ΣΗΜ. δ'. Ὁ παρτα. ἔδειν εἶνε κυρίως ὑπερουντελικός: μεταπιστὸν εἰς σημασίαν παρτατικού. Τὰ δὲ ἡ εἶνε χρονικὴ αὐξήσις τοῦ εἰ τοῦ θέματος εἰδ-.

ΑΝΩΜΑΛΑ ΡΗΜΑΤΑ.

§. 248. Ἡ ἀνωμαλία τῶν ῥημάτων εἶνε διπλῆ, ἡ μὲν περὶ τὴν σημασίαν καὶ ἰδίως τὴν διάθεσιν, ἡ δὲ περὶ τὴν κλίσιν καὶ τὸν σχηματισμόν. Τῶν περὶ τὴν σημασίαν ἀνωμαλιῶν αἱ κυριώταται εἶνε αἱ ἑξῆς:

α'. Ὁ μέσος μέλλων καίται πολλάκις ἀντὶ τοῦ παθητικοῦ, εὐδέποτε μὲν σχεδὸν ἐν τοῖς ὑπολόγητοις, σπανίως δὲ ἐν τοῖς ἀφρονολήτοις, καὶ συνήθως ἐν τοῖς καθαρῶς, οἷον τιμῆσομαι, οὐδικήσομαι, εἰκήσομαι, ἀλλὰ ζημιώσομαι καὶ ζημιωθήσομαι, ὠφελήσομαι καὶ ὠφελήθῃσομαι. Ἐνίοτε δὲ καίνται ἀντὶ παθητικῶν καὶ οἱ Ἀττικοὶ καθὼς καὶ οἱ β'. μέλλοντες, οἷον ἡμαλίσεται, πλινθίται κτλ.

β'. Τούναντιον. πολλῶν ἐνεργητικῶν ῥημάτων εὐρεται ὁ μέσος μέλλων ἐπὶ ἐνεργητικῆς σημασίας, οἷον ἀκούω ἀκούσομαι, ἀπαυτῶ ἀπαυτῆσομαι, βοῶσομαι, γελῶσομαι, σιγῆσομαι, κτλ.

γ'. Τὰ ἀποθετικά μεταχειρίζονται τὸν μέσον μέλλοντα, τὰ πλεῖστα δὲ καὶ τὸν μέσον ἀόριστον, οἷον δέχομαι, δέξομαι, ἐδεξάμην, ἀγωνίζομαι, ἀγωνίσομαι, ἡγωνισάμην κτλ. Ἀλλὰ τὰ αἰδέομαι, ὄχθομαι, διαλέγομαι κτλ. σχηματίζουν καὶ παθητικὸν ἀόριστον.

§. 249. Τῆς δὲ περὶ τὴν κλίσιν ἀνωμαλίας ὑπάρχεισι πολλαὶ καὶ διάφοροι πηγαί, αἱ μὲν ἰδίαι εἰς τὰ ῥήματα, αἱ δὲ κοιναὶ οὐ μόνον εἰς τὴν κλίσιν ἀλλὰ καὶ εἰς αὐτὴν τὴν παραγωγὴν τῶν λέξεων, οἷον ἡ συγκοπή, ἡ μετὰθεσις, ὁ ἀναδιπλασιασμός καὶ ἡ τροπή.

α. Καὶ ἡ μὲν συγκοπή (§. 84) συμβαίνει μάλιστα εἰς δευτέρους

τινάς ἀορίστους, οἷον ἐγείρω, ἐγερ- ἡγερ-όμην ἡγρ-όμην, ἵπταμαι πετ- ἐπετ-όμην ἐπτ-όμην κτλ.

Β'. Ἡ δὲ μετὰθεσις (ζ. 85) συμβαίνει συνήθως μετὰ τροπῆς ἐν τῷ παρακειμένῳ καὶ παθητικῷ ἀορίστῳ ἁ. τῶν ἐξῆς μάλιστα βημάτων, βάλλ-ω, καλ-έω, θνή-σκω θαρ-, κάμ-νω, σκέλ-λω, τέμ-νω, τάλ-ι- βέβλιν-α, ἐκλίν-θην, τέθνη-κα, κέ-κμη-κα, ἐ-σκλη-κα, ἐ-τμή-θην ἐ-τλή-ην.

Γ'. Ἡ συγκοπὴ συμβαίνει πολλάκις μετ' ἀνὰδιπλασιασμοῦ, ὅπως ὁ τῶν εἰς -μι (ζ. 241, ἁ.), οἷον γεν-γι-γεν-ομαι γίγνομαι, πετ-πι-πετ-ω πίπτω, μεν-μι-μεν-ω μίμνω, περπ-πι-περα-σκω πιπράσκω, πετά-νν-μι πε-πέτα-μαι πέπταμαι κτλ.

Δ'. Ἡ τροπὴ (ζ. 81—83) συμβαίνει μάλιστα ἐν τῷ ἐνεστώτι διττῶς, ἢ ἐκτεινόμενου τοῦ βραχέος θέματος, οἷον χαίρω, ἢ συστελλομένου τοῦ μὴ θεματικοῦ ἐνεστώτος, καὶ ἀναλαμβανομένου τοῦ πρωτοτύπου βραχέος, ὅπερ τότε ἐκτείνεται κατ' ἄλλον τρόπον, οἷον θέμα: λῆθ- (ἄορ. β'. ἔ-λῆθ-ον), λῆθ- (ἄορ. β'. ἔ-λῆθ-ον), τυχ- (ἄορ. β'. ἐ-τυχ-ον) θεματικῶς ἐνεστώτως λήθ- (μελλ. λήψομαι, πρκ. ἐλ-λή-φα), λήθω μελλ. λήσομαι, πρκ. λέ-ληθ-α, τευχ- (μελλ. τεύξομαι) ἐνεστώτως δὲ ἐκ τοῦ βραχέος θέματος ἐκτεινόμενος ἄλλοις τρόποις: λᾶ-μ-θ-ά-ρω, λῆ-ν-θ-ά-ρω, τῦ-γ-χ-ά-ρω.

ΣΗΜ. Ἀνώμαλα ῥήματα κυρίως εἰπεῖν εἶνε πάντα, ὅσων ὁ ἐνεστώς εἶνε διαφόρος τοῦ θέματος· ἀλλ' ἵκεῖν τὸ θέμα καὶ ὁ ἐνεστώς πολλῶν τοιοῦτων ῥημάτων σῶζουσιν ἐν ἀνολογίᾳ τινά, ἢ κλείει αὐτῶν δύναται νὰ κανονισθῇ, ἢ δὲ περὶ αὐτῶν θεωρία ἐγένετο ὡς ὁρᾶσθαι.

ζ. 250. Τοιαῦτα εἶνε αἱ παθολογικαὶ πηγαὶ τῆς τῶν ῥημάτων ἀνωμαλίας, ἥτις συνίσταται

α. Εἰς τὸ ὅτι οἱ διάφοροι χρόνοι ῥηματικῶς τινος σχηματίζονται ἐκ δύο ἢ πλείονων ἐτυμολογικῶς διαφόρων καὶ ἑτερογενῶν θεμάτων, οἷον 1) θέμα: δρά-ω (παρ.τ. ἐώρ-ον ἐώρων, παρ.κ. ἐώ-ρακα, ὑπερ. ἐώρᾶκειν)· 2) θέμα ἐτυμολογικῶς διάφορον: ὀπ- (μελλ. ὀψομαι, παθητ. μελλ. ὀσθήσομαι, ἄορ. ὠσθην)· 3) θέμα ἐτυμολογικῶς διάφορον: ἰδ- (ἄορ. β'. ε-ἰ-δ-ον).

β. Εἰς τὸ ὅτι ἐξ ἑνὸς καὶ τοῦ αὐτοῦ πρωτοτύπου θέματος δημιουργεῖται διὰ τροπῆς ἢ δι' ἐπεκτάσεως ἐν ἑτερον ἢ πλείονα παράγωγα θέματα, ἐτυμολογικῶς συγγενῇ, ἐξ ὧν σχηματίζονται οἱ διάφοροι χρόνοι, οἷον πρωτοτύπον θέμα: τυχ- (ἄορ. β'. ἐ-τυ-χον)· παράγωγα θέματα: 1) τευχ- (μελλ. τεύξομαι)· 2) τευχ- (παρ.τ. τε-τεύχ-κα)· 3) τυγχάν- (ἐνεστ. τυγχάνα, παρ.τ. ἐτύχων).

ΣΗΜ. τὰ κατὰ τὸν α. τρόπον ἀνώμαλα εἶνε, κυριώτερον εἰπεῖν, ἑλλειπτικά (πρὸς ζ. 150, καὶ εἰς συμπλήρωσιν τῶν ἑλλειπόντων χρόνων καὶ σχηματισμῶν

αὐτῶν προσλαμβάνονται ἐπιδοθητικῶς οἱ χρόνοι καὶ οἱ σχηματισμοὶ ἐτέρων διαφορῶν μὲν ἐτυμολογικῶς ἀλλὰ συνωνύμων θεμάτων. Προϊόντος δὲ τοῦ χρόνου, οἱ μὲν ἐπίλοιποι χρόνοι καὶ σχηματισμοὶ ἀπαρχιωθέντες μετέπειτα εἰς ἀχρηστίαν, διεώθησαν δὲ μόνον ὅσοι ἦσαν ἀναγκαστικοὶ εἰς τὸν συναπτερισμὸν ἀπέναντι τῶν χρόνων μ.α.ς τινος ῥηματικῆς ἑνότητος.

§. 251. Ἡ δ' ἐξ ἑνὸς καὶ τοῦ αὐτοῦ πρωτοτύπου θέματος διὰ τροπῆς ἢ ἐπεκτάσεως δημιουργία δύο ἢ περισσότερων παραγῶγων θεμάτων συμβαίνει ὡς ἐπὶ τὸ πολὺ κατὰ τοὺς ἀκολουθοῦντας τρεῖς τρόπους.

α. Τὸ πρωτότυπον θέμα ἐπεκτείνεται δι' ἑρρίνων συμφωνῶν ἢ συλλαβῶν.

β. Τὸ πρωτότυπον θέμα ἐπεκτείνεται διὰ τῆς προσθήκης τοῦ σκ.

γ. Τὸ πρωτότυπον θέμα ἐπεκτείνεται διὰ τῆς προσθήκης τοῦ ε.

α. Ἐπέκτασις τοῦ πρωτοτύπου θέματος δι' ἑρρίνων συμφωνῶν ἢ συλλαβῶν.

§. 252. Εἰς τὸ πρωτότυπον θέμα προσάπτεται πρὸς ἐπέκτασιν τὸ ἑρρίνον *ν*, ἢ μόνον, ἢ μετὰ φωνήεντος ὡς συλλαβῇ κατὰ τοὺς ἀκολουθοῦντας τρόπους:

α. Τὸ *ν* προσάπτεται ὡς κατάληξις τῆς δ'. συζυγίας τῶν εἰς -μι, καθ' ἃ προεκανονίσθη (§. 241, β').

β. τὸ *ν* προσάπτεται ὡς κατάληξις -ν-ω εἰς θέματα συμφωνόληκτά τε καὶ φωνηεντόληκτα, οἷον δάκ-ν-ω, φθά-ν-ω.

ΣΗΜ. Ἐνίοτε τὸ *ν* τοῦτο λαμβάνει πρὸ ἑαυτοῦ ἢ *υ*, οἷον: βα-ί-ν-ω, ἐλα-ύ-ν-ω, κτλ.

γ. Τὸ *ν* προσάπτεται εἰς τὸ θέμα μετὰ τοῦ α ὡς κατάληξις -άνω

1) Καὶ ἐὰν μὲν ὁ χαρακτήρ τοῦ θέματος εἴνε ἔν ἄφωνον μετὰ προηγούμενου βραχέος φωνήεντος, ἢ κατάληξις -άνω προσάπτεται συνήθως εἰς τὸ θέμα, ἀφ' οὗ παρεντέθη καὶ ἔτερον *ν* πρὸ τοῦ χαρακτῆρος, οἷον ἄδ- ἄ-ν-δ-άν-ω, λαβ- λᾶ-μ-βάν-ω. λαβ- λᾶ-ν-θ-άν-ω, λαχ- λᾶ-γ-χ-άν-ω, μαθ- μᾶ-ν-θ-άν-ω, πῦθ- πῦ-ν-θ-άν-ομαι, τῦχ- τῦ-γ-χ-άν-ω, γῦγ- γῦ-γ-γ-άν-ω, κτλ.

ΣΗΜ. Τὸ *ν* ἐν ἀνάγκῃ πάσχει τὰς ἐν τῇ παθολογίᾳ προεκανονισθείσας τροπὰς, οἷον λα-ν-δάνω, φυ-ν-γάνω, φυ-γ-γάνω κτλ.

2) Ἐὰν δὲ ὁ χαρακτήρ τοῦ θέματος εἴνε διπλοῦν ἢ δύο ἄφωνα, προσάπτεται ἀπλῶς ἢ κατάληξις -άνω, οἷον ἀμαρτ-άνω, αὐξ-άνω, βλαστ-άνω, ἰξ-άνω, δορθ-άνω, αἰσθ-άρομαι κτλ.

ΣΗΜ. α. Ἐνίοτε ἐντός τῆς συλλαβῆς-αν παρεντίθεται *ι*, οἷον δοφρ-ᾱί-ν-ομαι, κερδ-α-ί-ν-ω, κτλ.

ΣΗΜ. β. Πολλὰ τῶν ῥημάτων τῆς τόξεως ταῦτα σχηματίζουσι τρίτον θέμα διὰ τῆς εἰς τὸ ὀρχικόν θέμα προσθήκης τοῦ ε, οἷον αἰσθ- (εἰς αὐτὸν ὁ μῖσος ἀφρ. β'. ἡσθάνην), αἰσθ-άν- (εἰς αὐτὸν ὁ ἐνίστωσις καὶ παρατακτικὸς αἰσθάνομαι ἡσθάνομαι), καὶ αἰσθ-ε- (εἰς αὐτὸν ὁ μέλλ. αἰσθασομαι καὶ ὁ παρκεῖν. καὶ ὁ ὑπερ. ἡσθ-η-μαι ἡσθ-ή-μην).

δ'. Τὸ ν προσάπτεται μετὰ τοῦ ε ὡς κατ'ἀλήξιος -νε-ω εἰς θέματα εἴτε καθ'αῖ εἴτε συμφωνόληκτα, οἷον κῦ-κῦ-νε-ω, βῦ-βῦ-νε-ω, ἰκ-ἰκ-νε-ομαι, ἰσγ- (ἰπ)ισγ-νε-ομαι κτλ.

δ'. Ἐπέκτασις τοῦ πρωτοτύπου θέματος διὰ τοῦ σκ-ω.

§. 253. Ἰδὲν τάξιν βημάτων συναποτελοῦσι τὰ εἰς -σκ-ω ἐναρκτικά, ὧν πολλὰ προσλαμβάνουσιν ἐν ἀρχῇ ἀναδιπλασιασμόν, ὅσπον καὶ τὰ εἰς -μι (§. 241. α').

α'. Εἰς τὰ φωνηεντόληκτα θέματα ἡ κατ'ἀλήξιος -σκω προσάπτεται

1) ἀπλῶς μὲν καὶ ἄνευ τινὸς μεταβολῆς, ἐν ὃ θεματικὸς χαρακτήρ εἶνε α, ε, ι, υ, οἷον πρᾶ-πι-πρᾶ'σκω, γηρά-σκω, δι-δράσκω, ἡ'ά-σκω, ἰλά-σκομαι, ἀρέ-σκω, πι-πί-σκω, μεθῦ-σκω.

ΣΗΜ. Τὸ μιμνήσκω γίνεται ἐκ τοῦ θέματος μνη-κιτ' ἀναδιπλασιασμόν καὶ τροπὴν τοῦ α εἰς ἡ καὶ ὁμοίαν τροπὴν ἅμα καὶ μετάθεσιν (§. 249, β'). γίνεται τὸ θνήσκω ἐκ τοῦ θέματος θνῆ-, τὸ δὲ κνίσκω γίνεται ἐκ τοῦ θέματος κυ- κατὰ παρένθεσιν τοῦ ι :

2) Ἐν ὃ θεματικὸς χαρακτήρ εἶνε ο, τρέπεται εἰς ω, οἷον γρω-γι-γνώ-σκω, βρο-βι-βρώ-σκω, τρο-τι-τρώ-σκω κτλ.

ΣΗΜ. Τὸ θλώσκω γίνεται ἐκ τοῦ θέματος μολ-κατὰ μετάθεσιν καὶ τροπὴν τοῦ μ εἰς θ (§. 86), ὁμοίως καὶ τὸ θρώ-σκω ἐκ τοῦ θορ- κτλ.

β'. Εἰς δὲ τὰ συμφωνόληκτα θέματα ἡ κατ'ἀλήξιος -σκω προσάπτεται, ἀρ' οὐ μετὰξὺ αὐτῆς καὶ τοῦ θέματος παρεντεθῇ ι, οἷον εὐρ-εὐρ-ί-σκω, ἀρπ.λακ-ί-σκω, στέρ-ί-σκω. ἀλ-ί-σκομαι, ἀμβλ-ί-σκω, ἀναλ-ί-σκω.

ΣΗΜ. α'. Ὁ οὐρανισκόνωνος χαρακτήρ τῶν θεμάτων ἀλυκ-, διδγ-, λᾱκ- ἀποβάλλεται πρὸ τῆς καταλήξεως -σκω : ἀλύσκω, διδλσκω, λᾱσκω. Ὁμοίως ἀποβάλλεται πρὸ τῆς καταλήξεως -σκω καὶ ὁ ὀδοντόφωνος χαρακτήρ τοῦ θέματος παθ-. ἀλλὰ τὸ κ τῆς καταλήξεως -σκω γίνεται ὁμόπουν πρὸς τὸ ἀποβλήθην θ : πᾶθ- πᾶθ-σκω πᾶ-σχω.

ΣΗΜ. β'. Τοῦ ἀλ-ίσκομαι, ἀμβλ-ίσκω καὶ ἀναλ-ίσκω τὰ θέματα προσλαμβάνουσιν ἐν τέλει ο (ω), εἰς σχηματισμὸν τῶν ἐπιλοίπων ἐκτὸς τοῦ ἐνεστώτος καὶ παρατατικῶ χρόνων.

γ'. Ἐπέκτασις τοῦ πρωτοτύπου θέματος διὰ τοῦ ε.

§. 254. Εἰς τὸ θέμα, καθαρὸν ἢ μὴ, προσάπτεται εἰ

ΣΗΜ. Τὸ ριπτέ-ω καὶ ἑτερά τινα σχηματίζονται ὅχι ἐκ τοῦ θέματος ριπ-, ἀλλ' ἐκ τοῦ παραγώγου ἐνεστώτος : ρίπτ-ω.

α'. Καὶ ἄλλα μὲν τῶν βημάτων τούτων σχηματίζουν τὸν ἐνεστώτα καὶ παρατατικὸν ἐκ τοῦ παραγώγου τούτου εἰς -έω βήματος, οἷον γηθ-έω, κιν-έω, δοκ-έω, ὠθ-έω, κτλ.

β'. Ἄλλα δὲ τὰνάπαλιν σχηματίζουν τὸν ἐνεστώτα καὶ παρατατικὸν ἐκ τοῦ πρωτοτύπου θέματος, ἄλλους δὲ χρόνους ἐκ τοῦ πα-

παρώγου εἰς-έω, οἷον ἀλέξ-ω, ἀλέξ-έ-, ἀχθ-ομαι ἀχθ-ε-, βόσκ-ω
βοσκ-ε-, βοῦλ-ομαι βοῦλ-ε-, δέ-ω θε-ε-, κτλ.

ΣΗΜ. α'. Πολλὰ τῶν ἀνωτέρω ὡς πρωτοτύπων μνημονεύοντων θεμάτων, δὲν εἶνε ταῦτα κυρίως, ἀλλὰ καὶ αὐτὰ παράγωγα ἐξ ἄλλων πρωτοτύπων, ἅτινα καὶ αὐτὰ χρησιμεύουσιν εἰς σχηματισμὸν χρόνων τινῶν τοῦ ῥήματος, οἷον τοῦ χαίρ-ω, ἐξ οὗ ἔχομεν παράγωγον θέμα· χαίρ-ε, τὸ πρωτότυπον θέμα εἶνε χῖρ-. Ὁμοίως ἀφείλ-ω ἀφείλ-, ὄζ-ω ὄδ-, κλαί-ω κλα-, βόσκ-ω βο-, τύπτ-ω τυπ-, κτλ.

§. 255. Ὁ ἀκόλουθος πίναξ περιέχει τὰ εὐχρηστάτα τῶν ἀνικμάλων ῥημάτων. Εἰς τὸν πίνακα τοῦτον συμπεριελήφθασαν καὶ πολλὰ ῥήματα, μὴ κυρίως ἀνομολα, ἀλλὰ περιέχοντα δυσκολίας τινάς περὶ τὴν κλίσιν καὶ τὸν σχηματισμὸν, χεῖριν ὁδηγίας τῶν πρωτοπείρων.

ΠΙΝΑΞ ΑΛΦΑΒΗΤΙΚΟΣ ΤΩΝ ΑΝΩΜΑΛΩΝ ΡΗΜΑΤΩΝ.

ἀγαμαι ἐνεστ. καὶ πρτ. κατὰ τὸ ἴσταμαι, μεσ. μελ. ἀγάσσομαι.
παθ. ἄορ. α'. ἡγάσθην (§. 248, γ').

ἀγ-ννμι (§. 252, α'), μελ. ἄξω, ἄορ. α'. ἔαξα, ἄορ. β'. ἐάτην,
παρκ. β'. ἔαγα (§. 223 σημ.) [παθ. πρκ. ἔαγμαι] (§. 192, σημ. ε').

ἀγ-ω, μελ. ἄξω, ἄορ. β'. ἡγαγον (§. 198, σημ.) (σπανίως)
ἄορ. α'. ἦξα, πρκ. ἦγα (καὶ ἦττον ὀρθῶς) ἀγόμοι, παθ. μελ. α'.
ἀχθήσομαι, μ. μελ. ἄξομαι.

αἰρέω, μελ. αἰρήσω, πρκ. ἤρηκα, π. πρκ. ἤρημαι, π. ἄορ. ἤρε-
θην, π. μελ. αἰρεθήσομαι (§. 234, σημ. β'. 1), μ. ὄλ. μελ. ἤρη-
σομαι (§. 215, σημ. α').—Βλ., ἄορ. β'. εἶλον, μ. ἄορ. β'. εἰλό-
μην. (Τὰ εἰ ἐξ ἀνέξεως. §. 192. Ὅθεν: εἶλω, εἰλομαι, εἰλεῖν,
εἰλῶν, εἰλούμενος κτλ.)

αἰσθ-άσσομαι (§. 252, γ', 2). Αἰσθ-, μ. ἄορ. β'. ἡσθόμην.
Αἰσθ-ε-, μ. μελ. αἰσθήσομαι, πρκ. ἡσθημαι (§. 254).

ἀκούω μ. μελ. ἀκούσομαι (§. 248, β'), ἄορ. ἤκουσα, ἄττ. πρκ. ἀκήκοα
(§. 198), ὑπερσ. ἤκηκόειν, (π. πρκ. ἤκουσμαι, π. ἄορ. ἤκουσθην, π. μελ. ἀ-
κουσθήσομαι (§. 235).

[ἀλεῖω, μελ. ἀλεξήσω (§. 254), ἄορ. ἤλεξα]. Μέσ. ἐνεστ. ἀλέξομαι, μ. μελ.
ἀλεξήσομαι, μ. ἄορ. α'. ἤλεξάμην.

ἀλέω, μελ. ἀλέσω (§. 234, σημ. α'. β'. 2.) καὶ ἄττ. ἀλώ, πρκ. ἀλέλεκα (§.
198), π. πρκ. ἀλέλομαι (§. 234), π. ἄορ. ἀπαρεμ. ἀλεσθῆναι.

ἀλ-έ-σσομαι (§. 253, β'). Αλ-ο- (§. 253, β', σημ. β'), μ.
μελ. ἀλώσομαι, πρκ. ἤλωκα ἐάλωκα (§. 192, σημ. ε'), ἄορ. β'.
ἤλωρ ἐάλωρ (§. 246, δ'). Ἀπαντες οὗτοι οἱ χρόνοι ἔχουσι ση-
μασίαν παθητικὴν.

ἁμαρτ-άσσω (§. 252, γ', 2). Ἀμαρτ-, ἄορ. β'. ἡμαρτον. Ἀμαρτ-
έ- (§. 254, β'), μ. μελ. ἁμαρτήσομαι, πρκ. ἡμάρτηκα, παθ. ἄορ.
ἁπαρεμ. ἁμαρτηθήμαι, π. πρκ. ἁπαρεμ. ἡμαρτηθῆναι.

ἀμ' α-ι-κω (ζ. 253, β.). Ἀμβι-ο- (ζ. 253, β., σημ. β.).
 μελ. ἡμβλωσα, ἄορ. ἡμ'λωσα, παρκ. ἡμβλωκα.

ἀνα-ι-κω (ζ. 253, β.). Ἀναλ-ο- (ζ. 253, β., σημ. β.),
 ἄορ. ἀνάλωσα ἀνήλωσα, παρκ. ἀνάλωκα ἀνήλωκα (πρβλ. ζ. 204,
 σημ. β.). Ὅμοιος καὶ π. ἄορ. ἀναλώθηρ ἀνήλώθηρ, π. μ. ἀνα-
 λώθησμαι, π. παρκ. ἀνάλωμαι ἀνήλωμαι.

ἀνοίγω, ἀνοίγυμι ἰδ' αἶμα.

ἀνέξ-ω καὶ ἀνέξ-άρ-ω (ζ. 252, γ., 2). Ἀνέξ-ε- (ζ. 254, β.),
 μελ. ἀνέξω, ἄορ. ἡνέξα, παρκ. ἡνέξα, μ. μελ. ἀνέξομαι,
 π. ἄορ. ἡνέχθηρ, π. μελ. ὠνέχθισμαι, παρκ. ἡνέχημαι.

ἄχθ-ομαι. Ἀχθ-ε- (ζ. 252, γ., 2), μ. μελ. ἀχθέσθαι, π.
 ἄορ. ἡχθέσθηρ (248, γ.), π. μελ. ἀχθεσθίσμαι (ζ. 234, σημ.
 α., Β', 2).

βα-ι-τω (ζ. 252, β., σημ.). Βα-, μ. μελ. βήσθαι, παρκ.
 βέβηκα (διδ. καὶ πληθυντ. κατὰ συγκαπὴν; βέβατον, βέβαμεν,
 μετ. βεβάς κτλ. (ζ. 245, γ., σημ. γ.), ἄορ. β'. ἐβηρ (ζ. 246,
 α.). Τὰ σύνθετα ἀνα (-παρα- σημ.) βάλω σχηματίζουσι π. παρκ.
 ἀναβέσθαι καὶ π. ἄορ. παρεβάθηρ. Προστ. ἄορ. β'. ἀνάβα κτλ.
 (ζ. 243, δ' η' σημ. β.).

βάλ-λω (ζ. 189, Β' β. 1), μελ. βάλω, ἄορ. β'. ἐβαλον, παρκ.
 βέβληκα (ζ. 249, β.), π. παρκ. βέβλημαι, π. ἄορ. ἐβλήθηρ, π.
 μελ. βέβληθίσμαι, μ. ὅλ. μελ. βέβλησμαι.

βαρύνω, ὀμζλ. [μελ. βαρύνω], π. παρκ. βεβίρημαι.

βε-θρώ-σ-κω (ζ. 253, α. 2) [μ. μελ. βρώσθαι, ἄορ. α. ἐβρω-
 σα], παρκ. βέβρωκα, π. ἄορ. ἐβρώθηρ, (π. μελ. βρωθήσμαι), π.
 παρκ. βέβρωμαι.

βιόω (ἀνα)βιώ-σ-ομαι (ζ. 253, α. 2), μ. μελ. βιώσθαι (μελ.
 βιώσω, ἄορ. α. ἐβίωσα), ἄορ. β'. ἐβίωρ (ζ. 246, γ.), παρκ. βε-
 βίωκα, π. παρκ. βεβίωται, καὶ μετχ. βεβιωμένος.

βλαστ-άρ-ω (ζ. 252, γ. 2). Βλαστ-, ἄορ. β'. ἐβλαστον.
 Βλαστ-ε- (ζ. 254, β.), μελ. βλαστήσω, παρκ. βεβλάστηκα.

βό-σ-κ-ω. Βοσκ-ε- (ζ. 254, β.), μελ. βοσκήσω, (π. ἄορ. ἐβο-
 σκήθηρ).

βούλωμαι (ὀριστ. ἐνεστ. ἐν β'. προσ. βούλει (ζ. 205, γ.).
 Βουλ-ε- (ζ. 254 β'), μ. μελ. βουλήσθαι, π. ἄορ. ἐ(ῆ)βουλήθηρ
 (ζ. 191, σημ.), παρκ. βεβούλημαι.

(βύω καὶ) βυ-νέ-ω (ζ. 252, γ.), ἄορ. α. ἐβυσκα, π. παρκ. βεβυσκα, (π. ἄορ. ἐ-
 βύσθηρ) (πρβλ. ζ. 231).

γαμ-έ-ω (§. 254, α.), μ. δεσ. γαμῶ, μ. μέλ. ἀστ. γαμοῦμαι, παρκ. γεγάμηκ. π. παρκ. γεγάμημαι. Γάμ-, ἄορ. ἀίγημα, μ. ἄορ. ἀ. ἐγγάμηον.

γί-γνο-μαι (καὶ γίνομαι παρὰ τοῖς μὴ ἀττικαῖς) (§. 249 γ'). Γερ-, παρκ. β'. γέγονα, μ. ἄορ. β'. ἐγενόμην. Γερ-ε- (§. 254, μ. μέλ. γενήσομαι, π. παρκ. γεγένημαι, (π. ἄορ. ἐγενήθην).

δάκ-ν-ω (§. 252, β'), ἄορ. β'. εἶδακον. Δακ- (§. 249, δ') μ. μ. λ. δόξωμαι, π. παρκ. δέδηγμαι, π. ἄορ. εἰδήθη, π. μέλ. δόχθωμαι.

δαρθ-άν-ω (§. 252, γ'. 2). δαρθ- ἄορ. β'. εἰδερθον, [π. ἄορ. β'. εἰδέρθην], Δερθ-ε-, μ. μέλ. δαρθήσομαι, παρκ. δεδέρθηκα.

δει-, μ. μέλ. δέισομαι (μέλ. δέλω), ἄορ. εἴδεια, παρκ. δέδοικα (πρβλ. §. 240), παρκ. β'. δέδια (πληθ. δέδιμεν, δέδιτε κτλ. προσ. δέδιθι, ἀπρμφ. δεδιέναι, μτχ. δεδιώς, κτλ. §. 245, σημ. β'. καὶ γ').

δέ-ω. Τὸ ἐνεργ. ἐν τῷ γ'. προσώπῳ δεῖ. Δε-ε- (§. 254, β'), μ. μέλ. δεήσει, ἐδέησε, παρκ. δεδέηκε. Τὸ μέσον: ἐνεστ. δέομαι, μ. μέλ. δεήσομαι, παρκ. δεδέημαι, π. ἄορ. ἐδεήθην (§. 248, γ').

διδάσκω (ἐκ τοῦ διδά-σκ-ω, §. 253, β'. σημ. α.), μ. μέλ. διδάξω, ἄορ. ἐδίδαξα, παρκ. δεδίδαχα, π. παρκ. δ. διδαγμαι, π. ἄορ. ἐδιδάχθην.

δί-δν-μι (§. 241, α.).

δι-δρά-σκω (§. 253, 2), μ. μέλ. δράσομαι (§. 233), παρκ. δέδρακα, ἄορ. β'. εἶδραν (§. 246, δ'. σημ. α.).

δοκ-έ-ω (§. 254, α.). Δοκ- μέλ., δόξω, ἄορ. εἶδοξα, π. παρκ. δέδογμα, π. ἄορ. ἐδόχθην.

δύναμαι (κατὰ τὸ ἵσταμαι, ἀλλὰ παρὰτ. ἐν. β'. προσ. ἐδέτω ὄχι ἐδύνασο, §. 243, ε., σημ. β'), μ. μέλ. δυνήσομαι, παρκ. δεδύνημαι, π. ἄορ. ἐδυνήθην (ἐδυνάσθην) (§. 248, γ').

δύ-ω (§. 252, β'). Δύ-ω, ἄορ. β'. εἶδον, ὑπτα. δῶ, [εὐκτ. δύν], προστκ. δῶθι, ἀπρμφ. δύναι, μτχ. δύ; δῶσα δύν (§. 246, δ').

ἐγείρω. Έγερ- (§. 189), παρκ. β'. ἐγρήγορα, μ. ἄορ. β'. ἠγρόμην (§. 249, α.).

ἐθέλω καὶ θέλω. (Έ)θέλ-ε- (§. 254, β'), μ. μέλ. (ἐ)θελήσω, ἄορ. ἠθέλησα, παρκ. ἠθέληκα.

εἶκ-ω, παρκ. β'. εἶκα (§. 192, σημ. ε'), πληθ. γ'. προσ. εἶκα-σιν καὶ εἶξασιν, ἀπρμφ. εἰκέσθαι, μτχ. εἰκώς, ὑπερσυντ. ἐέκειν,

ἐπ- (κυρίως **ἑπ-**), ἄορ. ἄ. εἶπα καὶ ἄορ. ἑ'. εἶπον (σπανίως προστκ. εἶπον καὶ κατ' ἄλλους εἶπον παρὰ τοῖς Ἀττικοῖς).—**ἑρ-** καὶ κατὰ μετὰθεσιν **ρί-**, π. ἄορ. ἐρήθην (παρὰ δὲ τοῖς μὴ Ἀττικοῖς καὶ ἐρήθην), π. μελ. ῥηθήσομαι, παρκ. εἴρηκα καὶ π. παρκ. εἴρημαι (§. 197), μ. ὅλ. μελλ. εἰρήσομαι (§. 216, σημ. ἄ).

ΣΗΜ. τὸ θέμα **ἑπ-** ἀνοδπλασιζόμενον: **ἑ-ἑπ-** (εἶ-επ-) συνκρίνεται εἰς εἶπ- ὅθεν τὸ εἰ τοῦ ἄοριστου, ὡς μὴ προϊερόμενον ἐξ αὐξήσεως, τρεῖται καὶ ἐν ταῖς λοιπαῖς ἐγκλίσεσιν

ἑλ- ἄν-ω (§. 252, ἑ', σημ.). **ἑλ-**, μελ. (ἐλξ' ὦ, §. 234 καὶ ἄττικ.) **ἐλῶ** (§. 236, ἄ.), ἄορ. ἄ. ἡλῶσα, παρκ. ἐλήλακα (§. 198), π. ἄορ. ἡλῶθην (παρὰ τοῖς μὴ Ἀττικοῖς καὶ π. παρκ. ἐλβλασμαι, π. ἄορ. ἐλβσθην).

(ἀμφι) ἐν ν-μ- (**ἑσ-**, **ἑσ-νυ-** μ. §. 241, ἑ'. 2, **ἑν-νυ-** μ. ἐννυμι), μελ. ἀμφύσω (§. 233, σημ. ἄ. β', 2) καὶ ἄττικ. ἀμφιδ (§. 236, ἄ.), μ. μελ. ἀμφίσσομαι, παρκ. ἡμφίσσομαι.

ἐπίσταμαι (κατὰ τὸ ἵσταμαι). παρτατ. ἐν. ἑ'. πρόσ. (ἡπίστασο καὶ) ἡπίστω καὶ προστ. ἐνίστ. ἐν. ἑ'. πρσ. (ἐπίστασο καὶ) ἐπίστω (§. 243, ἐ, σημ. ἑ') μ. μελ. ἐπιστήσομαι, π. ἄορ. ἡπιστάθην (§. 248, γ').

ἐπ-ομαι (ἐπ-ἐκ τοῦ σεπ- §. 57, σημ.), παρτατ. εἰπόμην (§. 192. Πρβλ. καὶ σημ. ἄ), μ. μελ. ἐφόμαι, μ. ἄορ. ἐσπόμην (κατὰ συγκοπήν ἐκ τοῦ ἐπναδιπλασιασθέντος σε-σεπ-όμην, πρβλ. §. 249, ἄ.)

ἐρ-, μ. ἄορ. ἑ'. ἡρόμην. **ἑρ-**-ε- (§. 254, ἑ'), μ. μελ. ἐρήσομαι.

ἐρχ-ομαι. **ἑλυνθ-**, μ. μελ. ἐλεύσομαι, παρκ. ἑ'. ἐλήλυθα (§. 198, καὶ §. 188, γ'), ἄοριστος ἑ'. ἡλθον (κατὰ συγκοπήν ἐκ τοῦ ἡλυνθον §. 225), προστκ. ἐλθέ (§. 238, γ'. 1).

ἐσθ-ίω. **ἑδ-**, μέλλ. ἐδ-ομαι (§. 237, σημ. ἄ). **ἑδ-**-ε- (§. 254, ἑ'), παρκ. ἐδήνοκα (§. 198), π. παρκ. ἐδήδεσμαι (παθ. ἄορ. ἄ. ἡδέσθην).—**ἑγγ-**, ἄορ. ἑ'. ἔγαγον.

εὐρ-ί-σχ-ω (§. 253, ἑ'). **Εὐρ-**, ἄορ. ἑ'. εἴρον, προστ. εὐρέ (§. 238, γ'. 1). (Παρὰ τοῖς μ-τγναστρ. μ. ἄορ. εὐράμην), **Εὐρ-**-ε- (§. 254, ἑ'), μελ. εὐρήσω, παρκ. εὔρηκα, π. παρκ. εὔρημαι, π. ἄορ. εὐρέθην (§. 234, σημ. ἑ'. 1), π. μελ' εὐρεθήσομαι.

(ἀπ)ἐχθ-ά-ν-ομαι (§. 252, γ'. 2). **ἑχθ-**, μ. ἄορ. ἑ'. ἀπηχθόμην. **ἑχθ-**-ε- (§. 254, ἑ'), μ. μελ. ἀπεχθήσομαι, παρκ. ἀπήχθημαι.

ἐχ-ώ (κυρίως σιχ-, ἐξ οὗ (§. 57, σημ.) ἐχ-, ἐξ οὗ (§. 48, ἑ') ἐχ-), παρτατ. εἶχον (§. 192, σημ. ἄ.), μελ. ἔξω καὶ μ. μελ. ἔξομαι, ἄορ. ἑ'. ἔαχον (κατὰ συγκοπήν ἐκ τοῦ ἑ-σεχ-ον, πρβλ. §. 249, ἄ.), ὑποτακτ. σχῶ, σχῆς, κτλ., ἐγκτ. σχοίην, ἄλλα τὰ σύνθετα: παρ-άσχοιμι κτλ., προστκ. σχές, ὑπόσχεαι, [ἄλλα καὶ πάρασχε, κατά-

σχε σπανιώτατα], μ. ἄορ. β'. ἐσχόμην. Σχε- (κατὰ συγκοπὴν ἐκ τοῦ σεχ-ε-, §. 254, ἢ κατὰ μετὰθεσιν ἐκ τοῦ σεχ-), μέλλ. σχήσω, μ. μέλλ. σχήσομαι, παρκ. ἐσχῆκα, π. παρκ. ἐσχῆμαι [π. ἄορ. ἄ. ἐσχέθην].

ΣΗΜ. τὰ σύνθετα ἀνέχομαι ἀμπίχομαι λαμβάνουσι διπλὴν αὐξησιν (§. 204, σημ. γ'). Ἐν τῷ ἀμπίχω -χομαι καὶ ἀμπισχνοῦμαι τὸ φθῆς προθέσεως ἀμφὶ γίνεται ἀπόπνοον πρὸς τὸ πνεῦμα τοῦ ῥήματος. — Ἐκ δὲ τοῦ θέματος σεχ-σχημοτίετα ἕτερον θέμα ισχ- (ισχω), ἐκ τούτου δὲ δι' ἐκτετάσεως (§. 252, δ'.) τὸ ισχ-νε-ι (ἀμπισχνοέμαι, ὑπισχνοέμαι κτλ.

ἱεύγ-νω-μι (§. 244, β', 2), παθ. ἄορ. [ἄ. ἐξεύχθην] β'. ἐζύγην (§. 225).

ζῶ ννω-μι (§. 244, β', 1). Ὁ παθ. παρκ. μέλλ. καὶ ἄορ. λαμβάνουσι σ πρὸ φθῆς χρονικῆς καταλήξεως.

ἦκω, ἐνιστώ: ἔχων σημασίαν παρακειμένου, καὶ παρατατικός: ἦκον, ἔχων σημασίαν ἀορίστου, μέλλ. ἦξω.

θιγ-γ-άνω (§. 252, γ', 1). οἱ χρόνοι ἐκ τοῦ θέματος θιγ-

θρή-σκ-ω (§. 253, ἄ, σημ.). Θαρ-, μ. μέλ. β'. θαροῦμαι (§. 248), ἄορ. β'. ἔθαρον, παρκ. τέθρηκα (§. 249, β'.) καὶ ἐν τῷ δυνάμ. καὶ πληθ. κατὰ συγκοπὴν τέθραμεν, ἄτε, κτλ. εὐκτ. τεθράην, πρστ. τέθραθι, ἀπαρμφ. τεθράναι, μτχ. τεθρεώς (§. 245, γ'. σημ. β'.), ἄλλ' ὑποτακτ. τεθρήκω, μετ' ὅλ. μέλλ. [τεθρήξομαι καὶ τεθρήξω].

ἵζω καθίζω ὅττ. μίλλ' καθίσω (§. 233, β'. σημ. γ'), ἄορ. καθίσα καὶ ἐκάθισα (§. 101, σημ. δ'), παρκ. κεκάθισα, μ. ἄορ. ἐκαθίσαμην. ἵξε- (§. 254, β'), μ. μέλ. καθιζήσομαι.

Ὁμοίως καὶ τὸ (καθ)ίζομαι παρτ. ἐκπεθεζόμεν [π. ἄορ. ἐκαθείσθην]. ἕδ-, μ. μέλλ. β'. καθιθεύμαι.

ἰκ-νέ-ομαι (§. 251, δ'). Ἴκ-, μ. ἄορ. β'. ἐκύνην, μ. μέλ. ἴξομαι, π. παρκ. ἴγμαι.

καίω (§. 234, σημ. γ').

καλέω μέλ. καλίσω (§. 234, σημ. β', 1) καὶ ἄττ. καλῶ (§. 236, β', σημ. γ'), ἄορ. ἐκάλεσα, παρκ. κέκληκα, π. παρκ. κέκλημαι, π. ἄορ. ἐκλήθην, π. μέλλ. κληθήσομαι, μ. ὅλ. μέλ. κεκλήσομαι (§. 249, β').

κάμ-ν-ω (§. 252, β'). Κάμ-, μ. μέλ. καμοῦμαι (§. 248), ἄορ. β'. ἔκαμον, παρκ. κέκηκα (§. 249, β').

κερά-ννν-μι (§. 241, β', 1). Κερά-, μέλ. κεράσω (ς) (§. 293), ἄορ. ἐκέρασα, μ. ἄορ. ἄ. ἐκερασάμην, π. ἄορ. ἄ. ἐκεράσθην (π. παρκ. κεκέρασμαι), παρκ. κέκρακα, π. παρκ. κέκραμαι, [π. ἄορ. ἐκράθην].

κί-χρη-μι, κατὰ τὸ ἱστῆμι (§. 241, ἄ). Χρη-, μέλ. χρήσω κτλ.

κλάζω (κλαγγ-), μέλ. κλάγξω κτλ.

κλαίω καὶ ἄττ. κλαῖω μ. μέλλ. κλαύσομαι καὶ ὄωρ. κλαυσοῦμαι (§. 237), παρκ. κέκλαυμαι, [κέκλαυσμαι, π. ἄορ. ἐκλαύσθην], μ. ὅλ. μέλ. κεκλαύσομαι. Κλα(ι) ε- (§. 254, β'), μέλ. κλαιώω καὶ κλαίῃω.

(ΕΛΛΗΝ. ΓΡΑΜΜ.)

ΕΝΤΡΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ ΒΕΡΟΛΙΣ

κορέ-ννυμι (ζ. 2, 1, 6', 1).

κρεμά-ννυμι (ζ. 244, 6', 1).

ἀγ-χάρ-ω (ζ. 252, γ', 1). *Ααχ-*, ἄορ. 6'. *ἔλαχον* (σπν. παρκ. *λέλογχα*). *Αηχ-* (ζ. 249, δ'), μ. μέλλ. *λήξομαι*, παρκ. *εἰληχ-α* (ζ. 197).

ἀλ-μ-θ-άτω (ζ. 252, γ', 1). *Λαθ-*, ἄορ. 6'. *ἔλαθον* (προστακτ. *λαθὲ* (ζ. 238, γ', 1), μ. ἄορ. 6'. *ἐλαθόμεν*). *Ληθ-* (ζ. 249, δ'), μ. μέλ. *λήθομαι*, π. ἄορ. *ἐλήφθην*, π. μέλ. *ληφθήσομαι*, παρκ. *εἰληφα*, π. παρκ. *εἰλημμαι* (ζ. 197).

λί-μ-π-άν-ω (ζ. 252, γ', 1), ὁμαλῶς ἐκ τοῦ θέματος *λείπ-*.

λούω (ζ. 259, σημ. 6').

μά-ν-θ-άτω (ζ. 252, γ', 1), ἄορ. 6'. *ἔμαθον*. *Μαθ-ε-* (ζ. 234, 6'), μ. μέλλ. *μαθήσομαι*, παρκ. *μεμάθηκα*.

μάχ-ομαι. *Μαχ-ε-* (ζ. 254, 6'), Ἀττ. μ. μέλλ. *μαχοῦμαι*, μ. ἄορ. ἁ. *ἐμαχεσάμην*, παρκ. *μεμάχημαι*.

μέλλω. *Μελ-* (ζ. 254, 6'), μέλ. *μελλήσω*, ἄορ. *ἐμέλλησα*.

μέλει, ἀπρόσωπον. *Μελ-ε-* (ζ. 254, 6'), μέλλ. *μελήσει*, ἄορ. *ἐμέλησε*, παρκ. *μεμέληκε*. Τὸ μέσον μέλομαι λαμβάνεται προσωπικῶς ἐν τοῖς συνθετοῖς ἐπιμελόμαι (καὶ ἐπιμελοῦμαι, μ. μέλλ. *ἐπιμελήσομαι*, καὶ π. μέλλ. *ἐπιμεληθήσομαι*, π. ἄορ. *ἐπεμελήθην*, παρκ. *ἐπιμεμέλημαι*.) *Μεταμέλει* ἀπρὸς ὁπῶς, καὶ προσωπικῶς *μεταμελόμαι*, π. ἄορ. *μετεμελήθην*, παρκ. *μεταμεμέλημαι*.

μέν-ω, μέλλ. *μενῶ*, ἄορ. *ἔμεινα*. *Μεν-ε-* (ζ. 254, 6'), παρκ. *μεμένηκα*.

μίγ-νυμι (ζ. 244, 6') καὶ *μισγω*. Ὅμαλῶς ἐκ τοῦ θέματος. Ὁ π. ἄορ. *ἐμίχθην* καὶ 6'. *ἐμίγην*.

μι-μνή-σκω (ζ. 253, ἁ, 1, σημ. καὶ ζ. 234, 5').

νέμ-ω, μέλ. *νεμῶ*, ἄορ. *ἐνευμα*. *Νεμ-ε-* (ζ. 254, 6'), (μέλ. *νεμήσω*), παρκ. *νενέμηκα*, π. παρκ. *νενέμημαι*, π. ἄορ. *ἐνεμήθην*.

ὄζω (ὀδ-), παρκ. *ὀθωδα* (ζ. 198). *Ὀζ-ε-* (ζ. 254, 6'), μέλ. *ὀζήσω*, ἄορ. *ὠζησα*.

οἶ-γνυ-μι (ζ. 244, 6', 2) καὶ *οἶγω*, μέλ. *οἶζω*, ἄορ. *ἔωξα*, παρκ. *ἔωχα*, π. παρκ. *ἐώγμαι*, π. ἄορ. *ἐώχθην* (ζ. 192, σημ. ε'), Συνθήτως σύνθετον μετὰ τὴν διὰ ἢ ἀνά, πρτ. *ἀνέωγον*, ἄορ. *ἀνέωξα*. παρκ. *ἀνέωχα*, παρκ. 6'. *ἀνέωγα*, π. παρκ. *ἀνέωγμαι*, π. ἄορ. *ἀνέωχθην*, μ. ὅλ. μέλλ. *ἀνέωξομαι* (καὶ παρτ. *ἤνοιγον*, ἄορ. *ἤνοιξα*, παρὰ δὲ τοῖς μετγνστρ. καὶ ἄορ. *ἠνέωξα*, π. ἄορ. *ἠνέωχθην*, π. παρκ. *ἠνέωγμαι*).

οἶομαι καὶ οἶμαι (6'. ἐν. πρ. οἶει (ζ. 205, γ'), παρατ. *οἶμην*,

καὶ ὥμην *Οι-ε* (§. 254, β'), μ. μέλ. οἴησομαι, π. ἄορ. ὥθην.
ὀχ-ομαι, ἐνεστώς μὲ σημασίαν παρκ., ὀχόμην, παρὰτ. μὲ ση-
 μασίαν ὑπερσυντελικού ἢ ἀορίστου. *Οιχ-ε* (§. 264, β'), π. παρκ.
ὀχημαι (παρκ. ὀχηκα).

ὀλισθ-άν-ω (§. 255, γ', 2) [*ὀλισθ-αίν-ω* (§. 252, γ', 2,
 σημ.). *Ὀλισθ-*, ἄορ. β'. ὠλισθον· *Ὀλισθ-ε*, (§. 264, β'), μέλ.
ὀλισθήσω, ἄορ. ὠλισθησα, παρκ. ὠλισθηκα.

ὀλλυμι (§. 241, β', 2, σημ. γ') (καὶ *ὀλλύω* §. 245, γ', σημ.
 δ', 2), μέσ. ἄορ. β'. ὠλόμην, παρκ. ὠλώδα (§. 168). *Ὀλ-ε* (§.
 154, β'), μέλ. ὀλέσω (§. 234), ἄττ. μέλ. ὀλώ (§. 236), Ἄττ. μ.
 μέλ. ὀλοῦμαι, ἄορ. ὠλεσα, παρκ. ὀλώλεκα (§. 198).

ὀμ-νν-μι (§. 241, β', σημ. γ') (καὶ ὀμνῶ §. 245 γ', σημ. δ'.
 2). *Ὀμ-ο-* (πρόβλ. 253, β', σημ. β'), [μ. μέλ. ὀμόσομαι] καὶ ἄττ.
ὀμοῦμαι (§. 236, β', σημ. δ'), ἄορ. ὠμοσα (§. 234, σημ. α. Β',
 3), π. ἄορ. ὠμό(σ)θην, π. μέλ. ὀμοσθήσομαι, παρκ. ὀμώμοκα (§.
 198), ὠμοκα], π. παρκ. ὀμώμοσμαι.

ὀμόργ-νν-μι (§. 241, β', 2), μ. μέλ. ὀμόρξομαι, ἄορ. ὠμορξῃ, μ. ἄορ. ἄ.
 ὠμορξάμεν, π. ἄορ. ὠμόρξην.

ὀ-νι-νν-μι (§. 241, α. σημ. δ'), μέλ. ὀνήσω, ἄορ. ὠνησα. Παθητ. ὀ-νι-νῃ-μαι,
 μ. μέλ. ὀνήσομαι, π. ἄορ. ὠνήθην, μέσ. ἄορ. ἄ. ὠνήμην ὠνησα ὠνητο [μετγνοσ.]
 ὠνάμην], εὐκτ. ὠνάμην ὠναιο ὠναιτο, ἀπαρέμ. ὠνασθαι.

ὀρά-ω, παρκ. ὠόρακα, π. παρκ. ὠόραμαι (§. 192, σημ. ε.) [π. μέλ.
ὀραθήσομαι].—*Ὀπ-*, μ. μέλ. ὀφομαι (β'. ἐν. πρ. ὀψει §. 205, γ'),
 παρκ. β'. ὀπωπα (§. 198), ἄορ. ὠφθην, π. μέλ. ὀφθήσομαι.—*Ἰδ-*,
 (Fid), ἄορ. β'. εἶδον (ξ-F-ιδ-ον· εἶδον εἶδον, διὸ καὶ ἡ ὑποτ. ἔδω,
 εὐκτ. ἰδοιμι, προστ. [ἴδε καὶ] ἰδέ (§. 238, γ', 1), ἀπαρέμφ. ἰ-
 δεῖν, μετχ. ἰδῶν, μ. ἄορ. β'. εἰδῶμην.

ὀσφρ-αίν-ομαι (§. 252, β', 2, σημ. α.), π. ἄορ. ὠσφράνθην.
Ὀσφρ-, μ. ἄορ. β'. ὠσφρ-όμην. *Ὀσφρ-ε* (§. 254, β'), μ. μέλ. ὀ-
 σφρήσομαι, μ. ἄορ. ὠσφρησάμην.

ὀφείλω (πρόβλ. §. 189 Β'. β', 2), ἄορ. β'. ὠφελον. *Ὀφείλ-ε* (§. 254, β'), μέλ.
ὀφείλῃσω, ἄορ. ὠφείλῃσθ, παρκ. ὠφείλῃκα.

παίζω (πειγ-§. 189. Β'. α., 4), μ. μέλ. παίζομαι καὶ παρ. παίζομαι (§. 247),
 [ἄορ. ἐπαίξα, παρκ. πέπαιχα, π. παρκ. πέπαιγμα, π. ἄορ. ἐπαίχθην]. Παῖδ. (§. 189,
 γ', α., 4), ἄορ. ἐπαίκα, π. παρκ. πέπαισμαι.

πέσχω (πᾶθ-σκ-ω §. 253, β', σημ. α.). ἄορ. β'. ἐπαθον.—
Πένθ-, μ. μέλ. πέισσομαι (§. 55), παρκ. β'. πέπονθα.

πετᾶ-ννυμι (§. 241, β', 1) (καὶ σπν. πεταννύω (§. 245, γ', σημ. δ', 2),
 μέλ. πετᾶσω καὶ ἄττ. πετώ (§. 236, β', σημ. γ'), ἄορ. ἐπέτασα, παθ. ἄορ. ἐπε-
 τᾶσθην, (παρκ. πεπέτακα), π. παρκ. πεπέταμαι καὶ πεπέτασμαι, παρὰ τοῖς μὴ
 Ἀττικοῖς.

πέτ-ομαι, μέσ. ᾱόρ. β'. κατὰ συγκοπὴν ἐπιόμην (ζ. 249, ᾱ.) καὶ ἐπιόμην, (παρὰ τοῖς μεταγνστρ. καὶ τοῖς ποιηταῖς ᾱόρ. β'. ἔ-πετην, ὑποτ. πτώ, εὐκτ. πταίην, ἀπαρ. πτήναι, μετοχ. πτίας. ζ. 246, δ', σημ. ᾱ.). Πετ-ε (ζ. 254), μ. μέλ. πετήσομαι καὶ πτήσομαι. Ποτ-α-, π. πρκ. πεπόνημαι. [Ὁ ἐνεστώς ἵπταμαι κατὰ τὸ ἱστα-μαι ὑπάρχει παρὰ τοῖς μεταγνστρ. ὡς καὶ τὸ: πέταμαι, καὶ πε-τάομαι, π. ᾱόρ. ἐπετάσθην].

πήγ-νυ-μι (§. 241, β', 2) (καὶ πηγνύω §. 245, γ'. σημ. δ', 2). Πηγ-μέλ. πήξω, ᾱόρ. ἐπηξα, παρκ. πέπηχα, παρκ. β'. πέπηγα [π. παρκ. πέ-πνημαι, π. ᾱόρ. ἐπήχθην], π. ᾱόρ. β'. ἐπάγην (πρβλ. §. 226, σημ. ᾱ.), μ. μέλ. β'. παγήσομαι.

πί-μ-πλη-μι (§. 241, ᾱ., σημ. γ') (καὶ πλήθ-ω) πρβλ. §. 245, γ', σημ. δ', 2) ὁμαλῶς ἐκ τοῦ θέμ., ἐν δὲ τῷ παθητ. λαμβάνει σ. ὁμοίως καὶ τὸ πί-μ-πλη-μι (καὶ πρήθ-ω).

πί-ρ-ω, πι- (ζ. 252, β'), ᾱόρ. β'. ἔπιον, προστακ. πίθι (ζ. 243, δ'. σημ. ᾱ., παρὰ δὲ ποιηταῖς καὶ μεταγνστρ. πλε), μέλλ. πίομαι (ζ. 237, σημ. ᾱ.). Πιο-, πρκ. πέπωκα, π. πρκ. πέπομαι, π. ᾱόρ. ἐπόθην (ζ. 243, σημ. ᾱ., β'. 3).

πι-πρ-ᾱήσκω (ζ. 249 γ'), πρκ. πέπρᾱκα, π. πρκ. πέπραμαι, π. ᾱόρ. ἐπράθην, π. μέλ. πρᾱθήσομαι, μ. ὁλ. μέλ. πεπρᾱσμαι.

πί-πτω, πετ- (ζ. 249 γ'), ᾱόρ. β'. ἔ-πε-ον (ἀντί: ἔ-πετ-ον), μέλλ. πε-σοῦμαι (ζ. 237.). Πτο- πρκ. πέπτωκα.

πλέ-ω (§. 234, σημ. δ').

πνέ-ω (§. 234, σημ. δ').

ἐ-πρι-όμην, μέσ. ᾱόρ. ᾱ. ἐκ τοῦ θέματος: πρι-, ὑποτακ. πρίωμαι, εὐκτ. πραι-μην, προστακ. πρίω (§. 243, ε., σημ. β').

πύ-ρ-θάρ-ομαι (ζ. 252, γ', 1). Πύθ-, μ. ᾱόρ. β'. ἐπύθόμην, πρκ. πέπνυμαι. Πευθ- (πρβλ. 188, γ'), μ. μέλ. πεύσομαι.

ρήω (ρέF), μ. μέλ. ρεύσομαι (ζ. 234, σημ. δ'), ᾱόρ. ἔρρυνσα. (Ρύ-ε- (κατὰ μετὰθεσιν ἐκ τοῦ ρεF-), μ. μέλ. ρύήσομαι, πρκ. ἐρ-ρύηκα, π. ᾱόρ. β'. ἐρρύην.

ρήγ-νυ-μι (ζ. 241, β', 2) [καὶ σπν. ρηγνύω §. 245, σημ. δ', 2], ὁμαλ., μέλ. ρήξω, ᾱόρ. ἐρρήξα, μ. ᾱόρ. ᾱ. ἐρρήξάμην, πρκ. β'. ἐρρώγα, π. ᾱόρ. β'. ἐρράγην, μ. μέλ. β'. ραγήσομαι.

ρό-νυ-μι [ζ. 241, β'], ὁμαλ. ἐκ. τοῦ θέμ. τὸ παθ. σ.

σθε-νυ-μι [ζ. 241, β'], ὁμαλ. ἐκ. τοῦ θέμ. τὸ παθ. σ.

σάπ-ω, μέλ. σήψω, πρκ. β'. σέσπηα, π. ᾱόρ. β'. εἰσάπην, π. μέλ. β'. σαπίσομαι [ζ. 189, β', ᾱ', 1].

στεδᾶ-νυ-μι [ζ. 241, β', 1] ὁμαλ., ἐκ τοῦ θέματος. τὸ παθ. σ.

στερ-ᾱ-σκ-ω ἰνεργ. καὶ στερίσκομαι παθ. [ζ. 253, β']. ὁμαλ. ὁ ἐνεστ. καὶ παρτε-Οἱ λοιποὶ χρόνοι ἐκ τοῦ στερ-ᾱ-ω. Πλὴν τοῦ στερίσκομαι ὑπάρχει καὶ στερόμαι [στερῶμαι].

στορί-νυ-μι καὶ στρώ-νυ-μι καὶ (σπν. στόρ-νυ-μι (§. 241, β', 1) μὴ στο-
ρίσω καὶ ἀττ. στορῶ (§. 236, β', σημ. γ') καὶ στρώσω, ἀόρ. ἐστόρεσα καὶ ἐ-
στρώσω, π. πρκ. ἐστρέμμαι [ἐστόρεσμαι, π. ἀόρ. ἐστορέσθην].

τέμ-νω, (§. 252, β'), μέλ. β'. τεμῶ, ἀόρ. β'. ἔτεμον. Τμε- (§.
249, β'), παρκ. τέμνηκα, π. παρκ. τέμνημαι, π. ἀόρ. ἐτμήθην
π. μέλ. τμηθήσομαι, μ. ὅλ. μέλ. τετμήσομαι.

τήκ-ω, παρκ. τέτηκα, π. παρκ. τίτημαι, ἀόρ. β'. ἐτάκην, π. ἀόρ. α. [ἐτή-
χθην]. πρβλ. ἐσάπην, ἐπάγην, ἐράγην.

τέκ-τ-ω, (τεκ-), μέλ. τέξω, μ. μέλ. τέξομαι, πρκ. β'. τέτοκα,
[π. πρκ. τέτεγμαι, π. ἀόρ. ἐτέχθην].

τί-νω, [τι-, §. 252, β'], ὁμαλ. ἐκ τοῦ θέματος. Τὸ παθητ. σ.
τι-τρώ-ω [καὶ τίτρημι παρὰ τοῖς μεταγενεστέροις] ὁμαλῶς ἐκ τοῦ θέματος. Ἄντι
τοῦ τίτρώω καὶ τίτρωι, ἀόρ. α. ἐτίτρηνα [ἐτίτρηνα].

τι-τρώ-σκω (§. 253, α'), μέλ. α. τρώσω, ἀόρ. ἔτριωσα, π. πρκ.
τέτρωμαι, παθ. ἀόρ. ἐτρώθην, π. μέλ. τρωθήσομαι.

ταλ-, μ. μέλ. τλήσομαι. παρκ. τέτληκα, ἀόρ. β'. ἔτλην τλῶ τλαίην τλῆθι
τλῆναι τλᾶς τλᾶσα τλᾶν (§. 246, σημ. α').

τρέχ-ω (θρέχ- §. 48, β'), μ. μέλ. θρέξομαι, ἀόρ. α. ἔθρεξα.
Δραμ-, ἀόρ. β'. ἐδᾶμνον, μ. μέλ. β'. δραμοῦμαι. Δραμ-ε- (§.,
254, β') πρκ. δεδράμηκα, πρκ. δεδράμηναι.

τρώγ-ω τρᾶγ- (§. 83, α., ἀόρ. β'. ἔτραγον), μ. μέλ. τρώξομαι,
π. πρκ. τέτρωγμαι.

τυ-γ-χαν-ω (§. 252, γ', 1), ἀόρ. β'. ἔτευγον. Τευχ-, (πρβλ.
188, γ'), μ. μέλ. τεύξομαι. Τῦχ-ε- (§. 254), πρκ. τετέχηκα
[τέτευχα, π. πρκ. τέτευγμαι, π. ἀόρ. α. ἐτεύχθην]

τυπ-ώ, τυπτί- (§. 254, μέλ. τυπτήσω, μ. μέλ. τυπτήσομαι. πρκ. τετύπηκα,
π. πρκ. τετύπημαι.

ὑπισχνέομαι ἰδ. ἔχω.

φά-σκ-ω (§. 358) ἰδε φημί.

φέρ-ω.—Οί-, μέλ. οἶσω, μ. μέλ. οἶσομαι, (ἐν. β'. πρ. οἶσει §.
205, γ'), π. μέλ. οἰσθήσομαι.—Ἑρε(γ)-, ἀόρ. β'. ἤνεγκον,
ἀόρ. α. ἤνεγκα, μ. ἀόρ. α. ἤνεγκάμην (§. 245, σημ. γ'), πρκ.
ἐνήνεχα (§. 189), π. πρκ. ἐνήνεγμαι, π. ἀόρ. ἠνέχθην, π. μέλ.
ἐνεχθήσομαι.

φεύγ-ω (φυγ-, §. 188, γ'), μ. μέλ. φεύξομαι, δωρ. φυγεῖσθαι,
(§. 237), πρκ. β'. πέφευγα. Φυγ-, ἀόρ. β'. ἐφυγον.

φθᾶν-ω (§. 252, β') γθα-, μ. μέλ. φθήσομαι (μέλ. φθάσω),
ἀόρ. ἔφθασα, παρκ. ἔφθακα (π. ἀόρ. ἐφθάσθην), ἀόρ. β'. ἐφθην φθῶ
φθαίην φθῆναι φθᾶς (§. 246, δ', σημ. α').

φράγ-νυ-μι (§. 241, β') καὶ (φράσσω) (§. 189, β', α., β'), πρκ. β'. πέ-
φραγκα, π. ἀόρ. ἐφράχθην, π. ἀόρ. β'. ἐφράχθην
(φυ-γ-γ-άν-ω (φύγ-, §. 252, γ', 1) ἰδε φεύγω.

φῦ'-ω ἐνεργητ. ὁμαλ. Παθ. ἐνεστ. φύομαι, μ. μέλ. φύσσομαι; παρκ. πέφυκα, ἄορ. β'. ἐφυν φύω φῦται φῦς φῦσα φὺν §. 246, σημ. α'. [Ὁ παθητ. ἄορ. ἐφύην φυῆται φυείς, καὶ μέλλ. φυήσομαι, παρὰ μεταγενεστρ.].

χαί-ρ-ω (χαρ-, §. 189, Β', β'. 2), π. ἄορ. β'. ἐχάρην [μ. μέλ. β'. χαρήσομαι], π. παρκ. κέχαρμαι. Χα(ιρ)-ε (§. 254, β'), μέλ. χαιρήσω, [ἄορ. ἐχάιρησα], παρκ. κέχαρηκα.

χά-σκ-ω (§. 253, α'), ἐνεστ. καὶ παρ. Οἱ λοιποὶ ἐκ τοῦ χαί-ρ-ω (§. 252, β', σημ.), μ. μέλ. β'. χαροῦμαι, ἄορ. β'. ἔχαρον, [παρκ. κέχαγκα], παρκ. β'. κέχηνα.

χέζ-ω [χεδ- §. 189, Β', α., 4] ὄωρ. μέλ. χεσοῦμαι (§. 237) μ. μέλ. χέσομαι, ἄορ. ἔχεσα, π. παρκ. κέχεσμαι, παρκ. β'. κέχουδα.

χέ-ω (χεF-, §. 234, σημ. ε.), μέλλ. χέω καὶ χέομαι (§. 237, σημ. α'), ἄορ. α'. ἔχεα (§. 234, σημ. ε.), ὑποτακτ. χέω, ἀπαρέμφ. χέαι, προσ. χέον χεάτω. Χυ- (ἐκ τοῦ χεν=χεF-, πρβλ. βέω). παρκ. κέχῃκα, π. παρκ. κέχῃμαι, π. ἄορ. ἐχῷθην [ἐχέθην], π. μέλ. χῷθήσομαι.

χρή, μόνον ἐν τῷ γ'. ἐνικῶ προσώπῳ ὑποτακτ. χρῆ, εὐκτ. χρεῖη, ἀπαρέμφ. χρῆναι, μετχ. τὸ χρεών. Παρ. ἐχρήν κα χρῆν, μέλλ. χρήσει. Σύνθετ. ἀποχρη καὶ γ'. πλκθ. προσ. ἀποχρῶσιν, ἀπαρέμφ. ἀποχρήν, μετοχ. ἀποχρῶν ἀποχρῶσα ἀποχρῶν, παρ. ἀπέχρη, μέλ. ἀποχρήσει (γ'. πλκθ. πρ. ἀποχρήσουσιν), ἄορ. ἀπέχρησεν.

χρῶ-ννυμι (§. 241, β', 1) [καὶ χρώζω] ὁμαλῶς ἐκ τοῦ θέμ. τὸ παθ. σ.

χῶ-ννυμι (§. 241, β', 1) (καὶ χιννώω §. 215, σημ. δ'. 1) ὁμαλῶς ἐκ τοῦ θέμ. τὸ παθ. σ.

ὠθ-έ-ω (§. 254, α'), μέλ. ὦσω (ὠθήσω), μ. μέλ. ὠσομαι, ἄορ. ἔωσα (§. 192, σημ. ε.), μ. ἄορ. α'. ἐώσαμην, (παρκ. ἔωκα), π. παρκ. ἔωσμαι, π. ἄορ. ἐώσθην, π. μέλ. ὠσθήσομαι.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ—ΑΚΑΙΤΑ ΜΕΡΗ ΤΟΥ ΛΟΓΟΥ.

Α'. ΕΠΙΡΡΗΜΑ.

§. 256. Ὅπως τὸ ἐπίθετον ὀρίζει τὴν ἔννοιαν τοῦ οὐσιαστικοῦ οὕτω καὶ τὸ ἐπίρρημα ὀρίζει τὴν ἔννοιαν τοῦ ῥήματος κατὰ τόπον, χρόνον, τρόπον, καὶ διαφόρους ἄλλας σχέσεις.

§. 257. Τῶν ἐπιρρημάτων τὰ μὲν εἶνε σχετικῶς πρωτότυποι λέξεις, τὰ δὲ παράγωγοι.

α. Τῶν πρωτότυπων ἐπιρρημάτων τὰ κυριώτερα εἶνε τὰ ἑξῆς:

1) Τοπικὰ ἄνω, κάτω, ἔξω, ἔσω, ἐνδορ, ἐκτός, ἔκτος, χαμαί, δεῦρο, ἐκεῖ, ἐγγύς, πόρρω, μακρὰν, κτλ.

2) χρονικά τῶν, σήμερον, αὔριον, χθές ἢ ἐχθές, πέρυσι (οἱ, πρῶτ', ὀψέ, πάλαι, ἄρτι, πρίν, εἴτα, ἄμα.

3) τροπικά εἶ, κτλ.

4) βεβαιώσεως ναί, ναίχι.

5) ἀρνήσεως οὐ, οὔχι.

6) ἀπαγορεύσεως μή.

7) ὅρκου νή, μά.

8) ἐξαιρέσεως πλήν, χωρίς, ἀνευ.

9) ἐπιτάσεως ἴαν, ἄγαρ, σφόδρα, πάνυ, κτλ.

6'. Τῶν παραγῶν ἐπιρρήμάτων τὰ πλεῖστα εἶνε τροπικά, λήγοντα εἰς ὡς, καί παράγονται ἐξ ἐπιθέτων, ἄντωνυμιῶν καί μετοχῶν, τρεπομένου τοῦ *ν* τῆς γενικῆς τοῦ πληθυντικοῦ εἰς *ς*, ὡς *φιλος*, *πλήθ.* *φίλων*, ἐπὶ ῥ. *φίλος* καλὸς καλῶν καλῶς *χτρίεις* χαριέντων χαριέντως *σφθραι* σφθρόνων σφθρόνως *οὗτος*, *οὕτως* *ἐκεῖνος* *ἐκείνως*, *πρέπων* *πρεπόντως*, κτλ.

258. Εἰς ἑκφρασιν ἐπιρρήματικῆς ἐννοίας λαμβάνονται ἐν τῇ ἑλληνικῇ γλώσσῃ καὶ αἱ πλάγαι πτώσεις τῶν οὐσιαστικῶν καὶ ἐπιθέτων, μάλιστα ἐν τῷ ἐνικῇ ἀριθμῷ, ὡς (ἐν. γενικῇ) *ἡμέρας*, *τυκτὸς* κτλ., (ἐν. δοτικῇ) *πελῆ*, *κοινῇ*, κτλ., (ἐν. αἰτιατικῇ) *προῖκα*, *δωρεάν*, *ταχὺ* κτλ. (πλ. αἰτιατ.) *μεγάλα*, *ἄβρά*, *τάχιστα*, κτλ. Περὶ τῶν ἐπιρρημάτων τούτων ἄξια σημειώσεως εἶνε τὰ ἐξῆς μάλιστα.

α'. Ἡ αἰτιατικὴ τῶν ἐπιθέτων λαμβάνεται ὡς ἐπιρρήμα, ἰδίως δὲ τῶν μὲν συγκριτικῶν ἢ ἐνικῇ, τῶν δὲ ὑπερθετικῶν ἢ πληθυντικῇ, ὡς *πολύ* *πολλὰ* *πλέον* *πλεῖστα* *σφῶς* *σφώτερον* *σφωτάτα*.

ΣΗΜ. Ἐνίοτε τὰ συγκριτικά λαμβάνουσι καὶ τὴν κοινὴν ἐπιρρηματικὴν κατάληξιν -ως, ὡς *βεβαιοτέρως*, *σφαιρότερος*, *καλλιόνως*, *βελτιόνως*, *ἐχθρόνως*, κλπ.

β'. Τὰ παραθετικά τῶν εἰς -ω τοπιπῶν ἐπιρρημάτων σχηματίζονται ἄνευ τοῦ -ς, ὡς *ἄνω* *ἀνωτέρω* *ἀνωτάτω*, *κάτω* *κατωτέρω* *κατωτάτω*, *ἔξω* *ἐξωτέρω* *ἐξωτάτω*, *πρόω* *πρόωτέρω* *πρόωτάτω*. Κατ' ἀναλογίαν δὲ τούτων καὶ τὰ ἐγγύς *ἐγγυτέρω* *ἐγγυτάτω*, (*πέρα* *περαιτέρω*), *ἀπὸ* *ἀπωτέρω* *ἀπωτάτω*, *ἐνδον* *ἐνδοτέρω* *ἐνδοτάτω*, *ἐκὰς* *ἐκαστέρω* *ἐκαστάτω*, *μακρὰν* *μακροτάτω* κτλ.

γ. 259. Πολλῶν τοιούτων ἐπιρρημάτων ἀπηρεχαιώθη ἢ ἐξέλιπεν εἴτε ἡ πτωτικὴ κατάληξις, εἴτε τὸ ὄνομα, ἐξ οὗ παρήχθη, εἴτε συναμρότερα, ὡς *Ἀθήνηθεν*, *Ἀθήνησιν*, *οὐδαμ-οῦ*, *ἐξ-ῆς*, *πλησίον*, *ἴαν* κτλ. Τὰ τοιαῦτα ἐπιρρήματα, πτωτογενῆ καλούμενα, εἶνε πολλὰ καὶ διάφορα, ἀλλ' ἐξ αὐτῶν καταλέγομεν ἐν ταύτῃ τὰς ἐξῆς κυριωτέρας τάξεις:

α'. Πτωτογενῆ ἐκ γενικῆς ἢ ἀρχαιοτέρας ἄλλης συγγενοῦς πτώσεως ἐπιρρήματα εἶνε θεσβιῶς ἢ πιθανῶς τὰ ἐξῆς: *οὐθηκὴ* *βέροιας*

1) Τὰ εἰς -ης -ου καὶ -ος, οἷον ἐξῆς, ἐφεξῆς, αἰφρῆς, ἐξαίφρῆς, ἐξαπλῆς, ἐπιπολῆς, ποῦς, ὅπου, οὐ, αὐτοῦ, ὑψοῦ, οἰδαμοῦ, ἐντός, ἐκτός, κλπ.

2) Τὰ εἰς -ε, οἷον πύξ, λύξ, γνύξ, ἀπρίξ, ὀδάξ, ὀκλύξ, ἀναμίξ, ἀλλιάξ, ἐπιτάξ, περιπλέξ, πέριξ, κτλ.

3) Τὰ εἰς -θεν, ἢ ἐκ πρωτοτύπων ἐπιβλήματων ἢ ἐξ ὀνομάτων καὶ ἀντωνυμιῶν σχηματιζόμενα καὶ σημαίνοντα τὴν ἐκ τίνος κίνησιν ἢ ἀρχήν, οἷον κάτω-θεν, ἀνω-θεν, ἀνέκαθεν, οἴκοθεν, ὑψόθεν, πατρίθεν, ἀρχῇθεν, ἐντεῦθεν, ἐκεῖθεν, αὐτόθεν, ὅθεν, Ἀθήρηθεν, Ἐλευσινόθεν, κτλ.

β'. Πρωτογενῇ ἐκ δοτικῆς (ἢ ἀρχαιοτέρας ἄλλης συγγενοῦς πτώσεως) ἐπιβλήματα εἶναι βεβαίως ἢ πιθανῶς τὰ ἐξῆς :

1) Τὰ εἰς -η καὶ α, οἷον πεζῇ, δημοσίᾳ, εἰκῇ, σποδῇ, διχῇ, ἡουχῇ, κομιδῇ, ταύτῃ, τῇδε, ἡ, πῇ, ἐπῇ, πανταχῇ, ἀλλαχῇ, πολ-λαχῇ, πάντῃ, κτλ.

ΣΗΜ. α'. Τῶν πρωτογενῶν τούτων ἐπιβλήματων τὸ η καὶ α οἱ μὲν ὑπογράφουσι διὰ τοῦ ι, οἱ δὲ οὐ. Ἐπικρατεστέρα εἶνε ἡ γνώμη τῶν ὑπογραφόντων μὲν τὰ ἐπιβλήματα, ὅσων σώζεται τὸ πτωτικόν, ἐξ οὗ παράγονται, οἷον σπουδῇ, δημοσίᾳ, τῇδε, μὴ ὑπογραφόντων δὲ τὰ ἐπιβλήματα, ὧν τὸ ἐξ οὗ παράγονται πτωτικόν ἀπώλετο, εἷον κομιδῇ, πανταχῇ κτλ.

2) Τὰ εἰς -αι καὶ -οι ἐξ ἐνικοῦ καὶ εἰς -ησι(ν) ἢ (προηγούμενου ι ἢ ρ) -ουσιν ἐκ πληθυντικοῦ ἀριθμοῦ, οἷον Πυθοί, Σφηττοί, Μεγαροί, οἴκοι, γαμαί, παλαιοί, κλπ. Ἀθήρησι(ν), Θίβησι(ν), Πλαταιάσι(ν), Ὀλυμπάσι(ν), θύρασι(ν), ὥρασι(ν), κλπ.

3) Τὰ εἰς -θι τοπικά, οἷον ἄλλοθι, αὐτόθι κτλ.

4) Τὰ εἰς -ι καὶ -εῖ, οἷον αὐτῇ χειρὶ, ἐκότη, παμπληθεῖ, αὐτολεξεῖ, ἀσκαρδαμικεῖ, γεωστέ, καθὼς καὶ τὰ μυμητικά ἀνδριστέ, γεωστέ, ἑλληριστέ, δαριστέ, κτλ.

ΣΗΜ. Εἰς τούτα συγκαταλέγονται καὶ τὰ ἐπιβλήματα: ἄχρι, ἄσπι, ἐτι καὶ τὰ προσομνῶντα ἐν τέλει σ ἢ ν ἐφελευστικῶν ἄχρι(ς), μέχρι(ς), αὐθι(ς), παλι(ν), πέρι(ν), καθὼς καὶ τὰ διατηροῦντα πάντοτε τὸ σ: μόγις καὶ μόλις, ἄλις, χωρίς, καθὼς καὶ τὰ ἐξ ἀριθμητικῶν πολλαπλασιαστικά εἰς -άκις, οἷον τετρακίς, πεντάκις, πολλακίς, κτλ.

γ'. Πρωτογενῇ ἐξ αἰτιατικῆς ἐπιβλήματα εἶνε βεβαίως ἢ πιθανῶς τὰ ἐξῆς :

1) Τὰ ἐξ αἰτιατικῆς πτωτικῶν σωζομένων, οἷον δίκην, ἀκμήν, δωρεάν, μακράν, προῖκα, πλῆστον κτλ.

2) Τὰ εἰς -ην, -αν, -ον, οἷον πρῶην, ἄγαν, ἅλιαν, πλήν, πέραν, σήμερον, ἄριον.

3) Τὰ εἰς -δον, -δην, οἷον βοειρῶδον, ἀγεληδόν, ταυρηδόν, κυρηδόν, ἀναφανδόν, βάδην, κρέβδην, λογάδην, τροχάδην, σποράδην, κλπ.

4) Τὰ εἰς -α καὶ -ας, οἷον τάχα, μάλα, κρίφα, λίθρα, ἐκάς, ἀτρέμα (ς), ἡρέμα (ς), κτλ.

5) Τὰ εἰς -ύ-υ(ς), -υς, οἷον εὐθύ καὶ εὐθύς, ἀντικρὺ καὶ ἀντικρυς.

6) Τὰ εἰς -δε (ζε), -σε, σημαίνοντα κίνησιν πρὸς τόπον, οἷον οὐρανόν, δε, οἰχαδε, Ἀθήνας, δε (= Ἀθήνας δε), Θήβας, δε (= Θήβας δε), Μέγαρα, δε, Ἐλευσίνα, δε, αὐτοσε, ἄλλοσε, ἐκείσε, κτλ.

§. 260. Ἐκ τῶν ἀνταποδοτικῶν ἀντωνυμιῶν σχηματίζονται τοπικὰ καὶ χρονικὰ ἐπιρρήματα, συσχετιζόμενα πρὸς ἄλληλα διὰ τῆς ἀντωνυμικῆς σχέσεως τῆς ἐρωτήσεως, τῆς δεξιῆς καὶ τῆς ἀναφορῆς, ὅπως καὶ αἱ ἀνταποδοτικαὶ ἀντωνυμίαι (§. 284, ζ'). Διαφοροῦνται δὲ ὡς ἐκ τῆς τριπλῆς τοῦ τόπου σχέσεως α.) εἰς τὰ σημαίνοντα τὴν ἐκ τόπου κίνησιν β.) εἰς τὰ σημαίνοντα τὴν ἐν τόπῳ στάσιν, καὶ γ.) εἰς τὰ σημαίνοντα τὴν πρὸς τόπον κίνησιν.

Α'. Τοπικὰ ἀνταποδοτικὰ ἐπιρρήματα:

α. Τὰ σημαίνοντα κίνησιν ἐκ τόπου. 1) Ἑρωτηματικὰ ποθεν; 2) Ἀόριστα ποθεν 3) Δεικτικὰ αὐτόθεν, ἐνθεν, ἐνθένδε, ἐντεῦθεν, ἐκεῖθεν, ἄλλοθεν, ἐτέρωθεν, πανταχόθεν, πολλαχόθεν, ἐκασταχόθεν, οὐ(μη)δαμόθεν 4) Ἀναφορικὰ ὅθεν, ὁπόθεν.

β. Τὰ σημαίνοντα στάσιν ἐν τόπῳ. 1) Ἑρωτηματικὰ [πόθι;] ποῦ; 2) Ἀόριστα [ποθι] ποῦ 2) Δεικτικὰ ὧς, (αὐτόθι), αὐτοῦ, ταύτη, τῆδε, ἐνθα, ἐνθάδε, ἐνταῦθα, ἐκεῖ, ἄλλοθι, ἄλλαχού, ἐτέρωθι, πανταχοῦ, πολλαχοῦ, ἐκασταχοῦ, οὐ(μη)δαμόθι, οὐ(μη)δαμοῦ.

γ. Τὰ σημαίνοντα κίνησιν εἰς τόπον. 1) Ἑρωτηματικὰ [πότε;] ποῖ; πῇ; 2) Ἀόριστα ποῖ, πῇ 3) Δεικτικὰ τῇ, ὧδε, δεῦρα, ἐνθάδε, αὐτόσε, ἐκείσε, ἄλλοσε, ἄλλῃ, ἄλλαχῇ, ἐτέρωσε, πάντοσε, πανταχόσε, πάντῃ, πανταχῇ, πολλαχόσε, πολλαχῇ, οὐ(μη)δαμῇ 4) Ἀναφορικὰ οἷ, ὅποι, ἧ, ὅπῃ.

Β'. Χρονικὰ ἀνταποδοτικὰ ἐπιρρήματα:

1) Ἑρωτηματικὰ πότε; πηνίκα; 2) Ἀόριστα ποτέ 3) Δεικτικὰ τότε, ἄλλοτε, οὐ(μη)ποτε, οὐ(μη)δέποτε, οὐ(μη)δεπώποτε, τῇνίκα, τῇνιχάδε, τῇνιχαῦτα 4) Ἀναφορικὰ ὅτε, ὁπότε, ἡνίκα, ὁπηνίκα.

ΣΗΜ. Εἰς τὰ χρονικὰ ἀνταποδοτικὰ συγκαταλέγεται καὶ τὸ (δεικτικόν) τίως καὶ τὸ (ἀναφορικόν) ὥς.

Γ'. Τροπικὰ ἀνταποδοτικὰ ἐπιρρήματα.

1) Ἑρωτηματικὰ πῶς; πῇ; 2) Ἀόριστα πῶς, πῇ 3) Δεικτικὰ ὥς, οὕτω (ς), ὧδε, τῇδε, ταύτῃ, ἐκείνως, ἐκείνῃ, ἄλλῃ, ἄλλαχῇ, ἐτέρως, πάντῃ, πανταχῇ, πολλαχῇ, οὐ(μη)πῶς, οὐ(μη)δαυῶς, οὐ(μη)δαμῇ, οὐ(μη)δέπῃ.

§. 261. Προθετόπτωτά τινα, ἕνεκα τῆς πολυχρηστίας αὐτῶν, περιέπεσον εἰς καθαρῶς σχεδὸν ἐπιρρηματικὴν ἔννοιαν, καὶ διὰ τοῦτο γράφονται ὁμοῦ ὡς παρὰ χρῆμα (παρὰ χρῆμα), ἐπιπολὺ (ἐπὶ πολὺ), καθ' (καθ' ὃ), καθά (καθ' ἃ), καθάπερ (καθ' ἃπερ), δι' (δι' ὃ), διότι (δι' ὃ τι), παρὸ (παρ' ὃ), κτλ.

ΣΗΜ. α'. Ἐνταύτων καὶ μεταβάλλουσι τὸν τόνον, ὡς ἐπισχερῶ (ἐπὶ σχερῶ), ἱκποδῶν (ἐκ ποδῶν). Κατὰ τὸ ἐκποδῶν ἐσχηματίσθη ἀνωμάλως καὶ τὸ ἐμποδῶν. Τὸ δὲ προέργου (πρὸ ἔργου), πάσχει καὶ κρᾶσιν.

ΣΗΜ. β'. Ἡ κατὰ σύλληψιν γραφὴ τῶν ἐπιρρηματικῶν προθετοπτῶτων τούτων εἶνε ἀκανόνιστος, διότι οἱ μὲν γράφουσι ταῦτα, οἱ δὲ ἐκείνα μόνον κατὰ σύλληψιν.

§. 262. Εἰς ἐπιρρηματικὴν ἔννοιαν περιέπεσον καὶ πολλὰ ῥήματα, μάλιστα προστακτικά, ὡς, εἶεν, ἀφελον, ἀμείλει, ἰδοὺ ἐκ τοῦ μέσου ἀέρ. β'. τῆς προστακτ. ἰδοῦ), ἄγε, φέρε, ἔθ', δεῦτε, κτλ.

Β'. ΠΡΟΘΕΣΕΙΣ.

§. 263. Ἡ πρόθεσις ἐκφράζει τὴν πρὸς τὸ οὐσιαστικὸν κυρίως μὲν τοπικὴν καὶ χρονικὴν, ἀλλ' ἐν γένει καὶ τροπικὴν σχέσιν τοῦ ῥήματος.

§. 264. Αἱ πρόθεσεις εἶνε δεκαοκτώ, αἱ μὲν μονοσύλλαβοι, αἱ δὲ δισύλλαβοι, αἱ ἐξῆς: ἐν, εἰς, καὶ ἐκ, ἐκ καὶ ἐξ, σὺν (καὶ ξύν, πρὸς, πρῶ, ἀνά, κατὰ, διὰ, μετὰ, παρὰ, ἀντί, ἐπὶ, περὶ, ἀμφί, ἀπὸ, ἐπὶ, ὑπέρ).

Γ'. ΣΥΝΔΕΣΜΟΙ.

§. 265. Ὁ σύνδεσμος συνδέει ἢ μέρη τοῦ λόγου, ἢ ὁλοκλήρους προτάσεις, ἢ κῶλα ἢ περιόδους πρὸς ἀλλήλας. Ὡς ἐκ τοῦ εἶδους δὲ τῆς συνδέσεως ταύτης αἱ σύνδεσμοι ὀνομάζονται:

α'. συμπλεκτικοὶ καί, τέ,

β'. ἀντιθετικοὶ μὲν, δέ, ἀλλὰ,

γ'. διαζευτικοὶ ἢ, ἢτοι,

δ'. ὑποθετικοὶ εἰ, ἤν, εἰάν,

ε'. δυνητικοὶ ἄν,

ς'. αἰτιολογικοὶ γάρ, ὅτι, ἐπεὶ, ἐπεὶδή,

ζ'. τελικοὶ ἔργα, ὅπως, ὥς, μή,

η'. συλλογιστικοὶ οὖν, ἄρα, τούτων, τοιγαροῦν,

θ'. ἀπορηματικοὶ ἄρα, μὲν, μή.

Δ'. ΕΠΙΦΩΝΗΜΑΤΑ.

§. 266. Τὸ ἐπιφώνημα δὲν εἶνε, κυρίως εἰπεῖν, λέξις, ἀλλὰ φθόγγος ἑναρθεὶς ἐκφράζων ἀορίστως καὶ γενικῶς αἰσθημὰ τι ἢ πάθος τῆς ψυχῆς. Τοιαῦτα ἐπιφώνηματα εἶνε τὸ κλητικὸν ὦ καὶ τὰ χαρᾶς ἢ λύπης, θαυμασμοῦ ἢ ἐνθουσιασμοῦ, ἀγανακτήσεως ἢ ἀποστροφῆς, γέλωτος ἢ θρήνου ἐκφραστικὰ ὦ, ἰοῦ, ἰαῦ, οἰαί, αἶ, εἴ, οἴμοι, ἰὼ, βαβαί, πᾶ, παπαί, φεῦ, ᾶ, ᾶ, ἀά, εἰοῦ, εὐῶν, εὐχε, ἱατταταί, κτλ.

ΜΕΡΟΣ ΔΕΥΤΕΡΟΝ

ΕΤΥΜΟΛΟΓΙΚΟΝ

§. 267. Τὸ ἐτυμολογικὸν μέρος τῆς γραμματικῆς μᾶλλον διδάσκει τὴν ἐτυμολογίαν. Εἶναι δὲ ἐτυμολογία ἀναζητήσεις τοῦ ἐτύμου, ἐξ οὗ κατὰ παράγωγὴν ἢ κατὰ σύνθεσιν ἐπλάσθη λέξις τις.

§. 268. Ἀπασαὶ αἱ λέξεις τῆς ἑλληνικῆς γλώσσης εἶνε ἢ πρωτότυποι ἢ παράγωγοι, καὶ ἢ ἀπλᾶι ἢ σύνθετοι. Καὶ πρωτότυποι μὲν ὀνομάζονται αἱ λέξεις ὅσαι δὲν σχηματίζονται ἐξ ἐτέρων, οἷον φίλος· παράγωγοι δ' αἱ σχηματιζόμεναι ἐξ ἐτέρων, οἷον φίλια φίλιω φίλικός. Σύνθετοι δὲ ὀνομάζονται αἱ λέξεις αἱ σχηματιζόμεναι ἐκ δύο λέξεων λαμβανομένων ὁμοῦ, οἷον πολυ-φίλος ἀ-φίλος φιλο-μαθὴς φιλό-σοφος.

ΣΗΜ. Αἱ ἐκ συνθέτων παράγωγοι λέξεις ὀνομάζονται ἐνίοτε μὲ ἰδιαιτέρον ὄνομα· παρασύνθετοι.

§. 269. Ἡ πρωτότυπος λέξις δυνατόν νά εἶνε σχετικῶς μόνον πρωτότυπος, οἷον ἡ λέξις διδάσκαλος εἶνε πρωτότυπος μὲν ὡς πρὸς τὴν ἐξ αὐτῆς παράγωγον λέξιν διδασκαλία διδασκαλικός, κτλ., ἀλλὰ παράγωγος ὡς πρὸς τὴν ἐξ ἧς παράγεται λέξιν διδάσκω, καθὼς καὶ τὸ διδάσκω τοῦτο εἶνε πρωτότυπον μὲν ὡς πρὸς τὸ διδάσκαλος, παράγωγον δὲ ὡς πρὸς τὸ ἐξ οὗ παράγεται ῥηματικόν, θέμα δα-.

§. 270. Ἡ τελευταία ἀπολύτως πρωτότυπος λέξις, ἐξ ἧς παράγονται ἅπαντι, χωρὶς αὐτῆς οὐ παράγεται ἐξ ἐτέρας, ὀνομάζεται ἔτυμον, οἷον τὸ δα- εἶνε τὸ ἔτυμον τῶν λέξεων διδαχή, διδάσκω, διδάσκαλος, διδασκαλία, διδασκαλικός κτλ.

§. 271. Τὸ ἔτυμον εἶνε συνήθως ὄχι ὀλόκληρος καὶ ἀκεραία λέξις, ἀλλὰ μίση μόνον λέξεως, γυνὴ ῥηματικῆς ἢ ὀνομαστικῆς καταλήξεως, οἷον τὸ ἔτυμον δα- δὲν ὑπάρχει ὡς ὀλόκληρος λέξις, ὡς ὅημα, π. χ. δα-ω, ἀλλ' ἀνευρίσκομεν καὶ συνεκάζομεν αὐτὴν διὰ τῆς ἐτυμολογίας.

§. 272. Τὸ ἔτυμον διαφέρει τῆς ρίζης τῶν πτωτικῶν, ἐνίοτε δὲ καὶ τοῦ θέματος τῶν ῥηματικῶν, διότι ἐκ μὲν τῆς ρίζης καὶ τοῦ θέματος σχηματίζονται συνήθως τὰ παρορόμενα ἐνός καὶ μόνου μέ-

ρους τοῦ λόγου, ἐκ δὲ τοῦ ἐτύμου σχηματίζονται πολλὰ καὶ διαφορα, κατ' ἔννοιαν δὲ μόνον συγγενῇ, μέρη τοῦ λόγου, οἷον ἐκ τῆς ρίζης διδάσκαλ- σχηματίζονται μόνον αἱ διαφοροὶ πτώσεις καὶ ἀριθμοὶ τοῦ οὐσιαστικοῦ διδάσκαλ-ος, ἐν ᾧ ἐκ τοῦ ἐτύμου δα- σχηματίζονται πολλὰ καὶ διαφοροὶ λέξεις εἴτε ὀνόματα εἴτε ῥήματα εἴτε ἐπὶ ῥήματα εἴτε ἀπλάτ εἴτε σύνθετοι, ἐ-ἰ-ἀ-ην (β'. ἄορ.) δα-ήμων, ἀδα-ής, δι-δα-χή, δι-δά-σκω, δι-δά-σκαλ-ος, δι-δα-σκαλία, δι-δα-σκαλικῶς κτλ.

§. 273. Ἡ παράγωγος λέξις φυλάττει τὰς συλλαβὰς ὥσας προσέλαβεν ἢ ἐν τέλει ἢ ἐν ἀρχῇ ἢ σχετικῶς πρωτότυπος λέξις, οἷον δα-, δι-δα-χή, δι-δά-σκω, δι-δά-σκαλ-ος, δι-δα-σκαλ-ικός κτλ.

§. 274. Οἱ πιθανοὶ καὶ συνήθεις χαρακτῆρες τοῦ ἐτύμου εἶνε οἱ ἐξῆς:

α.) εἶνε μονοσύλλαβον.

β.) ἔχει ὦν ἢ ἐν βραχύ, ἀλλ' ὅχι καὶ πάντοτε.

γ.) ἄρχεται ἀπὸ ἀπλοῦ συμφώνου ἢ καταλήγει εἰς ἀπλοῦν σύμφωνον.

δ.) ἐὰν δὲ ἄρχεται ἀπὸ δύο συμφώνων ἢ καταλήγει εἰς δύο σύμφωνον, τὸ ἑξῆς τούτων εἶνε ὑγρόν.

ε.) συμπίπτει πρὸς τὸ θέμα τῶν ῥημάτων, οἷον λν- (λύω), λιπ- (λείπω), τυπ- (τύπτω), τᾶγ- (τάττω), ὀδ- (ὄζω), στελ- (στέλλω), θε- (τίθιμι), κρυβ- (κρύπτω), πράγ- (πράττω), θελγ- (θέλω), καμπ- (κάμπω), μελπ- (μέλω), κτλ.

§. 275. Οἱ κανόνες τῆς παθολογίας (§. 47—87) ὅσοι χρησιμεύουσιν εἰς τὴν κλίσιν τῶν ὀνομάτων καὶ ῥημάτων ἐν τῷ τυπικῷ, χρησιμεύουσιν ἔτι μᾶλλον ἐν τῷ ἐτυμολογικῷ καὶ ἰδίως εἰς τὴν παραγωγὴν τῶν λέξεων, περὶ ἧς λέγομεν ἐνταῦθα τὰ κυριώτερα.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΠΡΩΤΟΝ. ΠΑΡΑΓΩΓΗ.

Α'. ΡΗΜΑΤΑ.

§. 276. Τὰ ῥήματα παράγονται τὰ μὲν ἐξ ὀνομάτων, τὰ δὲ ἐκ ῥημάτων. Τὰ ἐξ ὀνομάτων παράγωγα ῥήματα σχηματίζονται προσάπτοντα εἰς τὴν ρίζαν τοῦ ὀνόματος τὴν κοινὴν ῥηματικὴν καταλήξιν-ω, τὰ μὲν ἀπλῆν τὰ δὲ ἐπισημεινῆν διὰ γραμμάτων ἢ συλλαβῶν καταληκτικῶν.

α. Παράγωγα ῥήματα εἰς -ω.

§. 277. Ἐάν ἡ ῥίζα τοῦ πρωτοτύπου ὀνόματος ἢ τὸ ἔτυμον εἶνε καθαρὸν, προσάπτεται ἀμέσως ἡ κατὰληξις -ω, οἷον *λυ-λέω*, *τι-τίω*, *πλέ-πλέω*, *τέ-τέω*, κτλ.

ΣΗΜ. α'. Τὰ ἐξ ἐτύμου εἰς -ε παράγωγα ῥήματα ἔχουσι συνθήκην *F*, ὅπερ ἀποδεδειγμένον ἐπιφέρειται ἐνιαχοῦ ἐν τῇ κλίσει τῶν ῥημάτων τούτων (§. 234, σημ. δ').

ΣΗΜ. β'. Πολλὰ τῶν ἐξ ἐτύμου εἰς -α, -ε -ο σχηματίζονται κατὰ τὰ εἰς -μι (§. 241. α').

§. 278. Ἐάν ὁ χαρακτήρ τοῦ ἐτύμου ἢ τοῦ πρωτοτύπου ὀνόματος εἶνε ἄρρωνον, τὰ ἑρχόμενα *α*, *ι*, *υ* τρέπονται εἰς *η*, *ι* ἢ *ει*, *ευ*, οἷον *τάκ-τῆκα*, *τρίβ-ἢ τριβω*, *λί-πος λείπω*, *πίθ-(πιθ-ανός) πείθ-ω*, *φύγ-ἢ φεύγ-ω*, κτλ.

§. 279. Ἰδιαιτέρως δὲ

α'. Ἐάν ὁ χαρακτήρ τοῦ ἐτύμου ἢ τοῦ πρωτοτύπου ὀνόματος εἶνε χειλεόφωνον, παρεμβάλλεται πολλάκις μεταξύ αὐτοῦ καὶ τοῦ -ω τὸ *ι*, τὸ δὲ χειλεόφωνον γίνεται ὁμόπουνον, οἷον *βλέβ-η βλάπτ-ω*, *βαφ-ἢ βάπτ-ω*, κτλ.

β'. Ἐάν ὁ χαρακτήρ τοῦ ἐτύμου ἢ τοῦ πρωτοτύπου ὀνόματος εἶνε οὐρανισκόφωνον, μεταξύ αὐτοῦ καὶ τοῦ -ω παρεμβάλλεται *ι*, ὅπερ μετὰ τοῦ χαρακτήρος συγχωνεύεται εἰς διπλοῦν *σσ*, οἷον *φύ-λακ-ος* (τοῦ) *φυλακ-ι-ω φυλάσσω*, *τάγ-(ὁμο-τάγ-ης) ταγ-ι-ω τάσσω*, *ταράχ-ἢ τυραγ-ι-ω ταραάσσω*.

ΣΗΜ. Τὸ αὐτὸ συμβαίνει ἐνίοτε καὶ ὅταν ὁ χαρακτήρ εἶνε *τ*, οἷον *ἱρετ-μὸς* *ἱρετ-ί-ω ἱρέσσω*, κτλ. Τοῦ πέσου ἐξαιρετικῶς ἔτυμον εἶνε τὸ χειλεόφωνον χαρακτήρα ἔχον *πεν-* (ὁ πέπ-ων).

γ'. Ἐάν ὁ χαρακτήρ τοῦ ἐτύμου ἢ τοῦ πρωτοθέτου ὀνόματος εἶνε *δ*, ἐνίοτε δὲ καὶ *γ*, μεταξύ αὐτοῦ καὶ τοῦ -ω παρεμβάλλεται *ι*, ὅπερ μετὰ τοῦ χαρακτήρος συγχωνεύεται εἰς *ζ*, οἷον *φραδ-ἢ (εὐ-φραδ-ῆς) φραδ-ι-ω φράζω*, (τῆς) *μάστιγ-ος μαστιγ-ι-ω μαστίω*.

δ'. Ἐάν ὁ χαρακτήρ τοῦ ἐτύμου ἢ τοῦ πρωτοθέτου ὀνόματος εἶνε *λ*, μεταξύ αὐτοῦ καὶ τοῦ -ω, παρεμβάλλεται *ι*, ὅπερ ταυτοφωνεῖ πρὸς τὸν χαρακτήρα, οἷον *βαλ-βάλ-ι-ω βάλλω*, *ἀλ-ἀλ-ι-ομαι ἀλλομαι*, *τίλ-τίλ-ι-ω τίλλω*, *ἀγγελ-ος ἀγγελ-ι-ω ἀγγέλλω*, *θάλ-ος θαλ-ι-ω θάλλω*.

ε'. Ἐάν ὁ χαρακτήρ τοῦ ἐτύμου ἢ τοῦ ὀνόματος εἶνε *ν* ἢ *ρ*, μεταξύ αὐτοῦ καὶ τοῦ -ω παρεμβάλλεται *ι*, ὅπερ πάσχει μετὰθεσιν, οἷον *γάρ-(ἐμ-σάν-ῆς) γάρ-ι-ω γάρω*, *βάσκαρ-ος βασκαν-ι-ω βασκαίνω*, *καθάρ-ος καθαίρω*, *φθερ-φθερ-ι-ω φθείρω*, *θερ-(τὸ θέν-αρ) θερ-ι-ω θείνω*, *τεν-(ὁ τέιν-ων) τερ-ι-ω τείνω*, κτλ.

δ'. Παράγωγα ῥήματα εἰς αὐ, αὐ, ὄω, τὼ, ἄω, ἔω εἶναι, ὄνω, ὄπτω.
 §. 280. Δευτέραν τάξιν παραγῶγων ῥημάτων συναποτελοῦσι τὰ εἰς -ά-ω, -έ-ω, -ό-ω, -εύ-ω, -αἰ-ω, -ί-ω, -αίν-ω, -όν-ω, καὶ -ώττ-ω ἐξ ὀνομάτων παράγωγα. Τὰ ῥήματα ταῦτα σχηματίζονται, προσαπτομένων τῶν ἀνωτέρω καταλήξεων οὕτως εἰς τὴν ῥίζαν τοῦ ὀνόματος, ὥστε νὰ προηγήται αὐτῶν σύμφωνον. Ἐχουσι δὲ τὰ ῥήματα ταῦτα:

α'. Τὰ μὲν ἀμετάβητον ἔννοϊαν, σημαίνοντα εἶμαι, ἔχω, ἢ πρᾶττω ὅ,τι σημαίνει τὸ ὄνομα, οἷον δου-λος δου-λεύω εἶμαι δοῦλος· κόμη κομ-άω ἔχω κόμην, τυφ-λός τυφλ-ώττω, Ἑλλήν ἑλληρ-ί-ω εἶμαι, πρᾶττω, φέρομαι, ὁμιλῶ ὥς τυφλός, ὥς Ἑλλήν.

β'. Τὰ δὲ μεταβατικὴν, σημαίνοντα ποιῶ τινα ἢ τι τοιοῦτον, ὁποιον σημαίνει τὸ πρωτότυπον ὄνομα, παρέχω εἰς τινα ἢ εἰς τι ὑπ' αὐτοῦ σημαίνόμενον, κτλ. οἷον δοῦ-λος δοῦλ-ω ποιῶ τινα δοῦλον, λευκός λευκ-καίνω, ὀξὺς ὀξ-ύνω ποιῶ τινα ἢ τι λευκόν, ὀξύν, κτλ.

γ'. Τὰ πλεῖστα δὲ τῶν ῥημάτων τούτων δὲν ἔχουσι μίαν πάντοτε μεταβατικὴν ἢ ἀμετάβητον ἔννοϊαν, ἀλλ' ἀμφοτέρας, οἷον δυσχερής δυσχεραίνω· γίνομαι δυσχερής, αἰσθάνομαι δυσχέρειαν, ἀλλὰ καὶ καθιστῶ τι δυσχερές, παρέχω δυσχέρειαν· ταχὺς ταχ-ύνω· πρᾶττω ταχέως, ἀλλὰ καὶ κάμνω τινὰ ἢ τι ταχύ, κτλ.

γ'. Ῥήματα ἐκ ῥημάτων παράγωγα.

§. 281. Τῶν ἐξ ὀνομάτων εὐαριθμότερα εἶνε τὰ ἐξ ἐτέρων ῥημάτων παραγόμενα ῥήματα. Τὰ πλεῖστα τούτων κλίνονται μόνον ἐν τῷ ἐνεστώτι καὶ παρατατικῷ, καὶ ἐπειδὴ τὰ περὶ αὐτῶν ἐξηγήθησαν ἐν τῷ περὶ ἀνωμαλίας τῶν ῥημάτων, παραλείπεται ἐνταῦθα ὁ περὶ αὐτῶν λόγος, καὶ ἐξετάζονται μόνον τὰ λεγόμενα ἐφετικά, θαμιστικά, καὶ ἐναρκτικά.

§. 282. Τὰ ἐφετικά σημαίνουσιν· ἐπιθυμῶ νὰ εἶμαι, νὰ γείνω, νὰ ἔχω ἢ νὰ πρᾶττω τὸ ὑπὸ τοῦ πρωτοτύπου ῥήματος δηλούμενον. Σχηματίζονται δέ:

α'. Προσαπτομένης εἰς τὴν ῥίζαν τοῦ μέλλοντος τοῦ ἐξ οὗ παράγονται ῥήματος τῆς καταλήξεως -είω, οἷον γελ-ᾶω γελᾶ'-ω γε-λα-σεῖω πολεμ-έω πολεμῆ'-ω πολεμῆ'-εῖω, ἐργάζομαι ἐργά'-ομαι ἐργασ-είω, προδωσείω, δρασεῖω, φευξείω, ναυμαχασείω, κτλ.

β'. Ἐφετικά σχηματίζονται καὶ διὰ τῆς καταλήξεως -αω ἢ -ιάω, προσαπτομένης εἰς τὴν ῥίζαν ὅχι τοῦ μέλλοντος τοῦ ἐξ οὗ παράγονται ῥήματος, ἀλλὰ παραγῶγου τινός ἐξ αὐτοῦ ὀνόματος, οἷον ἀποθ-ῆναι ἀποθ-ε-αώ, κληθ-ῆναι κληθ-ο-σε κληθ-ο-αώ, θαν-θάναι-ος θανατ-αώ, κτλ.

γ'. Τὰ εἰς -ιάω ἐφετινὰ ταῦτα σχηματίζονται καὶ ἐξ οὐσιαστικῶν ἀπλῶν ἢ συνθέτων πάσης ἀνεξαίρετως κλίσεως, πλεῖστα δὲ αὐτῶν σημαίνουσι καὶ νόημα, οἷον στρατηγὸς στρατηγ-ιάω, ὕβρι-στικὴς ὕβριστ-ιάω, κουρά κουρ-ιάω, βουβων-ιάω, ἐλεγκτικιάω, ὀφθαλμιάω, ἐρωτιάω, σκοληκιάω, ὠχριάω, φθειριάω, κτλ.

§. 283. Τὰ θαμιστικά προσάπτουσι εἰς τὴν ρίζαν τοῦ ῥήματος τῆς καταλήξεως -άω, -ίω, -έω, καὶ σημαίνουσι ἢ ἐπανάληψιν ἢ ἐπίτασιν καὶ ἔντασιν τῆς ῥηματικῆς ἐννοίας, οἷον ῥέπτ-ω ῥέπτ-άω, στέν-ω στεν-άω, σέβ-ω σεβ-ίω, γέμ-ω γεμ-ίω, ἐρπ-ω ἐρπ-ύω.

§. 284. Τὰ ἐναρκτικά προσάπτουσι εἰς τὴν ρίζαν τοῦ ῥήματος τὴν κατάληξιν -σκω καὶ σημαίνουσι ἄρχομαι νῦν εἶμαι ἢ γίνομαι ἔτι μᾶλλον ὅ,τι σημαίνει τὸ ῥήμα, οἷον ἡ'ά-ω ἡβά-σκω, γηρά-ω γηρά-σκω, κτλ.

ΣΗΜ. α'. Τὰ ἐναρκτικά ἐνίστε μεταβάλλουσι τὴν διάθεσιν τοῦ πρωτοτύπου ἀπὸ ἀμεταβάτου εἰς μεταβατικὴν, οἷον μεθύω (εἰγώ) μεθύσκω (ἕτερον), πί-νω (§. 320. α.) πιπίσκω (ποτίζω,) ἐδάην (ἐμαθὼν) διδάσκω.

ΣΗΜ. β'. Πολλοὶς τὰ ἐναρκτικά ὅπως καὶ τὰ εἰς -ιάω μάλιστα θαμιστικά, ἔνεκα πολυχρηστίας ἀπαβάλλουσι τὴν ἰδιαιτέραν αὐτῶν ἐννοίαν, καὶ ἐπιστρέφουσιν εἰς τὴν αὐτὴν καὶ τὰ ἐξ ὧν παράγονται ῥήματά.

Β'. ΟΥΣΙΑΣΤΙΚΑ.

§. 285. Τὰ παράγωγα οὐσιαστικά παράγονται α.) ἐκ ῥημάτων β.) ἐξ ἐπιθέτων, καὶ γ.) ἐξ οὐσιαστικῶν.

α'. Οὐσιαστικά ἐκ ῥημάτων παράγωγα.

§. 286. Τῶν ῥηματικῶν οὐσιαστικῶν τὰ μὲν παράγονται ἐκ ῥημάτων ἁρτίων, τὰ δὲ ἐκ θεμάτων ῥηματικῶν, καὶ τινὰ ἐξ αὐτοῦ τοῦ ἐτύμου, ὅπερ τότε εἶνε ἡ κοινὴ μήτηρ καὶ τοῦ οὐσιαστικοῦ καὶ τοῦ ῥήματος.

§. 287. Ἐξ αὐτοῦ ἀμέσης τοῦ (οὐρανισμοφώνου ἢ χειλεοφώνου) ἐτύμου παράγονται ἄρσενικά καὶ θηλυκὰ οὐσιαστικά, διὰ τῆς προσλήψεως τῆς καταλήξεως -ς, τρεπομένου συνήθως τοῦ ε εἰς ο (καὶ τοῦ ο τούτου εἰς ω ἐνίστε), οἷον βηχ- (βήσω) ἢ (καὶ ὁ) βήξ-, φρικ- (φρίσσω) ἢ φρίξ-, γλαυκ- (γλαυκ-ός) ἢ γλαύξ, θε (θέ-ω θε-ός) ὁ καὶ ἡ θάς-, πτωχ- (πτωχ-ός πτώσσω) ὁ καὶ ἡ πτώξ-, φυγ- (φεύγω) ὁ (πρόσφυξ) φλέγ- (φλέγω) ἢ φλόξ, κτλ.

§. 288. Τὰ εἰς -ος ἄρσενικά καὶ οὐδέτερα οὐσιαστικά παράγονται ἐκ τοῦ ἐτύμου, ἐξ οὗ καὶ τὰ ἔχοντα θεματικὸν ἐνεστώτα ῥήματα· ἄλλα δὲ τοῦ ἐτύμου τὰ μὲν ἄρσενικά τρέπουσι εἰς ο, τὰ δὲ οὐδέτερα ἀρίνουσι ἄτρεπτον, σημαίνουσι δὲ αὐτὴν τὴν ἐν-

νοιναν τοῦ ἀπαρεμφάτου ὡς οὐσιαστικὸν ἀφρημένον ἢ συγκεκριμέ-
νον, οἷον λεγ- (λέγω) λόγ-ος, φερ- (φέρω) φόρ-ος, πεν- (πέν-ομαι
πέν-ος) πόν-ος, βε- (βέω) βέ-ος, γιν- (γίγνομαι) ὁ γένος
ἀλλὰ τὸ γέν-ος, βελ- ὁ βέλ-ος ἀλλὰ τὸ βέλ-ος, πῦθ- (πᾶσχω)
τὸ πάθος κτλ.

ΣΗΜ. Πολλὰ τῶν εἰς -ος οὐδέτερον παράγονται ὅτι ἐκ τοῦ ἐτύμου, ἀλλ' ἐκ
τοῦ παρηγώου θέματος, οἷον τὰχ- τευχ- τὸ τεῦχος, ἀλλὰ: τὸν κτλ.

§. 289. Τὰ εἰς -ος ἀρσενικά ἢ καὶ θηλυκὰ ἐνίοτε παράγονται
ἐκ ῥηματικῶν θεμάτων, τρέποντα τῆς παραληγοῦσης τὸ ε εἰς ο καὶ
τὸ εἰ εἰς οἰ, καὶ σημαίνουσι τὰ μὲν τὸ πρόσωπον τὸ παρέχον, πρᾶτ-
τον ἢ ἐπιτηδεῦον τὸ ὑπὸ τοῦ ῥήματος σημαίνόμενον, τὰ δὲ τὸ
σκεῦος ἢ ὄργανον ἢ ἔργον, τὸ χρήσιμον εἰς τὴν πρᾶξιν ταύτην ἢ ἐν-
έργειαν, οἷον πέμπ-ω (ὁ) πομπός, τρέφ-ω (ὁ καὶ ἡ) τριφ-ός, στελ-
λῶ, (ὁ) στόλ-ος, αἰδ-ω (ὁ καὶ ἡ) αἰδός.

ΣΗΜ. Συνθέτερα τῶν ἀπλῶν, πολλάκις δὲ καὶ μόνᾳ ὑπάρχοντα, εἶνε τὰ εἰς -ος
σύνθετα οὐσιαστικά τε καὶ ἐπίθετα, οἷον ἐπαγωγός, ἐπαγωγός, διάδοχος, πατροκτό-
νος, ἀργυρομυίς, δουράτος, πελυγράφος, δυσμαχος κτλ.

§. 290. Ἐκ ῥηματικῶν θεμάτων, ἐνίοτε δὲ καὶ ἐκ παραγῶγων
ῥημάτων, παράγονται εἰς -ης καὶ -ας οὐσιαστικὰ σημαίνοντα τὸ
πρόσωπον τὸ πρᾶττον ἢ ἐπιτηδεῦον τὸ ὑπὸ τοῦ ῥήματος σημαίνό-
μενον, ἀλλὰ τὰ τοιαῦτα παράγωγα εἶνε μόνον σύνθετα, οἷον μυ-
ροπόλης, τριηράρχης, ἐπαλτης, δικιδίου, δειγματοῦ, φρεάντιλης,
λαβροδόκτης, πολιοδόμης, πατραλοίας, ὀρνιθοθήρας, κτλ.

§. 291. Τὰ εἰς -εία παράγονται ἐκ τῶν εἰς -εύω ῥημάτων καὶ
ἐκφράζουσι τὴν ἔννοιαν τοῦ ἀπαρεμφάτου ἢ ὡς ἐνέργειαν, ἢ ὡς ἀ-
φρημένον οὐσιαστικόν. σπανίως δὲ καὶ ὡς συγκεκριμένον, οἷον παι-
δεύω παιδ-εία, βασιλ-εύω βασιλ-εία.

§. 292. Ἐξ ἐτύμων ἢ ἐκ ῥημάτων παράγονται καὶ τὰ εἰς -τος
ἀρσενικά οὐσιαστικά, σημαίνοντα τὴν ἔννοιαν τοῦ ἀπαρεμφάτου ὡς
συγκεκριμένον οὐσιαστικόν. Καὶ τὰ μὲν ἐκ περισπωμένων

α. Ἐκτείνουσι κανονικῶς τὸν καθαρὸν χαρακτήρα τοῦ ῥήματος,
ἐὰν ἐκτείνεται καὶ ἐν τῇ κλίσει αὐτοῦ, οἷον ἀλοάω ἀλοητός, ἀ-
μάω ἀμητός, τρυγάω τρυγητός, κτλ.

β. Εἰ δὲ μή, φυλάττουσιν αὐτὸν ἄτρεπτον, οἷον ἱμέω ἱμετός,
πο- (πίνω) πότ-ος, ἀρώω ἀροτός, κτλ.

γ. Τὰ δὲ ἐξ ἄλλων (περισπωμένων) καθαρῶν ἢ ἀφωολήκτων
ἐτύμων ἢ ῥημάτων παραγόμενα λαμβάνουσιν ε πρὸ τοῦ τ, οἷον
ῥ-ω ῥ-ετός, ρίφ-ω ριφ-ετός, παγ- παγ-ετός, κοπ-ετός, σκελ-ε-
τός, κτλ.

ΣΗΜ. Ὅμοιαν ἔννοιαν ἔχουσιν καὶ ἰμοίως σχεδὸν παράγονται καὶ τὰ εἰς -τη
θηλυκά: μελ-έ-τη, τελε-τή, γεν-ε-τή κτλ.

§. 293. Ἐκ τοῦ θέματος τῶν ῥημάτων παράγονται καὶ τὰ εἰς-α (προηγούμενου ρ) καὶ ἡ θηλυκὰ οὐσιαστικά, τρέποντα τὸ ε εἰς ο καὶ τὸ εἰ τῶν ἀφωολόγητων ῥημάτων εἰς οἰ. Σημαίνουσι δὲ τὰ οὐσιαστικά ταῦτα τὴν ἔννοιαν τοῦ ἀπαρεμφάτου ἢ ὡς ἐνέργειαν, ἢ ὡς οὐσιαστικὸν ἀφρημένον ἢ συγκεκριμένον, οἷον ἀρχ-ω ἀρχή, φυλάξ-ω (φυλάττω) φυλάξ-ή, σφαῖ-ω (σφαίρω) σφαῖ-ή, χαρ-ω (χαίρω) χαρ-ά, τεμ-ω (τέμνω) τομ-ή, φθερ-ω (φθεΐρω) φθορ-ά, ἀλίσφ-ω (ἀλίσφω) ἀλίσφ-ή, ἀμοιβ-ή, σοιδ-ή.

ΣΗΜ. α. Πολλὰ τῶν παραγῶγων τούτων τρέπουσι τὸ α ἢ ε εἰς ω καὶ λαμβάνουσι ἄρτικόν ἀπὸ διπλασιασμοῦ, οἷον ἐδ-εδ-ωδ-ή, ἄγ-ω ἀγ-ωγ-ή, ἔ-χω ἐκ-ωχ-ή κτλ.

§. 294. Αἱ καταλήξεις -μος -μη καὶ -μα σημαίνουσιν ἐν γένει τὴν ἔννοιαν τοῦ ἀπαρεμφάτου ὡς οὐσιαστικὸν ἀφρημένον ἢ συγκεκριμένον, ἀλλ' ἰδίως ἡ μὲν -μος σημαίνει ἐνίοτε μᾶλλον τὴν ἐνέργειαν, ἡ δὲ -μα μᾶλλον τὸ ἀποτέλεσμα τῆς ἐνεργείας καὶ τὸ ἐξ αὐτῆς συναποτελεσθὲν πρᾶγμα, ἡ δὲ -μη ταλαντεύεται μεταξὺ ἀμφοτέρων. Προσάπτονται δ' αἱ καταλήξεις αὗται εἰς τὸ θέμα τοῦ ῥήματος, οὗτινος ὁ χαρακτήρ πάσχει συνήθως τὰς αὐτάς καὶ ἐν τῷ α. προσώπῳ τοῦ παθητικοῦ παρακειμένου μέταβολάς, οἷον πνίγ-ω πνιγ-μός, ὀρίζ-ω ὀρισ-μός, σείω (σείσει-σμαι) σει-σ-μός, τίω (τέτιμαι) τιμή, μνα- (μειννμαι) μνή-μη, δρά-ω (δέδραμαι) δράμα γράφ-ω (γέγραμμαι) (ἔπο)γραμ-μός, γράμ-μα, γραμ-μή, κτλ.

ΣΗΜ. α. Ἐάν ὁ χαρακτήρ τοῦ ῥήματος ἐκτείνεται ὅχι ἐν ἅπασιν ἀλλ' ἐν τοῖς μόνον χρόνοις, τὰ παράγωγα προτιμῶσι τὸν βραχὺν χαρακτήρα, εἰς ὃν συνήθως προσθέτουσι: σ, οἷον δέ-ω (δέσω δέδωμαι) δεσμός, δέσμη, δέσμα. Συμβαίνει δὲ μάλιστα τοῦτο εἰς τὰ εἰς μός, καὶ ἄλλως, οἷον χράω χρησμός. Ὅμοιως θε- (τίθμι) θεσμός, ἀλλὰ θέμι.

ΣΗΜ. β'. Ἐάν ὁ χρηκτὴρ ῥήματος (δισυλλάβου συνήθως) εἴνε ε, τρέπεται πολυλόκις εἰς ο ὅπως καὶ ἐν τοῖς εἰς ος παραγῶγαις, οἷον στέλ-λω στολμός (ὅπως καὶ στολ-ος), κεί-ρω κορμός, πλέκω πλοχμός.

ΣΗΜ. γ'. Πολλῶς μεταξὺ τοῦ -μός καὶ τοῦ φωινεντολόγητου θέματος παρεμβάλλεται ἀνωμάλως θ, οἷον στα- (ίστημι) στα-θμός βα-ίν-ω βα-θμός, μυκ-ά-μαι μυκ-θ-μός, κλαυ- (κλαίω) κλαυ-θ-ός κτλ. Ἐνίοτε δὲ τὸ θ παρεμβάλλεται μεταξὺ τοῦ ρ καὶ τοῦ μ, οἷον σκῆρ- (σκαίρω) σκερ-θ-μός, περ- (περάω) πορθμ-ός. Ἄλλοτε δὲ ἀντὶ τοῦ θ τίθεται χ, οἷον αὐ-ω αὐ-χμός.

§. 295. Τὰ εἰς-όνη παράγονται α.) τὰ μὲν παροξύτονα συνήθως ἐκ τοῦ ἐτύμου ἢ ἐκ τοῦ θέματος, οἷον βελ-βελ-όνη, περ- (περάω) περ-όνη, ἀκ- (ἀκ-ή) ἀκ-όνη, ἔχω (ἄμπ)εχ-όνη, ἀρχω ἀρχ-όνη β.) τὰ δὲ ὀξύτονα ἐκ ῥηματικῶν παραγῶγων εἰς -μος -μα οἷον πνιγμός πνιγμ-οστή, πείσμα πεισμ-οστή, πλησμοστή, γ. λεγμ-οστή, χαρμ-οστή.

§. 296. Τὰ εἰς-άωλῃ οὐσιαστικά παράγονται ἢ ἐκ ῥημάτων ἢ ἐκ (ΕΛΛΗΝ. ΓΡΑΜΜ.)

ρήματικῶν παραγῶγων εἰς-σις, ἥ καὶ ἐξ ἄλλων οὐσιαστικῶν καὶ ἐπιθέτων, οἷον εὖχ-ομαι εὖχ-ωλή, τέρπω τέρπ-ωλή, φεῖδ-ωλή, παύ-σις παυσ-ωλή, θερμός θερμ-ωλή, γαμψός γαμψ-ωλή, χάρις χαριτ-ωλή.

ΣΗΜ. α. Ἐάν ἐν τῷ πρωτοτύπῳ ὑπάρχη λ, ἡ κατάληξις -ωλή μεταβάλλεται εἰς ωρα (καὶ -ωρη), καὶ τὰ μὲν ἀπὸ θέσεως μικρᾶς συλλαβῆς ἀργόμενα ἐξόνονται, τὰ δὲ λοιπὰ προπαροξύνονται, οἷον [ἐλπω ἔλπ ωρή, θάλλω θαλλωρή], πλὴν πλυν-ώρα, ὅπου ἐπ-ώρα.

ΣΗΜ. β. Ὅμοιως σχηματίζονται καὶ τὰ εἰς-ωλιν οὐδέτερον παράγωγα, οἷον ἰδ-(ἴσσομαι) ἰδ-ωλον (καὶ ὑποκοριστ. ἰδ-ώλιον), εἰδ-(εἶδ-ον) εἰδ-ωλή, κύβος κύβ-ωλον.

§. 297. Ἐκ ρημάτων (ἐνίοτε καὶ οὐσιαστικῶν) παράγονται θηλυκὰ οὐσιαστικά εἰς-δών (-εδών, -ηδών), οἷον σήπω σηπ-εδών, τήκω τηκ-εδών, ἄχθ-ομαι ἄχθ-ηδών, ἀλγ-ηδών, λαμπ-ηδών, στιλβ-ηδών, χαιρ-ηδών, ἀλκή ἀλκ-ηδών, κοτύλη κοτυλ-ηδών κτλ.

§. 298. Τὰ εἰς-σις καὶ-σια θηλυκὰ παράγοντα ἐκ ρημάτων παντὸς εἶδους, τῶν ὁποίων ὁ χαρακτήρ τρέπεται, ἔάν καὶ ὅπως τρέπεται ἐν τῷ β', προσώπῳ τοῦ παθητικοῦ παρακείμενου. Ἐκφράζει δὲ ἡ κατάληξις αὐτὴ συνήθως τὸ ὑπὸ τοῦ ρήματος σημαζόμενον ὡς ἐν-έργειαν (μάλιστα ἡ σις), ἐνίοτε δὲ ὡς ἀπρηρημένην ἔννοιαν (μάλιστα ἡ -σια), οἷον θλί-βω (τέθλιψαι) θλί-ψις, τῆπ- (τῆ πτω τέτῃψαι) τῆ ψις, τᾶγ- (τᾶ ττω τέτᾶσαι) τᾶ ξις, πρᾶγ- (πρᾶ ττω πέπρᾶσαι) πρᾶ ξις, λῶω (λέλῃσαι) λῶ σις, ποίησις, τίμη-σις, κλίν-ω (κέκλισαι) κλί-σις, δοκιμάζω (δεδοκίμασαι) δοκιμα-σία, θνι-σία, σκενασία, ἱπ-πασία κτλ., ἀλλὰ: τέλειω (τετέλεσαι) τέλεισις, ὀρό-ω (ἄρ-ήροσαι) ὀροσις, σβέννυμι (ἔσβεσαι) σβέ-σις, θλά-ω (τέθλασαι) θλά-σις, ἀκροᾷ-ομαι (ἠκρόῃσαι) ἀκροᾷ-σις, δίδωμι (δέδο-σαι) δό-σις.

ΣΗΜ. α. Τὰ εἰς-σία ἰδιόζουσι μᾶλλον εἰς τὰ εἰς-ᾶζω ρήματα.

ΣΗΜ. β. Τὰ ἐκ ρημάτων, ὧν ὁ χαρακτήρ δὲν ἐκτείνεται ἐν ἅπασι τοῖς χρόνοις, παράγωγα προτιμῶσι τὸν θραχὺν χαρακτήρα, ὅσον εὐρή-σω εὐρέ-την, εὐρη-σαι εὐρε-σις, δε-ω δεή-σω δεδε-σαι δε-σις, αἰνέ-ω αἰνέ-σαι ἠν-σαι αἰνεσις, ἐξ-ί-γω ἐξόσομαι ἐξ-σις, θε-τίθη-μι θή-ω ἐτέ-θην τέθει-σαι θέσις κτλ.

ΣΗΜ. γ. Τὰ παράγωγα ἐκ τῶν εἰς-ᾶζω ρημάτων, ὧν ὁ παθητικὸς παρακείμενος λήγει εἰς -ασμαι λήγουσιν εἰς-ασις καὶ-ασις, οἷον φαίνω πέφασμαι πέφασσι φάσις, θερμαίνω θερμάσμαι θερμαίνω θερμάσις, σημαίνω σημασία. Ἐκ τῶν αὐτῶν ρημάτων σχηματίζονται καὶ εἰς-νοις παράγωγα, οἷον ὕφανσις, πέπανσις, θέρμανσις, ξήρανσις, ἀπόφασις, ἀλλ' οἱ σχηματισμοὶ οὗτοι εἶναι ὡς ἐπὶ τὸ πολὺ μεταγενέστεροι.

§. 299. Ἐκ ρημάτων παράγονται καὶ τὰ εἰς-τις, -τηρ καὶ-τωρ ἄρσενικά σημαίνοντα τὸν πράττοντα, ἐνεργούντα ἢ ἐπιτιθεύοντα τὸ ὑπὸ τοῦ ρήματος σημαζόμενον. Ὁ χαρακτήρ τοῦ ρήματος λαμβάνει

συνήθως ὅσας καὶ ἐν τῇ τρίτῃ προσώπῳ τοῦ παθητικοῦ παρακειμένου μεταβολάς, οἷον ἰδρύ-ω (ἰδρύ-ται) ἰδρύ-της· ψεύδ-ω (ἐ-ψεύσται) ψεύδ-της· δικαλ-ω δικαστής· φοιτά-ω φοιτητής· ἀκρο-ά-ομαι ἀκροατής· οἰκέ-ω ὡκεῖται οἰκή-τωρ· ῥε- (εἰ-ρε-ται) ῥήτωρ· καλέω (κί-κλη-ται) κλη-τήρ· ἀρό-ω (ἀρ-ήρο-ται) ἀρο-τήρ.

ΣΗΜ. α'. Ὅπως τὰ εἰς -σις, οὕτω καὶ τὰ παράγωγα ταῦτα, εἰν ὁ καθαρός χαρι-κτῆρ τοῦ ῥήματος μένει ἀτρέπτος ἢ ἐν ἅπασι τοῖς χρόνοις ἢ ἐν τισι μόνον, φυλάττουσιν αὐτὸν βραχὺν κατὰ προτίμησιν, οἷον εὖρε-τής, συν-ωμό-της, ἀρό-της, ἐλα-τήρ.

ΣΗΜ. β'. Τὰ εἰς -τωρ οὐσιαστικά εἶναι σπανιώτατα, ὅχι δὲ πολλὰ καὶ τὰ εἰς -τήρ. Τῶν εἰς -τήρ δὲ τοῦτων ὀλίγα εἶναι τὰ σημαίνοντα πρόσωπον, οἷον κλητήρ, πρῆτῆρ, πλωτήρ, συμπλωτήρ κτ λ., τὰ πλείστα δὲ αὐτῶν, ὅπως καὶ ἕνια τῶν εἰς -της σημαίνουναι σκευὸς ἢ ὄργανον, οἷον ζωστήρ, καθετήρ, κρατήρ, λουτήρ, νικτήρ, φωστήρ κτλ. ἱπινδύτης κτ λ.

§. 300. Τὰ εἰς τήριον οὐδέτερα παράγονται ἐκ ῥημάτων, ὧν ὁ χαρακτήρ μεταβάλλεται συνήθως ὅπως ἐν τῇ τρίτῃ προσώπῳ τοῦ παθητικοῦ παρακειμένου, καὶ σημαίνουναι ὡς ἐπὶ τὸ πολὺ τὸν τόπον, ἐν ᾧ γίνεται τὸ ὑπὸ τῆς ρίζης σημεινόμενον, ἢ τὸ ἐπὶ τούτῳ σκευὸς ἢ ὄργανον, οἷον δικάλ-ω (δε-δικασται, δικασ-τήριον· ἀκρο-ά-ομαι (ἡκρόα-ται) ἀκροᾷ-τήριον, ἔργασ-τήριον, βουλευ-τήριον, πίνω(πέ-ται) ποτιήριον, μυστήριον, κτλ.

ΣΗΜ. α'. Ὁ πληθυντικὸς ἐνίων εἰς -τήριον οὐσιαστικῶν σημαίνει -στίον, τῆς ἀ-πειρίας ἡ ἀρχὴ ἀνάγεται εἰς τὴν ἱερὰν πρᾶξιν τὴν ὑπὸ τοῦ ῥήματος σημα-νέμενην, οἷον καθαρτήρια, ἀνακαλυπτήρια, πλουτήρια, εἰνιστήρια, χαριστήρια, ὄνομα ἡρία, κτλ.

ΣΗΜ. β'. Τὰ εἰς -τήριον οὐσιαστικά ταῦτα εἶναι κυρίως οὐδέτερα τῶν εἰς -τήριος ἐπιθέτων. ὅθεν καὶ οὐσιαστικῶς λαμβάνονται ὅχι μόνον τὰ οὐδέτερα, ἀλλὰ καὶ τὰ θηλυκὰ τῶν εἰς -τήριος, σημαίνοντα τὸ σκευὸς ἢ ὄργανον, οἷον ἄρτηρια, δακτηρία ἰκετήρια, ἀφιετήρια, κτλ.

§. 301. Τὰ εἰς -τρον οὐδέτερα παραγόμενα καθ' ὃν τρόπον καὶ τὰ εἰς -τήριον ἔχουσι τὴν αὐτὴν μὲν ἐν γένει σημασίαν (τόπου, ὄργανου, μέσου ἢ ἀπλῶς πράγματος), ἀλλ' ἰδιαίτερος σημαίνουναι τὴν ἀμοιβὴν ἢ τὸν μισθόν, οἷον στυλβίω στυλβωτρον, κοσμέω κό-σμητρον, φείστρον, δίδαξι ν, λύτρον.

ΣΗΜ. α'. Τὰ εἰς -τρον ἀμοιβὴν ἢ μισθὸν σημαίνοντα λημβάνονται συνήθως ἐν τῇ πληθυντικῇ ἀριθμῷ· ὁρῆτρον, λύτρον, σώστρον, κτλ.

ΣΗΜ. β'. Ἡ κατάληξις -τρον προέβη κατὰ συγκατῆν ἐκ τῆς τήριον, ὅθεν καὶ ἀνάλογα πρὸς τὰς εἰς -τηρία εἶναι τὰ εἰς -τρα θηλυκὰ, σημαίνοντα τὸν τόπον, τὸ ὄργανον ἢ τὸ σκευὸς, οἷον ὄρχήστρα, ξούστρα, ἀκίστρα.

ΣΗΜ. γ'. Πολλὰ τῶν εἰς -τρον καὶ -τρα δαδύνουσι τὸ τ, οἷον βάθρον, κλειθρον, ἄρθρον, ἐλκθρον, μέλπθρον, ζήγθρον, φίλωθρον, ρεῖθρον, κτλ. κολυμβήθρα, οὐεήθρα, κρημθήρα, ἀποδοθήρα, ἀνέδοθήρα, δακτυλθήρα, στωμυλθήρα, ῥιποπερπερήθρα κτλ.

ΣΗΜ. δ'. Ἄλλα δὲ τινὰ τῶν εἰς -τρον καὶ -τρα τρέπουσι τὸ ρ εἰς λ, καὶ ἡ

400

ΒΕ

Βερναρδάκης, Δ.

ΕΛΛΗΝΙΚΗ

ΓΡΑΜΜΑΤΙΚΗ

ἀριθ. χρ. 781

Ημερομηνία
επιστροφής

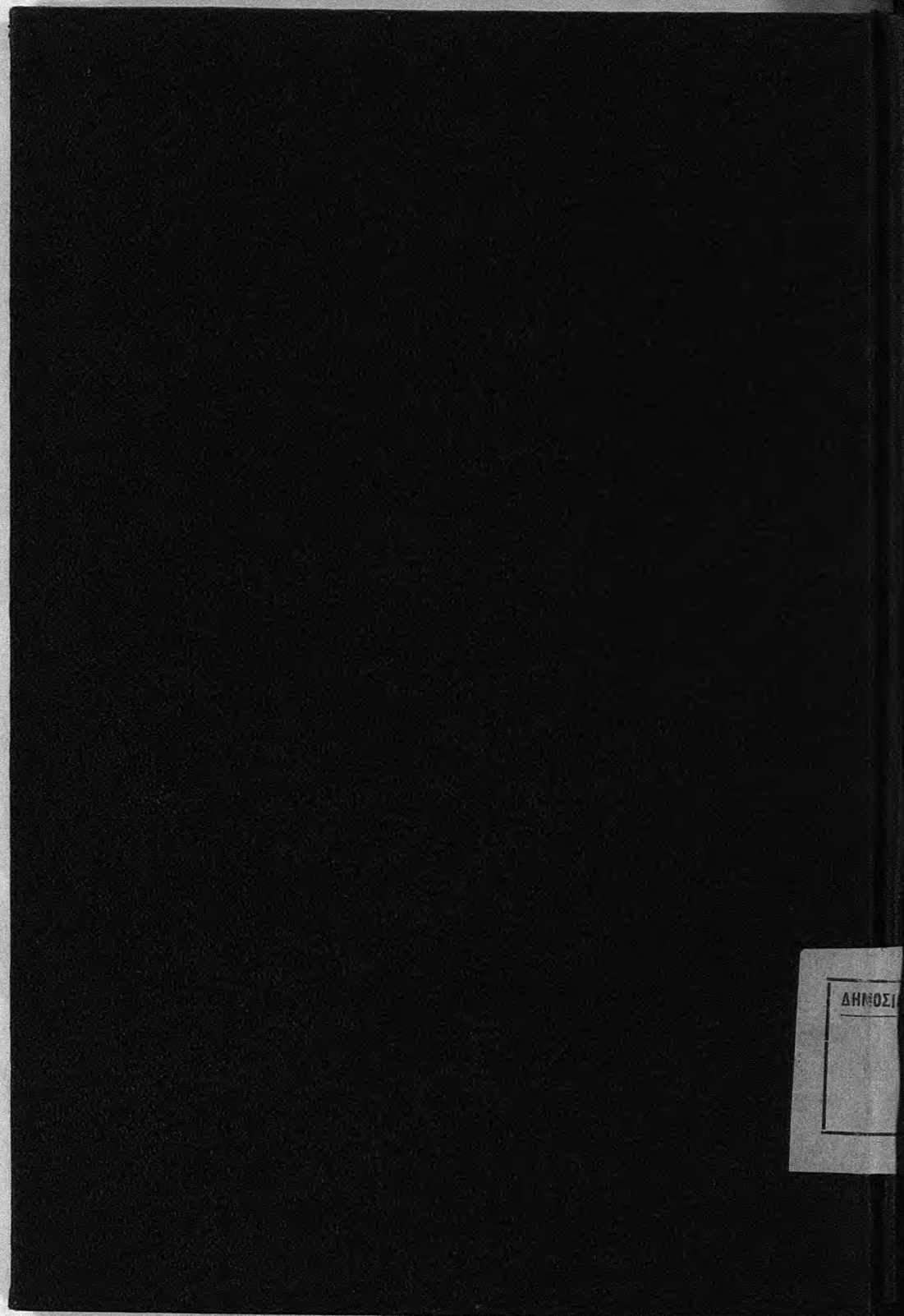
ΟΝΟΜΑΤΕΠΩΝΥΜΟΝ

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Βέροιας

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Βέροιας

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Βέροιας

ΔΗΜΟΣΙΑ

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Βέροιας